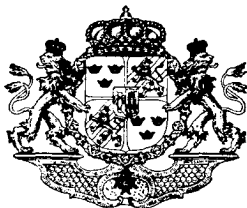

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

ALLMÄN
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

ÅR

1938

AV

KUNGL. MEDICINALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1940

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

400551

INLEDNING

TILL

Allmän hälso- och sjukvård / Socialstyrelsen. – Stockholm, 1913-1982. - (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1979.

1911-1967 utgiven av Kungl. Medicinalstyrelsen.

1911-1950 med innehållsförteckning på franska. 1913-1950 med fransk parallelltitel: Hygiène et service sanitaire en Suède.

1951-1979 med innehållsförteckning och parallelltitel på engelska: 1951-1956: Public health and sick care in Sweden ; 1957-1979: Public health in Sweden . 1960-1979 även med sammanfattning på engelska.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. K, Hälso- och sjukvården. 1, Sundhetskollegii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : Norstedt, 1864-1912. - Sundhetskollegium ersattes 1879 av Medicinalstyrelsen. Täckningsår: 1861-1910 = Ny följd 1-50.

Sinnessjukvården i riket /Kungl. Medicinalstyrelsen. – Stockholm, 1913-1939. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1939.

Efterföljare:

Hälsan i Sverige: hälsostatistisk årsbok / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : 1988–1992. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1987/88-1991/92.

Det civila veterinärväsendet / av Kungl. Veterinärstyrelsen. – Stockholm, 1918-1951. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1916-1949.

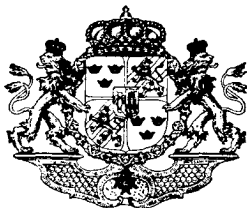
Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950 / Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1960

Allmän hälso- och sjukvård. År 1938. – (Sveriges officiella statistik). Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2011.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

ALLMÄN
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

ÅR

1938

AV

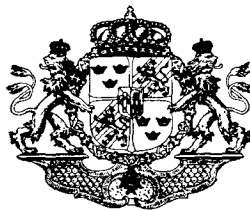
KUNGL. MEDICINALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1940

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

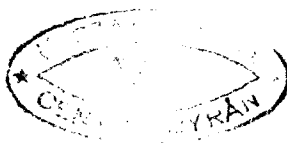
400551

STATISTIQUE OFFICIELLE DE LA SUÈDE

HYGIÈNE
ET SERVICE SANITAIRE
EN
SUÈDE
EN
1938

PAR
LE CONSEIL SUPÉRIEUR
DE L'ADMINISTRATION MÉDICALE DE L'ÉTAT

Innehållsförteckning.

[Medievalstil (1, 2, 3 ...) betecknar, att uppgifterna endast äro approximativa.]

A. Textavdelning med texttabeller.

I. Medicinalstyrelsen och dess verksamhet	Sid.	3
1. Medicinalstyrelsens organisation		3
Tab. A. Översikt av inkomna mål och utgående expeditioner å de olika byråerna		3
2. Ärenden och expeditioner		4
3. Utgivna meddelanden från medicinalstyrelsen		4
4. Av medicinalstyrelsen utgivna kungörelser och cirkulär av mera allmänt intresse		4
5. Instruktioner		5
6. Statens kostnader för vissa hälso- och sjukvårdsändamål		5
Statens bakteriologiska laboratorium		6
Statens rättskemiska laboratorium		9
Statens farmaceutiska laboratorium		10
II. Allmänna hälso- och sjukvården i riket		14
1. Tjänsteläkare för hälso- och sjukvård (utom sjukhusen)		14
2. Allmänna hälsovården		14
A. Hälsovårdsförhållandena i allmänhet		14
B. Förebyggande mödra- och barnvården		34
C. Skyddskoppymningen		35
Tab. B. Skyddskoppymningen i riket		35
C. Från statens bakteriologiska laboratorium utlämnad vaccin		36
D. Karantänsväsendet		36
E. Tuberkulosdispensärer		36
Tab. D. De statsunderstödda dispensärernas inkomster		37
E. De statsunderstödda centraldispensärernas utgifter		38
F. De statsunderstödda distriktsdispensärernas utgifter		39
G. Översikt av centraldispensärernas verksamhet		40
H:1. Översikt av distriktsdispensärernas verksamhet		41
H:2. Översikt av distriktsdispensärernas barnavårdsverksamhet		42
F. Svenska nationalföreningen mot tuberkulos		42
G. Förgörande av ohyra och andra insekter		43
3. Sjukvården utom sjukhusen		44
A. Dödligheten i rikets städer		44
B. Viktigare sjukdomars förekomst		46
C. Smittsamma könssjukdomar		48
D. Sptälska		49
Tab. I. Översikt av antalet sptälska i riket		49
E. Sjukdomsförhållandena i fängelserna		50
F. Ämbetsresor		50
G. Hälso- och sjukvårdspersonal		50
H. Barnmorskeväsendet		50
Tab. K. Sammandrag av barnmorskornas dagböcker		51
I. Hälso- och sjukvårdspersonal		53
Tab. L. Sjuksköterskor å reglerade tjänster		54
4. Sjukvården vid civila sjukvårdsinrättningar		55
A. Sjukvårdsbyggnader		55
B. Omsättningen å de civila sjukhusen m. m.		57
Tab. M. Omsättningen å civila vårdanstalter för kroppsligt sjuka		58
N. Å barnbördshusen intagna och avlidna fördelade i grupper		62
O. Å barnbördshusen födda och avlidna barn		64
P. Å enskilda förlösningshem intagna, avlidna, underhållsdagar, inkomster och utgifter		65

Tab. Q. Å enskilda förlossningshem intagna och avlidna, fördelade i grupper	Sid. 67
» R. » » » födda och avlidna barn	» 68
» S. Å enskilda sjuk- och vilohem intagna, avlidna och underhållsdagar	» 69
C. Kostnader för sjukhusvård	» 69
Tab. T. Översikt av utgifter och inkomster vid civila sjukvårdsanstalter	» 70
D. Skador och förgiftningar	» 71
5. Sjukvården av civila å garnissonssjukhusen	» 72
Tab. U. Å garnissonssjukhusen för skador och förgiftningar intagna civila patienter	» 73
» V. Å garnissonssjukhusen samtliga såväl i slutet som öppen vård behandlade civila trafikolycksfall	» 74
III. Rättsmedicinen	» 76
A. Rättsmedicin i egentlig bemärkelse	» 76
B. Rättspsykiatri	» 77
IV. Apoteksväsendet	» 80

B. Tabellbilagor.

Tab. 1 a. Läkare och civila läkarbefattningar med tjänstårsrätt	Sid. 81
» 1 b. Barnmorskor och sjuksköterskor	» 82
» 1 c. Tandläkare, sjukgymnaster och apotekspersonal	» 83
» 2. Av vederbörande läkare verkställda ämbetsresor för farsores och smittsamma sjukdomars hämmande m. m.	» 84
» 3. Sammanställning av hälsovårdsnämndernas uppg. om dödsorsakerna i rikets städer	» 85
» 4. Sammanställning av hälsovårdsnämndernas uppgifter om antalet döda i rikets städer med fördelning efter ålder och kön	» 94
» 5. Översikt av dödsorsakerna i rikets städer enligt hälsovårdsnämndernas uppg. .	» 98
» 6. Några av de viktigaste dödsorsakerna i rikets städer månadsvis enligt hälsovårdsnämndernas uppgifter	» 100
» 7. Infektionssjukdomar med anmälningsplikt	» 100
» 8. Andra infektionssjukdomar (utan anmälningsplikt)	» 105
» 9 a. Fall av smittsam könssjukdom efter boningsort	» 106
» 9 b. Fall av smittsam könssjukdom efter ålder och kön	» 106
» 9 c. Fall av smittsam könssjukdom efter smittningsort	» 107
» 10. Sjuksängar, intagna, döda, underhållsdagar m. m. vid lasaretten	» 108
» 11. Lasarettens inkomster	» 111
» 12. Lasarettens utgifter	» 114
» 13. Sammanställning av uppgifterna från sjukstugorna angående sjuksängar, intagna, döda och underhållsdagar samt inkomster och utgifter	» 118
» 14. Sammanställning av uppgifterna från epidemisjukhusen angående sjuksängar, intagna, döda och underhållsdagar samt inkomster och utgifter	» 121
» 15 a. Platsantal, beläggning, avlidna, underhållsdagar och väntetid vid vårdanstalter för tuberkulossjuka	» 128
» 15 b. Vårdtid vid vårdanstalter för tuberkulossjuka	» 131
» 16. Inkomster vid vårdanstalter för tuberkulossjuka	» 133
» 17. Utgifter vid vårdanstalter för tuberkulossjuka	» 135
» 18. Enskilda sjukhus och sjukhem, barnsjukhus m. fl. sjukvårdsanstalter ang. antalet sjuksängar, intagna, avlidna, underhållsdagar samt inkomster och utgifter	» 138
» 19. Vårdanstalter för kroniskt sjuka angående antalet sjuksängar, intagna, döda och underhållsdagar samt inkomster och utgifter	» 142
» 20 a. Översikt över å lasarett och sjukstugor intagna fall av skador och förgiftningar med hänsyn till skadans natur och påföljd	» 148
» 20 b. Översikt över å lasarett och sjukstugor intagna fall av skador och förgiftningar, fördelade efter skadans tillkomstsätt och påföljd	» 149
» 21 a. Översikt av å lasarett och sjukstugor såväl i slutet som öppen vård behandlade trafikolycksfall med hänsyn till skadans natur och skadans påföljd	» 151
» 21 b. D:o d:o med hänsyn till skadans tillkomstsätt och skadans påföljd	» 152

Table des matières.

[Les chiffres en types spéciaux (1, 2, 3 ...) ne sont qu'approximatifs.]

A. Rapport avec quelques tableaux de statistique insérés dans le texte.

I. Conseil supérieur de l'Administration médicale de l'État, expédition, etc.	3
Tabl. A. Résumé des affaires portées devant le Conseil supérieur de l'Administration médicale ainsi que les affaires y expédiées	3
Laboratoire bactériologique de l'État	6
Laboratoire de chimie légale de l'État	9
Laboratoire pharmaceutique de l'État	10
II. Hygiène générale et assistance médicale	14
1. Médecins à fonctions publiques (en dehors des hôpitaux)	14
2. Hygiène générale	14
A. Etats sanitaires en général	14
B. Soins préventifs à des mères et à des enfants	34
C. Vaccination	35
Tabl. B. Vaccination dans le pays	35
> C. Vaccin délivré du Laboratoire bactériologique	36
D. Quarantaine	36
E. Dispensaires pour les tuberculeux	36
Tabl. D. Recettes des dispensaires, subventionnés par l'Etat	37
> E. Dépenses des dispensaires centraux subventionnés par l'Etat	38
> F. Dépenses des dispensaires de districts subventionnés par l'Etat	39
> G. Aperçu de l'activité des dispensaires centraux	40
> H: 1 et H: 2. Activité des dispensaires de districts	41
F. Ligue nationale suédoise contre la tuberculose	42
G. Désinsection	43
3. Assistance médicale en dehors des hôpitaux	44
A. Mortalité dans les villes du pays	44
B. Les maladies les plus importantes	46
C. Maladies vénériennes	48
D. Léprosité dans le pays	49
Tabl. I. Relevé des cas de la léprosité dans le pays	49
E. Assistance médicale des prisons	50
F. Voyages des médecins publics pour épidémies et maladies infectieuses, etc.	50
G. Eaux minérales, stations balnéaires, etc.	50
H. Sages-femmes	50
Tabl. K. Résumé des rapports des sages-femmes (par département)	51
I. Personnel pour les affaires d'hygiène et de santé	53
Tabl. L. Infirmières (places réglées)	54
4. Assistance médicale aux malades des hôpitaux civils	55
A. Constructions	55
B. Mouvement des hôpitaux civils	57
Tabl. M. Relevé du mouvement des hôpitaux civils pour maladies corpor.	58
> N. Femmes entrées et décédés aux maternités, en certains groupes	62
> O. Nombre des enfants nés et décédés aux maternités	64
> P—R. Activité aux maisons privées d'accouchement	65
> S. Entrés, décédés, jours d'entretien aux maisons de santé privées	69
C. Dépenses des hôpitaux, etc.	69
Tabl. T. Relevé des dépenses et des recettes des hôpitaux civils	70

D. Cas de lésions corporelles et d'empoisonnements	Pag. 71
5. Assistance médicale aux malades civils aux hôpitaux de garnison	72
Tabl. U. Cas de lésions corp. et d'empoisonnements traités aux hôpitaux de garnison	73
V. Cas des accidents de circulation traités auxdits hôpitaux	74
III. Médecine légale. Médecine légale proprement dite. Psychiatrie judiciaire	76
IV. Service pharmaceutique	80

B. Tableaux annexés.

Tabl. 1 a. Médecins et emplois des médecins civils ayant le droit de compter les années de service	81
<i>Col. 1.</i> I. Villes, bourgs, etc. II. Campagne. <i>Col. 2—7.</i> Nombre des médecins légitimés. <i>Col. 2.</i> Médecins civils ayant le droit de compter les années de service. <i>Col. 3.</i> Avec une clientèle privée. <i>Col. 4.</i> Non praticiens. <i>Col. 5.</i> Hommes. <i>Col. 6.</i> Femmes. <i>Col. 7.</i> Total. <i>Col. 8—18.</i> Nombre des emplois des médecins civils ayant ledit droit. <i>Col. 8.</i> Médecins départementaux. <i>Col. 9.</i> Médecins cantonaux (ordinaires et extraordinaires). <i>Col. 10.</i> Médecins de ville et de districts urbains. <i>Col. 11.</i> Médecins de bourgs, etc. <i>Col. 12.</i> Aux hôpitaux antituberculeux. <i>Col. 13.</i> Aux hôpitaux pour autres maladies corporelles. <i>Col. 14.</i> Aux hôpitaux d'aliénés. <i>Col. 15.</i> Médecins de prisons. <i>Col. 16.</i> Médecins du personnel du chemins-de-fer. <i>Col. 17.</i> Professeurs à la faculté de médecine. <i>Col. 18.</i> Autres emplois.	
1 b. Sages-femmes et gardes-malades	82
<i>Col. 1.</i> Voir Tabl. 1, col. 1. <i>Col. 2—5.</i> Sages-femmes de district, autres engagées par les communes, aux maternités, privées. <i>Col. 6—10.</i> Gardes-malades, engagées par les conseils départementaux ou par les communes aux dispensaires, par les paroisses etc., privées.	
1 c. Dentistes, exerçants de gymnastique médicale, personnel de pharmacie . . .	83
<i>Col. 1.</i> Voir Tabl. 1, col. 1. <i>Col. 2, 3.</i> Dentistes (h. et f.). <i>Col. 4, 5.</i> Exerçants de gymnastique médicale, pratiquant. <i>Col. 6—14.</i> Personnel de pharmacie: propriétaires de pharmacie, loueurs de pharmacie, autres chefs, autres pharmaciens légitimés, étudiants en pharmacie, élèves, total (h. f. et somme).	
2 Voyages d'office des médecins publics pour épidémies et maladies infect. etc. .	84
<i>Col. 1.</i> Départements. <i>Col. 2—19.</i> Voyages par suite de Scarlatine, Diphthérie, Variole, Fièvre typhoïde et paratyphoïde, Fièvre ondulante, Dysenterie, Poliomyélite, Méningite épid., Encéphalite léth., Maladies mentales, Autres mal., Vaccination, Hygiène, Réception, Examens d'enfants, Examens médico-légaux, Autres, Totaux.	
3. Relevé des rapports des commissions municipales de santé concernant les causes de décès dans les villes	85
<i>Col. 1.</i> Départements, villes. <i>Col. 2.</i> Morbi primæ conceptionis. <i>Col. 3.</i> Morbi senectutis. <i>Col. 4.</i> Febris typhoides. <i>Col. 5.</i> Paratyphus. <i>Col. 6.</i> Morbilli. <i>Col. 7.</i> Scarlatina. <i>Col. 8.</i> Pertussis. <i>Col. 9.</i> Diphtheria. <i>Col. 10.</i> Influenza epidemica. <i>Col. 11.</i> Erysipelas. <i>Col. 12.</i> Septicæmia, Pyosepticæmia. <i>Col. 13.</i> Poliomyelitis anterior ac. <i>Col. 14.</i> Encephalitis lethargica. <i>Col. 15.</i> Meningitis cerebrospinalis ac. <i>Col. 16.</i> Tuberculosis pulmonum. <i>Col. 17.</i> Tuberculosis organ. aliorum. <i>Col. 18.</i> Syphilis hereditaria. <i>Col. 19.</i> Syphilis acquisita. <i>Col. 20.</i> Aliæ infectiones. <i>Col. 21.</i> Anæmia pernicioza. <i>Col. 22.</i> Alii morbi sanguinis. <i>Col. 23.</i> Diabetes mellitus. <i>Col. 24.</i> Alii morbi nutrit. et secret. internæ. <i>Col. 25.</i> Hæmorrhagia cerebri et meningum. <i>Col. 26.</i> Epilepsia. <i>Col. 27.</i> Tabes dorsalis. <i>Col. 28.</i> Alii systematis nervosi morbi. <i>Col. 29.</i> Dementia paralytica. <i>Col. 30.</i> Alii morbi mentis. <i>Col. 31.</i> Otitis. <i>Col. 32.</i> Endocarditis chr. Myocarditis chr. <i>Col. 33.</i> Arteriocardiosclerosis. <i>Col. 34.</i> Alii morbi organorum circulationis. <i>Col. 35.</i> Bronchitis ac. et Bronchopneumonia. <i>Col. 36.</i> Pneumonia ac. lob. <i>Col. 37.</i> Alii morbi organorum respirationis. <i>Col. 38.</i> Ulcus ventriculi et duodeni. <i>Col. 39.</i> Appendicitis. <i>Col. 40.</i> Hernia, ileus. <i>Col. 41.</i> Morbi hepatis. Morbi viarum biliarum. <i>Col. 42.</i> Alii organorum digestionis morbi. <i>Col. 43.</i> Hypertrophia prostata. <i>Col. 44.</i> Nephritis chr. <i>Col. 45.</i> Alii morbi organorum uropoëticorum et generationis. <i>Col. 46.</i> Septicæmia puerperalis p. partum. <i>Col. 47.</i> Idem post	

abortionum. *Col. 48.* Alii morbi e graviditate et partu. *Col. 49.* Morbi ossium et articulationum. *Col. 50.* Morbi cutanei. *Col. 51.* Carcinoma ventriculi. *Col. 52.* Ca intestini. *Col. 53.* Ca mammae. *Col. 54.* Ca uteri et ovarii. *Col. 55.* Ca alior. org. *Col. 56.* Sarcoma. *Col. 57.* Tumores alii. *Col. 58.* Intoxicaciones chr. *Col. 59.* Casus mortiferi. *Col. 60.* Suicidium. *Col. 61.* Homicidium. *Col. 62.* Aliæ mortis causæ. *Col. 63.* Totaux.

Tabl. 4. Relevé des rapports des commissions municipales de santé sur le nombre des	
décédés dans les villes, avec répartition de l'âge et du sexe	Pag. 94
<i>Col. 1.</i> Départements, villes. <i>Col. 2—12.</i> Hommes <i>Col. 13—23.</i> Femmes. <i>Col. 24.</i> H. et f. <i>Col. 2 et 13.</i> Au-dessous de 1 an. <i>Col. 11, 20.</i> Au-dessus de 70 ans.	
5. Relevé des causes de décès dans les villes d'après lesdits rapports	98
<i>Col. 1.</i> Causes de décès, voir Tabl. 3. <i>Col. 2—24.</i> Voir Tabl. 4.	
6. Relevé de quelques-unes des principales causes de décès dans les villes, réparties	
par mois, d'après les rapports desdites commissions	100
Causes de décès, voir Tabl. 3.	
7. Maladies infectieuses, rapportées par tous les médecins, par mois et département	100
<i>Col. 1.</i> Maladies dans les départements (villes). a. Scarlatina; b. Variola; c. Diphtheria; d. Febris typhoides et paratyphus; e. Dysenteria; f. Poliomyelitis anterior ac.; g. Meningitis cerebrospinalis ep.; h. Encephalitis lethargica; i. Febris undulans; k. Spirochaetosis icterohæmorrhagica; l. Morbus Weilii; m. Malaria (Febris intermittens); n. Tularemia.	
8. Maladies infectieuses, rapportées par les médecins de service, par mois et dé-	
partement	105
<i>Col. 1.</i> Maladies: Morbilli, Parotitis epidemica, Pertussis, Influenza epidemica, Bronchopneumonia et Bronchitis capill., Pneumonia acuta, Pleuritis, Gastritis et enteritis acuta.	
9 a. Cas des maladies vénériennes d'après le domicile	106
<i>Col. 1.</i> Départements, (grandes) villes. — M. = Hommes, Kv. = Femmes.	
9 b. Relevé des maladies vénériennes avec répartition de l'âge et du sexe	106
<i>Col. 1.</i> Maladies. <i>Syphilis</i> (de toute espèce): hommes, femmes. <i>Col. 2.</i> Totaux. <i>Col. 3.</i> Au-dessous de 1 an. <i>Col. 12.</i> Au-dessus de 60 ans. <i>Col. 13.</i> Inconnu.	
9 c. Cas des maladies vénériennes d'après le lieu d'infection	107
<i>Col. 1.</i> Départements, (grandes) villes; st = villes, ld = campagne. — M = Hommes, Kv. = Femmes.	
10. Lits ordinaires, entrés, décédés, jours d'entretien, etc. aux hôpitaux	108
<i>Col. 1.</i> Départements (villes), hôpitaux. <i>Col. 2.</i> Lits ordinaires le 31 déc. <i>Col. 3, 4.</i> Entrés, décédés. <i>Col. 5.</i> Jours d'entretien de tous les soignés. <i>Col. 6.</i> Moyennes des soignés par jour. <i>Col. 7, 8.</i> Maximum, minimum des malades soignés quelque jour. <i>Col. 9.</i> Séjour moyen des soignés.	
11. Recettes des hôpitaux (indiqués dans Tabl. 10)	111
<i>Col. 1.</i> Départements (villes), hôpitaux. <i>Col. 2—9.</i> Recettes, en couronnes. <i>Col. 2.</i> Totaux. <i>Col. 3, 4.</i> Contributions des malades. <i>Col. 5.</i> Indemnités par l'État. <i>Col. 6.</i> Allocations par les conseils départementaux. <i>Col. 7.</i> Idem par les communes. <i>Col. 8.</i> Revenu des fondations, etc. <i>Col. 9.</i> Autres.	
12. Dépenses des hôpitaux (indiqués dans Tabl. 10)	114
<i>Col. 1.</i> Départements (villes), hôpitaux. <i>Col. 2—15.</i> Dépenses, en couronnes. <i>Col. 2.</i> Totaux. <i>Col. 3.</i> Salaires et pensions. <i>Col. 4.</i> Expéditions. <i>Col. 5.</i> Diverses. <i>Col. 6.</i> Médicaments. <i>Col. 7.</i> Articles de pansement. <i>Col. 8.</i> Alimentation des malades et du personnel. <i>Col. 9.</i> Chauffage, éclairage, eaux. <i>Col. 10.</i> Blanchissage, nettoyage et fournitures. <i>Col. 11.</i> Inventaires, instruments, appareils et fournitures. <i>Col. 12.</i> Entretien des immeubles. <i>Col. 13.</i> Activité spéciale. <i>Col. 14.</i> Loyers. <i>Col. 15.</i> Constructions. <i>Col. 16.</i> Frais par jour de soins.	
13. Relevé des rapports des infirmeries concernant les lits ordinaires, les entrés,	
les décédés et les jours d'entretien, ainsi que les recettes et les dépenses	118

Col. 1. Départements, infirmeries. *Col. 2—8.* Voir Tabl. 10, col. 2—7 et 9. *Col. 9—12.* Recettes, en couronnes. *Col. 9.* Totaux. *Col. 10.* Contributions des malades. *Col. 11.* Allocations des conseils départementaux. *Col. 12.* Allocations des communes. *Col. 13—16.* Dépenses, en couronnes. *Col. 13.* Totaux. *Col. 14.* Salaires. *Col. 15.* Alimentation des malades et du personnel. *Col. 16.* Constructions et reconstructions. *Col. 17.* Frais par jour d'entretien.

Tabl. 14. Relevé des rapports des hôpitaux épidémiques sur les lits ordinaires, les entrés, les décédés et les jours d'entretien, ainsi que les recettes et les dépenses Pag. 121

Col. 1. Départements, hôpitaux épidémiques. *Col. 2—7.* Voir Tabl. 10, col. 2—5, 7 et 9. *Col. 8, 9.* Voir Tabl. 13, col. 9 et 10. *Col. 10.* Allocation par l'Etat. *Col. 11—16.* Voir Tabl. 13, col. 11—14, 16 et 17.

» 15 a. Nombre des lits, fréquentation, décès, jours d'entretien, temps d'expectation, etc. aux sanatoriums » 128

Col. 1. Etabliss. antitub. I. Sanatoriums de la Fondation jubilaire de sa Majesté le roi Oscar II. II. Sanatoriums des conseils départementaux, des communes etc. III. Sanatoriums privés. *Col. 2.* Lits ordinaires le 31 déc. *Col. 3—10.* Entrés. *Col. 11—14.* Décédés. *Col. 15.* Jours d'entretien. *Col. 16.* Moyennes des soignés. *Col. 17, 18.* Max., min. des soignés, survenu quelque jour de l'année. *Col. 19—24.* Temps d'attente (jours) des adultes max., min., moyenne.

» 15 b. Temps de curation aux sanatoriums » 131
Temps de curation (jours) des patients sortis (non compris les décédés), maximum, minimum, moyennes.

Vuxna: adultes; barn: enfants. — M. hommes; Kv. femmes.

» 16. Recettes des établissements antituberculeux » 133

Col. 1. Voir Tabl. 15. *Col. 2—8.* Voir Tabl. 11, col. 2—9.

» 17. Dépenses des établissements antituberculeux » 135

Col. 1. Voir Tabl. 15. *Col. 2—16.* Voir Tabl. 12, col. 2—16.

» 18. Hôpitaux privés, maisons privées de santé et autres établissements hospitaliers concernant les lits ordinaires, les entrés, les décédés et les jours d'entretien ainsi que les recettes et les dépenses, etc. » 138

Col. 1. A. Hôpitaux privés et maisons privées de santé. B. Etablissements pour enfants malades. C. Etablissements pour les estropiés. D. Maisons de convalescence. E. Hôpitaux annexés à des hospices. F. Maternités. *Col. 2—8.* Voir Tabl. 13, col. 2—8. *Col. 9—14.* Voir Tabl. 16, col. 2—8. *Col. 15—17.* Voir Tabl. 13, col. 13, 16, 17.

» 19. Hospices pour les maladies chroniques concernant les lits ordinaires, les entrés, les décédés et les jours d'entretien, ainsi que les recettes et les dépenses » 142

Col. 1. Départements, hospices. *Col. 2—6.* Voir Tabl. 10, col. 2—6. *Col. 7—12.* Voir Tabl. 11, col. 2—9. *Col. 9—16.* Voir Tabl. 13, col. 14, 16, 17.

» 20 a, 20 b. Cas de lésions corporelles et d'empoisonnements, admis aux hôpitaux et aux infirmeries, repartis d'après la nature, resp. l'origine et les suites de l'accident » 148

Col. 1. Nature, resp. origine de l'accident. *Col. 2—4.* Entrés pendant l'année, h., f., totaux. *Col. 5—7.* Suite de l'accident: Mort, Mal qui résulte de l'accident, Guérison.

» 21 a, 21 b. Cas d'accidents de circulation, admis aux hôpitaux et aux infirmeries, y compris les cas ambulatoires, repartis d'après la nature, resp. l'origine et les suites de l'accident » 151

Col. 1. Nature, resp. origine de l'accident. *Col. 2—7.* Voir Tabl. 21 a.

Till

Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Socialdepartementet.

Kungl. Medicinalstyrelsen får härmed jämlikt 13 § i den för styrelsen gällande instruktionen överlämna berättelse angående hälso- och sjukvården i riket för år 1938.

Berättelsen innefattar särskilda redogörelser för

I. Medicinalstyrelsen och dess verksamhet.

Statens bakteriologiska laboratorium.

Statens rättskemiska laboratorium.

Statens farmaceutiska laboratorium.

II. Allmänna hälso- och sjukvården i riket.

1. Tjänsteläkare för hälso- och sjukvården (utom sjukhusen).

2. Allmänna hälsovården.

3. Sjukvården utom sjukhusen.

4. Sjukvården å civila sjukvårdsinrättningar.

III. Rättsmedicinen.

IV. Apoteksväsendet.

Beträffande sinnessjukvården och veterinärväsendet får styrelsen hänvisa till särskilda av styrelsen avgivna berättelser.

J. AXEL HÖJER.

A. E. BASTMAN.

/H. Ramberg.

Stockholm den 28 november 1939.

2907.

I. Medicinalstyrelsen och dess verksamhet.

1. Medicinalstyrelsens organisation.

Å medicinalstyrelsens ordinarie stat för budgetåret 1938/1939 hava uppförts en byrådirektör i lönegraden B. 28 för handläggning av tandvårdsärenden och en notarie i lönegraden B. 21. Genom beslut den 10 september 1937 har Kungl. Maj:t uppdragit åt medicinalstyrelsen att i samråd med chefen för försvarsstaben, generalfältläkaren, luftskyddsinspektionen och överstyrelsen för svenska röda korset utarbeta förslag till gemensam plan för den militära och civila sjukvården i krig. Till följd härav har medicinalstyrelsen för nämnda ändamål anlitat dels viss läkare i egenskap av särskild föredragande i hithörande ärenden, dels ock ett skrivbiträde.

Tab. A. Översikt av inkomna ärenden och utgående expeditioner å de olika byråerna under år 1938.

	Medi- cinal- byrån	Sinnes- sjuk- vårds- byrån	Hälsö- vårds- byrån	Lasa- retts- byrån	Apo- teks- byrån	Veteri- när- byrån	Kameral- byrån	Summa
<i>Inkomna ärenden.</i>								
Kungl. brev och ämbetsskrivelser	289	161	152	138	125	624	137	1 626
Kungl. remisser	157	124	114	121	34	344	63	957
Övriga ärenden	6 678	4 727	1 395	2 968	7 662	a 73 531	4 685	101 646
Summa	7 124	5 012	1 661	3 227	7 821	74 499	4 885	104 229
Anmälningar m. m.	1 466	646	12 521	2 789	1 594	b 28 917	2 830	50 763
Räkningar	—	—	c 15 051	—	7 348	d 18 694	e 27 590	f 34 938
Summa	8 590	5 658	19 233	6 016	16 763	122 110	35 305	189 930
<i>Utgående expeditioner.</i>								
Underdåniga utlåtanden och skrivelser	285	140	190	234	141	619	148	1 757
Övriga expeditioner	9 722	6 602	3 047	6 996	17 528	20 999	2 804	67 698
Summa	10 007	6 742	3 237	7 230	17 669	21 618	2 952	69 455

a) Härtill komma 1 310 hos registratören icke registrerade, till byråns enskilda tjänstemän inkomna skrivelser.

b) , , 5 449 , , , , anmälningar.

c) , , 43 , , , , från distriktsveterinärer inkomna räkningar.

¹ Redovisas jämväl å kameralbyrån. — ² Härav redovisas 5 051 å hälsovårdsbyrån och 18 694 å veterinärbyrån. — ³ Därvid har reduktion gjorts för 23 745 (jmf not 2).

2. Ärenden och expeditioner.

Antalet under år 1938 inkomna ärenden uppgick till 104 229, vartill komma 34 938 räkningar och 50 763 anmälningar, rapporter m. m. Sammanlagda antalet inkomna ärenden uppgick alltså till 189 930. Antalet utgående expeditioner uppgick till 69 455. För fördelningen å de olika byråerna redogöres i Tab. A.

3. Utgivna meddelanden från medicinalstyrelsen.

Nr 81 Medicinalstyrelsens råd och anvisningar till hälsovårdsnämnderna rörande bostäder och samlingslokaler samt bostadsinspektion. För landsbygden, där 2 kap. hälsovårdsstadgan gäller.

4. Av medicinalstyrelsen utgivna kungörelser och cirkulär av mera allmänt intresse.

- Jan. 12. Cirkulär angående distrikts- och reservbarnmorskors m. fl. skyldigheter vid missfall och rätt till ersättning vid missfalli m. m.
- Febr. 24. Meddelande om registreringar av farmaceutiska specialiteter, ur kraft trädde registreringar samt ändringar av beviljade sådana, avseende tiden från och med den 1 oktober till och med den 31 december 1937 m. m.
- Febr. 25. Cirkulär med normalinstruktion och normalplan för den förebyggande mödra- och barnavården och anvisningar till sagda normalplan.
- Mars 12. Cirkulärskrivelse angående behörighetsvillkor för vinnande av anställning såsom sjuksköterska eller barnmorska vid mödra- och barnavårdscentraler.
- Mars 26. Cirkulär angående omfattningen av begreppet »erforderliga förbrukningsartiklar» i 1937 års lag om anställande av distriktsbarnmorskor m. m.
- Mars 31. Meddelande om registreringar av farmaceutiska specialiteter, ur kraft trädde registreringar samt ändringar av beviljade sådana, avseende tiden från och med den 1 januari till och med 31 mars 1938 m. m.
- Juni 22. Meddelande om registreringar av farmaceutiska specialiteter, ur kraft trädde registreringar samt ändringar av beviljade sådana, avseende tiden från och med den 1 april till och med den 30 juni 1938 m. m.
- Juni 22. Kungörelse angående försäljning av farmaceutiska specialiteter, om vilkas registrering ansökan gjorts efter den 31 december 1934.
- Juni 22. Cirkulär angående formulär för erhållande av statsbidrag till avlöning åt distriktsbarnmorskor och reservbarnmorskor m. m.

- Juni 22. Cirkulär till direktionerna för samtliga lasarett och sanatorier i riket, angående inrättande av nya underläkartjänster.
- Aug. 4. Kungörelse med särskilda föreskrifter angående läkemedelsförsörjningen å sjukvårdsinrättningarna i riket.
- Sept. 22. Cirkulärskrivelse till samtliga distriktsvårdsstyrelser, resp. dispensärstyrelser, angående fastställelse av taxa för upprepade undersökningar vid centraldispensär av bemedlade personer inom dispensärsklientelet samt för vid centraldispensär lämnad viss behandling.
- Sept. 28. Cirkulär angående råd och anvisningar rörande den förebyggande mödra- och barnavården.
- Sept. 28. Cirkulär angående fastställt formulär till rekvisition av statsbidrag till förebyggande mödra- och barnavård.
- Dec. 12. Kungörelse angående ny medicinaltaxa m. m.
- Dec. 16. Cirkulärskrivelse till samtliga direktioner för statens sinnessjukhus, angående inskränkning av arbetstiden för viss sjukvårdspersonal (införande av 48 timmars arbetsvecka).
- Dec. 19. Kungörelse angående formulär till blanketter, som avses i kungörelsen den 31 augusti 1938 om sanitär kontroll över luftfarten (n:r 563).

5. Instruktioner.

- Dec. 19. Instruktion för besiktningsmän, som omförmälas i Kungl. kungörelsen den 31 augusti 1938 om sanitär kontroll över luftfarten (n:r 563).

6. Statens kostnader för vissa hälso- och sjukvårdsändamål.

För nedannämnda hälso- och sjukvårdsändamål hava statens utgifter under budgetåret 1938/1939 uppgått till följande belopp:

sinnessjukvård (inkl. byggnadskostnader)	35 912 054 kr.
vård av sinnesslöa och fallandesjuka	2 810 280 »
vård av psykopatiska och nervösa barn	61 366 »
spetälskesjukvård	14 603 »
tuberkulossjukvård (inkl. bidrag till byggnadskostnader) . .	7 106 597 »
epidemisjukvård (inkl. bidrag till byggnadskostnader) . . .	2 319 770 »
vård av kroniskt sjuka (inkl. bidrag till byggnadskostnader)	1 171 968 »
vanförevård (inkl. bidrag till byggnadskostnader)	2 408 108 »
åtgärder mot utbredning av könssjukdomar	561 023 »

Statens bakteriologiska laboratorium.

Referent: Medicinalrådet Herrlin.

Ur den av föreståndaren för statens bakteriologiska laboratorium, professorn CARL A. KLING, avgivna årsrapporten 1938 må anföras följande:

Verksamheten vid laboratoriets diagnostiska avdelning.

Enligt förordnande av medicinalstyrelsen ha under år 1938 vissa av laboratoriets tjänstemän företagit resor i anledning av inträffade fall av smittsamma sjukdomar. Sådana resor hava företagits för utredning av barnförlamningsepidemier i Emmaboda, Mangskog, Åsele, Fagersta samt i olika epidemiområden i Jämtlands och Västernorrlands län. Tjänsteresor hava även företagits med anledning av inträffade fall av paratyfus i Jönköpings län, tularemi i Norrland, hepatitis epidemica i Sågmyra och tyfoidfeber på Gotland.

Under året hava 2 910 *blodprov* underkastats serologisk undersökning (Widals reaktion) med hänsyn till tyfoidfeber, paratyfus A, B, C, Gärtnerinfektion, undulantfeber, och tularemi samt i vissa fall även med hänsyn till dysenteri. Av dessa prov gävo 2 384 negativt och 526 positivt resultat. De senare fördelade sig på följande sätt i fråga om de olika infektionssjukdomarna.

Tyfoidfeber	67	S. enteritidis Gärtner	13
Paratyfus B (Schottmüller)	40	Dysenteri, Kruse-Sonne	4
, B S. Typhi murium	11	, Flexner	2
, B (O>-agglutination)	11	Undulantfeber	119
, B (ospec >H>-agglutination)	6	Tularemi	252
, B S. abortus canis	3		
, C	1		
		Summa	529

A koaglet från 2 149 av dessa blodprov har odling i galla företagits enligt Kirsteins metod. Härvid hava isolerats i 25 prov tyfusbakterier, i 1 prov S. paratyphi B (Schottmüller) och i ett prov S. typhi murium.

4 363 *avförings- och urinprov* hava undersökts på förekomst av tyfus-, paratyfus A, B och C, Gärtner- o. dysenteribakterier. Av dessa voro 3 445 negativa. I 918 prov påvisades följande bakterier:

S. typhi	95	S. enteritidis Gärtner	2
S. paratyphi B (Schottmüller)	135	S. dublin	2
S. typhi murium	115	B. dysenteriae, Kruse-Sonne	561
S. abortus canis	6		
		Summa	916

9 *vattenprov* och 3 *mjölkprov* hava underkastats undersökning med avseende på förekomst av tyfus-, paratyfus- och dysenteribakterier; samtliga prov gävo negativt resultat.

Å 356 *vattenprov* har titrering å halten av colibakterier utförts.

Av 8 *blodprov*, som insänts för renodling av tyfus- eller paratyfusbakterier, gävo 7 negativt resultat. I ett prov påvisades tyfusbakterier.

2 prov av *galla* hava med negativt resultat undersökts på förekomst av tyfus- och paratyfusbakterier.

27 prov av *matvaror* hava undersökts på förekomst av sjukdomsalstrande bakterier; 18 prov gävo icke anledning till anmärkning, men i övriga 9 prov påvisades sjukdomsalstrande bakterier.

9 prov av *obduktionsmaterial* hava undersökts på förekomst av sjukdomsalstrande bakterier. I 1 prov påvisades hämolytiska streptokocker, i 1 prov anhämolysiska streptokocker + coli samt i 2 prov stafylokker.

13 *upphostningsprov* hava undersökts på förekomst av Bordet-Gengous bakterie, varav 1 med positivt och övriga med negativt resultat.

192 *svalg- eller näsprov* hava undersökts på förekomst av difteribakterier. Blott 1 prov gav positivt, övriga negativt resultat. Å ett annat sådant prov har toxicitetsbestämning utförts å renodlade difteribakterier, vilka därvid befunnits vara toxinbildande.

Å 1595 prov av *upphostning, pleuravätska, ventrikelsköljvätska, urin, var, ledpunktat etc.* har marsvinsympning utförts och i regel även kulturförsök anställt i syfte att påvisa tuberkelbakterier. I 835 av dessa prov påvisades tuberkelbakterier, vilka samtliga underkastats typbestämning, varvid 7 prov (0.84 %) befunnits innehålla bovina och 828 humana tuberkelbakterier.

12 *upphostningsprov* hava underkastats mikroskopisk undersökning på förekomst av tuberkelbakterier, samtliga med negativt resultat.

301 *svalgprov* hava undersökts med hänsyn till förekomst av hämolytiska streptokocker, i 105 fall med positivt resultat.

13 *svalgprov* hava undersökts med hänsyn till förekomst av meningokocker, i samtliga fall med negativt resultat.

Å 85 *blodprov* från misstänkta sepsisfall hava odlingsförsök utförts, varvid 23 prov givit positivt, övriga negativt resultat.

740 *upphostningsprov* hava underkastats prövning med hänsyn till förekomst av pneumokocker. De isolerade pneumokockerna hava typbestämts. Av proven gävo 134 negativt resultat, men i de 606 övriga påvisades följande antal av de olika pneumokocktyperna. I vissa prov har mer än en typ varit påvisbar.

Typ	Antal	Typ	Antal	Typ	Antal	Typ	Antal
1	107	9	17	17	2	25	5
2	19	10	6	18	28	27	0
3	81	11	8	19	25	28	2
4	19	12	4	20	10	29	4
5	25	13	10	21	2	31	9
6	21	14	11	22	11	32	5
7	53	15	8	23	4	Hämol. str. . . .	120
8	43	16	10	24	0	Andra bakt. . . .	19

58 *blodprov* hava genom odling undersökts på förekomst av pneumokocker; 49 prov voro negativa, men i 9 prov påvisades följande pneumokocktyper:

	Typ	Antal
Pneumokock	1	2
„	5	2
„	14	1
„	18	2
„	19	1
Anaeroba streptokocker		1
		Summa 9

Å 710 *blodprov* har komplementbindningsreaktion utförts med misstanke på undulantfeber, av dessa gävo 116 positivt, de övriga negativt resultat. Å 122 *blodprov* har dylik reaktion utförts med gonokockantigen, varvid 20 prov utföllo positivt samt å 53 prov med echinokockantigen, av vilka 10 gävo positivt resultat. Å 557 *blodprov* hava agglutinationsförsök utförts mot Weils spirochæter, av vilka 102 prov gävo positivt resultat.

Råttor, som påträffats döda å fartyg kommande från pestsmittad ort, hava vid 4 olika tillfällen omfattande sammanlagt 11 djur, insänts från Stockholm. Å pestlaboratoriet utförda undersökningar av dessa djur hava med hänsyn till förekomst av pestbakterier i samtliga fall givit negativt resultat.

Även en del andra undersökningar hava utförts.

Wassermanns reaktion har utförts å 12 701 prov; därav voro 1 555 positiva.

Verksamheten vid laboratoriets serologiska avdelning.

För beredning av animalt ympämne inköptes 110 kalvar, varav 109 blevo ympade.

Sammanlagda mängden lymfa avsedd för ympning på människor uppgick till 2 968 gr. I medeltal erhöles från varje kalv 32.26 gram ympämne.

Till laboratoriets serumförråd har under året inlevererats 3 740 flaskor för 40 ympningar och 7 062 rör för 3 ympningar eller sammanlagt vaccin för 170 786 personer. Vid årets slut fanns enligt kvartalsrapporten kvar kontrollerat ympämne för omkring 412 330 personer samt okontrollerat ympämne för 4 038 950 personer.

I genomsnitt hava av de vid prövningen av vaccinen anlagda risporra 98.6 % slagit an. Ympämnet har sålunda varit av synnerligen god beskaffenhet.

Ett flertal vaccinprövningar hava företagits så sent som 19—51 månader efter vaccinens skördande utan att någon nämnvärd försvagning av lymfan kunnat konstateras.

Utökningen av serologiska avdelningens verksamhet beträffande framställningen av bakteriologiska preparat har under året märkbart ökat dels på grund av den stegrade efterfrågan på svenska preparat och dels genom det oroliga utrikespolitiska läget. På grund av detta senare förhållande har laboratoriet väsentligt ökat sina förråd av icke-dispenserade sera och ympämnerna. Sålunda har lagret av tetanusserum vid årets utgång uppnått en storlek, som vid ett eventuellt krigsutbrott torde täcka hälften av krigsbehovet för de 3 första krigsmånaderna.

Ympämnerna hava tillverkats mot tarmtypus, paratyfus A och B, paradysenteri, dysenteri Shiga-Kruse, streptokockinfektioner, meningokockinfektioner, influensakomplicationer, kikhosta och katarrhala luftvägsinfektioner.

Sera hava tillverkats mot stelkramp, difteri, scharlakansfeber, epidemisk hjärnhinneinflammation, streptokock- och pneumokockinfektioner.

Laboratoriets tillverkning av *tuberkulin* har ökats så långt de tekniska resurserna medgivit.

Verksamheten vid laboratoriets serumexpedition.

Av laboratoriets bakteriologiska preparat hava levererats c:a 636 flaskor serum mot barnförlamning, c:a 3 590 mot difteri, c:a 44 flaskor pneumokockserum typ 7, c:a 3 436 mot scharlakansfeber och c:a 25 753 mot stelkramp; vidare ympämne mot tarmtypus 4 330 kbcn, mot paratyfus 8 920 kbcn, mot kikhosta 20 540 kbcn m. m.

Antalet under år 1938 expedierade serum- och vaccinförsändelser har uppgått till 13 568 mot 13 500 under näst föregående år.

Laboratoriets vetenskapliga verksamhet.

De epidemiologiska, experimentella, entomologiska och kartografiska undersökningarna rörande *barnförlamningens* spridningssätt och bekämpande hava under året fortsatts.

Studier hava bedrivits över etiologien till den *postvaccinala encephaliten*.

Det vetenskapliga arbetet beträffande *Salmonellagruppens* bakterier har under året varit livligt.

Studierna över *Weils sjukdom* hava fullföljts och undersökningarna över *Weilspirochæterna*s förekomst hos råttor i olika delar av landet slutförts.

Pneumokockinfektionerna hava också varit föremål för omfattande undersökningar. Noggrann typdiagnos har genomförts beträffande samtliga till laboratoriet inkomna prov.

På difteriområdet hava utförts försök att bereda difteriserum genom immunisering av häst med renat koncentrerat anatoxin.

Sjukdomen *tularemia* har under det gångna året uppträtt i två omfattande epidemier, som givit anledning till särskilda undersökningar.

På *tuberkulosens* forskningsområde hava flera undersökningar utförts.

Rörande *gasbrandssjukdomen* hava utförts frekvensstudier samt en klinisk sammanställning av under åren 1932—1936 inom landet inträffade fall.

Dessutom hava studier bedrivits rörande den *serologiska syfilisdiagnostiken* m. m.

Kontroll av vissa för människor använda bakteriologiska preparat.

Ur den av kontrollanten, med. lic. *R. Ströman*, avgivna rapporten för år 1938 anföres följande.

A. Sera framställda å eller importerade genom statens bakteriologiska laboratorium.

1. Av laboratoriets tillverkning under år 1938 hava kontrollerats sera mot difteri, stelkramp, akut barnförlamning, epidemisk hjärnhinneinflammation, pneumokockinfektioner, scharlakansfeber och streptokockinfektioner.

2. Importerade sera genom laboratoriet hava varit Hémostyl, rödsjukeserum, Weilerum equinum och Vivocoll.

B. Ympännen framställda å eller importerade genom statens bakteriologiska laboratorium.

1. Av laboratoriets tillverkning hava kontrollerats ympännen mot dysenteri, epidemisk hjärnhinneinflammation, influensakomplicationer, katarrhala luftvägsinfektioner, kikhosta, paradyssenteri, paratyfus A och B, streptokockinfektioner och tarmsyfus.

2. Importerade ympännen, som kontrollerats, hava varit colitique vaccin anti-colibacillaire, colitique-filtrat anti-colibacillaire, coliantigen Laves, Dmelcos B. ulceris canerosi vaccine, Exentérol, Histopin, Inorhinyll, Lacmin, Philentérol, Postiform, Propidon, Stalysine, Staphocolin och Tubercle vaccin m. fl.

Samtliga séra och ympännen, som under året slutligt kontrollundersökts, hava godkänts.

Statens rättskemiska laboratorium.

Referent: Medicinalrådet Bytner.

Ur den av föreståndaren för statens rättskemiska laboratorium, professor *E. Wolff*, avgivna berättelsen för år 1938 må anföras följande:

Från 1937 överfördes 86 ärenden. Dessa slutbehandlades under år 1938 med undantag av 18, vilka måste avskrivas som ofullständiga.

Antalet under 1938 nyinkomna ärenden utgjorde 3 128. I 4 fall förklarades den önskade undersökningen obehövlig eller icke utförbar. I 15 fall rörde det sig endast om skriftliga yttranden, icke om undersökningar. Av de 3 109 under 1938 inkomna ärenden, där undersökning utfördes, hava 2 939 slutbehandlats, medan 170 överförts till 1939. Hela antalet under året slutbehandlade undersökningsärenden var 3 007.

Undersökningsföremålen hava utgjorts av:

likdelar ev. tillsammans med blod, urin eller andra föremål	66 fall
likblod ev. tillsammans med urin	30 »
diverse föremål	15 »
blodprov för faderskapsbevisning	904 »
blodprov för alkoholbestämning	2 150 »

Undersökningarna i de 66 fall där likdelar undersökts visade, att intet giftigt ämne anträffats i 28 fall, medan giftigt ämne anträffats i 38.

Detta ämne utgjordes av acetaldehyd i 1 fall, arsenik i 2, barbitursyreföreningar i 12, cyanväte i 1, etylalkohol i 14, klorat i 1, metylalkohol i 1, morfin i 1, novokain i 1, organiska halogenföreningar i 3 och ättiksyra i 1 fall.

I de 30 fall där likblod undersökts anträffades intet giftigt ämne i 6 fall, alkohol i 9, koloxid i 12; gruppbestämning har gjorts i 3 fall.

I de 15 fall där diverse föremål undersökts påvisades blodfläckar i 4 fall, sperma i 1 och intet ämne av giftig eller kriminell natur i 10 fall.

Bland de 904 ärenden, där blodgruppsundersökning för eventuell faderskapsbevisning utfördes, funnos 161, där blodprov från en eller flera av de personer, undersökningen avsåg, av någon anledning uteblevo eller begärda kontrollprov icke kunnat erhållas, varför undersökningen i dessa fall var ofullständig.

En uteslutning av den uppgivne barnafadern (eller en av de eventuella »fäderna») var möjlig i 93 av de återstående 743 ärendena. I 19 fall var det fråga om en »klassisk» uteslutning, i 4 fall om en A_1A_2 -uteslutning, i 5 fall om en »Bernstein-uteslutning», sammanlagt alltså i 28 fall om en uteslutning efter fyrgensteorien. I 51 fall var det fråga om en »MN-uteslutning». I 14 fall slutligen var en uteslutning möjlig efter såväl fyrgens- som MN-systemen på samma gång.

I 12 fall undersöktes även blodprov från barnets mormoder eller den uppgivne fadersns moder eller båda; i 2 fall utöver de ovan angivna möjliggjordes härigenom en A_1A_2 -uteslutning.

Statens farmaceutiska laboratorium.

Referent: Byråchefen Söderberg.

Ur den av föreståndaren för statens farmaceutiska laboratorium, fil. lic. H. Nilsson, avgivna redogörelsen för verksamheten vid laboratoriet under år 1938 må anföras följande:

Under året hava från laboratoriet avgivits 537 undersökningsprotokoll och utlåtanden. Förutom 322 undersökningsprotokoll, som avse undersökning jämlikt Kungl. Maj:ts kungörelse angående handel med farmaceutiska specialiteter den 15 juni 1934, hava 64 föranletts på uppdrag av medicinalstyrelsen, 1 på begäran av läkare, 1 på begäran av professor Carl Th. Mörner, 1 på begäran av apoteksföreståndare, 1 på begäran av landsfiskalen i Vällinge distrikt; i återstående 147 fall hava de gällt undersökningar, som företagits på initiativ av laboratoriet. Utöver protokoll rörande prövning av farmaceutiska specialiteter hava avgivits särskilda utlåtanden i registreringsfrågor.

Antalet undersökta läkemedel och övriga varuslag för vilka redogörelse lämnats i de nämnda undersökningsprotokollen har utgjort 825.

Av de i bilaga III vid apoteksvarustadgan utom apoteken saluhållna varor hava på anmodan av laboratoriet sådana insänts från 80 landsfiskalsdistrikt.

I syfte att utröna, huruvida apoteksvara eller i allmän handel till försäljning tillåten vara föreläge, hava följande läkemedel underkastats undersökning: »Anti-Eksem», inköpt från Tekniska fabriken Scania i Malmö; Eugéns balsam, inköpt

från Seth Åberg i Stockholm; Muggsalvan »Effektiv», inköpt från A. Boströms tekniska fabrik i Tidå; Crème Nektol Superb och Nektol Hud-Creme, de båda sistnämnda inköpta från Parfyrmeri Hygienia i Stockholm; örter mot astma och luftrörskatarr, inköpta från J. Spjut i Västerås.

Av dessa varor hava Anti-Eksem och Muggsalvan Effektiv ansetts utgöra apoteksvaror, vilkas försäljning stått i strid mot bestämmelserna i dels apoteksvarustadgan och dels Kungl. kungörelsen den 15 juni 1934 angående handel med farmaceutiska specialiteter.

På Kungl. medicinalstyrelsens uppdrag eller med dess medgivande hava följande undersökningar utförts eller yttranden avgivits:

1) yttrande angående A/B Astras, Södertälje, förfrågan om anbringande av ordet »Astra» i vissa deklARATIONER;

2) yttrande angående förslag till kungörelse med bestämmelser angående handel med medel, som äro avsedda till bekämpande av skadliga växter eller djur samt förslag till tillägg m. m.;

3) yttrande angående förslag till eventuell granskning av bl. a. giftstadgans förteckningar;

4) yttrande angående Idokalk C-D-tabletter från Ferrosan, Malmö;

5) yttrande angående reklam för vissa s. k. näringspreparat;

6) yttrande angående tulltaxering av en vara, benämnd »Ermo»;

7) yttrande angående viss beredning, avsedd för impregnering av trä, insänd av Stjärnhovs lackfabrik A/B;

8) yttrande angående visst pulver mot väggohyra, insänt av fastighetsägare G. A. Johanson i Norrköping;

9) yttrande angående förpackningsmaterial, bestående av en legering av tenn och bly;

10) yttrande angående tulltaxering av två varor, benämnda »Paraffinstäbchen für Zahnfleischbehandlung, anaesthetisierend» och »Paraffinstäbchen für Zahnfleischbehandlung, oxydierend»;

11) yttrande angående förgiftningsfall, som inträffat i samband med användningen av malutrotningsmedel, bestående av eller innehållande paradiklorbensol;

12) yttrande med anledning av en förfrågan från Kungl. danska generalkonsulatet huruvida ett preparat, benämnt »Geri-Malkesalve» är att anse såsom apoteksvara;

13) undersökning av och yttrande över en vätska, insänd från Tingsås ålderdomshem;

14) undersökning och yttrande angående ABCD-in Malt;

15) yttrande angående sambandet mellan kräftsjukdomars uppträdande och användandet av aluminiumkärl i hushållen;

16) yttrande angående deklARATIONERNA till »Trix-» och »Violpastiller»;

17) yttrande angående tulltaxering av bensylklorid;

18) yttrande angående huruvida »Mentholum» utgör apoteksvara;

19) förslag till instruktion för statens farmaceutiska laboratorium;

20) undersökning och yttrande angående prov av acetylsalicylsyra från Monsanto Chemicals Ltd, St. Louis;

21) yttrande angående förgiftningssymtom, som inträtt i samband med användning av T-gas;

22) förslag till ny giftstadga jämte bilagor;

23) undersökning och yttrande angående två injektionsvätskor, innehållande etokainhydroklorid;

24) yttrande angående tulltaxering av två preparat, benämnda Triolin Liquid och Triolin Powder;

25) yttrande angående »Katadyn-metoden»;

- 26) yttrande angående Nicotin;
- 27) undersökning och yttrande angående magnecyltabletter, inköpta från apoteket Hjorten, Stockholm;
- 28) yttrande angående av Knut Vilhelm Englund i Vårgårda begärt tillstånd att försälja vissa läkemedel;
- 29) yttrande angående Allpås-gas;
- 30) yttrande angående Percainal;
- 31) yttrande angående av tjeckoslovakiska medborgaren Maximilian Reiss gjord ansökning om uppehålls- och arbetstillstånd;
- 32) yttrande angående »Kephagen»;
- 33) undersökning och yttrande angående vissa piller, insända av kriminalstattpolisen i Umeå;
- 34) yttrande angående av droglaboratoriet Persicoon begärt tillstånd för tillverkning av narkotisk beredning;
- 35) undersökning av och yttrande över två lösningar, inköpta från apoteket i Stocksund;
- 36) yttrande angående ansökningshandlingar till kontorsbiträdesbefattning i B 4;
- 37) yttrande angående ansökningshandlingar till vaktmästartjänst i B 5;
- 38) yttrande angående ansökningshandlingar till laboratoriebiträdestjänst i B 6;
- 39) yttrande angående ansökningshandlingar till assistentbefattning å 4 500 kronor;
- 40) yttrande angående ansökningshandlingar till laboratoriebiträdesbefattning i B 7;
- 41) yttrande angående ansökningshandlingar till laboratoriebiträdesbefattningar i B 11;
- 42) yttrande angående förteckning över amidopyrinhaltiga specialiteter;
- 43) yttrande angående ansökningshandlingar till assistentbefattning å 6 500 kronor;
- 44) yttrande angående tulltaxering av en vara, benämnd »Hytan»;
- 45) undersökning och yttrande med anledning av vid rådhusrätten i Malmö anhängigt mål;
- 46) yttrande angående medicinalstyrelsens föreskrifter för bestämmande av jod i koksalt;
- 47) undersökning av och yttrande över två pulver, insända av stadsläkaren Birger Jönsson, Eskilstuna;
- 48) yttrande angående visst intyg om preparatet »Linosan»;
- 49) yttrande angående tulltaxering av en vara, benämnd »Ethyl Ester of Para Methyl Cinchophen»;
- 50) yttrande angående ett preparat, benämnt Etol;
- 51) yttrande angående tulltaxering av en vara, benämnd »Compligon zur Sero-diagnose»;
- 52) yttrande angående tulltaxering av en vara, benämnd »Vital»;
- 53) förslag till ny apoteksvarustadga med bilagor;
- 54) förslag till cirkulärskrivelse till samtliga länsstyrelser i riket angående kemiskt verkande preventivmedel;
- 55) yttrande angående inträffat förgiftningsfall vid användning av beredning, innehållande bl. a. trikloretylen;
- 56) yttrande angående en till Konungen ställd besvärsskrivelse från med. kand. Ivar Nilsson;
- 57) yttrande med anledning av viss förfrågan av A/B Vigär angående bestämmelser för reklamtext;
- 58) undersökning och yttrande angående kodeinfosfat från Chemische Fabrik vorm. Sandoz, Basel;

59) yttrande med anledning av cirkulärskrivelse angående viss extra arbetskraft;
60) undersökning och yttrande angående vissa piller, insända av Hjo distrikts landsfiskalskontor;

61) undersökning av och yttrande över bromnatrium puriss. sicc. D. A. B. 6, insänt av statens reservförrådsnämnd.

För undersökning och yttrande har till laboratoriet insänts: från viss läkare en flaska, innehållande bröstmixtur, expedierad från apoteket i Alunda; från landsfiskalen i Vällinge distrikt en vätska, benämnd »Skurit» samt från apoteksföreståndare en förpackning »Sahléns dietkur».

Vidare har å laboratoriet undersökts två stycken prov å Ferrum reductum, insända av Elektrokemiska A/B, Bohus, samt prover å olivolja, insända av firma O. Sundström & Co., Göteborg, Apotekaries Droghandelsaktiebolag; Göteborg, Apoteksvarucentralen Vitrum, Stockholm, och Kronans Droghandel, Göteborg.

De undersökningar av i bilaga III vid apoteksvarustadgan upptagna, utom apoteken saluhållna varor, vilka under året utförts, gälla 142 försäljare och omfatta 367 varor. Av de undersökta varorna hava 209 givit anledning till anmärkningar, vilka i 35 fall avsett oriktig sammansättning eller otillräcklig renhetsgrad hos ingående beståndsdelar, i 177 fall oriktig signering (i 76 av dessa fall har anmärkningen endast gällt, att uppgift om säljarens firma saknats), i 31 fall för högt pris samt i 4 fall förseelse mot giftstadgan.

Vidare har å laboratoriet utförts all taxering, såväl å under året undersökta preparat som i samband med varje kvartal förekommande prisändringar och nyttikomna förpackningsstorlekar å registrerade farmaceutiska specialiteter, deklara-tionsgranskningar samt korrekturläsning av de förteckningar över registrerade farmaceutiska specialiteter, som medicinalstyrelsen utger. Därjämte har reklam granskats för såväl under tidigare år registrerade specialiteter som under året undersökta sådana. Sedan den 1 juli har laboratoriet dessutom granskat samtliga annonser i dags- och veckopressen rörande läkemedelsreklam, sålunda även annonser för såsom fria handelsvaror försälda läkemedel.

På uppdrag av Kungl. medicinalstyrelsen har visitation av apotek i Stockholm verkställt av föreståndaren H. Nilsson, 10 apotek, och assistenten S. Kjellmark, 22 apotek. I anslutning till nämnda visitationer hava från apoteken prover avhämtats, vilka av laboratoriet undersökts.

De biologiska undersökningarna hava under året utförts i farmakologiska institutionens i Uppsala lokaler.

II. Allmänna hälso- och sjukvården i riket.

1. Tjänsteläkare för hälso- och sjukvård (utom sjukhusen).

Referent: Medicinalrådet Byttner.

Kungl. Maj:t har genom brev den 21 januari, den 18 februari, den 3 och den 24 mars samt den 30 december 1938 inrättat nio nya provinsialläkardistrikt, nämligen Lenhovda, Götene, Glava, Lilla Edets, Sigtuna, Öregrunds, Kyrkhults, Åhus och Grängesbergs distrikt. Av medicinalstyrelsen har ytterligare föreslagits inrättande av Malmbergets och Vadstena distrikt.

Tjänstårsberäkning har genom brev den 21 januari och den 18 mars, den 24 mars, den 22 juli och den 2 september 1938 medgivits för tre extra ordinarie stadsdistriktsläkare i Stockholm, för en köpingsläkare i Osby köping, för en municipalläkare i Gravarne och Bäckeviks municipalsamhälle samt Tångens municipalsamhälle och för en barnhygieniker i Göteborg.

Statsbidrag för anordnande av provinsialläkarbostad har beviljats för provinsialläkarna i Stensele, Julita, Töre och Offerdals distrikt.

Kungl. Maj:t har den 21 januari 1938 förordnat, att provinsialläkarna i Slite, Eds, Långavs och Malungs distrikt skulle företaga tjänsteresor för anordnande av mottagningar å vissa angivna orter inom respektive provinsialläkardistrikt. Enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande har medicinalstyrelsen förordnat om dylika tjänsteresor för provinsialläkare inom Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län.

Medicinalstyrelsen har under året till Kungl. Maj:t avgivit förslag rörande ny provinsialläkardistriktindelning i riket samt angående normaltyper för läkarintyg. Härjämte har styrelsen avgivit infordrat utlåtande över befolkningsskissionskommissionens betänkande rörande förvärvsarbete för kvinnors rättsliga ställning vid äktenskap och barnsbörd.

2. Allmänna hälsovården.

A. Hälsovårdsförhållandena i allmänhet.

Referent: Medicinalrådsassistenten Hultgren.

Efterföljande framställning utgör en sammanfattning av innehållet i årsberättelserna från förste provinsialläkarna samt hälsovårdsnämnderna i Stockholm, Göteborg, Malmö och Norrköping för år 1938, varvid i allmänhet endast behandlats ämnen, som falla under hälsovårdsbyråns handläggning.

Vattentillgång och vattnets beskaffenhet.

Vattentillgången har i allmänhet varit god och vattnet av god beskaffenhet. Behovet av dricksvatten har tillgodosetts i nästan alla städer samt ett stort antal köpingar och municipalsamhällen genom allmänna vattenledningsverk, varvid vattnet i allmänhet utgjorts av grundvatten, ofta med tillblandning av renat ytvatten.

Här och var hava särskilda åtgärder vidtagits för att förbättra vattenledningsvattnet. Sålunda har Nybro stad för att avskaffa aggressiv kolsyra i vattnet anlagt ett neutraliseringsverk, varigenom erhållits ett gott vatten. Den under år 1936 påbörjade ombyggnaden av Karlskrona vattenverk har ännu icke avslutats; under år 1938 har stadens pumpstation i Lyckeby färdigställt och nya huvudvattenledningar framdragits. För att tillgodose Landskrona vattenbehov har företagits en borrhning på vattenverkets egen tomt, varvid på 130 m. djup erhållits vatten i tillräcklig mängd och av bättre beskaffenhet i hårdhetskänseende än det nu använda. I Marstrand har allmän vattenledning varit under utförande.

I åtskilliga städer har riktats anmärkningar mot vattnets beskaffenhet. Halten av järn och mangan har varit besvärande i de perifera delarna av Nyköpings vattenledningar, varför byggnad för reningsverk är under uppförande. Jönköpings långsamfiltrerade ytvatten från Åsenverket har befunnits innehålla för stor bakteriemängd och har tidvis haft unken lukt och smak. Vattenledningsvattnet i Kristianstad utgöres av filtrerat vatten från Helgeån och uppfyller icke fordringarna på ett gott dricksvatten. Trelleborgs vattenledningsvatten är fortfarande betydligt förorenat; tills vidare kloreras det. Vattentillgången har varit knapp i Örebro, Skövde och Falköping. I sistnämnda stad har vattnet dessutom haft dålig, fadd smak. Östersunds vattenledningsvatten har tidvis innehållit föroreningar av fäkalt ursprung. I Piteå har vattenledningsvattnet från älven tidvis varit förorenat från sulfatfabriken och i Haparanda har det tidvis varit brunfärgat och illasmakande.

Å den egentliga landsbygden finnes ofta å större platser mindre vattenledningsverk. Eljest hämtas vattnet ur grävda brunnar, rörbrunnar, naturliga källor och även från vattendrag. I allmänhet synes befolkningens insikt om vikten av att på betryggande sätt erhålla dricksvatten hava stegrats. Tjänsteläkarna hava alltid haft öppen blick för frågans betydelse och även hälsovårdsnämnderna ägna densamma allt större intresse. Indragandet av vattenledning i köket uppgives bliva allt vanligare, särskilt i nybyggda hus.

Om också förhållandena i stort sett förbättrats, riktas dock fortfarande anmärkningar här och var mot vattnets kvalitet, ofta till följd av brunnarnas dåliga beskaffenhet. Som vanligt påtalas, att brunnarna äro dåligt skyddade mot föroreningar ovanifrån samt att de äro olämpligt belägna i förhållande till ladugårdar, gödselstäder o. d. Här och var användes ytvatten för hushållsbruk. Sålunda hava prov från en bäck, vars vatten användes som dryck i Lidens kyrkby, visat förekomst av colibaciller i sådan mängd, att

vattnet ansetts otjänligt till dricksvatten. Anmärkningar hava riktats mot vattenförsörjningen inom Husums samhälle i Västernorrlands län.

Vattentillgången har på grund av torkan varit knapp på ett flertal platser i landet.

Avledning av spill- och grundvatten.

I städerna och även i andra större samhällen avledes *spillvattnet* som regel fullständigt genom underjordiska avloppsledningar.

I flera städer och municipalsamhällen hava revisionsarbeten å kloaknätet utförts. I Jönköping pågår byggandet av ett reningsverk avsett att uppsamla orenligheten från kloaker, vilka nu utmynna i Vättern. I Växjö Östregård har nytt reningsverk tagits i bruk. I Karlskrona har påbörjats en utredning omfattande förslag till praktiskt taget fullständig omläggning av stadens kloaksystem. Kristianstad har beviljat anslag till renhållningsverk. Undersökning pågår rörande lämpligaste sättet att förbättra reningsanordningarna i Tomelilla köping. Avloppsfrågan för Charlottenbergs municipalsamhälle kommer att ordnas inom närmaste framtiden. Verkligt rekordartat har antalet avloppsanläggningar varit i Stockholm under år 1938. Arbetet med stadens reningsanläggning vid Henriksdal har fortgått enligt arbetsplanen.

Otillfredsställande avloppsförhållanden, särskilt i form av förorening av vattendrag, hava iakttagits å en del orter. I Åseda avledes spillvattnet till Badebodaån, där det vid lågvatten sommartid vållar stank. Visbys kloakutlopp i havet är ännu icke tillfredsställande ordnat. Från Karlshamn meddelas, att spillvattnet från sockerfabriken fortfarande åstadkommer sanitära olägenheter, där det utsläppes å Sternö mad. Kävlingeån förorenas alltjämt högradigt från kloakutsläppen i Kävlinge municipalsamhälle. En del av de till Falköping år 1935 inkorporerade områdena sakna alltjämt vatten- och avloppsledningar. Sanitära olägenheter hava uppstått därigenom, att Faluåns vattennivå vid flera tillfällen sänkts, varigenom de utlopp, som icke hava slamavskiljningsbrunnar, kommit att ligga i jämnhöjd med eller ovan vattenytan.

Avledandet av spillvatten, särskilt från de tätbebyggda områdena på landsbygden, vållar stundom vissa olägenheter. Framför allt gäller detta platser med livlig byggnadsverksamhet, där fastigheterna förses med avlopp och vattenklosetter. Icke sällan saknar man kännedom om de olägenheter som härigenom kunna uppstå. Ordandet av dessa angelägenheter kräver framför allt förutseende och en för varje fall sakkunnigt uppgjord plan. På förslag av förste provinsialläkaren i Värmlands län har länets hälsovårdsförbund vid sitt årsmöte år 1938 beslutat att ingå till Kungl. Maj:t med anhållan bland annat om åtgärder avseende att lättare få till stånd vatten- och avloppsledningar speciellt på landsbygden samt om komplettering av hälsovårdsstadgan för landets bestämmelser beträffande vatten, orenlighet och avloppsledningar.

Inom Örbyhus samhälle i Uppsala län är avloppsfrågan otillfredsställande ordnad. Mot missförhållandena i Ullareds och Torups stationssamhällen i Hallands län hava nu förberedande åtgärder vidtagits för avloppsfrågans lös-

ning. Munkedals stationssamhälle har länge besvärats av de sanitära olägenheterna från en avloppsbäck, som flyter nära in på bostäderna genom det tät bebyggda samhället. Avloppsfrågan för Charlottenbergs municipalsamhälle kommer att ordnas inom närmaste framtiden. Hälsovårdsnämnden i Karlskoga har med hänsyn till avsaknad av godtagbara avlopp sett sig föranlåten att plombera och avstänga en hel del självrådigt anordnade vattenklosetter. I Bjurholms municipalsamhälle i Västerbottens län utmynna fortfarande kloak- och slaskledningar i öppna diken.

Förening från sulfat- och sulfittfabriker omnämnes från flera län. Vattnet i Ronnebyån är och synes förbli förorenat, så länge Kongablaget tillåtes att utsläppa lut, vilket icke endast förorsakar en otäck lukt utan även omöjliggör vattnets användning till tvätt och bad. Svartån förorenas fortfarande dels genom avfall från Örebro pappersbruk, dels från stadens kloaker. Sjön Grycken i Kopparbergs län förorenas allt fortfarande av spillvatten och lut från Grycksbo pappersbruk.

I fråga om avledning av *grundvatten* omtalas avdikningar på flera håll av vattensjuka områden.

Renhållning.

I städer och samhällen, där hälsovårdsstadgans bestämmelser för stad äro gällande, tillgodoses latrinrenhållningen dels såsom regel genom tunnsystem, dels genom ett år från år ökat antal vattenklosetter. Nämnvärda missförhållanden synas icke föreligga. Bortforslingen brukar ske genom renhållningsverk, särskilt antagna entreprenörer eller genom gårdsägarnas egen försorg. Upplagsplatser för latrin omnämnas från flera håll och giva stundom anledning till klagomål (flugor, råttor, lukt).

Uppsamling av sopor och köksavfall sker i allmänhet i särskilda kärl, här och var med två- eller tredelning av sopor, köksavfall m. m. Strängnäs och Linköping hava infört dammfri soptömning. I Linköping har det samtidigt förutvarande tvådelningssystemet av soporna upphävts, och svinmatkärlen avskaffats. Från Visby anmärkes, att uppsamlingskärlen för sopor mångestädes äro olämpliga, att kärlen tömmas alltför sällan och att bortforslingen icke alltid sker på lämpligt sätt. Enligt beslut i december 1938 skall den olämpliga transporten och tömningen av sopor i öppna vagnar i Karlstad avskaffas.

Renhållning av gård och gata har icke givit anledning till särskilda anmärkningar.

Flerstädes finnas särskilda upplagsplatser för avfallet. Bradfordsystemet har införts på ett flertal platser i landet, varibland må nämnas Nyköping, Linköping, Motala och Sollefteå. Några olägenheter av denna metod uppgives icke förekomma. Ur årsberättelsen från Nyköpings hälsovårdsnämnd må anföras följande: »Avstjälpningsområdet var till att börja med även efter sin förflyttning en härd för råttor och kackerlackor. Under sommaren 1938 har början gjorts med införande av s. k. Bradfordsystem, vilket visat sig vara

synnerligen utmärkt, och har därigenom så gott som fullständig utrotning av såväl råttor, som kackerlackor kommit till stånd vid soptipparna.»

Anmärkning har gjorts angående avstjäpningsplatserna vid Visby, Möln-dal, Karlstad, Filipstad och Malmköping.

Svinhus, fähus och stallar finnas endast till ett ringa antal inom samhällena. Svinhållning är på ett stort antal platser helt eller delvis förbjuden under den varma årstiden.

Renhållningen å landsbygden har visserligen med åren alltmer förbättrats, men är fortfarande ofta försummad och bristfällig. Framför allt påtalas oskicket att slå ut slask och sopor i bostadens omedelbara närhet, direkt från kökstrappan eller där det faller sig bekvämast. Avträdena äro ej sällan brist-fälliga och osnygga. Lock och tunnor för ekskrementens uppsamlade saknas ofta. Renhållningen omkring vissa skolor har varit föremål för kritik.

Begravningsplatser.

Från flera håll omtalas nyanläggningar, utvidgningar och dräneringar. Krematorium är under uppförande i Lidköping och Katrineholm.

Fabriker och näringar.

Sanitära missförhållanden i fabriker och dylika anstalter anföras från några län. Beträffande vattenförorening genom spillvatten hänvisas till vad ovan sagts under rubriken »Ävledning av spillvatten». Klagomål rörande besvärande lukt, gaser och rök omnämnas från några håll. Röken från Slite cementfabrik är fortfarande besvärande. En kalkfabrik i Båstad har gett anledning till klagomål från närboende över spridning av damm. Slakthusavfall, som här och var användes till svinutfodring på Hisingen i Göteborgs och Bohus län, har förorsakat grannar obehag i form av stank. En viss anhopning av fall av astma på några håll i Värmlands län har av vederbörande provinsialläkare möjligen kunnat sättas i samband med samtidigt förekommande, dålig lukt från sulfittfabriker. Vissa olägenheter hava förekommit i Katrineholm genom s. k. rostdamm från Svenska kullagerfabrikerna, men genom särskilda ventilationsanordningar, varigenom dammet bindes, synas dessa olägenheter i huvudsak hava avlägsnats. Klagomål hava från flera håll anförts över elak luft från rävfärmer.

Besiktning av minderåriga arbetare verkställes såsom regel helt eller delvis av vederbörande förste provinsialläkare. Iakttagna missförhållanden hava i många fall givit anledning till föreskrift om ändrad sysselsättning eller särskilda villkor för arbetet.

Med hänsyn till silicoserisken bland gruvarbetare hava Bolidens arbetare sedan år 1934 underkastats regelbundna röntgenundersökningar, och sedan 1937 har dammhalten i luften på arbetsplatserna varit föremål för fortlöpande undersökningar.

Bostäder.

I fråga om städer, köpingar och municipalsamhällen innehålla årsberättelserna kortfattade upplysningar om bostadsinspektion, dess organisation och verksamhet.

Vid genomgående av tjänsteläkarnas berättelser får man ett livligt intryck av att intresset för att försöka skaffa bättre bostadsförhållanden är i ständigt stigande. Byggnadsverksamheten har under år 1938 liksom under de närmast föregående åren mångenstädes varit livlig. Nyuppförda bostäder inredas allt oftare med vattenledning, centralvärme och badrum. Genom de statliga åtgärderna för bostadsförbättringar har ett stort antal bostäder satts i rätt gott stånd. Från Södermanlands län meddelas, att en självvald propagandakommitté, som kallat sig »Nya hem i gamla gårdar», genom föredrag etc. under år 1938 bedrivit en intensiv upplysningsverksamhet för bostadsförbättring på landsbygden.

Förste provinsialläkaren i Örebro län anser befolkningen förtjänt av en särskild eloge för sin strävan att icke blott hålla bostäderna utan även tomterna i prydligt skick.

Hälsovårdsnämnderna, som i enlighet med hälsovårdsstadgans nya bostadsparagrafer erhållit vidgade skyldigheter och befogenheter, ingripa nu allt oftare emot missförhållanden rörande bostäderna. Vissa hälsovårdsnämnder, bland annat i Kronobergs samt Göteborgs och Bohus län, tyckas dock fortfarande sakna förståelse för bostadens allmänt sanitära betydelse.

Ännu återstår dock mycket att göra, innan förhållandena kunna anses vara tillfredsställande. Bristande kontroll över bebyggelsen på landsbygden förorsakar här och var svårlosta sanitära problem, framför allt där tät bebyggelse uppstått eller förväntas uppstå. På vissa håll i Hälsingland kvarstår benägenheten att hopbygga bostadshus och ladugård.

Intresset för fortlöpande inspektion av landsbygdens bostäder är i stigande. Bland län, där detta är särskilt framträdande, må nämnas Uppsala, Östergötlands, Kronobergs och Örebro län. Inom Malmöhus och Västernorrlands län är tillsynen av bostäderna sedan flera år tillbaka organiserad.

I fråga om bostadsskötseln finnas alltjämt brister att avhjälpa. Ventilationen är ofta dålig på landet. Trångboddhet tyckes vara försorsakad lika mycket av verklig utrymmesbrist som av det s. k. finrumssystemet. Från flera håll, varibland särskilt må nämnas Jämtlands och Västerbottens län, klagas över att familjer, även sådana, som erhållit förbättringsbidrag, tränga sig samman i köket, medan övriga rum stå oeldade och till ingen nytta.

O h y r e b e k ä m p a n d e t. Bostadsohyran utgör på många håll en verklig plåga. För dess bekämpande användes i stor utsträckning gasbehandling med cyanväte. Cyanvätekammare är under uppförande i Falun för att bereda mindre bemedlade familjer tillfälle att kostnadsfritt få sina möbler behandlade.

Samlingslokaler.

Beträffande samlingslokaler påtalas från flera län bristfälligheter i skolor, såsom uppvärmda kapprum, ohygieniska dricksvattenanordningar, otillfredsställande belysningsanordningar, olämpliga uppvärmningsanordningar, otidsenliga pulpeter och illa skötta avträden.

Även dansbanor, danspaviljonger, missionshus och andra samlingslokaler äro på flera håll föremål för anmärkningar, särskilt rörande ventilationsanordningar, belysning, uppvärmning och bekvämlighetsinrättningar.

Bad och badanstalter, skol- och folkbad.

Inom tätare bebyggda samhällen, framför allt städerna, synas möjligheterna till varmbad vara tämligen väl tillgodosedda. Vattnet i simbassängen i Östersunds varmbadhus har varit föremål för anmärkning på grund av föroreningar.

Å landsbygden äro möjligheterna till varma bad ännu tämligen begränsade. Tillfälle till varmbad finnes vid brukssamhällen, industriella anläggningar, ålderdomshem, mejerier, bryggerier och järnvägsstationer. Intresset för förbättrade badmöjligheter är alltjämt i stigande och har avsevärt stimulerats av möjligheten till bidrag från Pensionsstyrelsen, Svenska röda korset, Svenska föreningen för folkbad m. fl. Nybyggda hus äro ofta försedda med badrum. Bland län, där badfrågan ägnas allt mer uppmärksamhet, må nämnas Malmöhus, Kopparbergs, Gävleborgs och Norrbottens län.

Möjligheterna till kallbad sommartid synas mer och mer utnyttjas och intresset härför vara stort. Ett nytt friluftsbad, Tinnerbäcksbadet, har anordnats i Linköping. Härigenom hava stadens invånare fått tillgång till en 20 000 kvm. stor sjö inne i stadens centrum. Vattnet utgöres av snabbfiltrerat och klorerat Stångåvatten. I Motala är ett nytt kallbadhus under uppförande. Strängnäs, Kalmar, Visby och Sundsvall sakna lämpligt belägna kallbad.

Födoämnen och njutningsmedel.

I fråga om städer och andra samhällen innehålla årsberättelserna uppgifter om antagande av matvarustadga, om införande av köttbesiktningstväng eller frivillig köttbesiktning, om mjölkkontroll ävensom förekomsten av slakthus och slakterier. Särskilda uppgifter lämnas över beslagtagna födoämnen, i hudsak animaliska. Vidare redogöres för åtgärder för undanröjande av missförhållanden i lokaler för tillverkning och försäljning av livsmedel ävensom å näringsställen. Torghandeln på Södertorg i Visby betecknas av stadsläkaren såsom »mycket hälsovådlig».

Beträffande kontrollen över handeln med livsmedel meddelar hälsovårdsnämndens i Stockholm årsberättelse de sedvanliga, synnerligen värdefulla undersökningsresultaten från de kemiska och biologiska avdelningarna av nämndens laboratorium.

Den allmänna livsmedelshygienen å landsbygden uppvisar en fortskridande förbättring. Hygienen i landsaffärerna synes förbättras år från år.

Kringföringshandeln av köttvaror anses i allmänhet hava förbättrats men vara i behov av ökad kontroll. Eleganta skåpbilar med hygieniskt tillfredsställande inredning bliva allt vanligare.

A l k o h o l. Spritmissbruk påtalas från flera håll. Från Ullareds distrikt, Hallands län, omnämnes att spritmissbruket bland ungdomen är i tilltagande och att motböcker överlätas åt minderåriga. I Stöde, Västernorrlands län, har hembränning förekommit i ganska stor skala och antalet under året härför anhallna har varit rekordartat stort.

Missbruk av k a f f e och t o b a k omnämnes från flera län. Särskilt från en del skogsdistrikt i Jämtlands län klagas över kaffemissbruk samt ensidig och olämplig sammansättning av födan.

Skyddskoppympning.

Skyddskoppympningen har under år 1938 varit anordnad i enlighet med gällande lag, å landsbygden genom möten, förlagda huvudsakligen till våren och hösten.

Beträffande ympningens omfattning och vaccinationsprocenten redogöres närmare här nedan under C. Skyddskoppympningen.

Från flertalet län omnämnes, att anmaningar och föreläggande om skyddskoppympningens fullgörande givits i allmänhet med gott resultat. Intresset för skyddskoppympningen tyckes dock i stora delar av vårt land vara i avtagande, vilket torde bero på oförståelse för och motvilja mot vaccinering samt även på att befolkningen alltmer bibragts den uppfattningen, att den obligatoriska skyddskoppympningen inom den närmaste framtiden eventuellt kommer att upphävas. Motviljan mot vaccinationen har mångenstädes gjort sig starkt gällande. Särskilt dålig anslutning vid vaccinationsmötena rapporteras från vissa delar av Östergötlands, Kronobergs, Gotlands, Blekinge, Skaraborgs, Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län. Från Kronobergs län påpekas liksom föregående år särskilt liten anslutning i Strömsnäsbruk, Åseda, Älgshult och Älmhult. I en del socknar i Kopparbergs län förekommer fullkomlig vaccinationsstrejk. I Nederkalix hava inga barn infunnit sig till ympningsmötena.

Det saknas icke anmärkningar mot myndigheterna för slapphet och bristande kontroll i fråga om övervakandet av skyddskoppympningens efterlevnad. Från flera län framhålles, att den kontroll, som åvilar skolstyrelser, hälsovårdsnämnder och pastorsämbeten ej utövas med önskvärt nit. Myndigheterna synas på vissa håll vara fullständigt likgiltiga för saken. Bland län, där kontrollen tyckes vara synnerligen slapp, må nämnas Stockholms, Kronobergs, Hallands, Göteborgs och Bohus, Kopparbergs, Västerbottens och Norrbottens län. Från Torups distrikt i Hallands län omnämnes, att en skolrådsordförande icke följt de givna föreskrifterna, emedan han var rädd att mista sin auktoritet som prästman. På de flesta orter i Göteborgs och Bohus län har de lokala myndigheternas kontroll över skyddskoppympningen liksom under föregående år varit synnerligen slapp eller så gott som fullständigt saknats. Endast i

Mölndal samt i några få kommuner inom Göteborgs och Sotenäs provinsialläkardistrikt synes kontrollen kunna betecknas såsom tillfredsställande.

Väsentliga anmärkningar hava icke riktats mot vaccins beskaftenhet.

Undantagande från skyddskoppymning. Under år 1938 hava till medicinalstyrelsen inkommit 487 framställningar om befrielse från skyddskoppymning jämlikt 5 §, 2 eller 3 mom. lagen om skyddskoppymning. Av dessa hava 327 bifallits, 35 underställts Kungl. Maj:ts prövning och 33 ej upptagits till prövning på grund av ofullständiga ansökningshandlingar samt 92 hänvisats till vederbörande ympare för erhållande av uppskov med ympningen.

Spädbarns- och fosterbarnsvården.

Den särskilda inspektion genom förste provinsialläkarna och med dem likställda stadsläkarna av enskilda och kommunala spädbarns- och förlossningshem, som påbörjades under år 1929 med anledning av vissa missförhållanden bland annat i sanitärt hänseende, har fortgått under år 1938 med gott resultat. Enligt av medicinalstyrelsen lämnade direktiv skulle därvid särskilda rapporter insändas allenast i fråga om nytillkomna eller tidigare icke inspekterade hem, eller sådana, vilkas verksamhet väsentligen omlagts eller som vid föregående inspektioner eller eljest givit anledning till svårare anmärkning.

Den vård, som lämnas i de enskilda och kommunala spädbarnshemmen, är i allmänhet förhållandevis god.

Spädbarnsvården befrämjas i ett flertal städer genom barnavårdscentraler och upplysningsbyråer. Delvis på grund av propaganda, delvis spontant har intresset för den förebyggande barnavården blivit livligare. Intresset för det späda barnets uppfödning och vård är i stigande. Från flera håll framhålles betydelsen av kostnadsfria mottagningar för rådgivning åt mödrarna. Alltjämt äro dock en del vanföreställningar rådande angående de späda barnens uppfödning. Från flera provinsialläkardistrikt i Värmlands län framhålles att rachitis fortfarande förekommer ofta. Inom ett av dessa distrikt har även iakttagits ålderdomlig lindning av spädbarn och smörjning mot engelska sjukan.

Kvacksalveri.

Kvacksalveri omnämnes alltjämt från ett flertal län och utövas framför allt av kringresande homeopater, ögondiagnostici och chiropracter.

I Bjurholm, Västerbottens län, öppnade en hemvändande svenskamerikan stor kvacksalvarpraktik under sommaren 1938. Sedan han av vederbörande provinsialläkare anmälts för att hava behandlat ett fall av tuberkulos och därigenom fått sitt namn spritt i tidningarna, ökades kundkretsen oerhört. Han åtog sig att bota alla sjukdomar och lyten och lär hava haft ända upp till 200 patienter per dag. Det påstås, att han under de få månader, han verkat i Bjurholm, tjänat en förmögenhet på närmare 100 000 kronor. Den unge

man, behäftad med lungtuberkulos, som kvacksalvaren hade behandlat, avled i medio av november 1938. Den avlidne hade utskrivits från sanatorium på egen begäran och mot läkarens önskan samt tydligen med avsikt att söka kvacksalvaren.

Infektionssjukdomar.

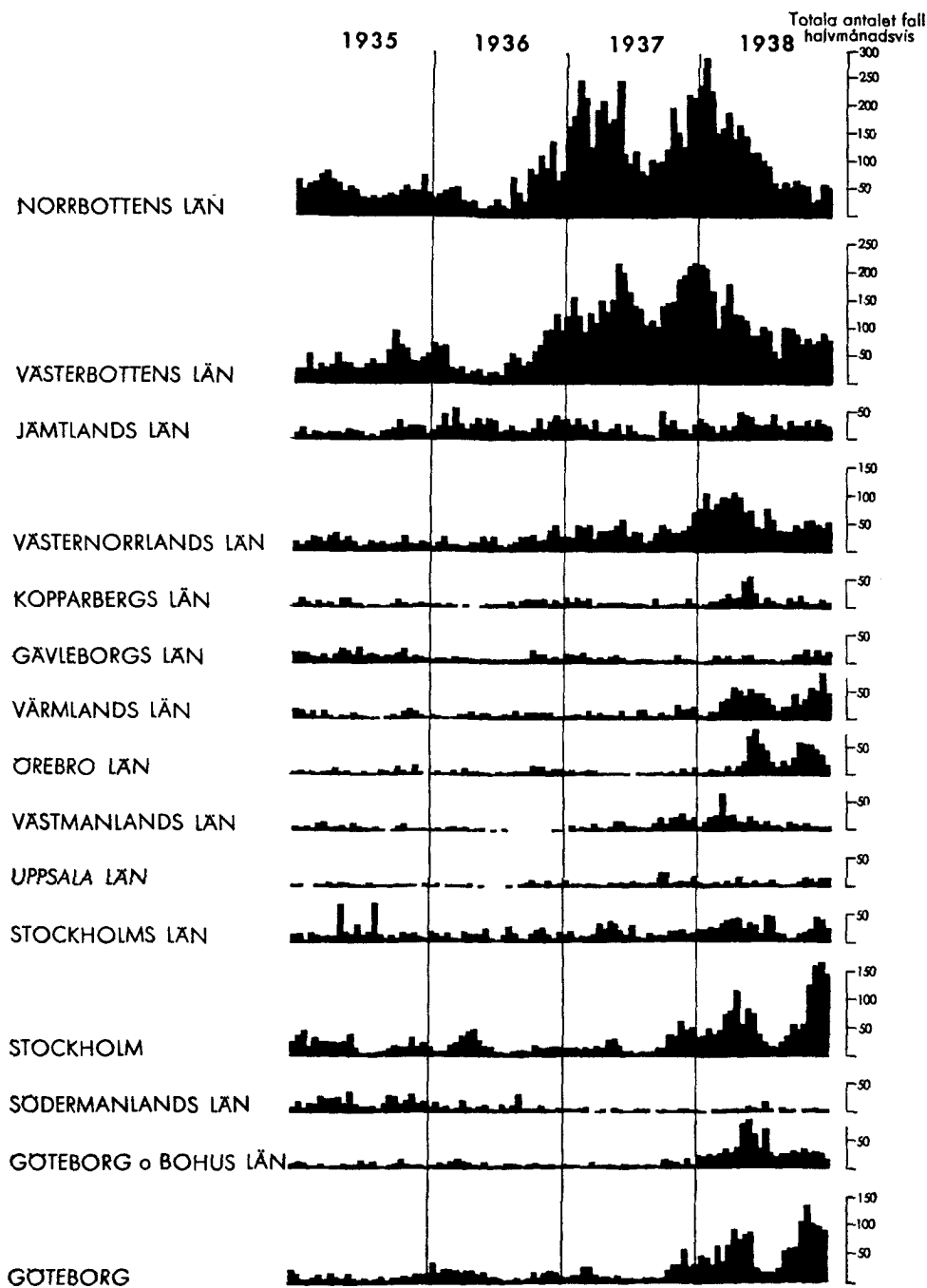
Allmänna hälsotillståndet inom landet år 1938 kan betecknas såsom gott eller mycket gott. Av smittsamma sjukdomar hava endast scharlakansfebern och den akuta barnförslamningen givit anledning till särskild uppmärksamhet.

Beträffande infektionssjukdomarnas frekvens i de olika länen under olika månader hänvisas för de anmälningspliktiga till Tab. 7 och i hela riket månadsvis för vissa andra sjukdomar till Tab. 8 samt vidare till kap. 3, Sjukvården utom sjukhusen, B.

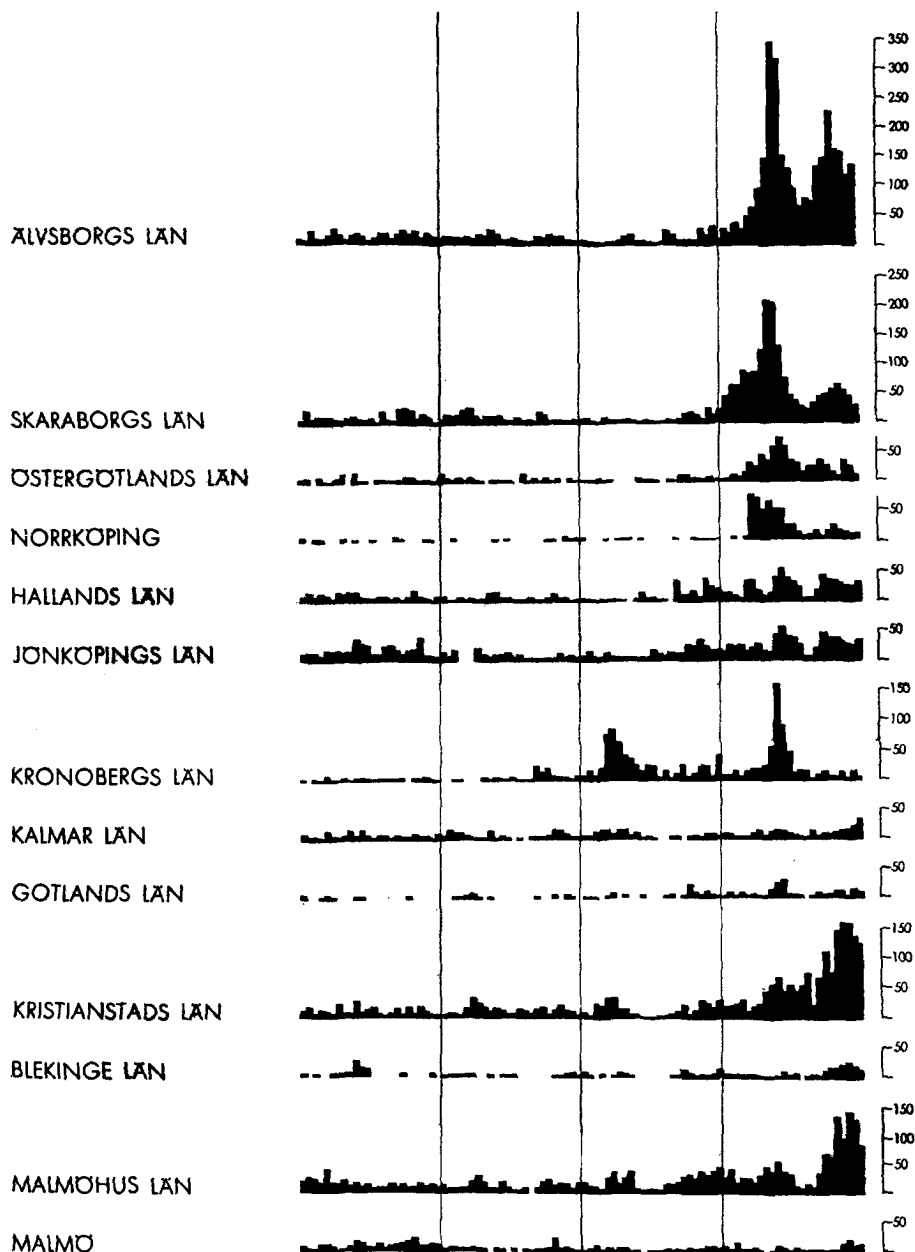
I epidemilagen närmast avsedda sjukdomar. Scharlakansfebern synes i allmänhet hava varit godartad, men utbredd över så gott som hela landet. Största antalet sjukdomsfall har inträffat i Stockholm, Göteborg och Norrköping samt i Stockholms, Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kristianstads, Malmöhus, Hallands, Göteborgs och Bohus, Älvsborgs, Skaraborgs, Värmlands, Örebro, Västernorrlands, Jämtlands samt i synnerhet i Västerbottens och Norrbottens län. I Stockholm anmäldes 1 623 fall mot 523 år 1937. Så stort antal fall har sedan sekelskiftet endast förekommit åren 1916 och 1917. Enbart under det sista kvartalet av år 1938 inträffade 717 fall. Sjukdomens utbredning i Norrköping har ej haft sin motsvarighet sedan epidemien därstädes 1924—25. Utbrottet skedde explosionsartat under senare hälften av mars månad och hade därefter en avsevärd omfattning till mitten av juni. Epidemien i Kronobergs län utbröt på våren och nådde kulmen i maj månad med härdar omkring Lenhovda och Ljungby. I Kristianstads län registrerades 1 594 fall. Antalet fall under november månad med en toppsiffra på 312 fall nådde nästan lika högt som under hela år 1937. Kristianstadsorten i vidsträckt betydelse uppvisar den talrikaste frekvensen. Från Hallands län anföres, att man måste gå tillbaka ända till år 1915 för att möta ungefär samma siffra som år 1938 med sammanlagt 612 anmälda fall. De flesta — 161 — inträffade i Halmstad. Förste provinsialläkaren i Skaraborgs län meddelar, att, ehuru sjukdomens karaktär i stort sett varit lindrig, vissa tendenser till ökad malignitet icke saknats och att särskilt hjärtkomplikationer tyckas hava blivit vanligare än förut. I Västerbottens och Norrbottens län har sjukdomsfrekvensen under år 1938 varit i sjunkande men fortfarande större än i något annat län.

En grafisk redogörelse över dels absoluta antalet sjukdomsfall, dels relativa antalet per 10 000 invånare, i de olika länen och de fyra största städerna halvmånadsvis under åren 1935—1938 återfinnes på sidan 24 f. Man finner där, huru sjukdomen efter att först hava förekommit företrädesvis i landets nordligaste län under år 1938 spritt sig alltmer söderut över hela landet.

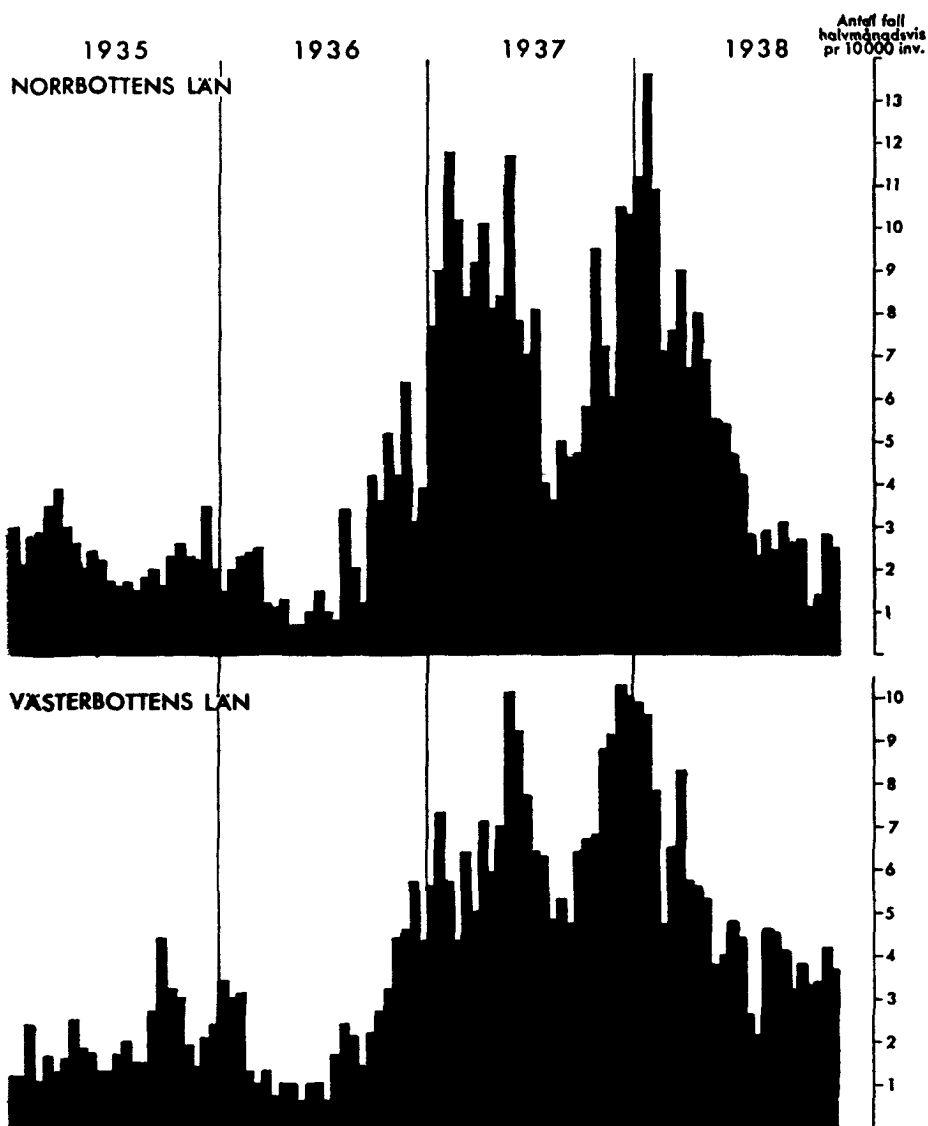
Scharlakansfeber.

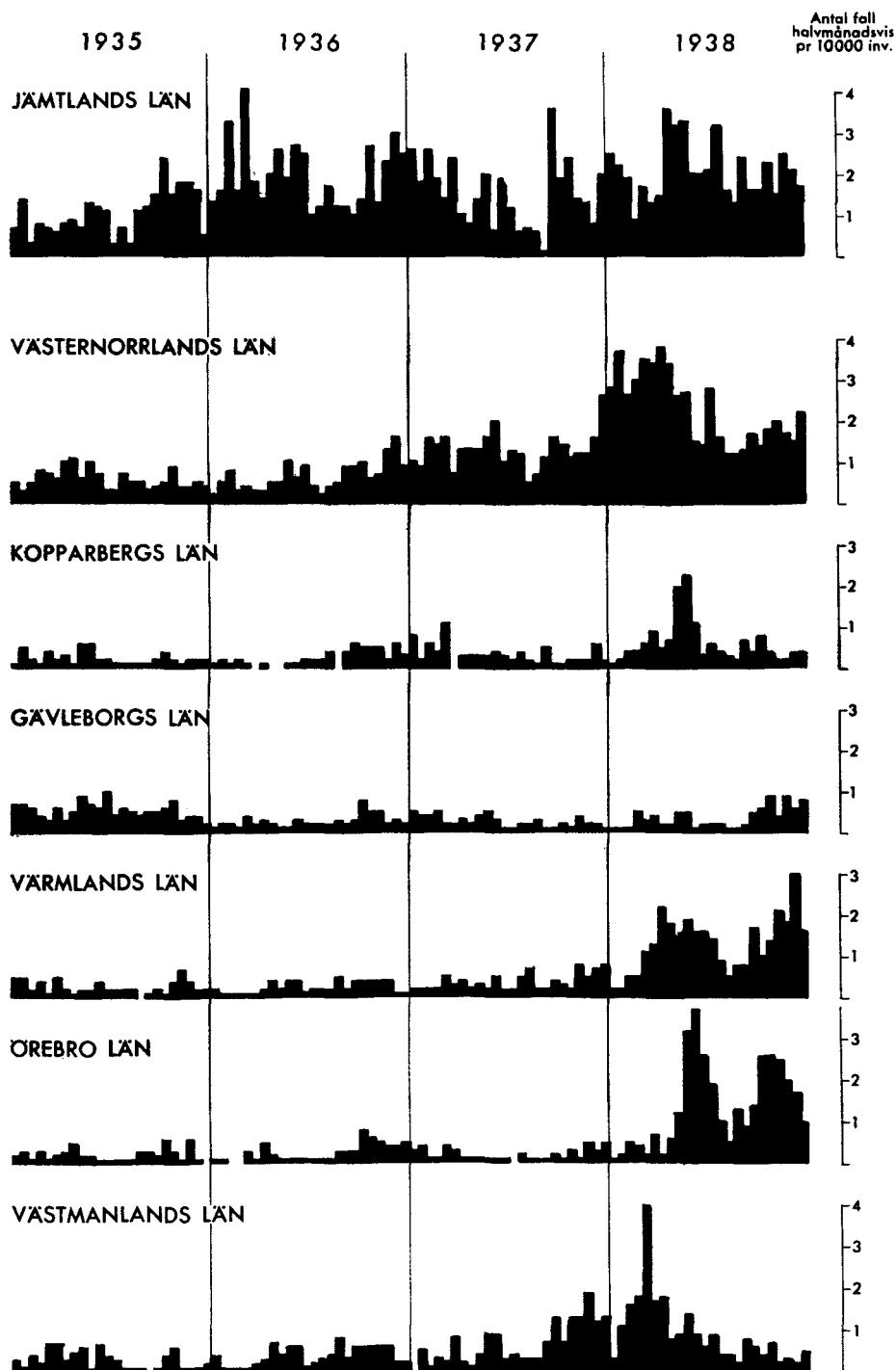
Scharlakansfeber.

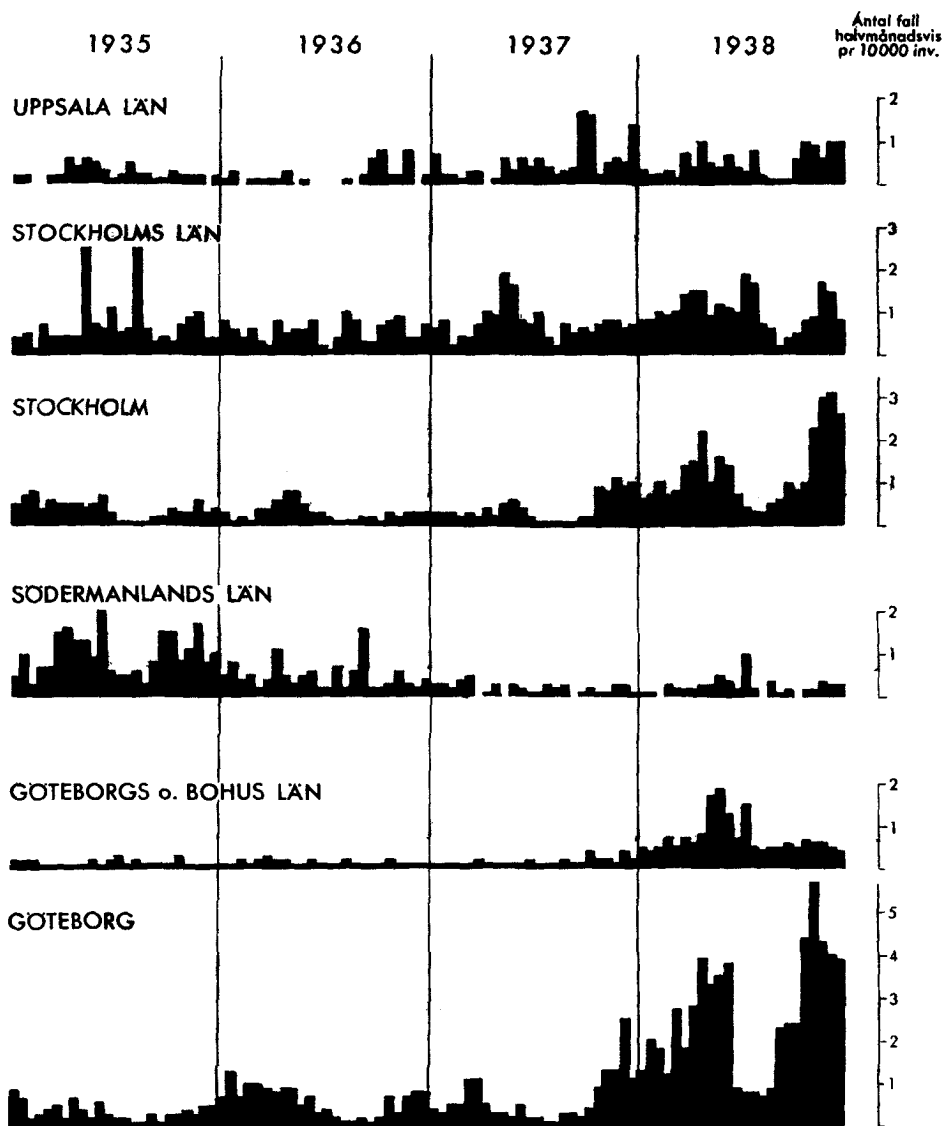
Scharlakansfeber.

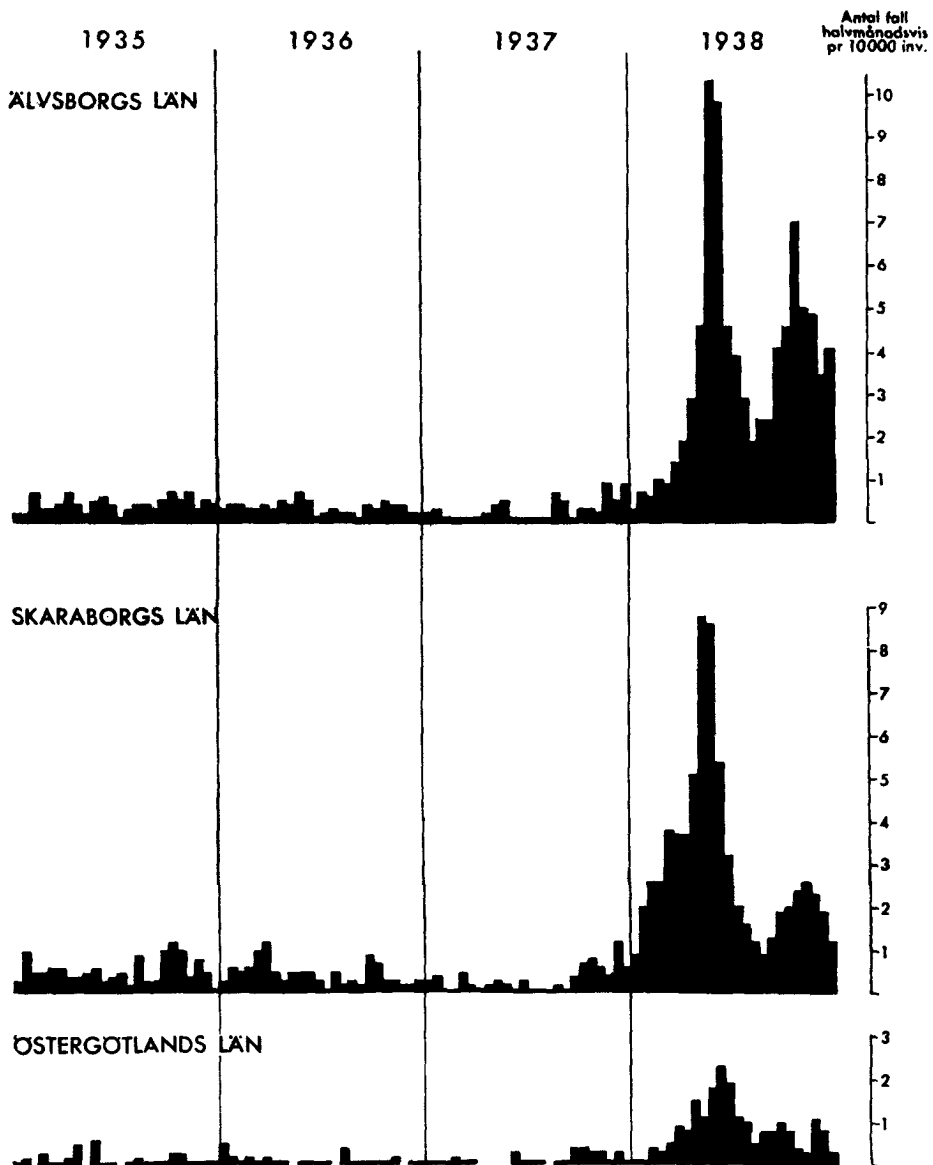
Scharlakansfeber.

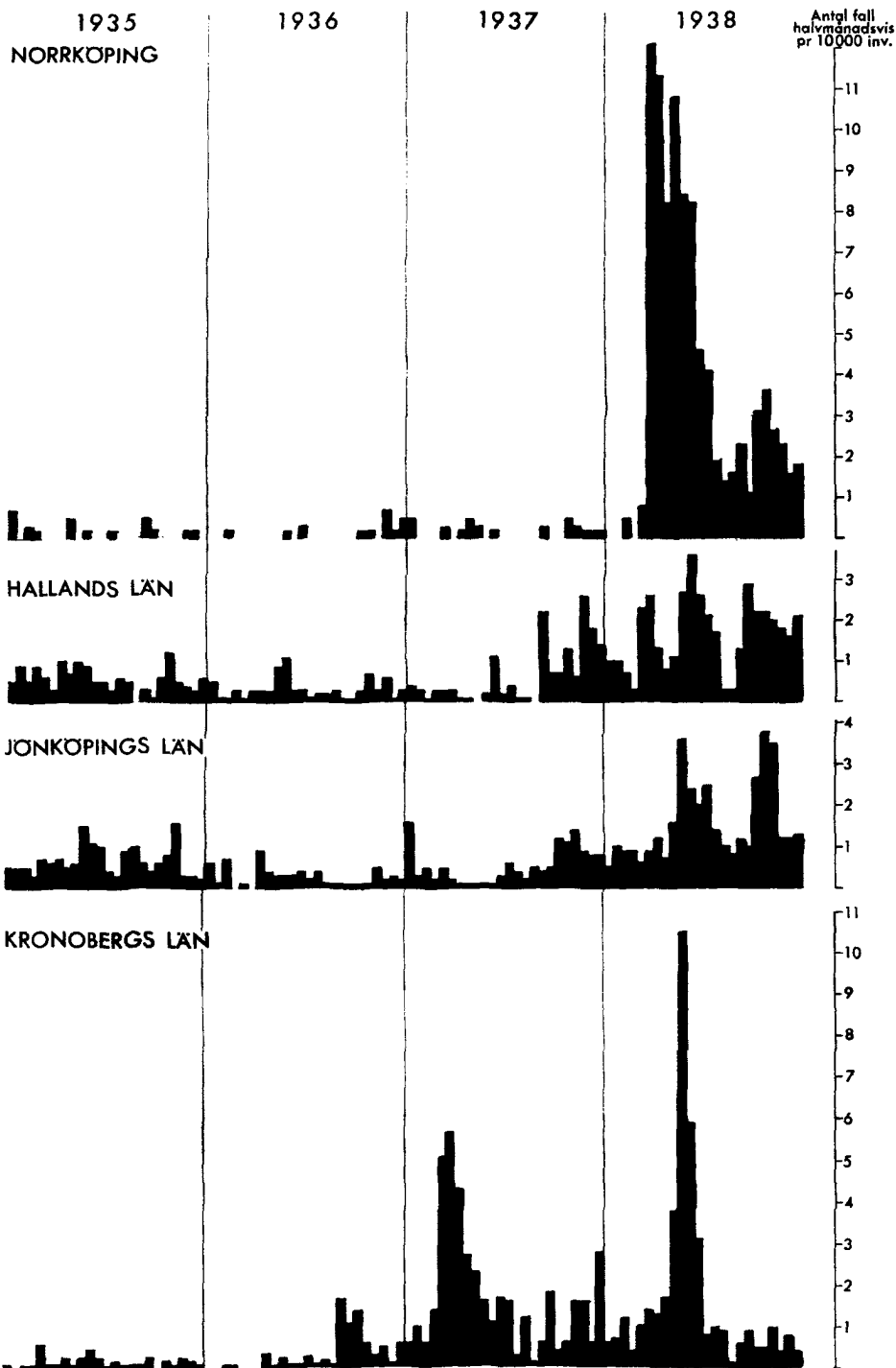
Scharlakansfeber.

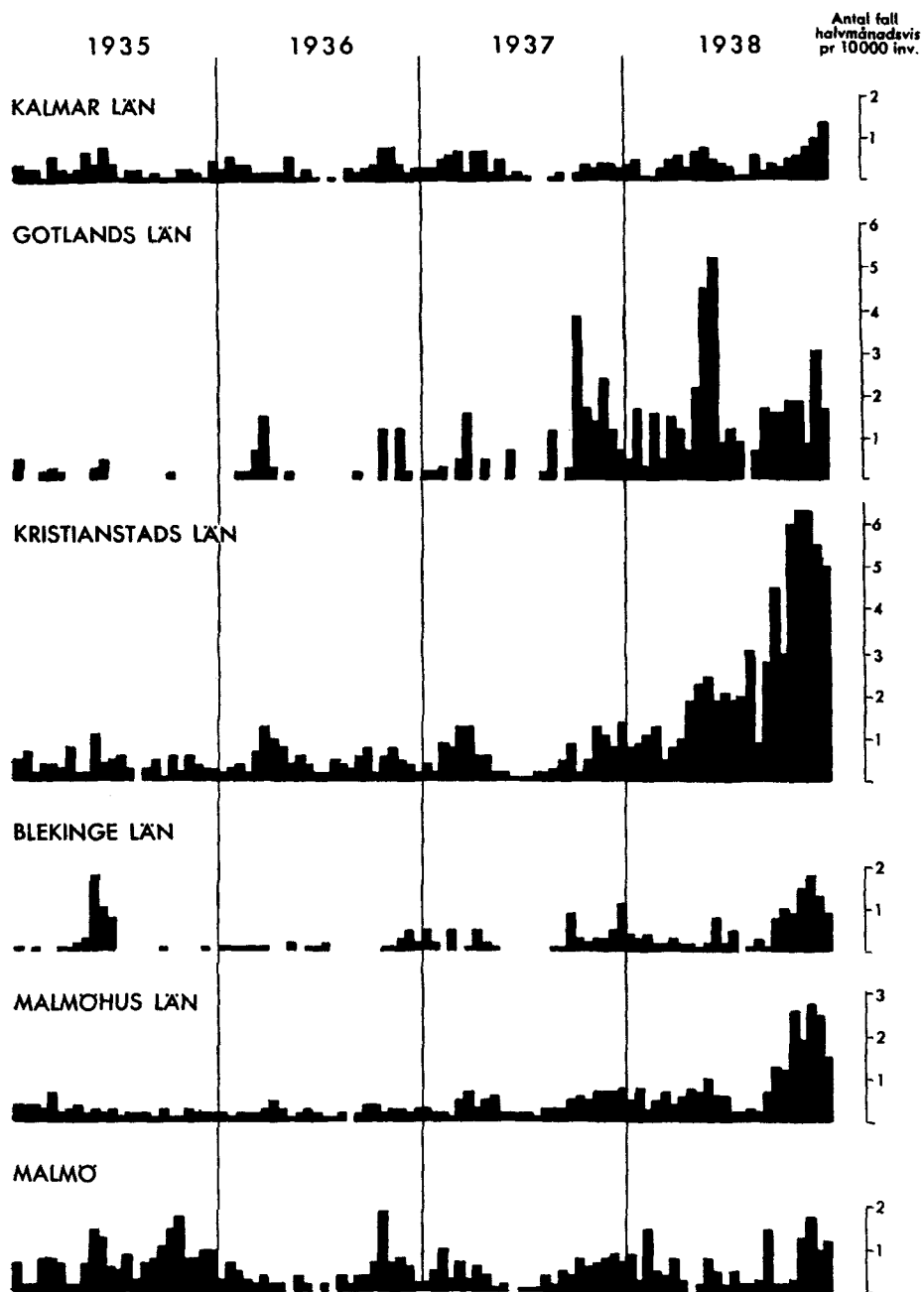
Scharlakansfeber.

Scharlakansfeber.

Scharlakansfeber.

Difterien har varit godartad och praktiskt taget saknats inom vissa län. Norrköpings stad samt Uppsala, Östergötlands, Kronobergs, Blekinge, Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Västmanlands, Kopparbergs och Västerbottens län hava varit fullständigt förskonade från sjukdomen. Från Södermanlands, Jönköpings, Kalmar, Gotlands, Värmlands och Norrbottens län har rapporterats 1 fall, från Hallands, Älvsborgs och Örebro län endast 2 fall. I Stockholms stad hava förekommit 17 fall, det lägsta antal, som hittills förekommit något år.

Av smittkoppor hava inga fall förekommit.

Inga större anhopningar eller epidemier av tyfus hava förekommit.

En epidemi av paratyfus har förekommit i Jönköpings län. Av 127 fall i länets städer inträffade 122 i Jönköping, 4 i Huskvarna och 1 i Nässjö; 4 personer dogo. Största antalet av de 53 från landsbygden rapporterade fallen kommo från Jönköpings provinsialläkardistrikt. De påträffade paratyfusbacillerna utgjordes till övervägande del av typ Breslau. Epidemien började i mars månad med ett fall och nådde sin största spridning i augusti. Sedan man vidtagit energiska åtgärder för att förhindra epidemiens utbredning, upphörde den i september. Sjukdomen torde hava spritts genom infekterat vatten eller mjölk.

Rödsot har varit mindre vanlig inom de flesta län. Under första hälften av december 1938 inträffade i Visby en rödsotepidemi med cirka 400 kända fall, varav cirka 300 vid Gotlands infanteriregemente och 60 å Sankt Olofs sjukhus. Sjukdomen, som var godartad, tyckes hava spritts med stångkorv, levererad från affär i Visby.

Den akuta barnförlamningen har år 1938 visserligen icke varit lika utbredd som under det föregående året men ändock varit ganska vanlig inom stora delar av landet. Kristianstads, Västernorrlands och i synnerhet Jämtlands län hava varit mest hemsökta. Intet län har varit helt fritt från sjukdomen men från Uppsala län hava dock anmälts endast 2, från Göteborg och Norrköping samt från Norrbottens län 3 fall. I Stockholms stad anmäldes blott 20 fall mot 42 år 1937, i Örebro län hava sammanlagt endast 14 sporadiska fall blivit kända. Största frekvens nådde sjukdomen under september månad, då sammanlagt 392 fall anmäldes till medicinalstyrelsen. Från hela landet inrapporterades inalles 1450 fall, varav 369 voro utan förlamningar vid anmälningsstillfället.¹ Sjukdomen visade en ganska svårartad karaktär, särskilt inom de län, som voro mest hemsökta. Från Kristianstads län anmäldes 166 fall mot 104 år 1937. Över hälften av fallen inträffade i Kristianstads provinsialläkardistrikt. Den 25 augusti igångsattes därstädes omfattande försök med vitlöksprofylax, som förut med till synes uppmuntrande resultat prövats bl. a. i Malmö. Efter den 5 september insjuknade i barnförlamning 46 personer, av vilka icke mindre än 7 (15 %) tagit lökpreparat under minst 10 dagar. Flera av dessa 7 fingo ett svårartat förlopp och 1 medförde döden. I Arvika provinsialläkardistrikt inträffade under tiden april—juli en epidemi på 25 fall, varav 4 dödsfall. Epidemien är närmare undersökt och beskriven av expert från statens bakteriologiska laboratorium,

¹ Av dessa hava c:a 225 senare visat förlamningssymtom.

vilken anser sig hava fått visst fog för den uppfattningen, att kontaktinfektionen icke skulle hava spelat nämnvärd roll men att däremot vatten kan hava haft inflytande på sjukdomens spridning. Barnförlamningsepidemien i Jämtland drabbade mest landskapets södra, östra och västra delar samt Storsjöbygden. Ett flertal fall drabbades av respirationsförlamning. I Östersund inträffade 10 dödsfall. Under augusti, september och oktober inträffade en lokal anhopning av barnförlamningsfall i Åsele provinsialläkardistrikt av Västerbottens län. Epidemien har varit föremål för epidemiologisk undersökning av en av medicinalstyrelsen förordnad expert.

Enstaka fall av undulantfeber hava förekommit inom de flesta länen. Största antalet fall har anmälts från Stockholms, Östergötlands och Örebro län.

Intet anmärkningsvärt har anförts beträffande smittsam hjärnfeber och sömnsjuka.

Av Weils sjukdom hava anmälts 11 fall från Västerbottens län och 10 fall från Örebro län; från övriga län endast enstaka fall.

Övriga epidemiska sjukdomar. Infektiös ikterus uppgives hava varit ganska vanlig i Göteborgs stad samt i Uppsala, Värmlands och i synnerhet Västerbottens län, där icke mindre än 187 sjukdomsfall registrerats. I början av år 1938 inträffade i Forshaga municipalsamhälle en epidemi av smittsam gulsot omfattande 75 av läkare diagnosticerade fall. Smittans spridningsätt kunde ej klarläggas. Endast personer mellan 6 och 43 års ålder angrepos. I intet fall medförde sjukdomen döden eller några följsjukdomar. I Västerbottens län har sjukdomen varit vanligast i Bureå, Bjurträsk, Robertsfors och Skellefteå provinsialläkardistrikt. — *Influenzan* har som vanligt under årets första tre månader förekommit i hela landet i relativt stort antal, i allmänhet lindriga fall. — *Mässling* synes hava varit särskilt spridd inom Kopparbergs län. — *Kikhosta* tyckes hava förekommit mest i Kopparbergs, Gävleborgs och Västernorrlands län. — Ett stort antal fall av påssjuka har förekommit i Örebro och framför allt i Västernorrlands län. Från sistnämnda län har rapporterats 960 sjukdomsfall, varav 252 kommit från Fränsta provinsialläkardistrikt. — Någon större anhopning av röda hund torde icke hava förekommit under året. — *Entalaremi* epidemi har under september och oktober förekommit i Tierps provinsialläkardistrikt med sammanlagt 26 konstaterade fall. I början av september månad hava rapporterats 8 fall från Sorsele i Västerbottens län. Samtliga voro lindriga. Enligt provinsialläkarens uppgift hava döda harar under sommaren 1938 hittats flerstädes i markerna; dessutom har man lyckats tillfångataga harar, som varit uppenbart sjuka. Däremot skulle intet stöd hava förebragts för antagandet, att sjukdomen spritts genom lemlar. I Arvidsjaurs provinsialläkardistrikt inträffade under aug. och sept. sammanlagt 28 fall.

Vård och isolering. Personer, lidande av eller misstänkta att lida av någon av de i epidemilagen avsedda sjukdomarna hava i regel intagits å epidemisjukhus. Där hava även vårdats fall av mässling, kikhosta, influensa och andra smittsamma sjukdomar, vilka intagits på »sociala indikationer». Under år

1938 har en fullständig omgestaltning och modernisering av ekonomipaviljongen vid Norrköpings epidemisjukhus fullföljts. Stora svårigheter hava yppat sig vid bekämpandet av scharlakansfeberepidemien i Kristianstads län, enär landstingets ordinarie vårdplatser, som varit rätt knappt tilltagna, nu visat sig otillräckliga och det mött stora svårigheter att anordna provisoriska sjukhus. Som följd härav hava de sjuka måst vårdas i sina hem längre eller kortare tid i avvaktan på intagning å epidemisjukhus. Under november månad var det ej ovanligt, att väntetiden uppgick till en vecka, vilket givetvis gynnat sjukdomens spridning. För vård av barnförslamningsfall, som ej fått plats på Kristianstads läns ordinarie sjukhus, förhyrdes Blekinge läns provisoriska epidemisjukhus i Sölvesborg, som var beläget nära epidemiens centrum; för vård av de i scharlakansfeber insjuknade upprättades provisoriska sjukhus i Tyringe, Yngsjö, Åhus, Tollarp, Broby, Östanå, Borrbjörby och Fagerhult. Dessutom utökades platsantalet bl. a. genom uppförande av ett epidemisjukhus på 50 platser i anslutning till lasarettet i Hässleholm och tillbyggnad av epidemisjukhuset i Kristianstad. På grund av den utbredda scharlakansfeberepidemien inom Västerbottens län inrättades ett flertal provisoriska sjukhus. Förste provinsialläkaren i Västerbottens län riktar anmärkningar mot de små epidemiavdelningarna vid Dorotea, Lycksele, Vilhelmina, Norsjö, Sorsele och Tärna sjukstugor, vilka han anser vara ur såväl sjukhusteknisk som epidemiologisk och ekonomisk synpunkt otillfredsställande. Han anser, att man bör överväga, huruvida icke dessa utrymmen med fördel skulle kunna utnyttjas för andra syften, lämpligast måhända för förlossningsvården, samt koncentrera vården av epidemiskt sjuka till en större och för sitt ändamål mera lämpad sjukvårdsinrättning, där behöriga krav på observations- och isoleringsmöjligheter kunde bli bättre tillgodosedda. Den nya epidemibygnaden vid Umeå epidemisjukhus har varit i bruk sedan slutet av år 1938. Genom nybyggnaden har epidemisjukhuset nu 69 godkända platser.

B. Förebyggande mödra- och barnvården.

Referent: Föredraganden i mödra- och barnavård docenten Ström.

Sedan medicinalstyrelsen under år 1937 preliminärt utarbetat normalinstruktion och normalplan för anordnande av förebyggande mödra- och barnavård ävensom anvisningar i ämnet har styrelsen under år 1938 utfärdat normalinstruktionen samt normalplanen med anvisningar (M. F. 22).

Härjämte har medicinalstyrelsen meddelat råd och anvisningar rörande den förebyggande mödra- och barnvården (M. F. 114), fastställt formulär till rekvisition av statsbidrag till sådan vård (M. F. 115) ävensom avgivit behörighetsvillkor för vinnande av anställning såsom sjuksköterska eller barnmorska vid mödra- och barnavårdscentraler (M. F. 55).

Sedan Kungl. kungörelsen den 21 juli 1937 (S. F. S. nr 745) angående statsbidrag till förebyggande mödra- och barnavård trädde i kraft den 1 januari 1938, inkom efter hand till medicinalstyrelsen planer rörande den förebyggande mödra- och barnvården från landsting och städer, som ej deltaga i lands-

ting. Godkända planer förelågo vid 1938 års slut för barnavården i Stockholm, mödravården i Göteborg samt för såväl mödra- som barnavård i Malmö, Norrköping och Hälsingborg samt i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Kronobergs, Gotlands, Blekinge, Hallands, Skaraborgs, Värmlands, Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län (inalles 15 län).

C. Skyddskoppypningen.

I Tab. B meddelas en redogörelse för ympningens omfattning inom de olika länen; revaccinationer inom armén och flottan ingå ej här.

Då relativtalen beräknats på de föregående år levande födda, må anmärkas, att största ympningsfrekvensen, åtminstone i vissa delar av riket, förekommer vid barnens inträde i skolåldern, åren närmast före och efter, och att sålunda till denna levnadsålder en hel del hunnit avlida (under första levnadsåret ca 5 % av motsvarande folkmängd). Vid bedömandet torde även hänsyn böra tagas till en viss ojämnhet i ympningsfrekvensen under olika år.

Ympningsprocenten uppgick för riket i sin helhet till 59·1 % (mot 61·1 % föreg. år); den var i några län rätt hög, i Södermanlands län 85 % och i Hallands län 83 %, men i flera län anmärkningsvärt låg, i Kopparbergs län endast 26 % och i Jämtlands 30 %. Antalet revaccinationer anföras, ehuru de för flertalet län torde vara för låga.

Tab. C innehåller en redogörelse för de månatliga kvantiteterna från statens bakteriologiska laboratorium utlämnad vaccin (numera endast animal).

Tab. B. Skyddskoppypningen i riket år 1938.

Stad, län	Levande födda år 1937	A. Vac- cina- tion. ¹	B. Re- vaccina- tion. ²	Ym- pade ³ i %	Stad, län	Levande födda år 1937	A. Vac- cina- tion. ¹	B. Re- vaccina- tion. ²	Ym- pade ³ i %
Stockholms stad . .	6 928	5 541	206	80·0	Göteborgs stad . . .	4 041	2 621	499	64·9
län .	3 772	3 056	59	81·0	Göteb. o. Boh. län ⁴	2 749	1 894	210	68·9
Uppsala > .	1 976	1 586	50	80·2	Älvsborgs > .	4 608	2 989	66	64·9
Södermanlands > .	2 620	2 224	9	84·9	Skaraborgs > .	3 409	1 150	37	33·9
Norrköpings stad .	972	664	23	68·3	Värmlands > .	3 712	2 187	37	58·9
Östergötlands län ⁴	3 711	1 765	14	47·6	Örebro > .	2 841	1 873	20	65·9
Jönköpings > .	3 556	2 898	14	81·5	Västmanlands > .	2 346	1 287	36	54·9
Kronobergs > .	2 183	1 046	8	47·9	Kopparbergs > .	3 491	919	12	26·3
Kalmar > .	3 553	2 199	95	61·9	Gävleborgs > .	4 093	1 686	11	41·2
Gotlands > .	1 013	338	15	33·4	Västernorrlands > .	4 442	2 271	101	51·1
Blekinge > .	2 433	1 130	45	46·4	Jämtlands > .	2 266	679	10	30·0
Kristianstads > .	3 879	2 253	62	58·1	Västerbottens > .	4 311	1 578	54	36·6
Malmö stad > .	2 129	1 415	106	66·5	Norrbottens > .	4 714	2 086	27	44·3
Malmöhus län ⁵ . .	5 501	4 103	204	74·6					
Hallands > . .	2 250	1 864	45	82·8	Summa	33 490	55 802	2 075	59·1

¹ Antalet personer, som fullgjort ympningsplikt. — ² Antal ympade på förut med framgång ympade. Revaccinationer vid armén och flottan ingå ej. — ³ Ympade (grupp A.) i % av föregående år levande födda. — ⁴ Utom Norrköpings stad. — ⁵ Utom Malmö stad. — ⁶ Utom Göteborgs stad.

Tab. C. Från statens bakteriologiska laboratorium under år 1938 utlämnad vaccin.

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Summa
För antal personer	2 739	3 785	8 942	32 407	70 265	10 403	4 248	21 615	16 990	8 848	6 817	1 818	188 877

D. Karantänsväsendet m. m.

Referent: Medicinalrådet Herrlin.

Jämlikt bestämmelserna i Kungl. Maj:ts karantänskungörelse den 4 maj 1934 (nr 142) hava karantänsstationer varit anordnade i följande 9 hamnstäder nämligen Stockholm, Kalmar, Malmö, Hälsingborg, Göteborg, Gävle, Sundsvall, Umeå och Luleå.

Observationsplats enligt 3 § i nämnda kungörelse har under år 1937 icke varit anordnad.

Periodisk råttutrotning, varom sägs i 2 § Kungl. Maj:ts kungörelse om råttutrotning å fartyg den 4 maj 1934 (nr 143), verkställes i ovannämnda hamnstäder, där karantänsstationer varit anordnade, samt dessutom tillsvidare efter medicinalstyrelsens bemyndigande i Norrköping, Karlshamn, Landskrona, Västcrås, Sölvesborg och Lysekil.

G. Tuberkulosdispensärer.

Referent: Dr: G. Neander.

Under år 1938 har den av 1937 års riksdag beslutade omorganisationen av dispensärverksamheten genomförts. Vid årets slut funnos inom landet 35 centraldispensärer och 286 distriktsdispensärer. Närmare uppgifter angående dessa dispensärer lämnas i dr: G. Neanders redogörelse *Tuberkulosanstalter i Sverige 1940* (Meddelande från svenska nationalföreningen mot tuberkulos nr 7.)

I Tab. D lämnas en redogörelse för statsunderstödda dispensärers *inkomster*, som för året uppgingo till 2 873 353 kr., varav staten bidragit med 17 %, landsting med 55, kommuner med 10, nationalföreningen mot tuberkulos med 9 % och länsföreningar, enskilda etc. med 8 %.

I Tab. E redogöres för centraldispensärernas *utgifter*; dessa uppgingo till 596 822 kr., varav 463 101 voro berättigade till statsbidrag.

Tab. F redogör för distriktsdispensärernas *utgifter*; de slutade med 2 338 835 kr., varav 2 056 323 voro berättigade till statsbidrag.

Central- och distriktsdispensärernas sammanlagda utgifter uppgingo till 2 935 658 kr.

I Tab. G lämnas en översikt av centraldispensärernas verksamhet. An- talet personer som remitterats dit under året var 26 329, antal röntgenfoto- graferingar 7 310, antal nytillkomna, hos vilka påvisats tuberkulos 7 115.

Tab. D. De statsunderstödda dispensärernas inkomster under år 1938.

L ä n	Antal dispensärer		Staten	Landsting	Kommuner	Nationalföreningen	Länsföreningar, gåvor, räntor, etc.	Summa
	C.	D.						
Stockholms	1	9	19 446	68 500	17 966	6 722	1 324	113 958
Uppsala	1	10	10 253	63 126	17 850	4 000	7 092	102 321
Södermanlands	1	3	7 549	42 803	—	5 878	3 613	59 848
Östergötlands	2	12	11 238	61 174	210	21 969	189	94 780
Jönköpings	1	10	13 472	37 865	11 300	7 629	18 586	88 852
Kronobergs	1	10	9 656	35 372	—	7 673	—	52 701
Kalmar norra	1	9	5 236	18 971	4 442	3 000	4 757	36 406
Kalmar södra	1	7	8 699	41 601	3 764	—	11 838	65 902
Gotlands	1	3	5 928	13 437	—	5 000	6 057	30 422
Blekinge	1	5	10 893	66 300	—	10 125	7 125	94 443
Kristianstads	1	4	8 772	39 916	556	4 432	1 125	54 801
Malmöhus	1	8	14 200	92 921	4 869	4 920	419	117 829
Hallands	2	5	10 741	46 281	9 564	12 827	2 500	81 913
Göteborgs o. Bohus	2	11	28 116	107 315	53 057	19 030	7 665	215 183
Älvsborgs	5	11	27 340	51 556	8 629	18 298	25 797	131 620
Skaraborgs	1	5	12 704	33 415	9 120	3 000	11 777	70 016
Värmlands	1	18	36 330	115 675	35 692	6 522	47 269	241 488
Örebro	1	14	20 251	59 900	3 343	3 000	1 875	88 369
Västmanlands	1	10	9 382	3 501	—	3 000	—	15 883
Kopparbergs	1	29	26 243	34 298	860	17 960	—	79 861
Gävleborgs	1	11	13 212	34 375	12 941	6 847	8 793	76 168
Västernorrlands	2	18	45 054	131 086	35 534	17 005	21 056	249 735
Jämtlands	1	17	37 047	91 980	26 996	7 819	26 093	189 935
Västerbottens	2	23	42 249	128 936	16 055	45 960	—	233 190
Norrbottens	2	24	50 739	149 150	20 140	34 752	33 948	288 729
Summa	35	296	484 750	1 569 459	292 888	277 358	248 898	2 873 359

C = Centralsdispensärer. — D = Distriktsdispensärer.

Tab. H:1 redogör för distriktsdispensärernas allmänna verksamhet. I deras register voro vid årets slut upptagna inemot 42 000 personer, under året nytillkomna voro nära 9 000 tuberkulossjuka, antalet av dispensärläkarna undersökta personer var nära 57 800 och antalet undersökningar 81 600 samt av sköterskorna gjorda hembesök 146 600.

I Tab. H:2 lämnas en översikt av distriktsdispensärernas speciella vård av friska barn från tuberkulossmittade hem, vilken icke beröres i Tab. H:1. Antalet omhändertagna barn uppgick till c:a 6 600, varav c:a 5 100 å sommarkolonier, 500 utackorderade och 850 å barnhem.

I samband med dispensär har på många håll inrättats *barnhem för tuberkuloshotade barn* (friska barn från hem, där fall av tuberkulos finnes). I dylika av Svenska nationalföreningen mot tuberkulos understödda hem — till antalet inalles 49 med 1 076 platser — vårdades under år 1938 sammanlagt 1 860 barn, antalet underhållsdagar uppgick till 327 298 och vårdkostnaderna till 789 385 kr. eller 2 kr. 41 öre pr dag. Närmare redogörelser härom lämnas i föreningens årsberättelse.

Tab. E. De statsunderstödda centraldispensärernas utgifter samt totalsummor för central- och distriktsdispensärernas sammanlagda utgifter år 1938.

L ä n	Antal dispensärers	Utgifter, berättigade till statsbidrag								Utgifter, ej berättigade till statsbidrag			Slutsumma för centraldispensärer	Totalsummor för samtl. central- o. distriktsdispensärer	
		Arvoden till läkare	Sjuksköterskornas		Hyra, värme m. m. för dispensärlokaler	Förbrukningsartiklar	Elekt-risk energi	Övriga utgifter för centraldispensärerna	Patienters resekostnader	Summa	Inventarier	Övriga utgifter			Summa
			arvoden	naturaför-måner											
Stockholms län	1	3 750	375	—	—	774	920	448	1 338	7 605	—	—	—	7 605	104 545
Uppsala »	1	5 000	3 310	—	—	4 904	—	700	1 400	15 314	—	—	—	15 314	99 818
Södermanlands »	1	1 500	846	276	—	793	—	350	864	4 629	—	—	—	4 629	52 458
Östergötlands »	2	9 500	2 302	405	1 750	4 361	585	925	1 508	21 338	28 182	—	28 182	49 518	104 189
Jönköpings »	1	9 812	1 000	—	—	2 041	—	456	131	13 440	—	—	—	13 440	89 621
Kronobergs »	1	4 075	1 000	—	—	500	—	1 283	393	7 250	—	—	—	7 250	38 477
Kalmar norra »	1	2 895	185	—	—	1 802	—	1 231	284	5 898	—	—	—	5 898	38 873
» södra »	1	2 759	—	—	—	1 193	—	559	236	4 747	—	—	—	4 747	65 901
Gotlands »	1	4 333	2 644	—	5 114	4 220	361	2 268	—	18 960	444	2 062	2 506	21 406	27 819
Blekinge »	1	1 500	300	—	—	2 887	—	96	1 199	5 981	—	—	—	5 981	82 675
Kristianstads »	1	5 000	817	57	—	1 200	—	881	—	7 954	507	—	507	8 461	54 800
Malmöhus »	1	5 500	1 500	1 500	584	2 204	—	2 343	7 605	21 236	6 932	19 999	26 931	48 167	110 769
Hallands »	2	12 000	3 696	—	2 859	853	—	—	1 124	20 531	—	1 327	1 327	21 858	75 966
Göteborgs o. Boh. »	2	14 726	4 074	840	1 086	4 614	326	1 479	565	27 710	—	—	—	27 710	209 580
Älvsborgs »	5	24 812	29 720	19 975	2 800	—	—	—	—	67 307	2 000	—	2 000	69 307	177 963
Skaraborgs »	1	5 710	2 400	388	—	1 271	—	651	926	11 348	—	—	—	11 348	76 518
Värmlands »	1	5 000	—	—	—	1 025	—	374	2 395	8 794	943	—	943	9 737	241 488
Örebro »	1	5 000	3 331	—	—	82	8 790	287	1 500	18 990	44	—	44	19 034	78 667
Västmanlands »	1	2 670	59	30	32	492	23	317	51	3 673	—	—	—	3 673	38 650
Kopparbergs »	1	6 653	2 709	600	2 942	6 847	190	1 025	3 835	24 801	37 477	1 447	38 924	63 725	117 961
Gävleborgs »	1	11 240	731	—	—	2 920	120	2 715	2 087	19 813	—	—	—	19 813	97 331
Västernorrlands »	2	5 913	1 007	—	—	2 613	—	869	1 578	11 973	950	225	1 175	13 148	252 215
Jämtlands »	1	12 762	1 000	—	—	2 760	—	1 992	3 628	22 142	—	—	—	22 142	189 628
Västerbottens »	2	11 000	1 547	350	2 475	11 039	460	1 359	7 255	35 486	26 619	570	27 182	62 668	233 274
Norrbottnens »	2	32 513	1 000	—	—	6 111	—	31	16 530	56 185	—	4 000	4 000	60 185	237 615
Summa	85	205 623	65 566	14 420	19 641	67 005	11 775	22 639	56 432	403 101	104 091	29 630	133 721	596 822	2 935 658

¹ Här i även distriktsdispensärernas utgifter å denna titel — ² Se not 1.

Tab. F. De statsunderstödda distriktsdispensärernas utgifter år 1938.

L ä n		Antal dispensärer	Utgifter, berättigade till statsbidrag								Utgifter, ej berättigade till statsbidrag				Slutsumma för distriktsdispensärer	
			Arvoden till läkare	Sjnskaköterskornas		Hyra, värme m. m. för dispensär-lokaler	Expedition samt sjukvårds-förnödenheter	Sjuk-sköterskornas rese-kostnader	Tbc-förebyggande barnavård		Summa	Under-stöd	Inven-tarier	Övriga ut-gifter		Summa
				arvoden	natura-för-måner				Utaackor-dering i barn-hem	Som-mar kolonier						
Stockholms län	9	7 130	19 668	1 950	9 158	3 749	4 608	21 899	10 150	77 801	16 285	133	2 720	19 139	96 940	
Uppsala	10	7 400	18 800	6 695	—	5 532	4 833	5 546	17 293	66 099	14 420	2 150	1 329	17 839	83 906	
Södermanlands	3	5 576	8 316	—	4 845	2 662	3 513	22 758	—	47 670	—	—	154	154	47 824	
Östergötlands	12	8 227	19 611	5 226	795	3 150	4 904	1 505	9 333	52 752	720	596	603	1 919	54 671	
Jönköpings	10	9 876	12 226	—	9 439	3 557	4 906	17 706	8 032	65 741	10 440	—	—	10 440	76 181	
Kronobergs	10	13 149	9 352	—	2 146	1 958	3 122	—	1 500	31 227	—	—	—	—	81 227	
Kalmar norra	9	4 739	6 750	1 130	1 087	919	2 030	2 480	1 689	20 775	7 171	28	—	7 199	27 974	
» södra	7	8 378	19 165	3 306	2 204	4 077	5 065	3 300	5 043	50 538	10 617	—	—	10 617	61 155	
Gotlands	3	333	—	—	—	—	—	2 342	3 178	5 853	—	—	—	—	5 853	
Blekinge	5	3 400	13 481	2 450	1 750	4 286	1 384	29 485	13 150	69 385	5 942	977	390	7 309	76 694	
Kristianstads	4	11 711	12 392	2 070	1 300	7 112	3 975	1 690	4 136	44 385	160	246	1 549	1 955	46 340	
Malmöhus	8	8 571	16 952	9 659	188	5 709	8 284	5 786	—	55 149	8 240	—	4 213	7 453	62 602	
Hallands	5	7 134	10 843	—	7 589	3 863	3 927	982	11 425	45 261	6 995	554	1 198	8 746	54 007	
Göteborgs o. Boh.	11	7 781	32 251	10 325	—	6 430	9 641	47 839	27 962	142 228	37 139	—	2 752	39 591	182 119	
Älvsborgs	11	—	—	—	—	11 096	9 478	62 092	24 361	107 027	1 650	—	—	1 650	108 677	
Skaraborgs	5	9 618	11 594	60	3 244	2 358	2 226	—	21 634	50 734	14 199	35	—	14 234	64 968	
Värmlands	18	10 948	54 578	6 300	17 549	10 415	11 440	17 219	64 207	192 656	11 875	3 015	24 206	39 096	281 752	
Örebro	14	13 500	14 713	—	4 849	2 362	3 125	359	15 378	54 257	—	49	297	346	54 633	
Västmanlands	10	—	6 900	—	805	1 210	48	2 201	16 178	26 743	6 843	1 392	—	8 234	34 977	
Kopparbergs	29	21 994	8 823	1 078	2 082	7 795	—	4 423	3 461	49 656	3 754	14	713	4 480	54 136	
Gävleborgs	11	5 003	11 695	3 527	4 097	4 676	4 087	17 760	17 873	68 717	7 257	1 489	55	8 801	77 518	
Västernorrlands	18	22 219	43 395	11 357	7 414	23 708	15 140	45 352	34 863	203 450	32 344	2 306	967	35 617	239 067	
Jämtlands	17	21 229	44 744	10 130	—	5 513	10 068	17 602	44 283	153 570	12 443	920	553	13 916	167 486	
Västerbottens	23	14 199	33 901	8 481	—	8 816	10 566	75 003	3 585	154 551	16 055	—	—	16 055	170 606	
Norrbottens	24	34 450	55 858	7 263	2 958	10 422	14 805	47 260	47 053	220 068	207	2 976	4 179	7 362	227 430	
Summa	286	256 564	484 908	91 007	83 448	141 375	141 170	452 089	405 767	2 056 823	219 756	16 880	45 878	282 512	2 338 385	

¹ Distriktsdispensärernas utgifter å denna titel äro förda på centraldispensärerna. — ² Se not 1.

Tab. G. Översikt av centraldispensärernas verksamhet under år 1938.

Landstingsområde	Antal centraldispensärer	Antal för undersökning remitterade personer från			Antal röntgen-fotograferingar	Antal sputumundersökningar			Antal av distr. disp.-läkare anmälda fall av konstaterad tuberkulos			D. ^{81/12} i centraldispensärregister upptagna personer med			Antal ny tillkomna personer, hos vilka under året påvisats			Tuberkulinundersökningar	Av centr. disp. under året kända dödsf. i tbc.
		distriktsdisp.-läkare	andra läkare	summa		pos.	neg.	S:a	lung-tbc.	annan tbc.	summa	lung-tbc.	annan tbc.	summa	lung-tbc.	annan tbc.	summa		
Stockholms län	1	414	97	511	473	53	159	212	90	30	120	193	86	279	193	86	279	8	33
Uppsala	1	442	199	641	1 608	71	652	723	170	61	231	603	77	680	170	61	231	369	81
Södermanlands	1	63	106	169	354	2	8	10	6	2	8	46	21	67	16	21	37	254	—
Östergötlands	2	719	233	952	923	59	208	267	322	200	522	475	305	780	83	92	175	154	31
Jönköpings	1	1 956	346	2 302	2 456	89	132	171	265	87	352	732	161	893	265	86	351	41	77
Kronobergs	1	213	364	577	328	2	17	19	81	40	121	229	94	323	48	24	72	—	19
Kalmar norra	1	320	33	353	352	38	150	188	—	—	—	295	164	459	60	48	108	62	41
» södra	1	418	20	438	439	143	498	641	—	—	—	925	260	1 185	153	77	230	42	78
Gotlands	1	407	146	553	785	27	48	75	6	2	8	342	29	371	145	26	171	251	30
Blekinge	1	297	44	341	341	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristianstads	1	181	191	372	372	11	38	49	1 069	406	1 475	1 069	406	1 475	224	115	339	142	124
Malmöhus	1	1 086	728	1 814	861	37	163	200	119	102	221	1 335	524	1 859	311	238	549	330	117
Hällands	2	2 275	—	2 275	418	83	170	253	100	119	219	489	294	783	100	119	219	—	109
Göteborg, o. Boh.	2	1 077	262	1 339	1 962	44	306	350	565	77	642	750	93	843	565	77	642	368	104
Älvsborgs	5	2 272	693	2 965	5 375	139	503	642	136	93	229	1 366	914	2 280	399	426	825	2 004	180
Skaraborgs	1	472	9	481	742	32	114	146	52	—	52	308	107	415	30	10	40	80	6
Värmlands	1	569	65	634	688	60	204	264	25	6	31	71	38	109	57	38	95	86	—
Örebro	1	518	74	592	542	—	—	—	—	—	—	126	24	150	126	24	150	—	—
Västmanlands	1	121	146	267	267	1	1	2	—	—	—	16	9	25	9	8	17	168	—
Kopparbergs	1	1 019	343	1 362	1 712	103	783	886	397	76	473	771	245	1 016	161	128	289	19	6
Gävleborgs	1	520	427	947	1 055	41	280	271	366	181	547	438	217	655	149	114	263	—	19
Västernorrlands	2	883	89	972	972	101	309	410	526	302	828	539	314	853	523	323	846	5	76
Jämtlands	1	1 448	56	1 504	1 504	53	304	357	—	—	—	996	1 033	2 029	171	214	385	22	90
Västerbottens	2	1 780	378	2 168	2 168	110	583	693	344	166	510	1 264	607	1 871	481	321	802	398	156
Norrbottnens	2	1 800	—	1 800	2 625	68	413	481	—	—	—	—	—	—	—	—	—	196	—
Summa	35	21 280	5 049	26 329	29 822	1 817	5 993	7 810	4 639	1 950	6 589	13 878	6 022	19 400	4 489	2 676	7 115	4 999	1 377

Anm. På grund av att hela dispensärverksamheten under år 1938 befunnit sig under omorganisation och särskilt på grund av att centraldispensärerna, som successivt inrättats, i flertalet fall varit i gång blott under en del av året, kunna ovanstående uppgifter, som hämtats ur de inkomna årsberättelserna, icke anses fullt representativa för denna verksamhet under den nya organisationsformen.

Tab. H: 1. Översikt av distriktsdispensärernas verksamhet under år 1938.

Landstingsområde	Antal distr.- dispens- särer	D. 31/12 i distriktsdis- pensärerna register upp- tagna personer med			Antalet nyttillkomna personer, hoo vilka under året påvisats			Antal av dispensärläkarna under året		Antal vid distrikts- dispensärerna utförda undersökningar			Antal av dispen- särerna distrakta- disp:nä under året kända dödsfall i tbc.	Antal av dispen- särsköterskorna vid dispensärvården	
		lung- tuber- kulos	annan tuber- kulos	Summa	lung- tuber- kulos	annan tuber- kulos	Summa	under- sökta personer	utförda läkar- undersök- ningar	med tuber- kulin	med sputum pos. neg.			besökta hem	gjorda besök
Stockholms län . .	9	670	292	962	225	115	340	2 131	3 094	626	83	141	112	1 613	4 108
Uppsala . . .	10	603	77	680	170	76	246	2 068	2 664	2 472	51	352	81	2 063	5 096
Södermanlands . . .	3	671	201	872	104	41	145	823	1 307	812	34	95	69	610	1 666
Östergötlands . . .	12	943	468	1 411	187	149	336	1 753	2 264	2 655	58	143	91	1 886	5 595
Jönköpings . . .	10	734	160	894	265	87	352	1 820	2 638	1 130	33	119	102	1 133	3 438
Kronobergs . . .	10	1 082	231	1 313	245	77	322	1 237	1 796	1 454	23	60	94	1 205	3 194
Kalmar norra . . .	9	295	164	459	60	48	108	892	1 235	563	35	155	41	748	2 520
» södra . . .	7	925	260	1 185	153	77	230	1 325	1 969	445	137	494	78	1 194	4 259
Gotlands . . .	3	84	24	108	22	11	33	189	207	265	—	5	8	54	135
Blekinge . . .	5	1 136	161	1 297	168	41	209	1 060	1 843	1 678	47	120	89	1 074	3 623
Kristianstads . . .	4	1 069	406	1 475	224	115	339	1 928	2 356	546	25	65	124	1 603	3 100
Malmöhus . . .	8	1 126	524	1 650	272	191	463	3 068	4 448	1 120	65	191	110	2 150	6 668
Hallands . . .	5	489	294	783	100	119	219	2 835	3 976	1 859	—	—	109	1 129	2 818
Göteborgs o. Bohus . . .	11	3 200	428	3 628	605	82	687	1 833	2 479	4 646	57	323	143	4 173	8 556
Älvsborgs . . .	11	217	123	340	176	107	283	4 384	5 711	1 701	116	388	133	3 351	5 563
Skaraborgs . . .	5	1 640	398	2 038	195	51	246	2 015	2 499	573	32	126	93	1 722	3 634
Värmlands . . .	18	2 458	1 227	4 385	218	230	448	2 338	3 162	1 982	61	180	192	3 753	11 308
Örebro . . .	14	1 179	384	1 563	189	90	279	2 852	4 116	2 191	41	192	100	1 821	5 121
Västmanlands ¹ . . .	10	187	83	270	31	28	59	708	884	592	12	54	15	378	2 277
Kopparbergs . . .	29	1 489	317	1 806	349	82	431	3 622	5 560	5 760	107	513	135	2 465	11 109
Gävleborgs . . .	11	835	327	1 162	217	148	365	1 727	2 857	1 355	58	202	99	1 540	3 960
Västernorrlands . . .	18	1 718	741	2 459	528	272	800	3 134	4 242	3 764	222	691	270	3 984	12 044
Jämtlands . . .	17	1 082	1 154	2 236	179	233	412	3 643	5 223	4 756	65	337	128	2 704	9 439
Västerbottens . . .	23	1 949	753	2 702	454	233	687	3 249	4 980	18 649	128	568	260	4 777	10 172
Norrbottens . . .	24	4 696	1 538	6 234	651	253	904	7 162	10 063	7 063	166	689	306	6 652	17 212
Summa	286	30 477	11 435	41 912	5 987	2 956	8 943	57 796	81 573	68 658	1 656	6 203	2 982	53 787	146 615

¹ För Västerås distriktsdispensär saknas uppgifter.

Tab. H: 2. Översikt av distriktsdispensärernas barnavårdsverksamhet under år 1938.

Landstingsom- råden	Antal. distr. disp.	Omhändertagna friska barn från tuberkulösa hem						Summa
		omedel- bart efter födelsen	senare				på sommar- koloni	
			i fosterhem		på barnhem			
			under 2 år	över 2 år	under 2 år	över 2 år		
Stockholms läns	9	10	10	66	12	52	97	247
Uppsala »	10	16	3	8	5	52	168	252
Södermanlands »	3	2	1	4	1	18	32	58
Östergötlands »	12	5	1	3	5	12	101	127
Jönköpings »	10	5	3	11	6	30	162	217
Kronobergs »	10	3	2	14	4	33	180	236
Kalmar norra »	9	4	2	2	6	29	28	71
» södra »	7	4	1	9	2	27	20	63
Gotlands »	3	1	—	6	—	—	48	55
Blekinge »	5	6	3	—	8	26	32	75
Kristianstads »	11	4	7	17	6	5	60	99
Malmöhus »	11	5	3	8	3	6	118	143
Hallands »	5	2	2	5	1	8	191	209
Göteborgs o. Boh. . . . »	4	8	12	17	13	59	421	530
Älvsborgs »	8	9	3	10	10	25	173	230
Skaraborgs »	5	2	5	7	4	20	182	220
Värmlands »	18	13	12	27	8	19	540	619
Örebro »	14	4	2	5	3	14	184	212
Västmanlands »	10	3	3	13	1	6	69	95
Kopparbergs »	29	8	7	24	3	45	230	317
Gävleborgs »	11	3	11	22	—	34	168	238
Västernorrlands »	18	6	24	54	7	48	450	559
Jämtlands »	17	2	8	11	—	12	421	454
Västerbottens »	23	3	17	11	5	88	356	480
Norrbottnens »	24	5	10	15	13	42	689	774
Summa	286	193	152	369	126	710	5 120	6 610

F. Svenska Nationalföreningen mot tuberkulos.

Från föreningens sekreterare, d:r Neander, hava erhållits följande uppgifter.

Upplysningsarbetet har fortgått såsom förut genom föreläsningar i skilda delar av landet. Sålunda hava 109 föredrag på Nationalföreningens initiativ och till stor del på dess bekostnad hållits av 24 olika föreläsare för inalles 9 449 åhörare. Sammanlagt hava under åren 1904—1938 hållits 4 040 föredrag för 486 416 åhörare.

Föreningens *kvarartalsskrift* har utgått i 18 000 ex. En broschyr i tuberkulosfrågan har utdelats till samtliga värnpliktiga inom armén och marinen, vilka inställt sig vid inskrivningsförrättningarna. För genomgående av kurs i sanatorievård ha 4 sjuksköterskor erhållit stipendium.

Nationalföreningens bidrag till *dispensärverksamheten* uppgick till 176 615 kr., varjämte till undersökningar och utredningar utbetalts 85 049 kr.

Såsom *bidrag till utackordering i friska hem* av 376 späda barn från tuberkulösa familjer ha utbetalats 36 757 kr. Bidrag ha lämnats till 49 *upptagningsanstalter för friska barn från tuberkulösa familjer* med 201 667 kr.

Föreningens *inkomster* uppgingo till 818 962 kr., därav medlemsavgifter 6 176 kr., välgörhetsmärken 102 936 kr. och lyxtelegramblanketter 552 276 kr. *Utgifterna* belöpte sig till 775 410 kr. Föreningens tillgångar uppgingo till nära 4 091 600 kr.

G. Förgörande av ohyra och andra insekter.

Under år 1938 blevo omkring 19,000 lägenheter med inalles c:a 48,000 rum underkastade behandling med cyanvätegas. Såvitt medicinalstyrelsen har sig bekant inträffade intet dödsfall i samband med cyanvätegasbehandling. Föreselser mot gällande bestämmelser hava icke rättsligen beivrats i något fall. Närmare redogörelser om verksamheten meddelas här nedan.

Cyanvätegasbehandling i riket månadsvis år 1938.

Månad	Antal lägenheter	Rum	Kvarnar, fabriker o. d.	Fartyg	Å särsk. anstalt	Månad	Antal lägenheter	Rum	Kvarnar, fabriker o. d.	Fartyg	Å särsk. anstalt
Januari . .	197	485	12	28	167	Augusti . .	3 234	8 254	65	53	344
Februari . .	425	1 034	7	24	186	September .	3 307	7 516	31	32	656
Mars . . .	1 073	2 561	24	52	357	Oktober . .	2 378	6 538	13	24	504
April . . .	1 061	2 850	15	83	304	November .	651	1 660	43	34	260
Maj	1 452	3 741	29	50	286	December .	199	528	4	14	226
Juni	2 362	6 192	26	35	299						
Juli	2 633	6 898	44	35	278	Summa	18 972	48 257	313	464	3 867

Antal cyanvätegasbehandlingar inom olika områden i riket år 1938.

Städer och län	Lägenheter	Rum	Kvarnar, fabriker o. d.	Fartyg	Å särsk. anstalt	Städer och län	Lägenheter	Rum	Kvarnar, fabriker o. d.	Fartyg	Å särsk. anstalt
Stockholm	3 780	10 013	160	82	935	Hallands län	478	1 305	3	4	168
Göteborg	1 030	1 925	19	177	269	Göteb. o. Boh. >	416	958	1	26	24
Malmö	555	1 389	63	14	177	Älvsborgs >	1 050	2 717	1	—	160
Norrköping . . .	1 112	2 211	2	6	—	Skaraborgs >	546	1 799	24	4	162
Hälsingborg . .	689	1 730	1	35	67	Värmlands >	668	1 572	10	2	55
Stockholms län	162	452	1	1	8	Örebro >	370	877	1	2	362
Uppsala >	464	1 128	—	—	64	Västmanlands >	388	925	3	2	55
Södermanl. >	772	1 855	5	5	150	Kopparbergs >	662	1 756	—	—	19
Östergötlands >	993	2 410	2	2	82	Gävleborgs >	354	976	2	10	104
Jönköpings >	446	1 345	2	2	94	Västernorrlands >	625	1 606	—	6	67
Kronobergs >	245	666	—	—	36	Jämtlands >	370	1 263	—	—	174
Kalmar >	317	898	5	25	64	Västerbottens >	229	586	—	—	22
Gotlands >	88	273	3	4	7	Norrbottnens >	414	1 044	—	4	139
Blekinge >	775	2 011	—	27	77						
Kristianstads >	400	1 141	2	—	60	Summa	18 972	48 257	313	464	3 867
Malmöhus >	574	1 428	3	24	266						

3. Sjukvården utom sjukhusen.

A. Dödligheten i rikets städer.

Styrelsens statistiker, R. W. Moosberg.

Hälsovårdsnämndernas uppgifter om dödsorsaker i rikets städer ligga till grund för **Tab. 3—6**; dödsfallen äro där fördelade efter dödsorsak, de avlidnas ålder och kön samt efter dödsmanad.

För samtliga städer i riket uppgå de angivna dödsfallen till 23 491, därav 11 293 män och 12 198 kvinnor. På 1 000 inv. av medelfolkmängden bliva dödstalen 10·4 för båda könen, 10·8 för mankön och 10·1 för kvinnkön mot resp. 10·8, 10·8 och 10·7 föreg. år. Hela antalet dödsfall under föreg. år uppgick till 23 910, sålunda för året en minskning mot föreg. år.

Huvuddödsorsaker. I ovan nämnda tabeller avses såsom förut h u v u d d ö d s o r s a k e r. Härvid torde böra framhållas, att minskningen mot föreg. år huvudsakligen beror på lägre dödlighet i sjukdomar hos nyfödda, cirkulationsorganens, andningsorganens sjukdomar samt av infektionssjukdomar inflensa (51 fall år 1938 mot 467 år 1937). Ej obetydlig minskning visar även lungdot.

Medan tuberkulosdödligheten i åtminstone ett par decennier visat nedgående tendens, hava kräftsjukdomarna under senaste decennier visat stadigt växande siffror. Till jämförelse lämnas här nedan en sammanställning av dödligheten i dessa sjukdomar (alla former) i absoluta och relativa tal (på 10 000 inv.):

<i>Absoluta tal</i>	<i>1910</i>	<i>1915</i>	<i>1920</i>	<i>1925</i>	<i>1930</i>	<i>1935</i>	<i>1936</i>
Tuberkulos	3 371	3 614	3 087	2 758	2 510	1 962	1 763
Kräfta	1 422	1 599	1 930	2 230	2 522	2 804	3 109
<i>På 10 000 inv.</i>							
Tuberkulos	24·9	23·4	17·9	14·9	12·7	9·2	7·8
Kräfta	10·5	10·4	11·2	12·0	12·7	13·2	13·8

Här nedan lämnas för *städer med mer än 10 000 inv.* en översikt av dödligheten (på 1 000 av medelfolkmängden).

<i>1937</i>	<i>1938</i>	<i>1937</i>	<i>1938</i>	<i>1937</i>	<i>1938</i>	<i>1937</i>	<i>1938</i>
Stockholm . 11·1	10·6	Västervik . 11·6	9·1	Halmstad . 11·6	10·5	Örebro . . 9·5	9·7
Södertälje . 14·3	10·0	Visby . . 13·1	14·0	Varberg . . 11·6		Västerås . 10·0	8·9
Lidingö . . 9·4	9·0	Karlskrona 10·7	10·0	Göteborg . 9·8	9·8	Falun . . 10·3	11·3
Uppsala . . 11·2	10·7	Karlskrona . 12·2		Mölnådal . 10·0	9·8	Gävle . . 10·2	10·8
Nyköping . 13·4	11·2	Kristianstad 10·9	11·8	Uddevalla . 10·2	10·3	Söderhamn 11·9	13·2
Katrineholm . 9·2		Malmö . . 9·5	9·2	Trollhättan 10·1	9·8	Härnösand 12·0	10·2
Eskilstuna . 10·9	10·2	Lund . . . 11·0	11·5	Borås . . . 8·5	8·9	Sundsvall . 13·3	15·2
Linköping . 10·9	11·2	Landskrona 9·9	10·1	Lidköping . 10·1	10·1	Östersund . 9·8	10·2
Norrköping . 12·0	11·9	Hälsingborg 9·7	9·1	Skövde . . 12·5	12·1	Umeå . . 10·8	10·0
Jönköping . 11·2	11·0	Ystad . . . 13·4	10·9	Karlstad . . 10·6	9·7	Luleå . . 11·4	10·5
Kalmar . . 12·6	9·7	Trelleborg . 10·2	9·7	Kristinehamn 12·1	12·0		

Av här upptagna 43 städer hade under året med inräknande av Södertälje, Karlskrona och Umeå 17 (10 av 40 föreg. år) en dödlighet under 10 ‰, i flera fall rätt låg. I Borås uppgick den sålunda ej till mer än 8·9 [8·5], i

Västerås 8·9 [10·0], i Lidingö 9·0 [9·4], i Hälsingborg och Västervik 9·1, i Katrineholm och Malmö 9·2 samt i Göteborg och Trollhättan 9·3. Därefter kommo Kalmar, Trelleborg, Karlstad och Örebro, alla med 9·7, samt Mölndal med 9·8. Relativt höga tal med en dödlighet av minst 12 ‰ hade 6 [10] städer, minst 13 ‰ 2 städer och minst 14 ‰ 2 städer, Visby (14·0) och Sundsvall (15·2).

Bidragande dödsorsaker. Då det för en mera fullständig uppfattning av dödsorsaksstatistiken ansetts vara av värde att se i vad mån vissa sjukdomar, utan att vara huvuddödsorsak, dock kunna medverka till en lethal utgång, upptages här nedan för Stockholms stad år 1938 en siffersammanställning — i viss mån en komplettering till stadens siffror enl. Tab. 3 — vilken lämnar en redogörelse för antalet sjukdomsfall, som komplicerat där upptagna huvuddödsorsaker. Många gånger torde en bidragande dödsorsak — t. ex. lungot i framskridet stadium komplicerande någon akut sjukdom — spela lika stor roll som den såsom huvuddödsorsak upptagna och under alla förhållanden en mer eller mindre avgörande roll i de fall där den angivits. För året uppgick antalet dödshevis med uppgifter härom till omkring 2 500, men givetvis förekomma många fall, där vederbörande läkare ej haft närmare kännedom om någon komplicerande sjukdom eller ej funnit skäligt att anföra sådan.

Av denna sammanställning framgår, att bland bidragande dödsorsaker andningsorganens sjukdomar (806 fall) dominera och därefter cirkulationsorganens (687) fall, vilka ju även såsom huvuddödsorsaker visa höga tal. Lungot uppträdde i 10 fall såsom komplikation och annan tuberkulos i 104, nästan undantagslöst till lungot. Sammanställningen vill dessutom giva en föreställning om frekvensen av en sjukdom (-grupp) såsom bidragande dödsorsak i jämförelse med samma sjukdom såsom huvuddödsorsak. Så har t. ex. lungot angivits i 2 % såsom bidragande och 98 % såsom huvudorsak, blodsjukdomar 39 och 61 %, sockersjuka 71 och 29 %, hjärnblödning 14 och 86 %, sinnessjukdomar 63 och 37 %, arterioskleros 15 och 85 % o. s. v. För ett närmare studium hänvisas till Stockholms stads hälsovård 1938.

Dödsorsaker	Bidrag. döds- orsak	Huvud- döds- orsak	Summa	Dödsorsaker	Bidrag. döds- orsak	Huvud- döds- orsak	Summa
Ålderdomssjukdomar . . .	60	125	185	Övr. cirk.-orgs sjukd. . .	110	67	177
Varfeber	65	69	134	Akut och kronisk bronkit .	66	36	102
Lungot	10	467	477	Bronkopneum. Kap.-bronkit	490	135	625
Syfilis (all)	11	27	38	Akut lunginflammation . .	156	195	351
Blodsjukdomar	37	58	95	Lungsäckinflammation . .	25	18	43
Sockersjuka	85	35	120	Övr. andningsorg. sjukd. .	69	55	124
Hjärnblödning	49	310	359	Mag- och tarmsår	13	46	59
Andra nervsystemets och				Levercirrhos	11	36	47
sinnesorganens sjukd. . .	75	139	214	Gallgångssjukdomar . . .	23	80	103
Sinnessjukdomar	35	21	56	Bukhinneinflammation . .	79	11	90
Akut hjärtsjukdom	23	28	51	Övr. matsmältn.-orgs sjukd.	60	137	197
Kronisk hjärtsjukdom . . .	151	477	628	Akut o. kron. njurinflamm.	39	118	157
Arterio(cardio)skleros . . .	233	1 306	1 539	Inflamm. i urinvägarna . .	36	29	65
Trombos. Emboli	170	209	379	Andra urinorgs sjukd. . .	72	28	100

B. Viktigare sjukdomars förekomst.

Referent: Medicinalrådet Herrlin.

Enligt de översikter över sjukdomsfall i infektions- m. fl. sjukdomar, som meddelas i Tab. 7 och 8, hava av vederbörande läkare (se tab. anm.) anmälts 105 419 fall av ifrågavarande sjukdomar, varav av scharlakansfeber enbart 26 113 fall. Totalsummor för åren 1929—1938 bliva följande:

År 1929	117 706	År 1934	85 615
» 1930	85 335	» 1935	117 955
» 1931	170 353	» 1936	125 442
» 1932	111 484	» 1937	125 773
» 1933	99 200	» 1938	105 419

Av *epidemiska sjukdomar*, beträffande vilka anmälningsplikt¹ gäller för samtliga läkare i riket (infektiös ikterus från den 23 febr. 1931, tularemi från den 20 aug. 1931 och Weils sjukdom från den 1 jan. 1936) hava anmälts följande antal sjukdomsfall:

	Å r									
	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938
Scharlakansfeber	8 533	8 046	5 922	5 241	7 428	10 912	8 081	7 567	14 572	26 113
Difteri	2 630	4 178	2 576	1 933	1 705	935	916	781	299	107
Smittkoppor	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—
Nervfeber och paratyfus	456	541	337	597	294	382	429	511	545	447
Rödsot	97	128	626	1 385	1 437	1 557	776	464	328	522
Ak. barnförslamning (paresfall)	950	304	98	777	506	1 119	1 025	2 595	1 642	1 287
Sömnsjuka	141	114	82	107	78	67	66	68	28	31
Epid. hjärnfeber	112	67	62	53	56	48	45	51	51	53
Frossa	2	7	5	5	6	3	3	16	3	4
Undulantfeber	109	82	121	134	153	145	130	191	181	167
Weils sjukdom	—	—	—	—	—	—	—	17	10	35
Infektiös ikterus	—	—	886	1 177	1 178	1 353	1 231	841	1 412	773
Denguefeber	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tularemi	—	—	27	—	—	29	1	1	115	57
Summa	13 030	13 467	10 742	11 424	12 841	16 550	12 703	13 103	19 186	29 596

Antalet sjukdomsfall av scharlakansfeber, når de år, som översikten omfattar, en ovanligt hög siffra år 1938 och även 1937. Nedgången för difteri är i jämförelse med periodens första år för de fem senare ej obetydlig och siffran för 1938 är synnerligen låg, den lägsta hittills annoterade. Även fallen av sömnsjuka och epidemisk hjärnfeber visa under denna period nedgående tendens. Stark anhopning visar akut barnförslamning år 1936, men senare nedgående tendens.

Beträffande de i epidemilagen avsedda *smittsamma sjukdomarnas uppträdande* under olika årtider 1938, vilket i detalj framgår av Tab. 7, må här följande redogörelse lämnas. Det må emellertid påpekas, att där meddelade siffror mer eller mindre avvika från halvmånadsrapporternas, som ju äro endast preliminära. (Se även under 2. Allmänna hälsovården, Infektions-sjukdomar.)

¹ Epidemilagen äger tillämpning vid sjukdomsfall i samtliga här upptagna sjukdomar utom frossa, denguefeber, infektiös ikterus och tularemi.

Pest, kolera, fläckfeber och smittkoppor.
Av dessa sjukdomar hava inga fall uppträtt.

Scharlakansfeber.

Av anmälda 26 113 fall inträffade 9 844 i städerna. Sjukdomen har varit spridd över hela landet. Frekvensen minst under sommaren, högst under vårmånaderna, hög även sista kvartalet. Sjukdomen har utom i städerna Stockholm och Göteborg framförallt uppträtt i Älvsborgs, Norrbottens, Västerbottens, Skaraborgs, Västernorrlands och Kristianstads län. Lägsta frekvensen uppvisar Södermanlands län, därefter Uppsala län.

Difteri.

Av anmälda 107 fall inträffade 39 i städerna. Difterifallen hava varit talrikast i september och oktober. Största antalet fall uppvisa Jämtlands, därefter Stockholms län samt Stockholms stad.

Nervfeber och paratyfus.

Av dessa sjukdomar anmäldes 447 fall, varav 280 från städer. Största frekvensen som vanligt under sommaren med mycket stark stegring i juli och augusti. Jönköpings län samt Stockholms stad uppvisa de flesta fallen resp. 190 och 64 fall.

Rödsot.

Av denna sjukdom anmäldes 522 fall under året mot 328 fall år 1937. Av årets 522 fall förekommo 460 i städer. Månaderna februari och mars uppvisa något högre tal än övriga månader med undantag av december som räknade ej mindre än 431 fall, varav 413 i Gotlands län. Sjukdomen har i några län ej förekommit.

Barnförlamning.

Under året anmäldes 1 287 paresfall, varav 199 från städer. Sjukdomen har uppträtt under alla årets månader med största frekvensen som vanligt på eftersommaren med maximum i september samt därefter i oktober. Högsta talen uppvisa Jämtlands län, därefter Kristianstads. Intet län har varit fritt från sjukdomen.

A b o r t i v f a l l av barnförlamning hava anmälts i tillhopa 163 fall med maximum i aug. (49), därefter i sept. (39) och okt. (33). Länsvis uppvisar Kristianstads län största siffran med 62, Stockholms 46, Gävleborgs 23 o. s. v.

Epidemisk hjärnfeber.

Av anmälda 53 fall kommo 15 på städerna. Fallen äro litet flera i april och maj, men fördela sig sig i övrigt likformigt med stänkfall under hela året; flera län voro fria från sjukdomen.

Sömn sjuka.

Under året anmäldes 31 fall, därav 7 från städer och 24 från landsbygd. Flera län voro fria från sjukdomen.

Undulantfeber.

Av denna sjukdom anmäldes 167 fall, varav 54 från städer. Sjukdomen uppträdde tämligen likformigt under årets olika månader. Högsta talet visar Östergötlands län; flera län hade endast ett eller annat fall, Göteborgs, Värmlands och Västerbottens län intet fall.

Smittsam gulsot.

Under året anmäldes 773 fall, varav 274 i städer. I sjukdomen har varit ojämnt fördelad under årets olika månader med lägre tal under sommar-månaderna och högre under vintermånaderna; kulmen nås i januari (113). Västerbottens län uppvisade största antalet fall, nämligen 187, därnäst Uppsala, Västmanlands, Älvsborgs och Södermanlands län. Från ett flertal län hava inga fall anmälts.

Weils sjukdom.

Av denna sjukdom hava anmälts inalles 35 fall med maximum i september.

Tularemie.

Under året har av denna sjukdom anmälts 57 fall, därav 29 i Uppsala län och 28 i Norrbottens. Den uppträdde huvudsakligen under september och oktober.

C. Smittsamma könssjukdomar.

Referent: Medicinalrådet Herrlin.

I **Tab. 9 a** lämnas en översikt av anmälda fall av smittsamma könssjukdomar med fördelning å sjukvårdsområde (län, stad), där de insjuknade äro *bosatta*, i **Tab 9 b** efter *ålder* samt i **Tab. 9 c** å sjukvårdsområde, där de *smittats*. Sjukdomsfallen i syfilis äro i Tab. 9 a och 9 c fördelade i ärvd och förvärvad syfilis.

Under år 1938 hava polikliniker för kostnadsfri undersökning och behandling av könssjuka varit anordnade i Stockholm, Uppsala, Norrköping, Linköping, Jönköping, Kalmar, Karlskrona, Malmö, Lund, Hälsingborg, Halmstad, Göteborg, Borås, Karlstad, Örebro, Västerås och Gävle. Genom kungl. brev äro Eskilstuna och Halmstad för närvarande befriade från skyldigheten att hålla dylik poliklinik. Omfattningen av poliklinikernas verksamhet framgår av följande sammanställning.

	Män.	Kvinnor.
A. Fall av könssjukdom i smittsamt skede eller misstänkta därför . .	11 419	6 741
Därav nytillkomna under året	9 037	4 737
Antal under året avlagda besök	79 504	101 128
B. Fall av könssjukdom i icke smittsamt skede, hudsjukdomar o. s. v.	9 639	10 683
Därav nytillkomna under året	8 451	7 875
Antal under året avlagda besök	30 295	39 700

Ur sundhetsinspektörernas uppgifter för år 1938.

Antalet personer, som under år 1938 anmälts på grund av underlåtelse att följa lagens föreskrifter eller för avbrott i behandling, var 1 196 (194 å landsb., 1 002 i städer). Av dessa hava 143 (42 å landsb., 101 i städer) överlämnats till annat distrikt, 213 (24 å landsb., 189 i städer) icke anträffats, 38 (6 å landsb., 32 i städer) styrkt smittfrihet, under det att 802 (122 å landsb., 680 i städer) underkastats förnyad läkarbehandling. I 596 fall (77 å landsb., 519 i städer) hade anmälan gjorts till hälsovårds- resp. polismyndighet.

Antalet personer, som anmälts såsom misstänkta smittkällor, var 3 953 (1 247 å landsb., 2 706 i städer). Av dessa hava 826 (220 å landsb., 606 i städer) överlämnats till annat distrikt, 382 (98 å landsb., 284 i städer) icke anträffats, 919 (363 å landsb., 556 i städer) styrkt smittfrihet, under det att 1 826 (566 å landsb., 1 260 i städer) underkastats förnyad läkarbehandling. I 548 fall (112 å landsb., 436 i städer) hade anmälan gjorts till hälsovårds- resp. polismyndighet.

D. Spetälska.

Antalet fall av spetälska i riket uppgick vid årets slut till 7. Redogörelse för deras hemort lämnas i Tab. I. Under året hava 2 avlidit. Till jämförelse kan nämnas, att antalet spetälskesjuka vid slutet av år 1918 var 51 och 10 år senare hade nedgått till 26.

Spetälskesjukhuset i Järvsö. Sjukhuset, som har 34 sängplatser, tillhör staten och underhålls helt med statsmedel. Vid 1938 års slut vårdades därstädes 2 män och 1 kvinna. Av dessa 3 personer hade 1 insjuknat år 1899, 1 år 1900 och 1 år 1904. Allmäntillståndet var vid årets slut gott hos 2 och nedsatt hos 1.

Under året har ingen intagits. Antalet underhållsdagar uppgick till 1 357 och samtliga utgifter till 14 921 eller 10⁹⁹ kr. pr underhållsdag.

I hemmen vårdade. I sina hem vårdades 4 personer, 1 man och 3 kvinnor. Av dessa hade en insjuknat år 1900, 1 år 1912, 1 år 1926 och 1 år 1927. Allmäntillståndet var vid årets slut gott hos samtliga.

Ålder. De 7 spetälskesjuka hade en ålder av resp. 51, 56, 60, 62, 64, 76 och 83 år.

Tab. I. Översikt av antalet spetälska i riket år 1938.

Hem ort (socken)	Nyupptecknade fall	Tillfrisknade	Avlidna		Den 31 dec. befintliga	Hem ort (socken)	Nyupptecknade fall	Tillfrisknade	Avlidna		Den 31 dec. befintliga
			i hem- orten	å Järvsö sjukhus					i hem- orten	å Järvsö sjukhus	
Tegelsmora, Upps. l.	—	—	—	—	1	Färila	—	—	—	—	—
Malung, Kopp. län	—	—	—	—	1	Gävle. län	—	—	—	1	—
Mora, „	—	—	—	1	—	Järvsö „	—	—	—	1	—
Kopparb., „	—	—	1	—	—	Ljusne „	—	—	—	1	—
Arbrå, Gävle. län	—	—	—	—	1	Summa	—	—	1	1	4
Forssa „	—	—	—	—	1						3

E. Sjukdomsförhållandena i fängelserna.

Se K. Fångvårdsstyrelsens berättelse: *Sveriges officiella statistik, Fångvård.*

F. Ämbetsresor.

En översikt av vederbörande läkares ämbetsresor (huvudsakligen för vaccination, epidemiska sjukdomar och sinnessjukdomar) lämnas i **Tab. 2.**

G. Hälsobrunnar, badinrättningar och andra dylika kuranstalter.

Referent: Medicinalrådet Edén.

Sammanlagda antalet vid dylika anstalter och kurorter inskrivna badgäster uppgick under året till omkring 28 350, varav c:a 480 voro icke betalande gäster. Dessutom förekom också ett betydligt antal friska badgäster, vilka uppskattades för Malen till c:a 750 och Fiskebäckskil till c:a 1 700 personer.

Nynäs kuranstalt har under året haft 1 344 intagna patienter, Tranås (pensinosstyrelsens kuranstalt) 1 240 och Åre fjällkuranstalt 536. Verklig sjukvård lämnades till större delen av de vid Ulricehamn inskrivna patienterna, som uppgingo till 1 541, vid Hultafors till 1 434, vid Mösseberg till 833 samt vid Tranås kuranstalt (privata avdelningen) till 1 226.

Vid en del sedan äldre tider kända och uppskattade hälsobrunnar genomgick ett stort antal personer regelbundna av läkare förordnade badkurer, därav vid Medevi 779, vid Söderköping 706, Ramlösa 469, Lundsbrunn 565, Loka 492, Porla 340 och Sättra 1 000.

H. Barnmorskeväsendet.

Referent: Medicinalrådet Byttner.

Kungl. Maj:t har utfärdat kungörelse angående fortbildningskurser i barnavård för distrikts- och reservbarnmorskor (S. F. S. nr 150) ävensom stadga för barnmorskeundervisningen (S. F. S. nr 191).

Medicinalstyrelsen har utfärdat cirkulär angående distrikts- och reservbarnmorskors m. fl. skyldigheter vid missfall och rätt till ersättning vid missfall m. m. samt angående omfattningen av begreppet »erforderliga förbrukningsartiklar» i 1937 års lag om anställande av distriktsbarnmorskor m. m. Härjämte har medicinalstyrelsen fastställt formulär för erhållande av statsbidrag till avlöning åt distriktsbarnmorskor och reservbarnmorskor m. m. ävensom avgivit behörighetsvillkor för vinnande av anställning såsom sjuksköterska eller barnmorska vid mödra- och barnavårdscentraler.

Slutligen har medicinalstyrelsen under året avgivit förslag till ändringar i barnmorskereglementet.

I **Tab. K** lämnas en översikt av från barnmorskor inkomna summariska utdrag ur deras dagböcker m. m.

Angående barnmorskornas antal och fördelning på olika landsdelar hänvisas till **Tab. Ib** (tabellavdelningen).

Tab. K. Sammandrag av barnmorskornas dagböcker för år 1938.

L ä n S t a d	Barn- morskor	Barnaföderskor						Barnsängskvinnan var tre veckor efter förlossningen		Vid förlossningen använda operationer										Barnaföder- skor förlösta och vårdade i	
	Antal ¹	Antal	Gifta	Ogifta	Änkor	Förelöföderskor	Omöderskor	frisk	sängliggande sjuk	död	Inre lös- ning av efterbör- den verk- ställd av		Inre vänd- ning verk- ställd av		Tång anlagd av		Trybbig hake anlagd av läkare	Skarpa instrument använda av läkare	barnmorskans hem- (Regl. § 22, 1. st.)	förlossningshem. (Regl. § 22, 2. o. 5. st.)	
											barn- morska	läkare	barn- morska	läkare	barn- morska	läkare					
Stockholms stad	42	118	108	9	1	22	96	116	1	1	—	—	—	—	—	4	—	—	—	8	
Stockholms län	71	582	512	63	7	164	418	575	6	1	—	1	—	—	—	5	—	—	—	164	
Uppsala	31	367	327	40	—	118	249	366	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	79	
Södermanlands	66	514	468	45	1	132	382	511	3	—	—	—	4	—	—	6	—	—	—	102	
Norrköpings stad	5	90	80	9	1	21	69	90	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
Östergötlands län	81	1 400	1 276	113	11	423	977	1 377	20	3	1	7	—	—	—	18	—	—	22	250	
Jönköpings	89	2 249	2 112	127	10	795	1 454	2 221	25	3	—	11	—	6	—	52	—	2	26	698	
Kronobergs	66	1 736	1 589	144	3	621	1 115	1 718	18	—	—	10	—	—	1	25	—	—	12	401	
Kalmar	90	2 206	2 046	150	10	712	1 494	2 186	19	1	1	8	—	1	1	18	—	—	6	443	
Gotlands	41	787	665	68	4	211	526	730	7	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	89	
Blekinge	42	1 091	964	120	7	263	828	1 087	4	—	—	3	—	2	—	2	—	—	—	65	
Kristianstads	103	1 675	1 526	140	9	430	1 245	1 668	6	1	—	3	—	—	—	8	—	—	—	149	
Malmö stad	15	105	90	12	3	40	65	104	1	—	—	2	—	—	—	2	—	2	5	39	
Malmöhus län	117	987	838	95	4	157	780	933	3	1	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	
Hallands	57	711	670	40	1	157	554	704	5	2	—	5	—	—	—	7	—	—	6	—	
Göteborgs stad	48	1 520	1 358	154	13	649	871	1 507	10	3	—	18	—	7	—	134	—	3	1	1 249	
Göteb. o. Bohus län	94	1 227	1 156	67	4	325	902	1 213	12	2	—	14	—	2	—	26	—	2	16	295	
Älvsborgs	104	1 974	1 822	142	10	654	1 820	1 954	17	3	1	9	—	1	—	33	—	1	40	554	
Skaraborgs	95	1 726	1 594	125	7	478	1 248	1 715	9	2	1	6	—	—	—	23	—	—	13	220	
Värmlands	111	2 008	1 810	272	16	764	1 834	2 085	10	3	—	14	—	—	—	37	—	3	57	252	
Örebro	55	1 897	1 654	231	12	822	1 075	1 882	14	1	—	10	—	3	—	49	—	1	5	673	
Västmanlands	55	905	762	132	11	311	594	896	7	2	—	2	—	—	—	7	—	—	—	78	
Kopparbergs	86	3 023	2 603	406	14	1 339	1 684	2 992	29	2	1	22	—	2	—	73	1	8	2	1 099	
Gävleborgs	98	2 471	1 920	531	20	891	1 580	2 420	48	3	1	11	—	1	—	38	—	3	9	1 162	
Västernorrlands	88	1 674	1 414	244	16	435	1 239	1 650	23	1	—	5	—	—	—	7	—	—	2	97	
Jämtlands	71	2 054	1 559	475	20	754	1 300	2 014	36	4	2	7	—	—	—	12	—	—	1	338	
Västerbottens	106	3 562	3 218	330	14	1 093	2 469	3 513	43	6	1	13	1	6	—	21	—	4	3	329	
Norrbottnens	94	3 850	3 524	306	20	1 013	2 837	3 801	45	4	3	26	—	4	—	24	—	1	11	259	
	2 021	42 490	37 660	4 590	249	18 794	28 705	42 028	422	49	12	215	1	35	2	635	2	31	235	8 041	

¹ Inbegriper i regel endast de barnmorskor som inkommit med föreskrivna utdrag ur dagböckerna. — ² Samtliga vårdade å lasarett (97), sjukstuga (74) eller barnbördshus (928). — ³ Samtliga å lasarett eller sjukstuga.

Tab. K. (Forts.) Sammandrag av barnmorskornas dagböcker för år 1938.

L ä n S t a d	A n t a l f ö d d a b a r n								A n t a l b ö r d e r							
	Antal	Gossar	Plickor	Levande födda				Dödfödda				med livsdugliga foster				Miss- fall
				Fullgångna		Ofullgångna		Fullgångna		Ofullgångna		Enkelbörd	Tvillingbörd	Tritlingbörd	Summa	
				Gossar	Plickor	Gossar	Plickor	Gossar	Plickor	Gossar	Plickor					
Stockholms stad . . .	116	55	61	53	58	—	2	2	1	—	—	116	—	—	116	2
Stockholms län . . .	559	275	284	261	263	5	10	4	8	5	3	549	5	—	554	28
Uppsala . . .	356	178	178	170	170	4	6	2	1	2	1	344	6	—	350	17
Södermanlands . . .	497	252	245	238	227	7	7	5	4	2	7	479	9	—	488	26
Norrköpings stad . . .	84	37	47	35	43	2	4	—	—	—	—	80	2	—	82	8
Östergötlands län . . .	1366	676	690	629	654	28	20	8	9	11	7	1342	12	—	1354	46
Jönköpings . . .	2230	1132	1098	1047	1036	49	38	21	11	15	13	2164	33	—	2197	52
Kronobergs . . .	1701	909	792	870	761	19	16	14	6	6	9	1671	15	—	1686	50
Kalmar . . .	2171	1159	1012	1101	964	30	22	17	17	11	9	2113	29	—	2142	64
Gotlands . . .	787	372	365	355	353	10	6	3	4	4	2	717	10	—	727	10
Blekinge . . .	1066	513	553	487	538	17	11	5	2	4	2	1042	12	—	1054	37
Kristianstads . . .	1630	830	800	801	765	12	19	12	10	5	6	1594	18	—	1612	63
Malmö stad . . .	92	41	51	41	46	—	3	—	2	—	—	92	—	—	92	13
Malmöhus län . . .	911	473	438	448	417	11	12	3	2	11	7	882	13	1	896	41
Hallands . . .	688	367	321	353	314	7	3	5	2	2	2	678	5	—	683	28
Göteborgs stad . . .	1262	640	622	601	579	23	31	14	8	2	4	1228	17	—	1245	275
Göteb. o. Bohus län . . .	1168	616	552	600	526	8	10	5	9	3	7	1146	11	—	1157	70
Älvsborgs . . .	1920	1003	917	963	865	18	24	12	17	10	11	1880	20	—	1900	74
Skaraborgs . . .	1706	901	805	867	774	12	14	11	9	11	8	1674	16	—	1690	36
Värmlands . . .	2053	1069	984	1025	936	24	31	8	12	12	5	2017	19	—	2036	62
Örebro . . .	1855	961	894	896	851	37	23	14	9	14	11	1823	16	—	1839	58
Västmanlands . . .	872	459	413	435	395	11	9	7	4	6	5	852	10	—	862	43
Kopparbergs . . .	2974	1510	1464	1414	1367	54	64	24	17	18	16	2911	30	1	2942	81
Gävleborgs . . .	2385	1234	1151	1156	1090	40	36	24	15	14	10	2325	31	—	2356	117
Västernorrlands . . .	1612	790	822	753	785	21	24	9	4	7	9	1580	16	—	1596	78
Jämtlands . . .	2033	1019	1014	960	957	35	31	14	14	10	12	1985	24	—	2009	45
Västerbottens . . .	3518	1894	1619	1790	1541	49	51	29	16	26	11	3428	41	1	3470	92
Norrbottens . . .	3794	1927	1867	1815	1781	46	45	35	20	31	21	3732	31	—	3763	87
	41 351	21 292	20 059	20 164	19 056	579	572	307	233	242	198	40 444	451	3	40 898	1 603

I. Hälso- och sjukvårdspersonal.

Styrelsens statistiker, R. W. Moosberg.

I Tab. I a, b, c (tabellavdelningen) lämnas siffersammanställningar över läkare, sjuksköterskor, barnmorskor, sjukgymnaster, tandläkare och apoteks-personal.

Läkare. Det må påpekas, att Tab. I a endast upptager civila läkarbefattningar med tjänstårsrätt; alla militärläkarbefattningar äro sålunda uteslutna. Dessutom torde något hundratal — huvudsakligen nyexaminerade — tillkomma, vilka på grund av bristande uppgifter ej kunnat av tjänsteläkarna medtagas i deras redogörelser. Antalet tjänsteläkare har ökat från föreg. år med 118 (antalet befattningar med ett 100-tal) och enskilt praktiserande läkare med ett 20-tal. Hela antalet läkare med tjänstårsrätt samt enskilt praktiserande läkare uppgick vid slutet av åren 1917, 1920, 1925, 1930, 1935 och 1938 till resp. 1 526, 1 634, 1 917, 2 239, 2 639 och 2 887, d. v. s. på varje läkare kommo resp. 3 800, 3 600, 3 150, 2 743, 2 368 och 2 181 inv. — Antalet kvinnliga läkare vid samma tider var 56, 69, 91, 138, 162 och 178.

Barnmorskor. Antalet distrikts- och reservbarnmorskor, **Tab. I b** i tabellavdelningen, har under året minskat med ett 90-tal och av kommun anställda med ett 70-tal, under det att antalet enskilt praktiserande var tämligen oförändrat. Nedgången bland de förstnämnda har fortgått i flera år.

Sjuksköterskor. Enl. **Tab. I b** i tabellavd. har antalet nedgått med nära 80 sedan föregående år, en nedgång som faller på dispensärsköterskor med 35 och de i enskild sjukvårdstjänst anställda med ej mindre än 225, under det att antalet av landsting och kommun anställda ökats med nära 125 samt de å bruk, församling anställda med 65. Tabellen upptager ej sjuksköterskor, enbart anställda vid sjukvårdsanstalter; för att giva en föreställning om antalet av dessa och vissa andra grupper av sjuksköterskor lämnas i **Tab. L** (textavd.) en översikt härom. Översikten medtager emellertid endast sådana, vilkas befattningar blivit reglerade (beträffande pension o. d.), och avviker på grund härav ävensom av andra skäl från uppgifterna i tabellavdelningen. Hela antalet i denna tabell upptagna sjuksköterskor uppgick till 6 446, varav å sjukvårdsinrättningar 4,953 mot resp 5 684 och 4 294 föregående år.

Tandläkare. Under året hava 73 tandläkare legitimerats och 13 med döden avgått, vadan antalet tandläkare ökats med 60. Enl. **Tab. I c** var antalet i riket praktiserande tandläkare 2 106 mot 2 030 föregående år; antalet har sålunda sedan 1937 ökats med 76, varav de kvinnliga med 11, siffror, som tyda på viss ojämnhet i anmälningarna.

Sjukgymnaster. Antalet under året legitimerade sjukgymnaster var ovanligt stort, ej mindre än 249, varvav 162 kvinnliga, mot 73, samtliga kvinnliga, föreg. år. Om antalet under året avlidna eller emigrerade saknar

Tab. L. Antal reglerade och pensionsberättigade sjukskötersketjänster den 31 dec. 1938.

Anställningsområde	Anställda å anstalt	Anställda i den öppna vården					Summa pensions- reglerade sjuksköt- tjänster
		Distrikts- sköterskor	Dispensär- sköterskor	Stads- o. kom- munsköterskor m. fl.		Bruks- och fabriks- sköt:or	
				stad ¹	landsb. ²		
Stockh:s stad	1 172	—	12	123	—	14	1 321
» län	183	41	7	5	11	4	251
Uppsala »	201	12	8	7	6	1	235
Södermanl:s »	127	39	3	13	4	3	189
Norrköpings stad	68	—	1	10	—	—	79
Östergöt:ls län	148	28	7	10	11	2	206
Jönköpings »	161	17	5	13	1	5	202
Kronobergs »	47	17	3	4	3	1	75
Kalmar »	108	25	9	9	14	2	167
Gotlands »	27	6	1	2	—	—	36
Blekinge »	84	21	5	4	—	1	115
Kristianstads »	128	20	6	3	10	2	169
Malmö stad	115	—	3	9	—	—	127
Malmöhus län	213	12	13	17	15	5	275
Hallands »	105	11	5	11	4	—	136
Göteborgs stad	384	—	9	56	—	5	454
Göteb. o. Boh. län	107	7	13	8	13	1	149
Älvsborgs »	207	12	11	13	10	6	259
Skaraborgs »	170	16	6	6	8	1	207
Värmlands »	126	21	19	11	5	3	185
Örebro »	142	49	5	9	6	3	214
Västmanlands »	95	17	4	12	1	3	132
Kopparbergs »	164	60	3	7	15	2	251
Gävleborgs »	175	35	6	19	17	7	259
Västernorrlands »	155	45	18	10	5	7	240
Jämtlands »	79	49	17	3	1	—	149
Västerbottens »	145	14	16	3	1	4	183
Norrbotens »	117	32	18	4	8	2	181
Summa	4 953	606	233	401	169	84	6 446

Anm. Tabellen upptager sjuksköterskor i sådana tjänster som äga pensionsrätt i statens pensionsanstalt. Rörande övriga se Tab. I b (upptälld efter annan princip).

styrelsen kännedom. Den starka ökningen förklaras genom under året gjorda förenklingar av villkoren för legitimering; uppgifter om dylika legitimeringar synas emellertid ej hava ingivits till tjänsteläkarna, vadan av dem meddelade siffror blivit för låga. Enl. Tab. I c var antalet praktiserande legitimerade sjukgymnaster 1 136 mot 1 083 föreg. år; antalet har sålunda enligt dessa siffror ökats med endast 53, varav de kvinnliga med 33.

¹ Stadssjuksköterskor, församlingssystrar och sjuksköterskor vid fristående polikliniker m. fl. — ² Sjuksköterskor anställda å reglerade tjänster och med liknande tjänstgöring som som distriktsköterskor, men tjänsterna utan stabbidrag.

4. Sjukvården vid civila sjukvårdsinrättningar.

A. Sjukvårdsbyggnader.

a. Lasarett.

Referent: Medicinalrådet Edén.

Inspektioner.

Under år 1938 ha inspektioner verkställt vid lasaretten i Södertälje, Kisa, Finspång, Skellefteå, Eskilstuna, Flen, Katrineholm, Hässleholm, Norrtälje och Mölndal samt vid Allmänna barnbördshuset i Stockholm.

Nybyggnader och utvidgningar.

Under året avslutade ny- och ombyggnader vid *Sabbatsbergs sjukhus*. Om- och tillbyggnader av vissa polikliniker samt röntgenavd:n hava slutförts.

S:t Görans sjukhus. Ändrings- och utvidgningsarbeten inom medicinska tuberkulosavdelningen hava till större delen slutförts. Ombyggnad av manspaviljongen verkställd.

Löwenstömska lasarettet. Om- och tillbyggnad av lasarettet, innefattande bland annat bostäder för underläkare och personal, laboratorium, lokaler för den öppna sjukvården, operationsavdelning jämte bilokaler, röntgenavdelning, barnbördsavdelning m. m. äro slutförda.

Eskilstuna lasarett. Vid lasarettet hava efter verkställda utvidgningsarbeten tillkommit: en öron-, näs- och halsavdelning, en ögonavdelning, en ljusbehandlings- och massageavdelning, en tandvårdsavdelning, bostadshus för sköterskor och sköterskeelever, familjebostäder och dubblett för underläkare, vaktmästare- och portvaktbostad samt ett nytt obduktionshus med gravkapell m. m.

Nyköpings lasarett. Barnbördsavdelningen har utbyggts.

Jönköpings lasarett. Till- och ombyggnad fullbordad, varigenom bland annat en ögonavdelning inrättats.

Värnamo lasarett. Ny barnbördsavdelning fullbordad.

Ljungby lasarett. Om- och tillbyggnad fullbordad, likaså ny bostadsbyggnad för personal samt ny byggnad för kapell och obduktion.

Karlshamns lasarett. Barnbördsavdelning inrättad.

Ängelholms lasarett. Nytt personalhus samt ny kapellbyggnad hava uppförts. Ny underläkarbostäder hava tillkommit.

Simrishamns lasarett. Nya mottagnings-, operations- och barnbördsavdelningar hava uppförts, personalbostadshuset samt det nyuppförda kapellhuset med lokaler för autopsi hava färdigställt.

Hässleholms lasarett. Det nyuppförda lasarettet har tagits i bruk.

Malmö allmänna sjukhus. Omändrings- och tillbyggnad av kirurgiska kliniken III avslutad.

Mölndals lasarett. Två nyuppförda personalbostadshus tagna i bruk.

Uddevalla lasarett. Om- och tillbyggnad av operationsflygeln avslutad.

Sahlgrenska sjukhuset. Nybyggnad för ögonavdelningen och för öron-, näs- och halsavdelningen, båda med tillhörande operations- och poliklinikavdelning, samt nybyggnad för psykiskt sjuka äro uppförda.

Ekmanska sjukhuset. Överläkarbostaden ombyggd.

Lidköpings lasarett. Ny sjukpaviljong för öron-, näs- och halssjuka uppförd.

Örebro lasarett. Ny sjukavdelning har inretts, isoleringsavdelningen utökats, ombyggnad av röntgenavdelningen har verkställts, landstingets epidemisjukhus har tagits i anspråk som konvalescentpaviljong för lasarettet.

Köpings lasarett. Ett personalhus är färdigbyggt.

Falu lasarett. Ombyggnad av vissa avdelningar har slutförts.

Umeå lasarett. Om-, ny- och tillbyggnad färdigställd, avseende röntgenavdelning, ögonavdelning, sjukavdelning för invärtes sjuka i medicinska avdelningens bottenvåning, kirurgiska enskilda-rumsavdelningen samt barnbördsavdelning.

Haparanda lasarett. Personalbostäder äro färdigställda.

b. Sjukstugor.

Referent: Medicinalrådet Edén.

Härom intet särskilt att omförmäla.

c. Epidemisjukhus.

Referent: Medicinalrådet Herrlin.

Till om- och tillbyggnad av epidemisjukhus har under året intet statsbidrag utgått.

d. Tuberkulossjukvårdsanstalter.

Referent: D:r G. Neander.

Under 1938 har tagits i bruk:

Provisoriska bygdesanatoriet i Valbo 25 platser

Statsbidrag till byggnadskostnader, i allt 139 096 kr, har utgått till

Kalmar läns södra landsting för Söderåkra tuberkulossjukstuga	22 000 kr.
D:o d:o Grönkulla tuberkulossjukstuga	9 596 »
Kustsanatoriet Apelviken	87 500 »
Solhems sjukhus, Borås	20 000 »

Summa 139 096 kr.

e. Vårdanstalter för kroniskt sjuka.

Referent: Medicinalrådet Edén.

Under året hava Stigbergets sjukhus i Stockholm samt hemmet för kroniskt sjuka i Eskilstuna öppnats.

Älvgårdens sjukhem, som började sin verksamhet i april 1938, är inrymt i samma byggnad som Gagnefs sjukstuga. Sjukhemmet tillhör Kopparbergs läns landsting.

f. Barnbördshus. g. Konvalescenthem. h. Vanförestalter.

Referent: Medicinalrådet Edén.

Barnbördshus. Under året har S:t Eriks barnbördshus med 41 sängplatser i Stockholm börjat sin verksamhet. Barnbördshuset jämte två enskilda förlossningsanstalter med tillhopa 34 sängplatser, vilka av kommunen förhyrts, utgöra filialer till Södra barnbördshuset därstädes.

Konvalescenthem. I Tab. 18 har medtagits ett par nya anstalter, Vårby konvalescenthem och en avd. vid Örebro lasarett, samt ett par andra som förut funnits.

B. Omsättningen å de civila sjukhusen m. m.

Styrelsens statistiker, R. W. Moosberg.

En översikt över omsättningen å de civila sjukhusen år 1938 meddelas i Tab. M. Av tabellen framgår, med bortseende från vissa mindre anstalter, att totala antalet civila vårdanstalter för kroppsligt sjuka, från vilka uppgifter ingått, uppgick till 582 med inmot 46 900 vårdplatser. Det dagliga antalet å samtliga anstalter vårdade uppgick till nära 41 900. Av dessa anstalter intaga lasaretten det viktigaste rummet. De förfoga över ett platsantal av omkring 20 200, och var dag erhöilo 19 600 sjuka därstädes vård. Å tuberkulossjukhusen med nära 8 900 sjuksängar vårdades i medeltal pr dag 8 200 sjuka, å sjukstugor 1 700, å epidemisjukhus nära 3 100, å försörjningsanstalternas sjukhus 1 500 samt å sjukhem för kroniskt sjuka 4 300. Antalet vård dagar pr patient å samtliga anstalter uppgick till 29·4 mot 30·5 föreg. år; för lasarett och sjukstugor enbart var vårdtiden 19·4 dagar mot 20·3 föreg. år.

De senaste åren ha inrättats särskilda avdelningar för reumatiska ledsjukdomar, däribland vid lasaretten i Norrköping, Lund, Lidköping, Västerås och Umeå samt garnisonssjukhuset i Boden. Tillsammans förfoga dessa anstalter över ca 350 platser.

Rörande omsättningen i övrigt hänvisas till tabellavdelningen, där för de olika anstalterna lämnas särskilda uppgifter.

a. Epidemisjukhus.

Antalet vårdplatser har nedgått med 259 sedan föregående år; för de båda åren hava ej medräknats icke godkända vårdplatser i ett av länen, 123 [121]. Av epidemisjukhusen hava ett 20-tal mer eller mindre tillfälligt upplåtits för annat ändamål. Antalet vård dagar har ökat med nära 355 000 mot föregående år. Då medelbeläggningen per dag varit 3 089 och platsantalet med inräknande av de 123 ej godkända vårdplatserna uppgått till 5 870, voro sålunda i medeltal 53 % belagda, d. v. s. att nära hälften av platstillgången i genomsnitt varit ledig mot $\frac{2}{3}$ föregående år. Frekvensen av epidemiska sjukdomar har de senaste åren före 1938 — utom scharlakansfeber år 1934 — varit förhållandevis låg, men steg avsevärt 1938, varvid även detta år scharlakansfebern spelade en dominerande roll.

Av sjukdomar, som enligt epidemilagen i första hand skola vårdas å epidemisjukhus, hava praktiskt taget samtliga fall där intagits, såsom torde framgå av nedan gjorda sammanställning, där de å epidemisjukhusen vårdade fallen satts i relation till samtliga anmälda sjukdomsfall enligt Tab. 7. Härvid må emellertid påpekas, att i sjukhussiffran för difteri och nervfeber även ingå s. k. bacillbärare, vilket icke torde vara händelsen med uppgifterna i Tab. 7. Överskottet av sjukhusfall torde även däri hava sin förklaring, att en del fall icke i vederbörlig ordning anmälts och därför ej kunnat inflyta i tabellen. Med dessa reservationer må följande siffror anföras:

	Scarlatina	Diphtheria	Nervfeber Paratyfus
Sammanlagt antal sjukdomsfall i hela riket	26 113	107	447
Å epidemisjukhusen under året intagna sjukdomsfall	25 866	127	458
De senare på 100 av de förra	99	119	103
Motsvarande %-siffror år 1937	94	81	80
1936	103	102	95
1935	112	129	103

Av de under grupp b upptagna hava i allmänhet vårdats flera fall än där angivna, då en hel del sjukdomsfall intagits för observation och den slutliga diagnosen icke angivits.

Bland de intagna avledo under året 94 av scharlakansfeber, 5 av difteri och 25 av nervfeber med paratyfus eller resp. 0·36, 3·94 och 5·46 på 100 av de intagna mot 0·57, 2·67 och 6·45 % under perioden 1931—35.

Kostnaden pr underhållsdag för samtliga redovisade epidemisjukhus uppgick till 5·22 kr. mot 6·24 föregående år, givetvis med stora variationer mellan olika anstalter, varom Tab. 14 lämnar närmare upplysningar. Så uppgick den å en anstalt i Kopparbergs län till 177 kr. pr vård dag. De höga kostnaderna påverkas givetvis av beläggningsfrekvensen, då ju sjukhusen, även då denna är låg, måste stå i beredskap med viss personalstyrka o. s. v. I kostnadssiffran ingå även utgifter för en del under året stängda sjukhus; för flera sjukhus saknas dock uppgifter härom, vadan ovannämnda siffra 6·24 blir något för låg. Dagkostnadens nedgång från föreg. år torde hava berott på större beläggning under år 1938.

b. Polikliniker.

Vid *Stockholms stads polikliniker* (kommunens egna och av kommunen understödda) behandlades under året inalles 273 487 personer (nyttillkomna) mot 277 968 föreg. år, häri även medräknade sådana, som erhållit vård å kommunens polikliniker enligt lagen om smittsam könssjukdom (c:a 8 900 mot c:a 9 000 år 1937).

Vid *akademiska sjukhuset i Uppsala* ha å kirurgiska polikliniken behandlats 10 688 patienter med 28 223 besök.

Å allmänna polikliniker i *Malmö* behandlades 28 030 personer, därav 8 066 för kirurgiska sjukdomar och 9 174 för tandsjukdomar.

Vid *Lunds lasarett* hava polikliniskt behandlats 34 420 nya patienter, därav kirurg.avd. 9 133, medic.avd. 2,823, avd. för barnsjukdomar 1 003, ögonavd.

8 424, öron-, näs- och halsavd. 5 554, å röntgeninstitutets poliklinik 1205, ortopediska 4 072, psykiatriska 837 samt å tandpolikliniken 1 369.

Vid *Göteborgs stads* polikliniker hava, fränsett polikliniker för smittsamma könssjukdomar, för gymnastik och massage samt tandpolikliniker, behandlats 74 193 patienter, därav 12 817 å röntgen- och radiologavd:na (för polikl. för psykiskt sjuka saknas uppgift).

c. Röntgen- och finseninstitut.

Röntgenlaboratorier finnas numera vid samtliga lasarett. För de viktigare må här nedan anföras en del uppgifter.

Vid *Serafimerlasarettet* hava under året utförts 29 132 röntgenundersökningar och behandlats 1 118 patienter.

Vid *Sabbatsbergs sjukhus* hava utförts röntgenundersökningar i 20 923 fall, varav 8 707 med genomlysningar. Röntgenbehandling har givits till 929 (nytillkomna) patienter och inalles 5 643 behandlingar, huvudsakligen för sen- och ledåkommor, svulster och hudsjukdomar.

Å centrala röntgen- och ljusavdelningen vid *S:t Görans sjukhus* hava gjorts sammanlagt 11 935 undersökningar. Röntgenbehandling har lämnats till 1 038 patienter, ljusbehandling till 107 patienter och endothermi- eller kortvägsbehandling till 467. Vid finseninstitutet hava behandlats 2 049, därav 728 för eksem, 211 för lupus vulgaris, 185 för verrucæ vulgares, 132 för acne vulgaris och 84 för lupus erythematosus, även övriga i allmänhet för hudsjukdomar. Antalet seanser uppgick för finsenbehandling till 9 344, röntgenbehandlingar 3 447, ljusbad 10 005 och kvartslampbehandlingar 819.

Å *S:t Eriks sjukhus* hava utförts 14 219 röntgenundersökningar och behandlats 1 045 patienter. Ljus- eller endothermibehandling har givits till 813 personer.

Å *Maria sjukhus* hava utförts 12 132 röntgenundersökningar och behandling givits till 594 (nytillkomna) patienter.

Å *Åsö sjukhus* hava gjorts 3 066 röntgenundersökningar och behandlats 845 patienter, vidare hava givits 7 344 behandlingar med ljus- och värmetterapi till 528 patienter.

Å *Stocksunds lasarett* hava utförts 7 131 röntgenundersökningar och behandlats 268 (nya) patienter.

Å *Akademiska sjukhuset* hava utförts 14 811 röntgenundersökningar och 912 patienter erhållit röntgenbehandling i 4 360 seanser. Å ljusavdelningen hava åt 224 patienter givits båg ljusbehandling i 2 518 seanser och kvartsljusbehandling i 270.

Å *Nyköpings lasarett* hava å 2 084 patienter gjorts 3 429 röntgenundersökningar.

Å *Eskilstuna lasarett* hava utförts 6 494 undersökningar och behandlats 675 patienter.

Å *Norrköpings lasarett* hava undersökts 5 514 patienter och behandlats 1 236 (nya) patienter; ljusbehandling har meddelats åt 565 i 9 027 seanser.

Å *Linköpings lasarett* hava 6 060 patienter undersökts och 418 slutbehandlats.

Å *Jönköpings lasarett* hava undersökts 4 390 patienter och 470 (nya) hava erhållit behandling.

Å *Växjö lasarett* 4 761 undersökningar och behandlats 440 patienter.

Å *Ljungby lasarett* 2 290 undersökningar och behandlats 127 patienter.

Å *Kalmar lasarett* hava utförts 5 614 undersökningar och behandlats 340 patienter.

Å *Karlskrona lasarett* hava gjorts 4 187 undersökningar och 241 (nya) patienter behandlats.

Å *Karlshamns lasarett* 2 263 undersökningar å 1 620 patienter.

Å *Kristianstads lasarett* hava undersökts 3 880 patienter och behandlats 321 (nyttillkomna) patienter.

Vid *Malmö allmänna sjukhus* hava å dess radiologiska avd. 7 192 personer undersökts och radiologiskt behandlats 975 patienter.

Å *Lunds lasarett* hava utförts 25 407 röntgenundersökningar.

Å *Hälsingborgs lasarett* hava utförts 8 372 röntgenundersökningar och behandlats 571 patienter.

Å *Landskrona lasarett* hava undersökts 3 244 patienter.

Å *Hässlsholms lasarett* hava 1 182 patienter undersökts.

Å *Halmstads lasarett* hava undersökts 3 247 patienter och behandlats 303.

Å *Sahlgrenska sjukhuset* i Göteborg hava å dess röntgendiagnostiska avd. undersökts 25 188 (föreg. år 22 216) patienter och å dess radiologiska klinik behandlats 3 575 (föreg. år 3 280) patienter med 18 765 radiumbehandlingar (enkeldos).

Å *Uddevalla lasarett* hava gjorts 6 216 röntgenundersökningar och behandlats 487 nya patienter.

Å *Vänersborgs lasarett* hava undersökts 5 120 patienter och behandlats 1 075.

Å *Borås lasarett* hava utförts 9 493 röntgenundersökningar och behandlats 1 054 patienter.

Å *Lidköpings lasarett* hava undersökts 5 550 patienter med 8 314 undersökningar och behandlats 702 (nya).

Å *Falköpings lasarett* hava gjorts 3 104 undersökningar.

Å *Karlstads lasarett* hava undersökts 5 916 patienter med 8 226 undersökningar och 547 (nya) erhållit behandling.

Å *Örebro lasarett* hava å dess radiologiska avd. undersökts 8 871 patienter och behandlats 695 (nya); å ljusavdelningen behandlades 287 patienter.

Å *Västerås lasarett* hava gjorts 7 788 undersökningar och 1 327 (nya) patienter hava erhållit behandling.

Å *Falu lasarett* hava gjorts 7 415 undersökningar och behandlats 815 patienter.

Å *Gävle lasarett* hava utförts 10 503 undersökningar och behandlats 822 patienter.

Å *Sundsvalls lasarett* hava utförts 8 277 undersökningar och givits röntgenbehandling till 330 (nya) patienter, radiumbehandling till 53, ljusbehandling till 213 och diatermibehandling åt 118 patienter.

Å *Härnösands lasarett* hava gjorts 4 788 undersökningar å 2 860 patienter.

Å *Östersunds lasarett* hava utförts 6 039 undersökningar å 5 049 patienter och behandlats 200 (nya).

Å *Umeå lasarett* hava 5 294 patienter undersökts och 645 behandlats.

Tab. N (forts.). Å barnbördshusen intagna och avlidna, fördelade i grupper år 1938.

Barnbördehus	Grupp A	G r u p p B								Grupp C	Avlidna i grupp		
		< 20 år		20—30 år		30—40 år		> 40 år			A	B	C
		og.	g. ¹	og.	g. ¹	og.	g. ¹	og.	g. ¹				
Avd. vid Mariestads lasarett	628	—	—	—	—	—	—	—	34	2	—	—	
» » Lidköpings »	663	—	—	—	—	—	—	—	29	3	—	—	
» » Karlstads »	719	—	—	—	2	—	2	—	69	1	—	—	
» » Filipstads »	273	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	
» » Torshy »	346	—	—	—	1	—	—	—	3	—	—	—	
» » Årjängs »	277	—	—	1	—	—	2	—	15	—	—	—	
» » Örebro »	966	3	1	14	28	5	39	1	* 12	248	1	—	
» » Västerås »	1 217	—	—	—	2	—	—	—	38	3	—	—	
» » Ludvika »	188	—	—	6	11	1	12	—	1	6	3	—	
» » Mora »	362	—	—	—	—	—	1	—	—	12	1	—	
Barnbördsbuset i Falun . .	912	—	—	2	8	—	6	—	—	70	1	—	
» » Gävle . .	593	—	—	2	1	—	1	—	—	30	1	—	
Avd. vid Söderhamns lasarett	545	—	—	—	1	—	2	—	—	5	—	—	
» » Hudiksvalls »	459	—	—	1	—	—	1	—	—	34	5	—	
» » Härnösands »	482	—	—	—	1	—	1	—	—	23	3	—	
» » Sundsvalls »	1 145	1	—	2	2	1	3	—	1	55	4	1	
» » Sollefteå »	547	1	—	—	1	—	1	—	—	41	2	—	
» » Örnsköldsviks »	635	—	—	1	—	—	—	—	—	28	1	—	
» » Backe »	167	—	—	—	—	—	—	—	—	16	—	—	
» » Östersunds »	248	—	—	1	2	1	2	—	1	18	2	—	
» » Svegs »	124	2	—	10	6	2	8	2	3	8	1	1	
» » Umeå »	524	—	—	—	—	—	1	—	—	24	4	—	
» » Luleå »	354	—	—	1	6	—	2	—	—	26	1	—	
Summa	50 805	111	15	328	652	60	801	6	136	5 772	125	11	25

d. Barnbördshus.

En översikt av antalet vårdplatser, intagna, avlidna och underhållsdagar samt av ekonomiska data vid barnbördshusen och lasarettens barnbördsavdelningar gives i Tab. 18, avd. F. Den följer emellertid rörande intagna och avlidna kvinnor delvis andra principer än Tab. N., som meddelar en fördelning i grupper, närmare angivna i tabellen.

I Tab. O. redovisas de å barnbördshusen födda barnen med fördelning i levande födda och dödfödda bland fullgångna och ofullgångna samt en översikt av de därstädes avlidna barnen.

Av de till grupp A hörande, 50 805 intagna, avled 125, d. v. s 0.25 på 100 intagna, av grupp B intagna, tillhoppa 2 109, avled 0.42 och av grupp C — däri ingår även ett eller annat 100-tal oförlösta — 0.43 på 100 intagna.

Rörande barnbördsavdelningar vid garnisonssjukhusen hänvisas till II: 5, Sjukvården av civila å garnisonssjukhusen. Där anförda uppgifter ingå ej i denna statistik.

Antalet av de å barnbördshusen och -avdelningarna — i styrelsens berättelser (Tab. O) upptagna — födda barnen visar, såsom framgår av nedanstående sammanställning, en successiv ökning, såväl absolut som relativt.

¹ Se föregående sida, not 1. — ² Därav änka el. fränskild 1.

Tab. O. Å barnbördshusen år 1938 födda och avlidna barn.

Barnbördshus (bh.) och barnbördsavd. (lasarett)	Antal under året födda						Barnbördshus (bh.) och barnbördsavd. (lasarett)	Antal under året födda					
	Fullgångna			Ofullgångna				Fullgångna			Ofullgångna		
	Defödda	Lev. födda	Avlidna ¹	Defödda	Lev. födda	Avlidna ¹		Defödda	Lev. födda	Avlidna ¹	Defödda	Lev. födda	Avlidna ¹
Allm. bh., Stockh. . .	52	3 061	34	31	198	58	Avd. v. Falkenbergs las.	10	300	2	2	6	3
Södra bh., d:o . . .	60	3 176	23	29	174	29	» Varbergs »	5	530	3	10	23	3
S:t Eriks bh., d:o . .	—	49	—	—	—	—	» Mölndals »	7	408	7	7	13	3
Södra bh:s filialer, d:o	8	702	4	1	17	—	» Uddevalla »	7	572	5	9	17	10
Pro patrias bh., d:o .	12	945	9	5	29	1	» Strömstads »	1	147	4	5	7	—
Avd. v. Södertälje las.	9	462	2	4	13	9	Bh. i Göteborg . . .	52	3 151	38	28	151	33
» » Norrtälje »	10	351	2	4	7	1	» Borås	11	482	6	1	24	4
» » Östhammar »	4	158	3	2	10	1	Avd. v. Vänersborgs las.	16	463	3	5	24	6
» » Akad. sjukh. . .	39	1 847	12	13	52	3	» Alingsås »	15	432	7	4	17	3
» » Nyköpings las.	7	559	4	11	21	5	» Borås »	11	424	11	9	24	10
» » Ekilatuna . . .	11	778	3	15	36	7	» Mariestads »	13	592	3	7	31	10
» » Flens »	7	295	2	2	16	9	» Lidköpings »	20	599	11	13	40	7
» » Kullbergs sjh. .	2	368	1	4	17	3	» Karlstads »	5	692	7	4	33	9
G. Westmans bh., Link.	13	1 039	6	20	65	8	» Filipstads »	7	248	3	5	6	9
Motala barnbördshus .	13	905	3	3	54	8	» Torshy »	12	317	8	1	10	3
Avd. v. Norrköpings las.	24	975	11	6	52	9	» Ärjängs »	8	248	2	4	16	4
» » Jönköpings »	42	1 367	24	22	67	12	» Örebro »	15	861	9	23	83	18
» » Växjö »	6	153	4	7	12	—	» Västerås »	20	1 152	5	7	49	6
» » Ljungby »	14	379	6	7	4	—	» Ludvika »	1	164	1	2	14	1
» » Kalmar »	10	423	3	4	23	2	» Mora »	7	326	4	4	33	5
» » Oskarshamns »	5	256	3	5	20	3	Bh. i Falun	22	843	10	9	53	9
» » Västerviks »	15	597	9	5	35	4	» Gävle	7	576	4	1	13	3
Bh. i Karlskrona . . .	8	331	3	2	6	4	Avd. v. Söderhamns las.	8	524	7	2	17	7
Avd. v. Karlskrona las.	14	497	6	6	29	13	» Hudikavalls »	12	433	3	8	12	4
» » Karlshamns »	14	492	10	4	23	7	» Härnösands »	22	455	12	7	7	1
» » Kristianstads »	32	912	13	11	43	11	» Sundsvalls »	35	1 087	11	6	29	16
» » Simrishamns »	11	370	2	3	18	2	» Sollefteå »	15	521	9	6	13	5
» » Ängelholms »	11	448	2	6	23	6	» Örnskövics »	18	579	11	7	38	11
» » Hälsöholms »	8	2 300	—	5	13	1	» Backe »	2	158	—	1	10	5
» » Lunds »	29	1 30	9	19	138	12	» Östersunds »	12	216	2	9	15	2
» » Landskrona »	4	498	6	4	26	—	» Svegs »	2	115	2	—	9	3
» » Trelleborgs »	5	442	3	5	6	6	» Umeå »	18	481	11	8	33	3
» » Ystads »	2	1 393	1	6	11	2	» Luleå »	5	332	5	5	14	6
» » Allm. sjh., Malmö	18	1 873	16	28	94	16	Summa	956	47 703	476	534	2310	490
Bh. i Helsingborg . .	10	168	8	10	46	10							
Avd. v. Halmstads las.	6	582	3	6	26	6							

Härvid må emellertid påpekas, att av barnmorskornas klientel ett antal blivit förlösta å förlossningshem (Tab. K), för nedannämnda år i ordning 1 338, 2 356, 4 331, 5 702 och 8 041. Om vid sammanställningen nedan hänsyn härtill tages, bliva procentalen för barnmorskor i stället 80, 78, 70, 57 och 37.

	År 1918	År 1923	År 1928	År 1933	År 1938
Samtliga i riket levande födda	117 955	113 435	97 868	84 881	93 499
Däraf å barnbördsanstalter	10 960 (9 %)	15 579 (14 %)	20 318 (21 %)	27 443 (32 %)	50 013 (53·5 %)
med biträde av barnmorska	95 923 (81 %)	90 677 (80 %)	72 644 (74 %)	53 667 (63 %)	41 351 (44·2 %)

¹ Efter förlossningen.

Tab. P. Å enskilda förlossningshem intagna, avlidna, underhållsdagar, inkomster och utgifter år 1938.

Förlossningshem (f.h.)	Ordin. antal sjuk-sängar d. 31/12	Antal patienter under året		Vård-dagar för samtliga vårdade	Summa inkomster, kr.	D ä r a v				Summa utgifter, (inkl. hyror) kr.	Kostnad per dag och patient, kr.
		in-tagna	dö-da			patient-avgifter	bidrag av staten	bidrag av lands-ting el. komm.	gåvor, bidrag av förening o. d.		
Stockholms privatejukhus (o. f.h.; dr. Gårdlund)	15	375	—	3 304	.	.	—	—	—	.	.
Dr. Heijls sjuk- o. f.h., Stockholm	9	47	—	1 012	.	.	—	—	—	23 702	23.42
Stockholms priv. f.h., d:o	12	207	—	2 314	.	.	—	—	—	11 500	4.97
Ostermalms nya f.h., d:o	14	356	—	3 700	.	.	—	—	—	64 000	17.70
Alma Axelssons f.h., d:o	8	55	—	2 004	13 003	13 003	—	—	—	9 354	4.67
Djursholms f.hem	4	57	—	414	3 025	911	—	2 114	—	2 825	6.82
Norrstälje priv. f.h.	3	30	—	270	1 809	1 809	—	—	—	1 080	4.00
Vaxholms priv. sj.h. f.-avd. ¹	2	17	—	155	1 075	353	—	722	—	1 075	6.94
E. Högbergs f.h., Dalarö, St. l. . . .	2	3	—	30	.	.	—	—	—	.	.
Sånga s:s f.h., d:o	2	42	—	359	2 292	354	692	1 246	—	2 292	6.38
Röda korsets f.h., Ösno d:o	3	22	—	205	2 169	203	—	1 966	—	2 169	15.80
Tierps priv. f.h., Upps. l.	8	79	—	815	6 548	6 528	—	—	—	7 334	9.00
R. korsets f.h., Björkvik, Söderm. l. .	3	55	—	557	3 672	1 274	—	—	2 398	3 672	6.60
» » » Kvillinge, Österg. l.	3	80	—	753	2 646	777	1 432	—	437	2 646	3.61
» » » Stegeborg, d:o	1	12	—	101	611	411	—	—	200	611	6.05
Ätvidabergs f.h., d:o	4	110	—	1 172	6 512	1 856	3 222	1 434	—	6 512	5.55
Osterbymö f.h., d:o	2	64	—	573	5 236	600	1 098	3 538	—	5 236	9.14
Tranås stads f.h.	4	171	—	1 539	11 488	6 027	—	5 461	—	11 488	7.46
Ingsbergs mödra- o. f.h., Nässjö . . .	5	25	—	211	.	.	—	—	—	.	.
Sävsjö priv. f.h.	3	32	—	246	1 990	1 990	—	—	—	1 596	6.50
Ellin Sunda f.h., Vetlanda	2	9	—	69	.	.	—	—	—	.	.
F. Elofssons f.h., Broaryd, Jönk. l. . .	2	15	—	113	520	520	—	—	—	508	4.50
Växjö nya f.h.	6	120	—	1 209	.	.	—	—	—	.	.
Barnavårdsh. och f.h., Växjö	17	43	—	430	.	.	—	—	—	.	.
Cleassons priv. f.h., Alvesta	1	10	—	73	.	.	—	—	—	.	.
Iverssons f.h., Växjö landakomm. . . .	6	133	—	1 323	11 536	11 040	—	—	496	11 536	8.71
R. korsets f.h., Älgshult, Kronob. l. .	4	74	—	783	4 065	2 125	—	800	1 940	4 065	6.00
Vita korsets f.h., Älgshult, d:o . . .	18	34	—	1 710	.	.	—	—	—	.	.
N. Johansson f.h., Åseda, d:o	1	4	—	40	.	.	—	—	—	.	.
Dr. Befri:s f.l.-klinik, Kalmar	6	30	—	275	.	.	—	—	—	.	.
Röda korsets f.h., Nybro	9	176	—	1 606	7 898	7 189	—	400	300	6 330	3.94
Lindemans f.h., Högby, Kalmar l. . .	1	42	—	382	2 200	2 200	—	—	—	2 019	5.29
R. korsets f.h., Mönsterås, d:o	5	113	—	965	.	.	—	—	—	.	.
» » » Rockneby, d:o	5	92	—	959	3 571	3 571	—	—	—	3 565	3.72
» » » Slite, Gotl. l.	2	39	—	295	2 162	856	—	400	906	2 162	7.33
» » » Ronneby	3	65	—	517	.	.	—	—	—	.	.
Klippan f.h., Krist. l.	5	81	—	1 286	5 792	5 792	—	—	—	5 552	4.32
Angelholms priv. f.h.	5	68	—	765	4 667	4 667	—	—	—	3 848	5.03
Malmö priv.förl.- o. sjukh.	7	39	—	390	.	.	—	—	—	.	.
Elisabetasystrarnas sjukh., Malmö . .	7	23	—	230	.	.	—	—	—	.	.
Göteborgs priv.f.h. (dr. Mannheimer)	15	367	—	3 426	53 508	53 508	—	—	—	44 200	12.61
Ahlströms » » Göteborg	14	514	—	2 4615	.	.	—	—	—	.	.
Göteborgs nya » (R. Östlund)	6	102	—	1 287	.	.	—	—	—	.	.
E. Höglands f.h., Göteborg	10	263	—	2 681	.	.	—	—	—	.	.
Anna Svenssons f.h., d:o	2	17	—	170	.	.	—	—	—	.	.
Lysekils sjukstuga, f.-avd.	6	171	—	1 784	.	.	—	—	—	.	.
Nya sjuk- o. f.h., Uddevalla	12	189	—	2 555	15 956	14 810	—	—	—	15 956	6.25
Uddevalla privata f.h.	4	9	—	72	488	488	—	—	—	465	6.46
Fjällbacka f.h., Göteborg o. Boh. l. .	2	27	—	263	1 450	1 450	—	—	—	1 087	4.13
Jonsereds fabr:s f.h., Partille, d:o . .	2	29	—	287	2 494	1 560	—	—	934	2 494	8.69

¹ Tillhör Röda korset. — ² Därav från landstinget 1 656 kr. — ³ D:o 422 kr. — ⁴ Från landstinget. — ⁵ Därav från landsting 909 kr. — ⁶ D:o 3 000 kr. — ⁷ Från Röda korset m. fl. — ⁸ Tillskott av ägaren. — ⁹ Därav från landstinget 300 kr. — ¹⁰ D:o 500 kr.

Tab. P (forts.). Å enskilda förlossningshem intagna, avlidna, underhållsdagar, inkomster och utgifter år 1938.

Förlossningshem (f.h.)	Ordin. antal sjuk- sän- gar d. 31/12	Antal patienter under året	Vård- dagar för samt- liga vårdade	Summa in- kom- ster, kr.	D ä r a v				Summa ut- gifter, (inkl. hyror) kr.	Kostnad per dag och patient, kr.
					patient- avgifter	bidrag av staten	bidrag av lands- ting el. komm.	gåvor, bidrag av före- ning o. d.		
Ulricehamns sjukstuga, f.-avd.	8	335	—	2 713	.	.	.	.	.	.
Åmåls sjukstuga f.-avd.	6	9	—	64	.	.	.	.	.	.
Dalsjöfors f.h., Älvsb. l.	3	51	—	729	3 838	3 838	—	—	3 283	4:60
Fritads priv. f.h., Älvsb. l.	2	33	—	327	2 213	2 213	—	—	2 092	6:40
Förlossningshet, Fritsla, d:o	4	63	—	553	4 650	4 650	—	—	3 610	5:25
Herrljunga priv. f.h., d:o	8	193	—	1 950	13 400	13 400	—	—	10 416	5:34
O. Jonssons f.h., Tranemo, d:o	2	48	—	453	3 130	3 130	—	—	2 867	6:33
Röda korsets f.h., Seglora, d:o	2	20	—	172	.	.	—	—	.	.
Kungsåters f.h., d:o	2	15	—	150	.	.	—	—	.	.
Varnumskilles ensk. f.h., d:o	2	8	—	73	511	511	—	—	274	3:75
Skara sjukhus, f.-avd.	6	36	1	325	3 273	325	—	3 248	3 273	10:07
Skövde f.h.	9	20	—	357	2 021	2 021	—	—	1 708	4:80
Skövde priv. f.h.	5	88	—	906	9 060	9 060	—	—	6 987	7:71
Ingeborgs hem, Skövde	1	35	—	350	3 500	3 500	—	—	1 985	5:70
Maria Alberts sjukst., f.-avd., Trollh.	6	235	1	2 158	.	.	.	.	.	.
Sölvesborgs f.h., Stenstorp, Skarab. l.	2	33	—	289	2 448	2 448	—	—	2 166	7:50
Kvårnäs ensk. f.h., d:o	2	43	—	317	2 219	2 219	—	—	1 886	5:95
K. Sjöline priv. f.h., Karlstad	10	79	—	632	7 631	6 181	—	—	11 008	17:42
Magnussons f.h., Skåre, Värml. l.	2	6	—	204	1 009	1 009	—	—	643	3:20
Holmbergs f.h., Sunne, d:o	3	50	—	455	.	.	—	—	.	.
A. Hanssons f.h., Säffle, d:o	4	111	—	1 110	13 907	13 907	—	—	13 005	11:72
Dalby sjukstuga, bb.-avd.	6	5	—	47	.	.	—	—	.	.
Hjortkvarns f.h., Örebro län	2	14	—	135	797	181	—	6 116	797	5:90
Arboga sjukhus, ¹ förl.-avd.	6	282	—	2 820	.	.	.	.	.	.
Surahammars ensk. f.h., Västm. l.	2	70	—	493	3 699	604	—	3 699	4 303	8:71
Grangärde komm. f.h., Kopp. l.	6	180	—	1 898	14 027	6 899	—	4 8591	14 027	7:40
Hofors komm. f.h., Gävle. l.	5	158	—	1 547	11 579	8 463	—	3 084	11 579	7:48
Frånö ensk. f.h., Västern. l.	4	97	—	922	5 215	5 215	—	—	4 527	4:91
Komm. f.h. Rätan, Jämtl. l.	1	3	—	25	775	75	—	700	.	.
Gäddede f.h., d:o	3	37	—	320	2 206	1 272	—	390	5 544	2 206
Ensk. f.h. Solgården, Frösön, d:o	7	173	—	1 855	14 164	14 164	—	—	12 107	6:53
Röda korsets f.h., Lycksele, Västerb. l.	6	155	—	1 444	5 977	3 477	—	2 500	5 637	3:90
Stensele sjukstuga, bb.-avd., d:o	4	98	—	1 220	.	.	—	—	.	.
Tärna	.	42	—	420	.	.	—	—	.	.
Jockmocks f.h., Norrb. l.	4	57	—	797	2 992	1 462	—	1 530	2 992	3:75
Komm.h., b.-avd., Gällivare, d:o	4	25	—	523	.	.	—	—	.	.
Husmoderföreningens f.h., Porjus, d:o	2	19	—	205	.	.	—	—	871	4:25
Summa ²	443	7 763	4	79 252	312 624	256 096	6 444	41 523	8 771	385 128

De å barnbördsanstalterna levande födda barnen utgjorde sålunda år 1918 endast 9 % av samtliga i riket levande födda, men hade år 1938 stigit till 53 % därav, allt enligt till styrelsen inkomna uppgifter. Härtill kommer ett antal barn, födda å lasarett och sjukstugor — torde för innevarande år vara mera obetydligt — samt å mindre förlossningshem (se Tab. R).

Kostnaden pr underhållsdag i medeltal för de anstalter, för vilka uppgifter finnas, uppgick till 10:66 kr. mot 9:18 föregående år. Givetvis har vid denna beräkning endast antalet av mödrarnas vård dagar tagits i betraktande.

¹ Hejlsenskiöldska sjukhuset. — ² För de anstalter som lämnat uppgifter. — ³ Från landsting. —

⁴ Därav från landsting 3 300 kr. — ⁵ Från Röda korset.

Tab. Q. Å enskilda förlossningshem intagna och avlidna, fördelade i grupper, år 1938.

Förlossningshem (f.h.)	Grupp A	G r u p p B								Grupp C	Avlidna i grupp		
		< 20 år		20-30 år		30-40 år		> 40 år			A	B	C
		og.	g.	og.	g.	og.	g.	og.	g.				
Stockholms privatsjukhus, Stockh.	265	6	—	27	13	11	16	—	3	34	—	—	—
D:r Heijls sjukhem, d:o	36	—	—	—	—	—	—	—	—	11	—	—	—
Stockholms priv. f.h., d:o	196	—	—	1	3	1	2	—	—	4	—	—	—
Östermalms nya f.h., d:o	337	—	—	3	3	2	3	—	—	8	—	—	—
Alma Axelssons f.h., d:o	53	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Sänga:sns f.h., Stockh. l. . . .	40	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—
Tierps priv. f.h., Upps. l.	78	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Växjö nya fh.	119	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Barnavårdshem. och f.h., Växjö	26	—	—	—	—	—	—	—	—	17	—	—	—
Röda korsets f.h., Nybro	173	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—
D:r Befrits' f.l.-klinik, Kalmar .	29	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Klippanns f.h., Krist. l.	78	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Ängelholms priv. f.h.	67	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Malmö priv. f.h.	36	—	—	—	1	—	2	—	—	4	—	—	—
Göteb. priv. f.h. (d:r Mannheimer)	338	1	1	1	4	1	10	—	3	8	—	—	—
Ahlströms priv. f.h., Göteborg .	334	3	1	40	34	14	64	1	13	12	1	1	—
Göteb. nya f.h. (R. Ostlund) . .	89	—	—	1	2	—	26	—	3	1	—	—	—
E. Höglunds f.h., d:o	231	2	1	6	9	2	10	—	2	—	—	—	—
Nya sjuk- o. f.h., Uddevalla . .	183	1	—	—	4	—	—	—	1	—	—	—	—
Ulrichehamns sjukstuga, f.-avd.	323	—	—	—	—	—	—	—	—	12	—	—	—
Maria Alberts st. f.-avd., Trollh.	226	—	—	—	1	—	—	—	—	5	1	—	—
Förl.hemmet i Fritsla, Älvsb. l.	60	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—
Skövde priv. f.h.	87	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Dalby sjukst., f.-avd., Värml. l.	4	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
A. Hanssons f.h., Säffle, d:o . .	130	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—
Arboga sjukhus, förl.-avd. . . .	270	—	—	—	—	—	—	—	—	12	—	—	—
Surahammars ensk. f.h., Västm. l.	61	—	—	—	3	—	4	—	—	2	—	—	—
Grangårde komm. f.h., Kopp. l.	164	—	—	1	1	—	2	—	—	12	—	—	—
Gäddede f.h., Jämtl. l.	36	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Stensele sjukst., f.-avd., Västerb. l.	91	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—
Tärna sjukst., f.-avd., d:o . . .	36	—	—	—	1	—	—	—	—	5	—	—	—
Jockmocks f.h., Norrb. l.	56	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Gällivare komm. f.-avd., d:o . .	23	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—
Summa	4 275	13	3	81	91	32	120	1	25	164	2	1	—

Anm. Rörande gruppernas omfattning se Tab. N. — I Tab. Q äro medtagna endast de förlossningshem, där kvinnor av även grupp B eller C vårdats; antalet i hela grupp A kan därmed deduceras ur Tab. P.

Anm. Här hava endast medtagits de anstalter, som lämnat härför nödiga uppgifter.

Anm. En del av här upptagna kvinnor ingå även i barnmorskornas rapporter (Tab. K).

För enskilda (mindre) förlossningshem hava gjorts en del tabeller, Tab. P—R, med samma uppställningar som för barnbördshusen. Uppgifterna äro emellertid rätt ofullständiga. Dagkostnaden var flerstädes rätt låg, men i Stockholm och en del andra orter relativt hög, i vissa fall beroende på höga hyreskostnader. Intagna i grupp B uppgick till 366 och i grupp C till 164, alltså i grupp A 7 233 (jfr Tab. P). Medeltalet vårdade pr dag å samtliga dessa hem uppgick till 217 eller ej fullt hälften av platsantalet.

En del — sannolikt flertalet — av där vårdade kvinnor och födda barn synas även vara medräknade i sammandragen av barnmorskornas dagböcker (Tab. K).

¹ Därav änkor el. fränskilda 2. — ² D:o 1.

Tab. R. Å enskilda förlossningshem år 1938 födda och avlidna barn.

Förlossningshem (f.h.)	Fullgångna			Ofullgångna			Förlossningshem (f.h.)	Fullgångna			Ofullgångna		
	Dotfödda	Lev. födda	Avlidna	Dotfödda	Lev. födda	Avlidna		Dotfödda	Lev. födda	Avlidna	Dotfödda	Lev. födda	Avlidna
Stockholms priv.sjukhus	6	248	8	1	17	1	Lysekils sjukstuga, f.-avd. . . .	4	160	2	—	6	—
Dr. Heijls sj.- o. f.h., Stockh. .	1	33	—	1	1	—	Nya sjuk- o. f.hemmet, Uddevalla .	2	183	2	1	1	—
Stockholms priv. f.h., d:o . . .	—	187	—	1	8	1	Uddevalla priv. f.h.	—	9	—	—	—	—
Östermalms nya f.h., d:o . . .	—	337	—	—	—	—	Fjällbacka f.h., Göt. o. Bohus l.	—	27	—	—	—	—
Alma Axelssons f.h., d:o . . .	2	51	—	—	2	—	Jonsereds fabriks f.h., Partille, d:o	—	29	2	—	—	—
Djursholms å.h.s f.-avd.	1	45	—	1	1	—	Ulricehamns sjukstuga, f.-avd. .	2	307	3	—	17	3
Norrstälje priv. f.h.	—	29	—	1	1	1	Åmåls sjukst., f.-avd.	—	9	—	—	—	—
Vaxholms priv. sj.h., f.-avd. . .	—	16	1	—	—	—	Dalsjöfors priv. f.h., Älvab. l. .	1	50	—	—	—	—
E. Högbergs f.h., Dalarö, Stockh.l.	—	3	—	—	—	—	Herrljunga priv. f.h., d:o . . .	3	188	1	1	2	1
Sånga s:s f.h., d:o	1	40	—	—	—	—	Fristads priv. f.h., Älvab. l. . .	2	31	2	—	—	1
Röda korsets f.h., Ösemo, d:o . .	—	20	—	1	—	—	Förl.hemmet i Fritala, d:o . . .	—	56	—	—	7	4
Tierps f.h., Uppsala l.	1	70	1	1	7	—	O. Jonstons f.h., Tranemo, d:o	—	47	—	—	—	—
R. korsets f.h., Björkvik, Söderm.l.	1	49	1	2	2	—	Röda korsets f.h., Seglora, d:o	1	18	—	—	—	—
» » » Kvillinge, Österg.l. . .	—	79	1	1	—	—	Kungäters f.h., d:o	—	15	—	—	—	—
» » » Stegeborg, d:o	—	11	—	—	—	—	Varnumskulles ensk. f.h., d:o . .	1	7	—	—	—	—
Ätvidabergs f.h., d:o	1	109	2	—	2	1	Skara sjukhus, f.-avd.	2	33	—	—	—	—
Österbymo f.h., d:o	—	57	1	—	2	1	Skövde f.h., Skövde	—	19	—	—	—	—
Tranås stads f.h.	2	163	2	—	3	3	Ingeborgs hem, Skövde	2	33	1	—	—	—
Ingberga mödra- o. f.h., Näsejö	—	26	1	—	—	—	Skövde priv. f.h.	2	84	1	1	—	—
Sävsjö priv. f.h.	—	29	—	1	2	—	Maria Albertas sjukst.f.-avd., Trollh.	3	223	2	4	1	1
Ellin Sunds f.h., Vetlanda . . .	—	9	—	—	—	—	Sölvesbos f.h., Stenstorp, Skarab. l.	—	33	2	—	—	—
F. Elofsons f.h., Broaryd, Jönk. l.	—	12	—	—	3	—	Kvänums ensk. f.h., d:o	1	42	—	—	—	—
Växjö nya f.h.	—	113	2	2	4	1	K. Sjöläns priv. f.h., Karlstad .	—	78	1	—	—	—
Fru Classons priv. f.h., Alvesta	1	8	—	—	1	—	Magnussons f.h., Skåre, Värml. l.	—	6	—	—	—	—
Barnavårdsh. och f.h., Växjö . .	1	25	1	—	—	—	Holmbergs f.h., Sunne, d:o . . .	—	49	1	—	1	—
Iversons f.h., Växjö landekomm.	2	127	1	1	3	1	A. Hansons f.h., Säfle, d:o . . .	2	138	2	—	2	2
R. korsets f.h., Älgshult, Kronob. l.	—	71	2	—	1	1	Dalby sjukstuga, f.-avd., d:o . .	—	2	—	—	—	—
Vita korsets f.h., Älmhult, d:o .	—	33	1	—	—	—	Hjortkvarns f.h., Örebro l. . . .	—	13	1	1	—	—
N. Johansson's f.h. Åseda d:o . .	—	4	—	—	—	—	Ärboga sjukhus f.h.	5	258	2	2	9	2
Dr. Befrits' f.l.-klinik, Kalm. . .	1	28	—	—	—	—	Surahammars ensk. f.h., Väst. l.	—	59	1	1	2	1
R. korsets f.h., Nybro	6	166	2	1	3	—	Grangärde kom:s f.h., Kopp. l. .	6	147	2	2	10	1
Lindmans » Högby, Kalm. l. . .	—	40	1	—	—	—	Hofors komm. f.h., Gävleb. l. . .	2	123	1	4	26	2
R. korsets f.h., Mönsterås, d:o .	2	108	—	1	2	—	Frånö ensk. f.h., Västern. l. . .	1	97	1	1	—	1
» » » Rockneby, d:o	3	87	—	1	2	1	Rätans komm. f.h., Jämtl. l. . .	—	3	—	—	—	—
» » » Slite, Gotl. l.	1	37	—	—	2	—	Gäddede f.h., d:o	—	36	—	—	—	—
» » » Ronneby	—	65	—	—	—	—	Ensk. f.h. Solgården, Frösön, d:o	2	169	—	—	2	2
Klippan's f.h., Krist. l.	—	75	—	2	1	—	R. korsets f.h., Lyckeå, Västern. l.	1	143	1	1	4	—
Ängelholms priv. f.h.	3	66	—	—	—	—	Tärna » » d:o	1	34	—	2	1	—
Malmö priv. förl.- o. sjukh. . . .	1	35	—	—	—	—	Jockmocks f.h., Norrb. l. . . .	—	56	2	1	—	—
Göteborgs priv. f.h. (dr Mannheimer)	3	326	5	—	16	1	Komm.h., b.-avd., Gällivare, d:o	—	24	1	—	—	—
Ahlströms priv. f.h., Göteborg . .	5	804	4	2	24	3	Husmodersför:s f.h., Porjus, d:o	2	16	—	—	1	—
Göteborgs nya f.h. (R. Östlund)	2	87	1	—	2	—							
E. Höglunds f.h., d:o	9	218	2	2	5	—							
Anna Svenssons f.h., d:o	—	19	—	—	—	—							
							Summa	105	6693	73	46	218	41

Anm. En del av dessa födda barn även upptagna i barnmorskornas rapporter (Tab. K).

e. Enskilda sjukhem och vilohem.

I Tab. S lämnas en kortfattad redogörelse för vissa enskilda (mindre) sjukhem och vilohem. Det dagliga medeltalet å dessa anstalter vårdade uppgick under året till 510. Uppgifterna äro i en del fall bristfälliga och i fråga om sjukhemmens ekonomiska skötsel i allmänhet knapphändiga.

Tab. S. Å enskilda (mindre) sjuk- och vilohem intagna, avlidna och underhållsdagar år 1938.

Sjukhem (s.j.h.) Vilohem (v.h.)	Ordinarie antal sjukbäddar d. 31/12	Antal patienter under året			Vårdade för samtliga vårdade	Sjukhem (s.j.h.) Vilohem (v.h.)	Ordinarie antal sjukbäddar d. 31/12	Antal patienter under året			Vårdade för samtliga vårdade
		in- tagna	av- lidna	31- mars				in- tagna	av- lidna	31- mars	
D:r Larssons privatklin., Stockh.	11	144	9	2 344	Linköpings priv. sjukhem . . .	6	34	3	1 017		
Betaniasystrarnas sjukhem, d:o	45	1252	52	14 799	Blåklinhemmet, Linköping . . .	14	63	—	4 872		
Privata sjukhemmet, (nytt) d:o	25	65	—	2 211	Syster Elisabeths s.j.h. Norrk. . .	18	52	14	1 223		
Vasahemmet, d:o	17	45	12	4 657	Skogsgläntan, Tenhult, Jönk. län	14	23	—	3 648		
Syster A. Berglunds s.j.h., d:o	9	96	2	1 533	Solgårdens v.h., Bor, d:o . . .	25	55	2	3 666		
» A. Nordbergs s.j.h., d:o	17	400	4	4 918	V.h. i Ingelstad, Kronob. l. . .	14	24	2	2 398		
Elisabethasystrarnas s.j.h., d:o	24	242	6	5 926	Långasjö s.j.h., (nytt) d:o . . .	31	102	4	3 721		
Syster Tillys s.j.h. (nytt), d:o	11	32	1	694	Sj.h. Solhöjden, Berga, Kalmar l.	52	360	2	18 162		
E. von Essens klinik, d:o . . .	12	72	—	1 956	Stift. Hemmets sjukhem, d:o . . .	18	9	4	6 560		
Sjukhemmet Mosebacketorg, d:o	15	171	17	3 831	Nissabo s.j.h., Halmstad	14	10	4	3 602		
Syster Alice s.j.- o. v.h., d:o .	19	42	7	3 554	Hälleviksstrands s.j.härb., Hall. l.	7	194	11	3 060		
Stockholms privatklinik, d:o . .	21	75	12	1 913	Lilldals sjukhem, Tjörn, d:o . . .	5	70	1	1 946		
Sjukhemmet Skinnarvikeringen 5, d:o	8	58	4	2 670	Privata sjukhemmet, Göteborg .	21	428	5	4 150		
Birgittahemmet (nytt), d:o . . .	8	37	10	2 305	S:t Sigfridsgården, d:o	12	105	5	2 504		
Vikteliuss s.j.- diet- och v.h., d:o	12	38	5	3 246	Ahlströms priv. sjukhem, d:o . . .	7	200	—	1 436		
Sturehemmet, d:o	5	20	1	494	Surahammars s.j.h., Västmanl. l.	7	118	—	1 089		
Östermalms s.j.-, diet- o. v.h., d:o	13	41	3	4 282	Backgårdens v.h., Hedemora . .	15	60	1	4 280		
Sjuk- o. vilohemmet Bethel, d:o	9	88	8	2 475	Bärilins s.j.h. och konv.h., Gävle	14	86	11	5 794		
Fanny Hirsch's minne, d:o . . .	21	59	—	6 523	Elisabethasystrarnas s.j.h. d:o . .	9	52	16	2 633		
Syster Theas s.j.h., Lidingö . .	13	25	8	5 146	Alandskemmet, Härnösand . . .	10	11	1	2 159		
Solsunda v.h., Skura, Stockh. l.	37	93	1	4 952	Fredrikaro s.j.- o. v.h., Sundsvall	15	43	11	4 636		
Betaniastifts s.j.h., Stocksund, d:o	20	74	10	5 140	Sjukhärb., Dikanäs, Västerb. l. .	4	50	—	1 174		
Sigridsgårdens s.j.h., Uttran, d:o	27	106	—	7 136	» Saxnäs, d:o	4	39	—	1 053		
Stift. Andr. Ands minne, Upps.	16	8	7	4 852	» Ammarnäs, d:o	4	18	—	926		
Syster Klaras s.j.h., Uppsala . .	14	10	5	3 033	Summa	769	5 499	281	186 249		

Ett antal *småbarnshem* samt hem för *ensamstående mödrar* m. fl. hava insänt årsberättelser, men då de ej äro direkt avsedda för sjukvård och för övrigt äro tämligen ofullständiga, hava de här ej medtagits.

C. Kostnader för sjukhusvård.

Styrelsens statistiker, R. W. Moosberg.

En översikt över *utgifter och inkomster* vid de civila sjukvårdsinrättningarna under året meddelas i Tab. T. Summa utgifter för samtliga i tabellen upptagna anstalter fränsett S:t Eriks sinnessjukhus uppgick år 1938 till 108·0 milj. kr. mot 99·5 milj. kr. föreg. år. I dessa 108·0 milj. ingå kostnader för nybyggnader med 10·3 milj. kr. Utgifter för lasarett, sjukstugor och epidemisjukhus uppgingo inalles till 72·2 milj., varav för ny- och ombyggnader 7·8 milj. kr. Dessa anstalters driftkostnader (nybyggnadskostnader frändragna) täcktes av patienterna själva¹ till 28·4 %, av landsting och kommuner till 65·0 % samt av stat till 6·0 %, sålunda av det allmänna till 71·0 % av det hela, fränsett ovan nämnda kostnader för ny-, till- och ombyggnader.

¹ Detta gäller endast nominellt; i verkligheten har en del av dessa gäldats av landsting och kommuner.

Tab. T. Översikt av *utgifter och inkomster* vid civila sjukvårdsanstalter år 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Summa utgifter, kr.	därav för nybyggnader o. ny- anskaff- ning samt hyror	Kostnad utom för nybyggnader, nyan- skaffning o. hyror, pr vårdtag	Summa inkomster, kr.	Vårdar- gifter för intagna och poliklinik behandlade	Bidrag till drift o. nybyggnader				Övriga inkom- ster ²
						staten	landsting	kommun	övriga bidrag ¹	
Sjukhus enligt Tab. 11 och 12 (eller 10).	62 174 181	6 372 044	7 65	62 174 181	17 377 745	¹⁰ 2 190 973	26 157 469	16 136 491	190 706	120 747
Lasarett ³	61 238 434	6 372 044	7 67	61 238 434	17 314 492	1 918 932	26 157 469	15 536 088	190 706	120 747
D:o utom tbc.-avd. vid las. ⁴	59 849 921	6 372 044	7 63	59 849 921	17 149 762	1 734 231	26 019 612	14 637 479	190 055	118 782
Sjukstugor	3 934 424	276 363	5 89	3 934 424	1 012 224	25 296	2 851 969	8 391	¹¹ 31 100	—
Epidemisjukhus ⁵	7 003 556	1 120 122	5 22	7 003 556	77 361	1 854 922	2 718 933	2 350 649	—	—
Lasarett, ³ sjukstugor o. epidemisjukhus	72 176 214	7 768 529	7 23	72 176 214	18 404 077	3 799 150	31 728 371	17 895 128	221 806	120 747
„	70 787 701	7 768 529	7 68	70 787 701	18 239 347	3 614 449	31 590 514	16 996 519	221 155	118 782
Anstalter för tuberkulossjuka	17 607 758	1 758 577	5 31	17 611 978	4 606 545	4 565 243	5 118 751	2 936 374	¹² 328 259	56 806
jubileumsfondens sanatorier (¹ / ₇ 37— ⁴⁰ / ₆ 38)	1 033 871	142 814	5 09	1 033 871	765 761	219 324	—	—	¹³ 92 970	5 816
landstings, kommuners, menigheters ⁶	15 781 845	1 582 014	5 23	15 788 065	3 897 780	¹⁴ 4 814 888	5 090 761	2 932 574	12 379	87 708
enskilda	742 042	88 749	8 22	742 042	443 024	31 036	27 990	8 800	¹¹ 222 910	13 282
Enskilda sjukhus och sjukhem ⁷	2 874 423	40 734	8 91	2 892 642	1 475 924	1 046 961	19 572	142 810	206 845	—
Barnsjukhus och barnsjukhem ⁸	2 214 844	40 213	8 97	2 240 558	563 573	127 371	18 118	1 327 913	211 334	—
Sanatorier för kirurgisk tuberkulos	1 706 182	114 061	4 57	1 706 182	351 678	1 194 120	76 476	22 851	66 432	—
Sjukhus vid försörjningsinrättningar ⁷	2 055 118	—	4 12	2 055 118	191 961	—	—	1 863 157	—	—
Sjukhem för kroniskt sjuka	6 233 507	234 052	3 79	6 507 962	2 020 751	1 126 202	827 663	1 817 262	716 084	—
Barnbördshus ⁹	2 336 940	244 706	10 66	2 840 920	871 002	492 288	98 698	1 356 464	18 221	—
Anstalter för vanföra, sjukvård.	1 185 568	—	7 29	1 185 568	82 920	894 762	—	184 157	23 739	—
Konvalscenhem	498 018	—	4 72	509 828	115 266	—	—	318 744	69 112	—

Anm. Vid beräkning av kostnaden för underhållsdag hava endast de anstalter medtagits, från vilka fullständiga uppgifter ingått. — Bland utgifter ingå för flera-
 talat sjukhus även hyror för personal o. dyl. samt för ett fåtal enskilda sjukhem och anstalter även för sjukvårdslokalerna (Tab. 17 och 18).

¹ Här avkastning av donationer, gåvor. — ² Av särskild verksamhet, hyror etc. — ³ Här utesluten avd. för sinnessjuka vid S:t Eriks sjukhus (se Sinnessjuk-
 vården i riket). — ⁴ Föreg. rad utom lasarettens tuberkulosavd., se not 6. — ⁵ I vårdkostnaden skola även ingå ej obetydliga utgifter (löner, underhåll) för en
 del sjukhus, som under året varit stängda, men för flera sjukhus saknas dylika uppgifter, vadan den totala kostnaden blir något för låg. — ⁶ Här äro medtagna,
 utom i Tab. 10, anm. omnämnda tuberkulosjukhus, tuberkulosavd. vid S:t Görans och Sabbatsbergs sjukhus, lasarett i Norrköping, Linköping och Lund, Allm.
 sjukhuset i Malmö samt lasarettet i Skellefteå. — ⁷ Från en del saknas uppgifter (jfr Anm. ovan) och äro för några ofullständiga. — ⁸ Utom avd. för barn-
 sjukdomar vid lasarett i Uppsala, Norrköping, Linköping, Lund och Umeå, som ingå bland lasarett (jfr Anm.). — ⁹ Ekonomiska siffror ej beräknade för barn-
 bördsskolor vid 54 lasarett, som framgår av Tab. 18; dessa avd. ingå bland lasarett. — ¹⁰ Här äro statsbidrag för vård av tbc.-sjuka 184 701 kr. (även
 inräknade nedan under landstings, kommuners anst. för tbc.-sjuka). — ¹¹ Tillskott av bolag. — ¹² Se not 11 och 13. — ¹³ Avsevärda fonder finnas; här endast
 fyllnadssumma. — ¹⁴ Här även i not 10 omnämnda 184 701 kr.

Beträffande nybyggnader må här påpekas, att årsberättelserna ej alltid innehålla fullständiga uppgifter härom. I de fall, då byggnadsarbetena utföras under två eller flera år, uppstå svårigheter att fördela kostnaderna på de olika åren; någon gång medtagas dessa kostnader på sista byggnadsåret, men utelämnas vanligen.

Kostnaden för underhållsdag, efter frånräkning av utgifter för nybyggnader och nyanskaffning av inventarier samt hyror, för samtliga i **Tab. 12** upptagna anstalter uppgår till i medeltal 7·65 kr. mot 6·99 föregående år. Vad de särskilda lasaretten beträffar, ställer sig dagkostnaden rätt olika. Högsta driftskostnaden för året visa — fränsett Eastmaninstitutets sjukhus i Stockholm — Serafimerlasarettet, därefter Maria sjukhus, Sabbatsbergs, Åsö och S:t Görans sjukhus i Stockholm; öfver medelsiffran stå äfven Stocksunds och Norrtälje lasarett, Akademiska sjukhuset, Norrköpings, Kisa, Kalmar, Landskrona, Hälsingborgs och Hässleholms (nyinrättade) lasarett samt Allmänna sjukhuset i Malmö, vidare sjukhusen i Göteborg samt lasaretten i Karlstad och Sveg. Relativt låga kostnader hava flertalet mellansvenska lasarett, såsom i Södermanlands, Östergötlands, Västmanlands, Älvsborgs, Skaraborgs, Värmlands, Kopparbergs, Blekinge och i särskild grad Kristianstads län, vidare Västerbottens län samt å västkusten och i Småland. Lägsta siffran visade liksom föregående år Torsby lasarett med 4·84. Härvid bör dock påpekas, att somliga lasarett (i de större städerna) äro utrustade med polikliniker, vilkas driftskostnader äro medräknade, under det att de mindre lasaretten vanligen sakna dylika institut.

D. Skador och förgiftningar.

Styrelsens statistiker, R. W. Moosberg.

I **Tab. 20 a** lämnas en redogörelse för å lasarett och sjukstugor intagna fall av skador och förgiftningar med hänsyn till skadornas *natur* och *påföljd* samt i **Tab. 20 b** med fördelning efter skadornas *tillkomstsätt* och *påföljd*. Med hänsyn till skadans natur har största gruppen utgjorts av (enkla och komplicerade) brott i benets och bäckengördels ben 8 012 fall, därefter av sårskada 5 597 fall, av hjärnskakning 4 208 fall, av brott i armens och skuldergördels ben 3 100 fall och kontusioner 2 701 fall. Brotten i benets och bäckengördels ben hava i 414 fall lett till döden.

Med hänsyn till skadornas tillkomstsätt voro 35 199 olycksfall och 455 självmord eller självmordsförsök. Av de förra drabbade 71·3 % mankön och 28·7 % kvinnokön, av de senare 44·8, resp. 55·2 %.

Beträffande olycksfallens påföljd hava 30 222 eller inemot 86 % varit av övergående natur, 11 % hava lämnat kvarstående men och 3 % hava lett till döden.

Trafikolycksfallen, för vilka i **Tab. 21 a** och **21 b** lämnas närmare specificationer, hava i fråga om tillkomstsättet berott på kollisioner mellan olika slags färdmedel eller andra orsaker (kullkörning, fall från fordon e. d.).

Enl. Tab. 21 a kommer största siffran på gruppen sårskador (4 776), därnäst å hjärnskakning (2 826), kontusioner (2 821) samt ben- och armbrott (resp. 2 265 och 1 834); bland svårare skador må nämnas brott å hjärnskålens botten (370) med 68 dödsfall, andra brott å huvudets ben (673) med 80 dödsfall. Av samtliga 18 293 skador förde 366 till döden, 751 medförde kvarstående och 17 176 övergående men, resp. 2·0, 4·1 och 93·9 %. I följd av kollisioner mellan järnvägsvagn — tänkt såsom det skadegörande subjektet — och andra färdmedel samt fotgängare skadades 235 personer, mellan spår-vagn och andra 150, automobil och andra 5 120, motorcykel och andra 746, velociped och andra 1 501 samt övriga färdmedel 288 personer. Genom kullkörning skadades 8 986, genom fall från ifrågavarande färdmedel 483, under färd med dem 248 o. s. v.

Sammanlagda antalet genom kollision ävensom av andra orsaker skadade personer, tänkta såsom objekt, var vid resa med automobil 2 971, motorcyklar 2 260, velociped 8 548; skadade fotgängare voro 3 134. Se vidare Tab. 21 b.

Inalles uppgick antalet skadade personer till 17 904, varav 366 avledo och 738 fingo kvarstående men.

5. Sjukvården av civila å garnisonssjukhusen.

Årsberättelserna från garnisonssjukhusen innehålla numera särskilda uppgifter för civila, som genom överenskommelser mellan civila och militära myndigheter intagas, flerstädes i stor utsträckning, å dessa sjukhus.

I berättelse från K. arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse redogöres för den totala omsättningen å dessa sjukhus. Beträffande vården av *civila sjuka* lämnas här nedan en redogörelse enligt uppgifter, som erhållits från nämnda styrelse, rörande utrymme, intagna, döda och underhållsdagar.

Garnisonssjukhus	Antal sjuk- platser ¹ d. 31/12	Under året		Antal under- hålls- dagar	Antal vårdade			Vård- dagar pr patient
		intagna	avlidna		pr dag	på en gång		
					pr dag	högst	lägst	
Stockholm	230	697	74	15 937	44	80	22	23
Karlsborg	61	733	43	15 026	41	59	22	20
Boden inkl. epidemipatienter . .	278	4 870	120	97 748	268	301	198	19
Skövde	52	1 135	45	21 433	59	64	40	18
Visborg	73	—	—	—	—	—	—	—
Linköping	79	458	12	10 886	30	46	10	24
Eksjö	90	808	60	18 448	50	68	26	22
Sollefteå	90	1 011	80	25 898	71	99	35	26
Summa	953	9 712	443	205 376	562	.	.	21

Garnisonssjukhusens barnbördsavdelningar. Dylika avdelningar finnas vid garnisonssjukhusen i *Boden* och *Karlsborg*. Där intogos i grupp A 398, i grupp B 2 och i grupp C 34, tillhopa 434. De i grupp B intagna voro i

¹ För hela sjukhuset, för civila enbart i regeln ej fastställt.

Tab. U. Å garnisonssjukhusen för skador och förgiftningar intagna civila patienter år 1938.

	Intagna				Skadans påföljd			
	män	kvinnor	summa		döden	överlevande men	kvartalsvise men	överlevande men
I. Skadans natur.								
Kontusion	33	10	43	1	—	42		
Sårskada, ej nedan nämnd . .	74	19	93	1	2	90		
Skada å muskel, sena eller nerv	10	5	15	1	4	10		
» » större kärl	—	—	—	—	—	—		
Genom huden inträngd främmande kropp	3	2	5	—	—	5		
Ledvrickning	20	8	28	—	—	28		
Utgjutning i led	6	1	7	—	—	7		
Öppnande av någon av de större lederna	12	—	12	1	—	11		
Benbrott,								
Armens och skulder-fenkelt	32	11	43	—	2	41		
gördels ben	1	—	1	—	—	—		
Benets och bäcken-fenkelt	68	47	115	4	24	87		
gördels ben	8	—	8	2	—	6		
Krossning, (1—2 fingrar . .	2	—	2	—	2	—		
avhugg- 3—5 fingrar, hand	—	—	—	—	—	—		
ning, av- arm	1	—	1	—	1	—		
slitning (tår eller fot . . .	3	—	3	—	—	3		
Hjärnskakning	42	9	51	1	—	50		
Brott å hjärnskålens botten .	5	1	6	3	—	3		
Andra brott å huvudets ben .	20	7	27	1	1	25		
Brott å eller urlidvridning i kotpelaren med eller utan skada å ryggmärg	17	3	20	1	1	18		
Skada å näsa, munhåla, svalg, matstrupe (även främmande kropp), struphuvud	6	—	6	—	1	5		
Skada å ögon	48	6	54	—	15	39		
Brott å bröstben eller revben utan skada å brösthållans organ	11	3	14	—	—	14		
Skada å lunga, hjärta	2	—	2	1	—	1		
» » magsäck, tarm	—	—	—	—	—	—		
» » lever, mjälte	1	—	1	—	—	1		
» » njure, urinblåsa, rör . .	2	—	2	—	—	2		
(fingrar	1	—	1	—	—	1		
Förbränning	1	—	1	—	—	1		
(andra kroppsdelar	7	4	11	3	—	8		
Förfrysning	—	1	1	—	—	1		
Förgiftning	4	1	5	—	—	5		
Andra skador	3	2	5	—	—	5		
Summa för grupp I	443	140	583	20	54	509		
II. Skadans tillkomstsätt. Olycksfall.								
Vid hanterande av:								
yxa, säg	27	—	27	1	1	25		
kniv, sax, nål etc.	7	3	10	—	3	7		
lie, skära, etc.	3	—	3	—	—	3		
hammare, slagga	1	—	1	—	—	1		
järnspekt, hacka, spade . .	1	—	1	—	—	1		
Genom ras, nedfallande föremål	24	1	25	2	3	20		
» fall från höjd (stege, trappa etc.)	43	17	60	1	6	53		
» halkning, omkullfallande	50	31	81	4	12	65		
» stöt, slag och bitt av djur	38	6	44	—	2	42		
» inträngande föremål såsom träflisor, glas-skärvar, spikar m. m. . . .	31	8	39	1	3	35		
» bitt vatten, ånga	5	3	8	2	—	6		
» sprängskott eller haugande av explosiva ämnen	10	—	10	—	4	6		
» skjutvapen	5	—	5	1	1	3		
» tröskverk, hackelsemaskiner	9	—	9	1	3	5		
» cirkelsågar	2	—	2	—	—	2		
» motorer	2	—	2	—	—	2		
» transmissionser	2	—	2	—	1	1		
» elektriska ledningar . . .	—	—	—	—	—	—		
» andra maskin. anordn. . .	6	—	6	—	3	3		
» smält glas, metall	1	1	2	—	1	1		
» syror, alkalier	4	—	4	—	1	3		
» förgiftning	—	1	1	—	—	1		
Vid skogsarbete	17	—	17	—	5	12		
gymnastik	5	1	6	—	—	6		
fotboll	4	—	4	—	—	4		
Vid ridning	12	3	15	—	—	15		
idrott, skidåkning, kålkåkning	9	2	11	—	—	11		
sport, skridskoåkning, segling	5	—	5	—	—	5		
annan idrott	4	—	4	—	—	4		
lek	8	1	9	—	2	7		
Under rusets inflytande . . .	3	1	4	—	—	4		
Vid slagsmål, överfall	4	—	4	—	—	4		
I följd av sjukdom (epilepsi)	—	—	—	—	—	—		
Vid trafik	95	32	127	5	2	120		
Övriga olycksfall	2	4	6	1	1	4		
Självmondsförsök.								
Genom hängning	—	1	1	—	—	1		
» skärande vapen	—	2	2	1	—	1		
Summa för grupp II	439	118	557	20	54	483		

Anm. Rörande anm. och noter se Tab. 20 a och 20 b.

Tab. V. Å garnisonssjukhusen samtliga såväl i slutet som öppen vård behandlade civila trafikolycksfall år 1938.

I. Skadans natur.

	Be-handlade			Skadans påföljd			Be-handlade			Skadans påföljd	
	min	kvinnor	summa	döden	överlevande men krasande		min	kvinnor	summa	döden	överlevande men krasande
Kontusion	14	5	19	—	19	Andra brott å huvudets ben	10	1	11	—	11
Sårskada, ej nedan nämnd	43	18	61	—	61	Andra brott å huvudets ben med skada å hjärnan	5	—	5	5	—
Skada å muskel, sena l. nerv	—	—	—	—	—	Brott å l. urledvridn. i kotpe-laren med ev. skada å rygg-märg	3	3	6	—	1 5
Ledvrickning	10	2	12	—	12	Skada å näsa, munhåla	—	—	—	—	—
Utgjutning i led	1	—	1	—	1	Brott å bröstben l. revben	3	1	4	—	4
Öppnande av större led	3	—	3	—	3	Skada å lunga, hjärta	—	—	—	—	—
Benbrott,	—	—	—	—	—	Skada å njure, urinblåsa, -rör	1	—	1	—	1
Armens och skulder-fenkelt	20	5	25	—	25	» » lever, mjälte	1	—	1	—	1
gördels ben . . . {komplic.	1	1	2	—	2						
Benets och bäcken-fenkelt	16	7	23	—	21						
gördels ben . . . {komplic.	5	—	5	2	3						
Krossning av finger	—	—	—	—	—						
Hjärnkakning	20	7	27	1	26						
Brott å hjärnskålens botten	6	2	8	3	5						
						Summa för grupp I	162	54	214	11	3200

II. Skadans tillkomstsätt.

(>Subjekt> vid skadan)	Antal personer, skadade under färd med något av nedanstående färdmedel eller under gång (>Objekt>).												Skadans på-följd						
	Järnvägs-vagn		Spår-vagn		Auto-mobil		Motor-cykel		Veloci-ped		Andra färdmedel		Fot-gångare		Summa	döden	krasande men	överlevande men	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.					
Trafikolycksfall på grund av																			
a) Kollisioner.																			
Järnvägsvagn	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	5	—	2	—	3
Automobil	1	—	—	—	4	2	6	—	16	7	2	—	18	2	47	11	8	—	50
Motorcykel	—	—	—	—	—	—	1	—	2	1	—	—	4	1	7	2	—	—	9
Velociped	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3	1	7	2	1	—	8
Andra färdmedel	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	2	1	—	2	3	—	—	5
b) Andra orsaker.																			
Kullkörning med	—	—	—	—	15	5	26	1	54	24	—	—	—	—	95	30	—	3	122
Fall från fordon	1	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—	4
Summa för grupp II	4	2	—	—	20	9	34	1	76	33	3	2	27	4	164	51	11	3	201

åldern 20—30 år, den ena ogift och den andra gift. Antal avlidna var 3. Rörande gruppernas omfattning se Tab. N.

Antalet födda barn var 399, varav 380 lev. födda (361 fullg. 19 ofullg.) och 19 dödfödda (13 fullg. 6 ofullg.) Antalet avlidna var 8 fullg. och 7 ofullg.

I Tab. U lämnas en sammanfattning av de å garnisonssjukhus under året *intagna* civila fallen av skador, förgiftningar och självmordsförsök. Härvid är att märka, att garnisonssjukhuset i Stockholm ingår i Tab. 20 och 21 och att ett par ej synas hava haft fall att anmäla. De sjukhus, vilkas statistik sålunda ingå i tabellen, äro Bodens, Skövde, Karlsborgs och Linköpings. För arm- eller benbrott vårdades 167 fall, varav 6 slutade med döden och 27 hade kvarstående men.

I Tab. V redogöres för de å garnisonssjukhusen — såväl i slutet som öppen vård — behandlade *trafikolycksfallen*, inalles 215 skadade personer, varav 11 avledo.

III. Rättsmedicin.

A. Rättsmedicin i egentlig bemärkelse.

Referent: Medicinalrådet Byttner.

Under år 1938 hava till medicinalstyrelsen inkommit 505 protokoll från läkare i riket rörande av dem på vederbörligt förordnande verkställda medikolegala förrättningar. Av dessa utgöras 474 av obduktionsprotokoll, 31 av protokoll över besiktningar å levande personer.

Obduktioner å foster hava verkställts i sammanlagt 50 fall och har genom dessa ådagalagts, att i 11 fall fostret ej varit livsdugligt, att i 4 fall fostret varit dödfött, att i 4 fall döden varit naturlig samt att i 8 fall dödsorsaken varit obestämbär; i övriga 23 fall har fastställts våldsam död, därav i 14 fall genom handaverkan, 8 genom bristande vård och 1 genom olyckshändelse.

Övriga obduktioner, verkställda i rättsligt syfte, hava utgjort tillhoppa 424. I 95 fall av dessa har obduktionen ådagalagt naturlig död, i 19 fall har dödsorsaken varit obestämbär. I övriga 310 fall (212 män och 98 kvinnor) har genom obduktion fastställts våldsam död. I 17 av dessa har dödsorsaken varit kvävning (15 fall drunkning och 2 fall hängning), 185 fall krosskada, 8 fall stick- och skärskada, 10 fall skottskada, 50 fall förgiftning (i 21 fall med sömnmiddel, i 6 fall med alkohol, i 9 med koloxid, i 4 med cyanföreningar, i 2 med arsenik, i 2 med fosfor, i 2 fall med tetrakloretan, i 1 fall med benzol och i vardera 1 fall med ättiksyra, acetaldehyd och klorat), 4 fall elektrisk död, 7 fall förbränning och 29 fall annan våldsam död. Av omnämnda 310 fall kunna 42 rubriceras såsom sannolika självmord och 29 fall såsom följd av ingrepp i fosterfördrivande syfte. I 151 fall hade den dödliga skadan uppstått vid trafikolycka (135 fall med motorfordon, 16 fall annan trafikolycka).

Besiktningar å levande personer hava verkställts för utrönande av följder av föregående misshandel i 23 fall och av utövad otukt i 8 fall, inalles 31 fall.

Oversikt över i *rättsmedicinska nämnden* under år 1938 avgivna utlåtanden i ärenden angående:

Dråp	1	Kvacksalveri	1
Misshandel	2	Ersättning eller skadestånd	12
Vållande till annans död	2	Överföring av venerisk sjukdom	1
Fosterfördrivning	9	Fel och försummelse i tjänst	1
Faderskap och äktenskaplig börd	62	Illojal konkurrens	1
		Summa	92

Rättsmedicinska nämnden har under året sammanträtt 59 gånger och därvid förutom ovan anförda ärenden handlagt 194 protokoll med utlåtande över rättsmedicinska obduktioner.

B. Rättspsykiatri.

Referent: e. o. medicinalrådet Loberg.

I. Redogörelse för medicinalstyrelsens verksamhet inom dess rättspsykiatriska nämnd år 1938.

Rörande *rättspsykiatriska nämndens* verksamhet må nämnas, att under året slutbehandlats 299 ärenden, varvid avgivits 285 utlåtanden.

Från år 1937 balanserade ärenden	23	
Under året inkomna ärenden	289	312
Under år 1938 avgivna utlåtanden	285	
” ” ” avgjorda ärenden utan utlåtande	13	
Till år 1939 balanserade ärenden	14	312

Översikt över avgivna utlåtanden.

Ärendenas art	Av medicinalstyrelsen förklarade			Summa undersökta
	otillräkneliga	förminskat tillräkneliga	tillräkneliga	
I. <i>Brottmål.</i>				
Brott mot offentlig myndighet	3	—	1	4
Förfalskning	9	6	1	16
Mened och konkursförbrytelse	3	—	—	3
Mord och dråp	3	2	1	6
Barnamord	1	—	—	1
Misshandel m. m.	3	2	1	6
Fosterfördrivning	—	—	1	1
Brott mot annans frihet	2	1	—	3
Sedlighetsbrott	36	5	1	42
Mordbrand och skadegörelse	8	3	1	12
Stöld	44	25	5	74
Bedrägeri och annan oredlighet	4	6	—	10
Brott av ämbetsman	—	1	1	2
Brott mot motorfordonsförordningen	1	—	—	1
Militära förseelser	—	1	—	1
Rån och utpressning	—	2	1	3
Falsk angivelse och ärekränkning	2	—	—	2
Dombrott	1	—	—	1
Olovlig brännvinstillverkning m. m.	—	1	—	1
Summa	120	55	14	189
	(63·49 %)	(29·10 %)	(7·41 %)	
II. <i>Lösdriverimål.</i>				2
III. <i>Civilmål</i>				7
IV. <i>Övriga ärenden angående sinnesbeskaffenhet</i>				87
				285

Rättspsykiatriska nämnden har under år 1938 därjämte avgivit yttranden i 118 ärenden angående äktenskap.

Steriliseringsärenden.

Från år 1937 balanserade ärenden	6	
Under år 1938 inkomna	80	86
” ” ” avgjorda ¹	82	
Till år 1939 balanserade	4	86
¹ Tillstånd	67	
Rättskapabla eller rättsinkapaciteten ej styrkt	10	
Annat ärende	3	
Avskrivna när handlingarna ej vederbörligen kompletterats	2	

II. Redogörelse för föredragandens i rättspsykiatri verksamhet i ärenden angående undersökning av tilltalad år 1938 m. m.

För granskning jämlikt 42 resp. 43 och 46 §§ sinnessjuklagen inkomna läkarutlåtanden 680

a. Granskade utan åtgärd 554

b. Ytterligare psykiatrisk granskning har synts erforderlig ang. 126 680

Anm. Medicinalstyrelsens utlåtande har av domstol jämlikt 44 § sinnessjuklagen infordrats i 65 av de under a. och i 123 av de under b. upptagna fallen.

Förordnanden av läkare jämlikt 43 § sinnessjuklagen hava utfärdats i 343 fall.

Förslag å läkare för undersökning enligt Kungl. kungörelsen den 22/2 1935¹ hava lämnats i 15 fall. Till styrelsen hava under året inkommit 13 utlåtanden avgivna i enlighet med samma kungörelse den 22/2 1935.

Översikt av under år 1938 inkomna utlåtanden.

	Otillräkneliga	Förminskat tillräkneliga	Tillräkneliga	Intet bestämt utlåtande	Summa
Brott mot offentlig myndighet	4	3	2	—	9
Hemfridsbrott	3	2	—	—	5
Förfalskning	20	17	5	—	42
Mened och konkursförbrytelse	6	3	2	—	11
Mord och drap	10	1	2	—	13
Barnamord	1	1	—	—	2
Missandel m. m.	18	10	4	—	32
Fosterfördrivning	—	—	1	—	1
Brott mot annans frihet	12	4	1	—	17
Sedlighetsbrott	86	21	19	1	127
Mordbrand och skadegörelse	22	6	6	—	34
Stöld	150	88	40	2	280
Bedrägeri och annan oredlighet	19	19	4	—	42
Brott av ämbetsman	5	2	3	—	10
Brott mot motorfordonsförordningen	5	1	1	—	7
Militära förseelser	3	5	—	—	8
Rån och utpressning	2	4	1	—	7
Falsk angivelse och ärekränkning	2	1	1	—	4
Dombrott	1	—	—	—	1
Olovlig brännvinstillverkning m. m.	3	3	—	—	6
Summa	372	191	92	3	658
	(56.54 %)	(29.02 %)	(13.98 %)	(0.46 %)	
Lösdriveri	—	—	—	—	2 22
					680

¹ Undersökning av lärare.

² Därav sinnessjuka 15
sinnesslöa 3
ej sinnessjuka 4
22

Under år 1938 inkomna steriliseringsrapporter.

A. Steriliserade enligt § 2 steriliseringslagen	57 (4 m. 53 kv.)
B. , , § 3 , 	97 (10 m. 87 kv.)
C. Rättskapabla	286 (18 m. 268 kv.)
Summa	440 (32 m. 408 kv.)

Av de under A upptagna voro:

	Sinnessjuka	Sinnesslöa	Annan rubbning	Summa
Män	1	3	—	4
Kvinnor	10	41	2	53
Summa	11	44	2	57

Angående av legitimerad läkare verkställt *avbrytande av havandeskap* inkommo under året 443 rapporter.

IV. Apoteksväsendet.

Referent: Byråchefen Söderberg.

Antalet apoteksinnehavare och övrig personal¹ utgjorde den 31 december 1938:

Apoteksinnehavare	398
Föreståndare för filialapotek	35
Övriga legitimerade apotekare	436 (470)
» farmacie kandidater	472 (800)
Elever	101
	1 442

Den 1 januari 1938 funnos inom landet 446 apoteksinrättningar, fördelade sålunda: 412 självständiga apotek, 34 filialapotek, därav 1 med personligt privilegium.

Under året har filialapoteket i Älvängen förändrats till självständigt apotek och tidigare beslutade apoteket i Degerfors avsynats.

Självständiga apoteket i Stegeborg har förändrats till filialapotek, och tidigare beslutade filialapoteket i Alunda har avsynats.

Den 31 december 1938 uppgingo alltså landets apoteksinrättningar till 448, fördelade sålunda: 413 självständiga apotek och 35 filialapotek, därav 1 med personligt privilegium.

Med stöd av bestämmelserna i Kungl. brevet den 7 december 1928 har medicinalstyrelsen under år 1938 meddelat tillstånd till inrättande av 9 läkemedelsförråd.

Privilegium har under året tilldelats i 61 fall. Dessa privilegier hava kungjorts lediga på grund av innehavarens död i 8 fall, innehavarens pensionering i 27 fall, innehavarens befordran till annat privilegium i 24 fall och nyanläggning av apotek i 2 fall.

För kontroll av apoteksinrättningar hava utförts 398 visitationer, 62 inspektioner samt 2 avsyningar.

¹ Inom parentes angivna siffror innefatta även dem, som vid angiven tidpunkt icke innehade anställning på apotek.

Tab. 1 a. Läkare och *civila* läkarbefattningar med tjänstärätt 31 dec. 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
I. Städer, köpingar och municipalsamhällen (som ej tillhöra provinsialläkardistrikt) II. Landsbygd.	Antal legitimerade läkare						Antal civila läkarbefattningar med tjänstärätt										
	Civila läkare med tjänstärätt	Enskilt praktiserande	Läk. praktiserande	Månlöna	Kvinnliga	Summa	Förte provinsialläkare	Provinsial-, bi- träd. l. och e. provinsialläkare	Stads- och stadsdistriktläkare	Köping- o. municipalläkare	Vid anstalt för tuberkulos-sjuka	andra kroppsligt sjuka	sinnessjuka	Kringsejäläkare	Järnvägsläkare	Läkare vid medic. undervisn.-anstalt	Övr. läkarbefattn. med tjänstärätt
Stockholms stad .	373	469	68	838	72	910	[31]	[31]	24	—	56	222	630	5	4	7 104	633
Stockholms län { st. 22	15	6	—	41	2	43	[1]	[1]	—	—	—	14	—	—	—	—	—
{ lb. 64	21	10	—	90	5	95	—	17	—	—	—	31	—	—	—	—	—
Uppsala län { st. 56	9	11	—	74	2	76	1	1	4	—	3	11 28	—	—	—	—	—
{ lb. 19	—	—	—	17	1	18	—	8	—	—	—	—	10	—	—	—	—
Södermanlands län { st. 33	13	1	—	44	3	47	1	—	10	2	—	20	2	—	—	—	—
{ lb. 20	2	—	—	21	1	22	—	13	—	—	—	5	—	—	—	—	—
Norrköpings stad .	16	16	2	32	—	34	—	—	2	—	1	11	—	—	—	—	—
Östergötlands län { st. 36	14	2	—	50	2	52	1	2	4	1	—	17	3	—	—	—	—
{ lb. 26	2	1	—	29	—	29	—	15	—	—	4	8	—	—	—	—	—
Jönköpings län { st. 32	14	1	—	44	3	47	1	—	7	1	2	14	7	—	—	—	—
{ lb. 26	5	—	—	31	—	31	—	10	—	—	6	9	—	—	—	—	—
Kronobergs län { st. 8	10	2	—	18	2	20	1	1	1	1	—	5	—	—	—	—	—
{ lb. 22	2	2	—	24	2	26	—	10	—	—	2	3	6	—	—	—	—
Kalmar län { st. 30	8	—	—	36	2	38	1	1	7	1	1	16	7	—	—	—	—
{ lb. 20	7	—	—	27	—	27	—	15	—	—	4	10	2	—	—	—	—
Gotlands län { st. 9	3	—	—	12	—	12	1	1	1	—	1	3	2	—	—	—	—
{ lb. 4	—	—	—	4	—	4	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge län { st. 20	17	1	—	36	2	38	1	1	4	—	—	8	—	—	—	—	—
{ lb. 9	2	—	—	11	—	11	—	7	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Kristianstads län { st. 20	12	—	—	32	—	32	1	1	3	5	—	11	—	—	—	—	—
{ lb. 24	16	4	—	42	2	44	—	11	—	—	6	6	—	—	—	—	—
Malmö stad .	47	46	3	89	—	96	[1]	[1]	16 6	—	—	32	5	—	—	—	—
Malmöhus län { st. 98	44	22	—	153	11	164	[1]	[1]	11	1	3	11 62	19	—	—	—	—
{ lb. 20	13	1	—	33	1	34	—	18	—	—	4	2	—	—	—	—	—
Hallands län { st. 24	14	2	—	39	1	40	1	1	5	—	4	12	—	—	—	—	—
{ lb. 12	1	—	—	13	—	13	—	8	—	—	4	—	—	—	—	—	—
Göteborgs stad .	96	77	3	161	15	176	[1]	[1]	16 14	—	4	58	11	—	—	—	—
Göteb. o. Boh. län { st. 22	4	—	—	24	2	26	[1]	[1]	7	2	—	13	11	—	—	—	—
{ lb. 33	3	3	—	39	—	39	—	15	—	—	5	2	11	—	—	—	—
Älvsborgs län { st. 47	21	4	—	66	6	72	1	—	10	—	—	27	4	—	—	—	—
{ lb. 33	4	2	—	37	2	39	—	19	—	—	6	—	6	—	—	—	—
Skaraborgs län { st. 26	24	3	—	51	2	53	1	1	8	—	—	17	—	—	—	—	—
{ lb. 16	11	2	—	28	1	29	—	12	—	—	3	—	—	—	—	—	—
Värmlands län { st. 32	9	2	—	38	5	43	1	2	6	2	—	14	5	—	—	—	—
{ lb. 29	4	1	—	34	—	34	—	21	—	—	3	5	—	—	—	—	—
Örebro län { st. 33	12	2	—	45	2	47	1	—	6	1	—	19	2	—	—	—	—
{ lb. 22	4	—	—	24	2	26	—	16	—	—	4	1	—	—	—	—	—
Västmanlands län { st. 27	15	1	—	40	3	43	1	1	7	—	2	14	2	—	—	—	—
{ lb. 13	3	—	—	16	—	16	—	11	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Kopparbergs län { st. 19	8	2	—	28	1	29	1	1	4	2	1	23	—	—	—	—	—
{ lb. 38	7	2	—	45	2	47	—	22	—	—	5	17	5	—	—	—	—
Gävleborgs län { st. 33	10	—	—	42	1	43	1	1	7	2	1	19	—	—	—	—	—
{ lb. 29	2	—	—	30	1	31	—	22	—	—	2	5	—	—	—	—	—
Västernorrlands län { st. 37	9	—	—	41	5	46	1	1	4	2	2	27	2	—	—	—	—
{ lb. 34	7	—	—	41	—	41	—	22	—	—	6	11	—	—	—	—	—
Jämtlands län { st. 16	6	—	—	22	—	22	1	1	2	—	3	9	—	—	—	—	—
{ lb. 26	3	—	—	28	1	29	—	15	—	—	—	5	5	—	—	—	—
Västerbottens län { st. 26	3	—	—	28	1	29	1	1	3	1	—	21	—	—	—	—	—
{ lb. 34	—	—	—	34	—	34	—	25	—	—	4	—	5	—	—	—	—
Norrbottnens län { st. 7	—	—	—	7	—	7	1	—	2	1	1	3	—	—	—	—	—
{ lb. 41	7	8	—	54	2	56	—	22	—	—	4	10	3	—	—	—	—
Hela riket	1 859	1028	174	2 883	178	3061	1624	379	17 177	25	122	866	161	32	114	178	36
Rikets städer etc.	1 245	902	138	2 131	154	2285	1624	20	17 177	25	37	739	101	31	54	177	36
Rikets landsbygd	614	126	36	752	24	776	—	359	—	—	85	127	60	1	60	1	—

Anm. Rörande anm. och noter till Tab. I a se följande sida.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I. Städer, köpin- gar, municipal- samhällen (som ej tillhöra pro- vinsialläkar- distrikt)										II. Landsbygd									
Barnmorskor					Sjuksköterskor ³					Barnmorskor					Sjuksköterskor ³				
Distrikts- och reserv- barnmorskor	anställ- da	av kommun ¹	8 förlösn.-anstalt ²	Enskilt praktiserande	Distrikts- sköt. anst. av kommun ¹¹	Dispensersköterskor	Öfr. av komm. förs., bruk m. m. fast anst.	I enskild sjukvårds- tjänst		Distrikts- och reserv- barnmorskor	anställ- da	av kommun ¹	8 förlösn.-anstalt ²	Enskilt praktiserande	Distrikts- sköt. anst. av kommun ¹¹	Dispensersköterskor	Öfr. av komm. förs., bruk m. m. fast anst.	I enskild sjukvårds- tjänst	
Stockholms stad	—	—	59	38	—	23	10	—	10385	Göteb. o. st.	9	—	2	4	4	2	4	5	1
Stockholms st. län	6	—	4	1	1	—	—	9	—	Boh. län lb.	51	—	28	—	9	9	4	4	1
Uppsala län	49	2	3	7	37	—	5	11	—	Älvsborgs st.	10	—	7	7	—	1	6	12	—
Söderman-lands län	1	—	5	1	—	—	3	5	56	län lb.	80	1	17	11	—	14	5	19	4
Norrköpings st.	26	1	1	4	8	6	5	5	—	Skaraborgs st.	12	2	6	8	—	—	1	6	9
Östergöt-lands län	9	—	7	4	3	5	3	8	5	län lb.	48	1	—	13	12	4	3	11	—
Jönköpings län	41	—	—	4	36	1	1	7	2	Värmlands st.	8	1	5	8	—	4	7	10	3
Kronobergs st.	4	—	5	—	—	—	1	3	—	län lb.	81	—	1	13	21	—	13	17	2
Kalmar län	5	—	7	2	2	—	1	6	3	Örebro län st.	4	—	3	6	1	7	3	—	1
Gotlands län	50	—	—	3	26	—	6	22	1	län lb.	52	—	—	7	49	—	3	6	2
Blekinge st.	10	—	2	—	—	5	5	6	5	Västmanl. st.	6	—	—	3	—	5	1	4	4
Kristian- stads län	57	—	1	10	—	19	5	7	—	län lb.	36	—	—	—	13	4	1	9	4
Malmöhus län	3	—	—	—	—	2	1	3	1	Koppar- bergs län st.	8	—	3	4	5	—	3	8	5
Hallands st.	49	—	2	6	7	8	3	7	—	län lb.	66	—	2	7	57	3	—	17	1
Göteborgs stad	8	—	5	2	—	3	10	—	—	Gävleborgs st.	6	1	8	8	—	—	6	—	23
	70	1	—	1	18	6	8	19	—	län lb.	55	—	1	13	35	—	1	—	30
	2	—	—	—	2	2	—	—	1	Västernorr- lands län st.	6	—	5	5	4	—	3	10	7
	21	—	—	6	7	—	—	—	—	län lb.	68	4	2	5	45	3	15	16	13
	4	—	1	3	—	—	4	8	7	Jämtlands st.	2	—	—	1	2	—	2	—	2
	28	—	—	5	21	—	1	—	1	län lb.	59	—	1	4	48	—	15	2	—
	10	1	4	—	—	1	3	9	—	Västerbott. st.	4	—	3	1	—	1	3	6	1
	52	7	1	13	—	17	2	36	5	län lb.	96	—	—	8	15	—	12	10	1
	—	3	5	11	—	1	3	22	15	Norrbot. st.	4	—	—	4	—	—	1	4	—
	7	—	13	14	—	—	7	29	3	län lb.	76	—	1	11	32	—	1	17	5
	63	1	—	19	—	11	4	37	1										
	6	—	6	6	—	—	—	11	7										
	34	—	—	4	11	—	5	5	1										
	4	—	13	40	—	10	8	32	59										
										Hela riket	1466	26	213	383	520	175	233	498	674
										Rikets st. etc.	158	8	180	181	22	69	94	226	603
										Rikets landsb.	1308	18	33	202	498	106	139	272	71

Anm. Enskilt praktiserande barnmorskor och sjuksköterskor äro räknade, där de äro bosatta. Ingen i denna tabell räknad mer än en gång. Bland städer även inräknade köpingar och municipalsamhällen.

¹ Utom å förlösningsanstalter anställda; reservbarnmorskor i några län medräknade. — ² Här även de, som tjänstgöra å privata förlösningsanstalter. — ³ Här äro upptagna de sjuksköterskor, som genomgått godkänd sjuksköterskeskola eller av medicinalstyrelsen förklarats hava förvärvat däremot svarande kunskaper och färdighet. Sjuksköterskor, enbart anställda vid sjukvårdsanstalter, ej medtagna. — ⁴ Utom Norrköping. — ⁵ Utom Malmö. — ⁶ Utom Göteborg. — ⁷ Därav 12 å privata förlösningsanstalter. — ⁸ Därav 6 å självständ. polikl. och 3 sjukvårds- eller fattigvårds-aystrar. — ⁹ Av förs. och deras fattigvårdsstyr. anställda 45 diakonissor etc. — ¹⁰ Därtill ca 10 ej godkända. — ¹¹ I några län här även medräknade av församling, bruk etc. anställda.

Anm. och noter till Tab. I a.

Anm. Läkare äro upptagna blott en gång å kol. 2—4. Förste provinsialläkare såsom sådan förd å residensstaden (jfr dock not 13). Provinsialläkare och extra provinsialläkare äro påförda sina tjänstgöringsområden, även om de äro bosatta i stad, köping eller municipalsamhälle. Övriga läkare räknade till de distrikt, där deras egentliga mottagning under större delen av året är förlagd. — Äro flera läkarbefattningar förenade hos samma person, hava de upptagits var och en för sig å kol. 8—18; vakanser även medräknade, vadan antalet befattningar kan överstiga antalet tjänstläkare (kol. 2). — Köpingar och municipalsamhällen här sammanförda med städer.

¹ Civila läkare med uteslutande enskild praktik (utan tjänstärätt) samt enskilt praktiserande militärläkare, som ej äro upptagna å kol. 2. — ² F. d. tjänstläkare samt andra läkare, som ej idka praktik. — ³ Se Stockh. län. — ⁴ Här äro förste stadsläkaren (förste prov.-läkarens befohaghet) och andre stadsläkaren. — ⁵ Vid Stockholms sjukhus vid Söderbv anställda 6 läkare räknade till Stockh. län. — ⁶ Vid Stockholms sjukhus vid Rånäs anställd läkare räknad till Stockh. län. — ⁷ Därav 52 tillika sjukhusläkare (även där räknade) samt 2 professorer vid tandläkarinstitutet. — ⁸ Däri förvaltningsläkare (medicinalstyrelsen 22, armeförvaltningens sjukvårdsstyrelse 4, hälsovårdsnämnden 5, flygstyrelsen 1 samt marinöverläkaren). — ⁹ Bosatt i residensstaden, men ej där räknad. — ¹⁰ Bitr. l.e. prov.-läk., bosatt i residensstaden. — ¹¹ Se not 13. — ¹² Här endast professorer, laboratorer och docenter (ej medräknade underläkare och amanuenser vid akademi, sjukhuset resp. Lunds lasarett, vilka ej äro docenter). Flertalet tillika sjukhusläkare (även där räknade). — ¹³ Utom Norrköping. — ¹⁴ Utom Malmö. — ¹⁵ Utom Göteborg. — ¹⁶ Jfr not 17. — ¹⁷ Förste stads-läkarna i Stockholm, Malmö och Göteborg ingå här. — ¹⁸ Se not 7 och 12.

Tab. 1 c. Tandläkare, sjukgymnaster och apotekspersonal vid slutet av år 1938.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
I. Städer, köpingar och municipalsamhällen (som ej tillhöra provinsialläkar-distrikt)	Tandläkare, praktiserande		Legitime-rade sjuk-gymnaster, praktiserande		Å apotek anställd personal									
					Apoteksinne-havare	Arendatorer	Andra apoteks-föresändare	Övriga legitime-rade apotekare	Farmacie kandidater	Elever	I allt			
	m.	kv.	m.	kv.							m.	kv.	s:a	
II. Landsbygd														
Stockholms stad	1427	108	70	206	40	—	7	98	114	25	184	100	284	
Stockholms län	25	8	6	14	7	—	1	11	11	2	20	12	32	
Uppsala	30	12	6	10	13	—	—	5	12	2	16	16	32	
Södermanlands	27	6	3	10	4	—	—	10	8	1	16	7	23	
Norrköpings stad	8	1	—	1	4	—	—	1	3	—	6	4	10	
Östergötlands län	38	11	5	14	9	—	1	13	16	3	26	16	42	
Jönköpings	6	3	4	2	7	—	—	3	3	1	12	5	17	
Kronobergs	31	4	1	14	5	—	—	8	9	2	14	10	24	
Kalmar	34	7	9	16	7	—	—	10	9	—	15	11	26	
Gotlands	10	5	—	6	7	—	—	3	4	—	13	5	18	
Blekinge	38	7	7	15	7	—	—	12	8	2	19	10	29	
Kristianstads	22	3	3	10	7	—	—	2	6	—	12	4	16	
Malmö stad	11	2	3	7	2	—	—	3	5	1	8	3	11	
Malmöhus län	18	7	1	5	8	—	—	1	3	2	12	4	16	
Hallands	26	4	5	12	5	—	—	7	10	2	17	7	24	
Göteborgs stad	16	6	2	5	10	—	—	2	3	6	20	1	21	
Göteb. o. Boh. län	3	3	3	4	1	—	—	3	1	1	3	3	6	
Älvsborgs	—	3	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	
Skaraborgs	25	6	3	9	6	—	—	9	9	3	18	9	27	
Värmlands	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	
Västmanlands	27	10	1	15	6	—	—	11	4	2	18	7	25	
Kopparbergs	19	6	1	6	8	—	—	1	6	2	10	7	17	
Gävleborgs	61	27	10	56	10	—	—	13	18	8	30	19	49	
Västernorrlands	72	20	9	76	12	—	—	1	24	20	38	27	65	
Jämtlands	19	10	4	7	11	—	—	3	6	3	15	8	23	
Västerbottens	35	6	4	16	6	—	—	7	11	6	18	12	30	
Norrbottens	—	—	—	—	3	—	—	—	1	—	3	1	4	
Hela riket	130	40	47	121	16	—	—	36	35	6	59	34	93	
Rikets städer etc.	15	4	2	7	5	—	—	4	6	2	15	2	17	
Rikets landsbygd	11	3	1	2	8	—	—	1	1	2	9	4	13	
Hela riket	53	6	7	16	8	—	—	16	10	1	28	7	35	
Rikets städer etc.	19	7	—	4	11	—	—	3	8	—	15	7	22	
Rikets landsbygd	33	3	2	18	8	—	—	9	8	4	20	9	29	
Hela riket	10	4	—	3	5	—	—	2	3	—	7	3	10	
Rikets städer etc.	36	9	7	22	6	—	—	12	6	1	18	7	25	
Rikets landsbygd	23	4	2	7	13	—	—	8	4	—	24	3	27	
Hela riket	37	5	4	16	7	—	—	11	11	4	23	10	33	
Rikets städer etc.	20	2	1	4	9	—	—	3	5	1	15	5	20	
Rikets landsbygd	30	4	4	13	5	—	—	8	9	2	13	11	24	
Hela riket	11	5	1	5	9	—	—	2	1	3	10	6	16	
Rikets städer etc.	27	5	3	12	6	—	—	8	7	2	16	7	23	
Rikets landsbygd	34	6	4	15	16	—	—	7	5	1	25	5	30	
Hela riket	28	4	5	15	7	—	—	12	10	4	17	16	33	
Rikets städer etc.	21	6	1	9	8	—	—	5	1	3	14	4	18	
Rikets landsbygd	23	2	2	13	5	—	—	10	10	4	17	12	29	
Hela riket	20	2	1	7	10	—	—	1	4	6	15	6	21	
Rikets städer etc.	16	1	—	—	2	—	—	2	2	1	5	2	7	
Rikets landsbygd	9	3	1	4	7	—	—	3	1	4	10	5	15	
Hela riket	13	6	1	9	3	—	—	7	2	1	10	3	13	
Rikets städer etc.	13	4	—	6	16	—	—	—	7	2	20	6	26	
Rikets landsbygd	7	1	1	6	2	—	—	2	3	—	4	3	7	
Hela riket	15	2	5	8	13	—	—	3	4	3	22	5	27	
Hela riket	1683	423	5262	5874	413	—	46	436	474	119	998	490	1488	
Rikets städer etc.	1328	319	224	752	207	—	12	376	372	98	689	376	1065	
Rikets landsbygd	355	104	38	122	206	—	34	60	102	21	309	114	423	

¹ Därav 11 tillika läkare. — ² Därav 1 d.o. — ³ Dessutom icke legitimerade 39. — ⁴ D:o 99. — ⁵ Av vissa skäl äro här meddelade siffror för låga, varom se textavd. (Hälsö- och sjukvårdspersonal).

Tab. 2. Av vederbörande läkare verkställda ämbetsresor för farsoters och smittsamma sjukdomars hämmande m. m. under år 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Ämbetsresor																		
Län	Scharlakansfeber ¹	Difteri ¹	Smittkoppor	Nervfeber ¹ o. paratyfus	Undantagsfeber ¹	Rodeot ¹	Barnförslänning ¹	Epidemisk hjärnfeber ¹	Sömsjukan	Simmesjukdom	Andra sjukdomar	Vaccination ²	För allmän hälsovård ²	För mottagningar och sjukvård	Besiktning av milarideratiga arbetare	Bakteriell undersökning	Övriga	Summa resor
Stockholms län	141	2	—	5	—	—	17	—	—	1	20	82	24	—	—	14	11	317
Uppsala	25	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	8	9	—	—	3	—	46
Södermanlands	24	—	—	2	2	—	7	—	—	—	1	71	34	—	—	3	1	145
Östergötlands	279	—	—	2	3	—	2	—	1	—	—	16	15	—	—	1	—	319
Jönköpings	157	—	—	15	—	1	9	1	1	—	9	44	4	—	—	2	—	243
Kronobergs	236	—	—	3	—	—	28	—	—	—	—	58	20	—	—	2	—	347
Kalmar	66	—	—	2	1	—	20	1	1	9	18	67	23	—	—	10	—	218
Gotlands	56	—	—	3	1	2	3	—	—	—	4	2	14	12	—	—	—	97
Blekinge	19	—	—	1	—	—	12	—	—	—	—	28	9	—	—	—	—	69
Kristianstads	430	4	—	3	—	—	85	—	—	—	27	98	50	—	—	—	—	697
Malmöhus	216	—	—	3	—	—	14	—	—	—	2	173	8	—	—	1	—	417
Hallands	95	1	—	2	1	—	1	—	—	—	—	57	21	—	—	2	—	180
Göteborgs o Bohus	212	—	—	2	—	—	2	2	—	5	3	44	27	—	—	8	—	305
Älvsborgs	482	—	—	3	3	—	4	—	—	—	1	110	48	12	—	1	5	669
Skaraborgs	359	2	—	1	—	—	4	—	—	—	2	101	34	—	—	1	—	504
Värmlands	156	—	—	2	—	—	18	—	—	—	10	81	36	16	—	8	—	327
Örebro	82	—	—	—	1	—	2	—	—	—	8	63	9	—	17	—	—	182
Västmanlands	38	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	16	6	—	—	—	—	61
Kopparbergs	55	—	—	—	—	1	36	—	—	—	3	76	44	12	—	10	5	242
Gävleborgs	25	—	—	—	—	—	17	—	—	1	4	14	18	—	—	—	—	79
Västernorrlands	293	—	—	—	—	—	49	—	2	2	—	55	27	15	8	4	—	455
Jämtlands	157	—	—	—	—	—	115	—	—	—	—	44	7	20	—	3	—	346
Västerbottens	1 121	—	—	—	—	—	21	—	—	—	25	80	48	84	—	1	2	1 382
Norrbottnens	247	—	—	1	—	—	—	—	—	—	31	89	34	76	—	—	—	478
År 1938	4 971	9	—	52	12	4	466	4	5	18	168	1 477	569	247	25	74	24	8 125
1937	2 861	31	—	69	7	17	712	8	3	95	109	1 183	455	185	36	78	17	5 861
1936	1 180	69	—	48	8	26	1 047	16	13	201	164	1 484	391	219	1	53	25	4 945
1935	1 469	131	—	60	6	89	365	11	5	316	92	1 139	377	200	8	65	40	4 323
1934	1 896	106	—	80	14	47	233	14	13	366	100	1 436	340	206	15	52	4	4 922
1933	1 364	161	—	52	13	46	165	15	13	401	125	1 133	311	222	—	61	19	4 101
I % av samtliga.																		
År 1938	61.3	0.1	—	0.6	0.1	0.1	5.6	0.1	0.1	0.2	2.0	18.2	7.0	3.0	0.3	0.9	0.3	100.0
1937	48.8	0.5	—	1.2	0.1	0.3	12.2	0.1	0.0	1.6	1.9	20.2	7.8	3.2	0.6	1.2	0.3	100.0
1936	23.8	1.4	—	1.0	0.2	0.5	21.2	0.3	0.3	4.1	3.3	30.0	7.9	4.4	—	1.1	0.5	100.0
1935	34.0	3.0	—	1.4	0.1	0.9	8.4	0.3	0.1	7.3	2.1	26.4	8.7	4.6	0.2	1.5	0.9	100.0
1934	38.4	2.7	—	1.6	0.3	1.0	4.8	0.3	0.3	7.4	2.0	29.2	6.9	4.2	0.3	1.0	0.1	100.0
1933	33.3	3.9	—	1.3	0.3	1.1	4.0	0.4	0.3	9.8	3.0	27.6	7.6	5.4	—	1.5	0.5	100.0

Anm. Principen vid beräkandet av antalet ämbetsresor synes vara växlande; särskilt framträder detta i fråga om vaccination.

¹ Här i åtminstone för några län även medräknade misstänkta fall av denna sjukdom. — ² Jfr anm. — ³ Siffran betecknar ej verkliga antalet, endast att resor företagits inom de olika distrikten. — ⁴ Se not 3.

**Tab. 3. Sammanställning av hälsovårdsnämndernas uppgifter om döds-
orsakerna i rikets städer år 1938.**

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Län och städer	Bildningsfel, sjukdomar hos nyfödda	Ålderdomssjukdomar	Nervfeber	Mässling	Paratyfus	Scharlaksfeber	Kikhosta	Difteri	Influenza	Ros	Varfeber	Akut banförlamning	Sömnsjuka	Epidemisk hjärnfeber	Tuberkulos lungrot	annan	Syfilis ärvid	förrädd	Ov. infektionsjukdomar	Perniciös anæmi	Andra sjukd. i blodbild. organen och blodet
Stockholms stad.	163	125	1	2	—	4	3	—	6	13	69	2	—	1	467	63	—	27	130	10	48
Stockholms län.																					
Södertälje	4	10	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	13	1	—	—	—	1	—
Sundbyberg	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	11	—	—	—	—	—	—
Djursholm	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—
Lidingö	7	15	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	7	2	—	—	1	—	3
Vaxholm	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—
Norrstälje	—	9	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	6	1	—	—	2	1	—
Östhammar	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	1	1
Öregrund	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Sigtuna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uppsala län.																					
Uppsala	10	31	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	28	2	—	—	—	—	5
Enköping	1	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	1	—	—	2	1	—
Södermanlands l.																					
Nyköping	5	15	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	6	3	—	—	—	—	1
Katrineholm	2	5	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	3	—	—	—	—	1	—
Eskilstuna	19	6	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	20	3	1	—	—	1	3
Torshälla	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Strängnäs	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1
Mariefred	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—
Trosa	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östergötlands län.																					
Linköping	15	39	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	1	20	1	—	1	—	—	1
Norrköping	19	38	—	—	—	1	—	—	—	1	15	—	—	—	32	7	—	2	7	1	8
Söderköping	1	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Motala	3	7	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Vadstena	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Skänninge	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Mjölby	3	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	1	—	—	1	—	—
Jönköpings län.																					
Jönköping	14	7	—	4	—	1	—	—	1	1	6	—	—	—	30	3	—	1	—	2	—
Huskvarna	2	2	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	6	—	—	—	1	—	—
Nässejö	5	7	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2
Värnamo	2	6	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Vetlanda	4	5	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—
Ekejö	6	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	3	1	—	—	—	1	1
Tranås	7	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	2	2	—	—	—	—	—
Gränna	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kronobergs län.																					
Värjö	5	6	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	3	—	—	—	1	—	1
Ljungby	2	4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Kalmar län.																					
Kalmar	7	5	—	—	—	1	1	—	1	3	1	—	—	—	12	2	1	—	—	—	1
Nybro	3	5	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	2	—
Oskarshamn	4	2	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	2	1	—
Västervik	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	1	2	—
Vimmerby	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—
Borgholm	2	5	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gotlands län.																					
Visby	4	12	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	12	5	—	2	1	—

¹ Infektios magtarminflammation 14, lymfogranulomatos 10, reumatisk feber 1, rödsot 1, pemfigus 1, stelkramp 1, strålsvampsjuka 1, lymphogranuloma benigna 1.

1	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42
Län och städer	Ör. mättnings- organens sjukdomar	Sjukd. i lever och gallvägar	Termbråk o. tarmblinder	Blindtarmsinflammation	Mag- och tarmfel	Ör. andningsorgs sjukd.	Akut lobär lunginflammation	Akut luftrörsinflammation och bronkopneumoni	Ör. cirkulationsorgs sjukd.	Arterio-cardioskleros	Kron. sjukd. i hjärtats valvlar o. muskulatur	Mellanörefinflammation	Andra sinnessjukdomar	Allmän parafysi	Andra nervsystemets sjukd.	Ryggmärgsstenhet	Kalladesjuka	Hjärnblödning	Ör. ämnesomsättnings- m. fl. sjukdomar	Sockersjuka
Stockholms stad.	35	111	310	9	3	110	12	9	17	477	1306	304	158	195	86	46	56	38	120	50
Stockholms län.																				
Södertälje	3	—	7	—	—	—	—	1	2	25	24	1	9	3	1	1	1	2	—	—
Sundbyberg	1	—	8	—	—	—	—	—	—	6	18	1	4	2	1	1	1	1	—	—
Djursholm	—	1	5	1	1	—	—	—	—	2	—	5	1	6	1	1	—	—	5	2
Lidingö	1	—	6	—	1	—	—	—	—	10	18	2	5	1	1	1	1	1	1	3
Vaxholm	—	—	4	—	1	—	—	—	—	5	8	1	3	1	—	1	1	1	1	1
Norrtälje	—	—	6	—	—	—	—	—	—	13	15	1	2	1	—	1	1	—	1	1
Östhammar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Öregrund	—	—	3	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sigtuna	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Uppsala län.																				
Uppsala	3	—	26	—	—	6	1	1	—	28	73	15	18	15	2	3	—	2	6	7
Enköping	2	—	11	—	—	—	—	—	—	15	12	1	2	3	—	—	—	—	—	1
Södermanlands l.																				
Nyköping	2	—	17	—	—	1	—	—	1	20	6	2	7	19	1	—	—	2	4	—
Katrineholm	—	—	13	—	—	—	—	—	—	12	12	2	3	16	—	2	—	1	1	2
Eskilstuna	2	—	26	—	—	—	—	—	1	84	43	15	10	24	5	4	4	3	5	—
Torshälla	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2	6	—	3	1	—	1	—	—	—	—
Strängnäs	—	—	4	—	1	—	—	—	—	7	12	2	5	1	—	1	—	1	—	—
Mariefred	—	—	1	—	—	—	—	—	—	7	2	—	2	—	—	1	2	—	—	1
Trosa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Östergötlands län.																				
Linköping	1	2	40	—	—	3	1	2	—	65	51	3	16	21	1	4	5	2	4	3
Norrköping	10	2	63	3	2	10	2	—	—	101	158	12	26	23	11	5	9	7	9	5
Söderköping	1	3	3	—	—	1	—	—	—	9	4	—	—	2	1	—	—	1	—	1
Motala	2	2	8	—	—	2	—	—	—	10	13	—	4	3	—	2	—	3	—	—
Vadstena	—	—	3	—	—	—	—	—	—	12	6	—	2	—	—	—	1	—	—	—
Skänninge	—	—	3	—	—	—	—	—	—	3	3	—	1	2	—	1	—	—	—	—
Mjölby	1	—	10	—	—	1	—	—	1	2	14	2	4	1	—	—	—	1	3	—
Jönköpings län.																				
Jönköping	2	1	35	—	—	4	1	1	1	82	58	5	14	12	3	2	3	7	4	1
Huskvarna	—	—	5	—	—	3	—	—	—	18	12	5	1	3	1	—	1	2	1	1
Nässjö	—	—	10	—	—	—	—	1	—	11	8	1	—	1	—	2	1	—	2	—
Värnamo	—	—	7	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	3	—	—	—	—	7	—
Vetlanda	—	—	1	—	—	—	—	—	—	8	2	—	4	2	—	—	—	2	1	1
Eksjö	—	1	5	—	—	2	—	—	—	7	10	1	6	1	—	2	1	—	2	1
Tranås	—	—	5	—	—	—	—	—	—	17	21	2	3	3	—	1	—	—	—	—
Gräna	—	—	4	—	—	—	—	1	—	2	11	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Kronobergs län.																				
Växjö	1	2	11	—	—	2	—	—	—	10	22	—	13	4	—	—	—	—	1	2
Ljungby	2	—	4	—	—	—	—	—	—	14	5	—	6	7	—	2	—	—	1	1
Kalmar län.																				
Kalmar	2	1	14	—	—	2	—	—	—	13	52	—	11	10	1	2	1	1	2	2
Nybro	—	—	7	—	—	1	—	—	—	9	4	1	3	2	3	1	—	—	—	—
Öskarshamn	1	1	3	—	—	—	—	—	—	10	16	3	3	2	2	1	1	1	4	—
Västervik	1	—	5	—	—	1	—	—	—	15	45	3	4	3	2	—	1	—	2	4
Vimmerby	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	15	2	2	—	—	—	—	—	—	—
Borgholm	—	3	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Gotlands län.																				
Visby	3	—	21	—	—	—	—	1	—	20	33	—	2	9	—	—	1	—	1	1

¹ Därav Basedows sjukdom 3, struma 5, Addisons sjukdom 1, tymussjukdom 1 och diathesis exsud 1. —
sår 2, akut förgiftning 6, inre blödning vid operation 1. — ² Dränkning 6, hängning 28, kross- och brottskador 20,

43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	1
Kronisk njurinflammation Prostatshypertrofi	Öfr. urinvägs sjukd.	Barnsängsfieber	Värre efter missfall	Andra havandeskaps- och förlossningssjukdomar	Lejdäng. o. benäpats sjukd.	Lidningsdomar	Kräfte				Särkom				Kron. förgiftnings- sjukd.	Olyckshändelser				Summa	Län och städer
44	112	63	2	17	7	17	4	245	126	96	107	298	41	110	2	178	100	12	15	5 982	Stockholms stad.
—	4	1	—	—	—	—	—	8	4	1	—	9	—	1	—	5	1	—	2	148	Stockholms län.
—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	1	4	—	3	—	5	—	—	—	148	Södertälje.
—	—	1	—	—	—	—	—	5	1	—	—	1	—	—	—	4	—	—	—	74	Sundbyberg.
—	—	1	—	—	—	—	—	5	2	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	54	Djursholm.
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	101	Lidingö.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	35	Vaxholm.
—	2	1	—	1	—	—	—	4	6	2	—	4	—	1	—	—	—	—	—	84	Norr-tälje.
—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	20	Östhammar.
—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	14	Öregrund.
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	7	Sigtuna.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Uppsala län.
5	19	—	1	—	—	2	—	25	6	6	8	14	2	4	—	11	4	—	—	394	Uppsala.
—	4	—	—	—	—	—	—	6	—	2	1	2	—	2	—	4	1	—	—	89	Enköping.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Södermanlands l.
—	3	1	1	—	—	1	—	9	3	—	—	4	—	1	—	2	1	—	1	142	Nyköping.
—	—	2	—	—	1	1	—	2	—	—	1	1	—	1	—	3	3	—	—	95	Katrineholm.
5	6	4	—	1	1	2	—	24	9	4	6	14	3	12	—	11	7	—	1	392	Eskilstuna.
—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	Torsåalla.
—	2	2	1	—	—	—	—	1	—	—	2	3	—	—	—	2	1	—	—	55	Strängnäs.
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	25	Mariefred.
—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	9	Trosa.
—	6	1	1	—	2	—	—	18	8	2	8	11	2	6	—	11	4	—	—	388	Östergötlands län.
10	33	9	—	1	—	2	—	38	20	11	14	39	3	7	—	24	14	—	4	818	Linköping.
1	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—	3	2	—	—	—	3	—	—	—	50	Norrköping.
—	3	—	—	—	1	—	—	2	6	—	1	1	—	—	—	4	—	—	—	81	Söderköping.
—	2	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	81	Motala.
1	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	Vadstena.
—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21	Skänninge.
—	—	—	—	—	—	—	—	5	2	4	2	2	—	—	—	2	—	—	—	69	Mjölby.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Jönköpings län.
2	5	—	—	1	2	2	—	22	6	3	4	13	1	—	—	7	5	1	1	381	Jönköping.
—	4	—	—	—	—	—	—	2	—	2	2	2	1	—	—	2	—	—	3	85	Husåvarna.
—	2	2	—	—	—	—	—	4	—	1	1	2	—	1	—	2	1	—	—	78	Näsåjö.
—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	43	Värnamo.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44	Vetlanda.
—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	3	1	—	1	—	1	—	—	1	78	Eksjö.
—	2	—	—	—	1	—	—	5	1	1	—	4	1	1	—	—	1	—	—	85	Tråvå.
—	2	1	—	—	—	—	—	2	4	1	—	6	—	—	—	3	1	—	—	28	Gråna.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Kronobergs län.
—	1	2	—	—	—	1	—	8	6	1	—	2	2	—	—	5	1	—	—	116	Väråjö.
1	2	—	—	—	1	2	—	2	—	1	—	—	2	—	1	—	2	—	—	67	Långby.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Kalmar län.
1	7	1	—	1	—	2	—	13	3	—	4	10	—	2	—	6	5	—	—	204	Kalmar.
2	—	1	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	55	Nybro.
—	3	2	—	—	—	—	—	—	8	3	—	—	—	—	—	2	—	—	—	92	Oskarshamn.
1	5	1	—	—	—	—	—	4	1	1	1	3	1	—	—	—	—	—	—	117	Västervik.
—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	2	1	—	—	37	Vimmerby.
—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—	1	2	—	—	—	1	—	—	1	28	Borgholm.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Gotlands län.
—	—	1	—	—	—	1	—	7	1	4	3	5	—	5	—	6	—	—	1	164	Visby.

* Genom drunkning 21, förbränning 7, skada genom elektrisk ström 1, kvävning 5, kross- och brottskador 135, skottår 8, sår 6 och förgiftning 32. — * Därav övriga könsorganens sjukdomar 14.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Län och städer	Bildningsfel. Sjukdomar hos nyfödda	Ålderdomssjukdomar	Nervfeber	Paratyfus	Mässling	Scharlakansfeber	Kikhosta	Difteri	Indeana	Ros	Varfeber	Akut barntorrläring	Sömnsjuka	Epidemisk hjärnfeber	Tuber- kulos		Syfilis		Öfr. infektionsjukdomar	Perniciös anæmi	Andra sjukd. i blodbild- organen och blodet
															anman	lungst	ärd	förrädd			
Blekinge län.																					
Karlskrona	16	16	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	19	6	—	—	—	—	4
Ronneby	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—
Karlskrona	5	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	1	—	—	—	—	—
Sölvesborg	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	—	—	—	—	1
Kristianstads län.																					
Kristianstad	4	8	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	8	4	—	1	—	—	1
Simrishamn	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—
Angelholm	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—
Hässleholm	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Malmöhus län.																					
Malmö	43	49	—	—	—	—	—	—	2	1	19	—	—	—	82	13	—	6	—	3	14
Lund	9	31	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	12	5	—	1	1	1	2
Landskrona	8	37	—	—	—	—	—	—	1	—	3	—	—	—	6	1	—	—	—	1	2
Hälsingborg	21	172	—	—	—	—	1	—	2	—	5	1	—	2	29	2	—	—	3	2	2
Höganäs	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	1	—	5	1
Eslov	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	1
Ystad	2	14	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	5	2	—	—	—	1	1
Trelleborg	2	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	3	—	—
Skanör med Falsterbo	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hallands län.																					
Halmstad	9	25	—	—	—	—	—	—	1	1	9	—	—	—	14	6	1	3	—	—	—
Laholm	—	6	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Falkenberg	1	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	6	1	—	—	—	—	—
Varberg	1	6	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	7	1	—	3	1	1	—
Kungsbacka	1	10	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Göteb. o. Bohus l.																					
Göteborg	83	143	—	—	—	5	—	—	12	3	36	1	1	5	200	40	—	5	21	5	14
Mölnådal	6	20	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	7	4	—	—	—	—	—
Kungälv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Marstrand	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lysekil	1	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1
Uddåvalla	6	19	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	7	4	—	—	2	—	1
Strömstad	1	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—
Älvsborgs län.																					
Vänersborg	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	8	—	—	—	—	—	2
Trollhättan	7	11	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—	—	7	1	—	—	—	—	2
Alingsås	4	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	8	1	—	—	—	—	—
Borås	26	9	—	—	—	1	—	—	2	1	3	2	—	—	41	10	—	—	—	—	2
Ulricehamn	4	7	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—
Ämål	2	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	2	—	—	—	—	—
Skaraborgs län.																					
Mariestad	1	10	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—
Lidköping	4	22	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	7	2	—	—	—	—	1
Skara	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	1	—	—	—	—
Skövde	5	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	1
Hjo	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Tidaholm	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—
Falköping	5	3	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	8	1	—	—	1	—	—

28	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	1
Öv. ämnesomsättnings- m. fl. sjukdomar	Öv. ämnesomsättnings- m. fl. sjukdomar	Hjärnblödning	Ryggsårsträskott	Fallandejenka	Andra nervsystemets sjukd.	Allmän parafysi	Andra sinnesjukdomar	Mellanörefinflammation	Kron. sjukd. i hjärtats valvlar o. muskulatur	Arterio-cardioskleros	Öv. cirkulationsorgens sjukd.	Akut luftvärsinflammation och bronkopneumoni	Öv. andningsorgens sjukd.	Akut lobär lunginflammation	Mag- och tarmskr.	Blindtarmsinflammation	Tarmbräck och tarmhindrar	Sjukd. i lever och gallvägar	Öv. matsmältnings- organets sjukdomar	Län och städer
																				Blekinge län.
4	2	22	1	—	4	1	—	1	38	31	6	11	12	3	1	3	4	3	—	Karlskrona.
1	1	9	—	—	1	—	—	—	12	17	1	—	2	—	—	—	1	1	—	Ronneby.
1	—	8	—	—	—	—	—	—	17	17	2	5	9	1	—	—	—	1	—	Karlskrona.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	10	1	—	2	1	—	—	—	1	—	Sölvesborg.
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Kristianstads län.
—	—	8	—	—	2	—	—	—	28	41	—	8	3	3	4	2	1	3	2	Kristianstad.
—	—	2	—	—	—	—	—	—	2	3	1	1	—	—	1	1	—	—	—	Simrishamn.
—	—	3	—	—	—	—	—	—	2	4	—	4	5	—	1	1	—	—	—	Ängelholm.
—	—	5	—	—	1	—	—	—	7	6	—	1	—	—	1	—	—	1	—	Hässleholm.
																				Malmöhus län.
9	3	84	4	2	10	3	5	—	167	295	16	55	58	29	10	8	4	21	15	Malmö.
3	—	12	1	—	3	—	—	—	26	42	6	20	6	6	2	5	1	4	—	Lund.
1	1	29	—	—	5	1	1	1	21	31	2	6	6	2	—	6	1	1	2	Landskrona.
7	—	32	1	—	4	3	—	2	52	7	8	18	23	2	1	5	3	8	7	Hälsingborg.
1	—	4	—	—	1	—	—	—	14	20	2	3	2	1	—	2	1	1	1	Höganäs.
2	—	1	—	—	1	—	—	—	5	13	13	4	7	—	—	1	1	1	1	Äsöv.
—	—	6	—	—	6	—	—	—	15	13	2	5	2	2	1	1	—	—	—	Ystad.
4	—	10	—	—	2	—	—	1	13	29	1	5	3	3	—	3	1	—	—	Trelleborg.
—	—	2	—	—	1	—	—	—	1	3	1	—	1	1	—	1	—	—	—	Skånör med Falsterbo.
																				Hallands län.
4	—	17	—	—	2	1	2	—	36	44	1	11	9	6	2	3	1	5	3	Halmstad.
—	—	2	—	—	1	—	—	—	6	1	—	2	1	—	—	—	—	1	—	Laholm.
2	—	6	—	—	—	—	—	—	2	19	1	6	—	—	—	—	—	—	—	Falkenberg.
—	—	11	—	—	1	—	—	—	10	28	4	3	—	—	1	—	—	1	2	Varberg.
—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	3	—	—	—	—	1	—	Kungsbacka.
																				Göteb. o. Bohus l.
29	8	103	3	1	113	4	2	3	207	383	85	65	113	29	30	23	16	51	24	Göteborg.
1	1	8	—	—	5	1	—	1	13	39	—	8	—	1	—	—	1	—	3	Mölnådal.
—	—	2	—	—	2	—	—	—	3	5	2	—	1	2	—	—	—	—	—	Kungälv.
—	—	1	—	—	—	—	—	—	3	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	Marstrand.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	7	—	2	3	—	—	1	—	1	—	Lysekil.
3	1	18	—	—	1	—	1	—	22	16	1	6	7	—	1	—	1	2	—	Uddevalla.
—	—	—	—	—	1	—	—	—	7	5	—	2	—	—	—	1	—	—	1	Strömstad.
																				Älvsborgs län.
—	—	18	—	—	—	—	1	—	17	7	—	7	1	—	2	2	—	1	1	Vänersborg.
1	—	11	—	—	2	—	1	—	17	19	5	10	2	5	—	3	—	1	1	Trollhättan.
3	—	14	—	—	—	—	—	—	19	6	6	4	7	1	1	3	1	—	1	Alingsås.
4	—	47	—	—	5	1	1	1	41	48	3	19	32	7	3	4	—	2	4	Borås.
—	—	4	—	—	1	—	1	—	13	13	—	3	2	—	—	—	1	2	3	Ulricehamn.
1	—	10	—	—	2	—	—	—	11	12	—	3	1	1	—	2	—	—	1	Åmål.
																				Skaraborgs län.
2	1	4	—	—	5	—	—	—	8	4	2	—	2	1	1	—	2	7	2	Mariestad.
2	—	6	—	—	2	—	—	—	14	11	2	7	—	1	—	1	1	1	1	Lidköping.
2	—	11	—	—	1	—	—	—	12	20	—	11	2	2	1	—	1	1	2	Skara.
4	—	7	1	—	—	—	1	—	30	9	1	6	5	—	1	1	1	3	1	Skövde.
—	—	6	—	—	—	—	—	—	12	8	3	—	1	—	—	1	—	—	—	Hjo.
1	—	6	1	—	2	—	1	—	10	14	1	1	3	—	—	—	—	3	—	Tidaholm.
3	—	6	—	—	1	—	—	—	24	5	5	—	2	3	—	—	1	1	3	Falköping.

1	48	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63
Län och städer.	Prostatihypertri	Kronisk njurinflammation	Öfr. urinoysa sjukd.	Barnåtgångsfeber	Vardeber efter misfall	Andra hälsosjukdomar och förtäringssjukdomar	Ledgång. o. benstyts sjukd.	Hudsjukdomar	Kräfta					Öfriga svulster	Sarkom	Kron. förgiftningssjukd.	Olycksbändelser	Mord och dråp	Annan dödsorsak	Summa	
									magkräfte	kärnkkräfte	bröstkräfta	livmoder o. äggstock	öfriga organ								
Blekinge län.																					
Karlskrona	2	2	2	—	—	—	—	—	14	5	5	4	8	—	7	—	10	7	—	—	277
Ronneby	—	2	—	—	—	—	1	—	7	1	2	1	—	—	—	—	1	3	—	—	74
Karlshamn	2	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	—	2	—	1	1	2	—	—	—	123
Sölvesborg	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	30
Kristianstads län.																					
Kristianstad	—	6	1	—	—	1	—	—	11	3	2	2	2	1	2	—	9	5	1	—	181
Simrishamn	—	—	1	—	—	—	4	—	1	1	—	—	3	—	—	—	—	—	2	—	84
Ängelholm	—	2	—	—	—	—	—	1	2	3	—	2	4	—	1	—	3	1	—	1	49
Hässleholm	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	2	—	1	—	1	—	—	—	33
Malmöhus län.																					
Malmö	3	19	9	—	3	1	6	3	53	26	21	19	68	7	15	1	55	24	—	10	1 373
Lund	3	8	5	1	—	1	3	—	11	12	6	5	7	2	11	—	10	3	—	—	307
Landskrona	—	2	2	—	—	—	—	—	4	3	4	2	4	—	10	—	9	3	—	—	201
Hälsingborg	1	6	5	—	—	1	4	1	21	8	11	8	28	3	8	1	18	9	—	2	553
Höganäs	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	2	2	5	1	1	—	—	—	—	—	85
Eslöv	—	—	5	—	—	—	—	—	1	2	—	2	4	—	1	2	4	—	1	—	81
Ystad	4	3	—	—	—	—	2	—	6	2	1	1	7	—	—	—	10	3	2	—	121
Trelleborg	1	5	—	—	—	1	2	1	5	3	—	1	12	2	4	—	6	1	—	—	136
Skanör med Falsterbo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	16
Hallands län.																					
Halmstad	2	2	1	—	—	2	1	—	9	9	5	5	11	4	5	—	9	4	—	—	285
Laholm	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	1	2	—	1	31
Falkenberg	—	1	—	—	—	1	—	—	3	1	—	—	4	—	2	—	3	2	—	—	69
Varberg	—	5	—	1	—	—	—	—	6	4	2	1	4	1	—	—	6	4	—	—	117
Kungsbacka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	1	—	—	—	28
Göteb. o. Bohus l.																					
Göteborg	28	102	29	3	—	5	2	2	105	36	36	33	114	21	41	2	63	31	1	8	2 528
Mölndal	1	7	1	—	—	1	1	—	8	2	2	—	8	3	—	—	7	—	—	—	161
Kungälv	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	1	—	—	—	1	1	—	—	24
Marstrand	—	1	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16
Lysekil	1	—	—	—	—	—	—	—	6	1	1	—	3	—	—	—	1	—	—	—	49
Uddevalla	2	3	2	1	—	—	1	—	9	1	—	2	9	1	2	—	8	1	1	—	166
Strömstad	1	—	2	—	—	—	1	—	3	3	—	—	3	—	—	—	—	1	—	1	43
Älvsborgs län.																					
Vänersborg	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	1	—	3	—	2	—	—	2	—	—	86
Trollhättan	—	4	—	—	1	—	2	—	9	1	2	1	3	1	1	—	4	2	—	4	150
Alingsås	2	2	1	1	—	—	1	—	7	1	1	1	3	—	2	—	3	2	—	1	114
Borås	4	11	6	3	—	1	1	—	16	3	5	5	14	3	4	—	13	8	—	—	416
Ulricehamn	—	2	—	—	—	—	—	—	3	1	1	—	2	—	1	—	1	—	—	—	70
Amål	2	1	—	—	—	—	1	—	1	3	—	—	4	1	—	—	1	—	—	—	77
Skaraborgs län.																					
Mariestad	1	4	1	—	—	1	—	—	8	—	3	1	4	—	2	—	1	—	—	—	81
Lidköping	1	3	—	1	—	—	—	—	5	2	1	4	6	—	2	—	—	—	2	—	114
Skara	1	—	2	—	—	—	—	—	9	—	—	—	1	—	—	—	1	—	3	—	90
Skövde	1	6	1	2	—	—	—	—	2	5	5	—	8	1	3	—	—	1	—	—	143
Hjo	1	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	45
Tidaholm	—	2	—	—	—	—	1	—	4	—	—	—	5	2	—	—	—	—	—	—	64
Falköping	—	2	1	—	—	1	2	—	8	2	—	—	5	—	—	—	—	1	—	—	96

¹ Därav drunkning 9, kvävning 5, förbränning 2, kross- och brottskador 38, förgiftning 1, blirt 6, elektr. ström 1. — ² Därav drunkning 7, hängning 9, stick- och skärsår 2, skottsår 1, krosskada 1, förgiftning 9, öfr. 2.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Län och städer.	Bildningsfel. hos nyfödda	Ålderdomsjukdomar	Nervfeber	Paratyfus	Mässling	Scharlaksfeber	Difteri	Kihoste	Inflysnas	Ros	Värfeber	Akut barnförslämning	Sömnsjuka	Epidemisk hjärnfeber	Taber- kulos	Syfilis	Ovfr. infektionsjukdomar	Andra sjukd. i blodbild. organen och blodet	Perniciös anæmi		
															annan lungrot	ärrad	förrädd				
Värmlands län.																					
Karlstad	5	10	—	—	—	—	—	—	3	4	2	—	—	—	18	3	—	—	2	2	
Kristinehamn	3	32	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	13	—	—	—	1	1	
Filipstad	4	7	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	4	—	—	—	—	—	
Arvika	1	12	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	4	1	—	—	1	2	
Örebro län.																					
Örebro	14	27	—	—	—	—	—	—	1	—	9	—	—	—	28	4	—	1	—	—	6
Åkersund	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Lindesberg	4	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	
Nora	2	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	
Västmanlands län.																					
Västerås	7	17	—	—	—	—	—	—	2	4	3	—	—	—	18	4	—	2	7	—	2
Sala	5	3	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	1	1	2	—	—	—	1	—	
Köping	2	9	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	
Arboga	2	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	1	—	—	
Kopparbergs län.																					
Falun	3	4	—	—	—	—	—	—	1	—	3	3	—	—	5	2	—	—	—	—	
Säter	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	
Hedemora	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	—	—	—	—	
Åvesta	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	5	—	—	—	—	1	
Ludvika	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3	2	—	—	—	—	
Gävleborgs län.																					
Gävle	6	25	—	—	—	—	—	—	1	3	2	—	—	—	26	2	—	1	—	1	8
Söderhamn	5	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	6	2	—	—	—	1	
Hudiksvall	3	10	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	6	1	—	—	1	—	
Västernorr. län.																					
Härnösand	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	9	1	—	—	—	—	
Sundsvall	10	5	—	—	—	—	—	—	—	1	5	—	—	—	18	3	—	—	2	2	
Soilefteå	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	
Örnsköldsvik	4	5	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	
Jämtlands län.																					
Östersund	7	15	—	—	—	—	—	—	—	—	3	10	—	—	12	2	—	—	—	—	1
Västerbottens län.																					
Umeå	9	21	—	—	—	3	—	—	—	1	1	—	1	—	17	1	—	1	—	1	
Skellefteå	9	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	5	1	—	—	—	—	1
Norrbotiens län.																					
Luleå	5	7	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	—	—	16	1	—	1	—	—	1
Piteå	—	2	—	—	—	1	—	—	1	—	2	—	—	—	6	1	—	—	1	—	1
Boden	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	7	2	—	—	—	—	
Haparanda	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	1	—	
Samma	741	1448	3	8	—	21	9	1	51	53	278	25	9	13	1512	251	4	58	89	56	171

1	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42
Län och städer.	Ör. ämnesmättnings- m. fl. sjukdomar	Soke-sjukan	Hjärnblödning	Fallandesjukan	Ryggmärgsinfektion	Andra nervsystemets sjukd.	Allmän paralyse	Andra sinnessjukdomar	Mellanöreflimmation	Kron. sjukd. i hjärtats valvlar o. muskulatur	Arterio-cardioskleros	Ör. cirkulationsorgs sjukd.	Äkt. luftrörinflammation och bronkopneumoni	Äkt. lobär lunginflammation	Ör. andningssorgs sjukd.	Mag- och tarmsår	Blindtarmsinflammation	Tarmbräck och tarmhindrar	Sjukd i lever och gallrör	Ör. matsmältningssorgens sjukdomar
Värmlands län.																				
Karlstad	4	3	35	1	—	—	—	—	—	47	30	5	11	7	2	1	6	1	5	1
Kristinehamn	3	—	13	—	—	2	—	—	1	20	9	4	3	4	3	3	1	2	1	1
Filipstad	—	—	6	—	—	1	—	—	—	13	—	2	4	—	2	—	1	—	1	—
Arvika	1	1	8	—	—	—	—	—	—	17	19	—	5	—	—	2	2	1	—	—
Örebro län.																				
Örebro	6	1	27	—	—	4	—	4	—	60	100	5	18	11	2	1	2	2	4	1
Askersund	—	—	7	—	—	1	—	—	—	3	3	—	—	4	—	—	1	—	—	—
Nora	—	—	2	—	—	—	—	—	—	3	6	—	3	2	—	—	—	1	2	—
Lindesberg	—	—	4	—	—	—	—	—	—	4	13	—	2	2	—	—	1	—	—	1
Västmanlands län.																				
Västerås	6	—	30	—	—	—	—	—	—	67	21	9	14	8	2	4	5	1	6	5
Sala	2	—	16	—	—	—	—	—	—	28	9	—	3	3	—	—	—	3	4	—
Köping	1	—	8	—	—	—	—	1	—	4	22	—	5	2	1	—	—	1	1	—
Arboga	—	—	14	—	—	—	—	—	—	8	16	—	1	2	—	1	—	1	1	1
Kopparbergs län.																				
Falun	1	—	14	—	—	2	1	—	—	30	23	3	2	4	3	1	2	1	2	2
Säter	—	—	1	—	—	—	—	—	—	3	2	—	—	2	—	—	—	1	—	—
Hedemora	—	—	2	—	—	—	—	—	—	13	12	1	1	5	—	1	—	—	—	—
Åvesta	—	—	8	—	—	—	—	—	—	9	—	—	1	2	—	—	2	—	—	—
Ludvika	—	—	4	—	—	3	—	—	—	2	5	—	4	3	—	—	—	—	—	—
Gävleborgs län.																				
Gävle	1	2	31	1	—	5	1	1	1	58	56	15	20	17	6	7	1	1	3	3
Söderhamn	—	—	25	—	—	1	—	1	—	25	6	—	2	2	1	2	—	2	6	2
Hudiksvall	1	—	12	1	—	—	1	—	—	12	17	2	2	7	2	1	1	1	2	1
Västernorr. län.																				
Härnösand	1	—	12	—	—	4	—	—	—	18	21	4	12	8	1	—	1	1	1	3
Sundsvall	3	—	31	1	—	4	—	2	—	35	66	1	11	8	2	—	2	2	6	—
Sollefteå	1	—	2	—	—	2	—	—	—	2	2	1	—	4	—	—	—	—	—	—
Ornsköldsвик	—	—	4	1	—	—	—	—	—	7	9	—	—	1	1	—	1	—	—	1
Jämtlands län.																				
Östersund	1	2	17	—	—	—	—	—	—	21	9	2	8	8	—	1	3	—	1	—
Västerbottens län.																				
Umeå	—	—	6	—	—	—	—	—	—	22	1	—	7	1	2	1	—	2	2	—
Skellefteå	—	2	2	—	—	1	—	—	—	1	4	1	2	2	1	—	1	—	—	—
Norrbottens län.																				
Luleå	1	—	9	—	—	3	—	—	1	13	36	—	1	5	1	1	2	—	3	—
Piteå	—	—	4	—	—	—	—	—	—	7	5	—	—	2	—	1	1	—	—	1
Boden	—	—	8	—	—	—	—	—	1	9	12	—	2	2	—	—	1	—	—	—
Haparanda	—	—	8	—	—	1	—	—	—	5	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—
Summa	205	57	1646	30	9	375	38	44	37	2704	3963	634	827	871	266	184	214	144	367	205

43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	1
Kronisk njurinfektion Prostatialypertofi	Öfr. urinvägs sjukd.	Barninfektioner	Varleber efter missfall	Andra havandeskaps- och förlossningsjukdomar	Ledgång. o. benaväts sjukd.	Hudsjukdomar	Kräfte						Samlom	Öfriga svulster	Kron. förgiftningsjukd.	Olyckshändelser	Självmoord	Mord och dråp	Andra dödsorsaker	Summa	Län och städer
							magkräfte	tarmkräfte	i bröst- och bröstkörtelkräfte	i livmoder o. äggstock	i öfriga organ										
2	10	—	—	—	1	16	5	5	2	1	6	2	4	—	6	4	1	1	269	Karlstad.	
3	5	3	—	—	1	5	1	1	2	1	3	1	3	—	—	5	2	—	1	159	Kristinehamn.
3	—	—	—	—	—	3	1	1	1	3	1	1	1	—	—	3	—	—	—	66	Filipstad.
3	6	—	—	—	—	5	1	2	2	3	1	—	—	—	—	—	1	—	—	103	Arvika.
																					Örebro län.
4	7	8	—	—	—	29	10	6	8	21	—	7	—	—	14	2	—	—	454	Örebro.	
—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	Askersund.
—	2	—	—	—	1	3	2	—	1	4	—	—	—	—	—	2	—	—	—	48	Nora.
2	1	—	—	—	—	2	1	—	—	1	—	1	—	—	1	2	—	—	—	46	Lindesberg.
																					Västmanlands län.
5	5	2	2	—	—	16	5	1	2	11	2	4	—	—	15	6	—	—	320	Västerås.	
1	2	1	—	—	—	5	2	1	2	2	1	1	—	—	2	—	—	—	102	Sala.	
2	—	—	—	—	—	11	3	2	1	2	—	3	—	—	—	—	—	—	87	Köping.	
—	3	1	—	—	—	3	—	—	—	2	—	—	—	—	2	1	—	—	74	Arboga.	
																					Kopparbergs län.
1	6	2	—	1	1	10	—	3	1	1	—	3	—	—	10	3	—	1	156	Falun.	
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	3	—	1	—	—	1	—	—	—	20	Säter.	
—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	56	Hedemora.	
—	1	—	—	—	—	5	1	1	1	2	—	—	—	—	6	1	—	—	60	Avesta.	
—	1	1	—	—	1	2	1	—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—	37	Ludvika.	
																					Gävleborgs län.
5	10	6	—	2	9	13	4	4	6	15	4	7	—	—	9	6	—	3	408	Gävle.	
2	—	4	—	—	—	6	4	1	4	3	—	1	—	—	5	—	—	—	141	Söderhamn.	
3	3	—	—	—	1	8	—	2	—	2	—	—	—	—	2	2	—	2	112	Hudikavall.	
																					Västernorrlands l.
2	2	4	—	—	—	6	4	3	1	1	—	—	—	—	3	1	—	—	132	Härnösand.	
3	5	1	—	2	1	11	3	2	9	12	2	4	—	—	6	1	—	—	282	Sundsvall.	
—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	23	Sollefteå.	
1	2	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	50	Örnsköldavik.	
																					Jämtlands län.
1	3	2	—	1	—	7	—	2	3	7	—	1	—	—	4	5	—	—	159	Östersund.	
																					Västerbottens län.
4	1	—	1	—	1	9	1	2	2	3	—	1	—	—	3	2	—	1	131	Umeå.	
—	1	1	—	—	—	4	—	—	—	2	1	3	—	—	9	—	—	—	58	Skellefteå.	
																					Norrbottnens län.
1	1	—	—	—	—	8	3	1	2	4	—	4	—	—	5	1	—	—	142	Luleå.	
1	—	—	1	—	—	1	1	—	—	3	1	—	—	—	1	—	—	—	45	Piteå.	
—	4	—	—	—	1	2	—	—	—	1	—	3	—	—	2	3	—	—	69	Boden.	
—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	30	Haparanda.	
188	544	215	24	27	41	89	13	1076	428	310	327	968	134	348	9	709	318	19	78	23	491

Tab. 4. Sammanställning av hälsovårdsnämndernas uppgifter om *antalet döda* i rikets städer med fördelning efter *ålder och kön* år 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Län och städer	M a n k ö n											K v i n n k ö n											Båda könen
	Under 1 år	1-5 år	5-10 år	10-15 år	15-20 år	20-40 år	40-50 år	50-60 år	60-70 år	Över 70 år	Summa	Under 1 år	1-5 år	5-10 år	10-15 år	15-20 år	20-40 år	40-50 år	50-60 år	60-70 år	Över 70 år	Summa	
Stockholms stad	161	22	14	16	33	281	285	542	629	913	2 806	90	23	8	11	29	322	212	359	556	1 476	3 086	5 982
Stockholms län.																							
Södertälje	6	—	—	—	1	8	3	10	12	28	68	3	—	1	2	4	6	3	9	18	34	80	148
Sandbyberg	2	—	—	—	—	5	5	7	8	11	40	1	—	—	—	—	4	4	3	10	11	34	74
Djursholm	—	—	—	1	—	6	2	5	6	8	28	—	1	—	1	—	3	5	2	3	11	26	54
Lidingö	6	—	—	1	1	2	5	10	8	19	52	4	—	2	—	1	3	4	4	10	21	49	101
Vaxholm	1	—	—	—	—	2	2	3	5	5	18	1	—	—	—	—	2	1	1	—	12	17	35
Norrstälje	—	—	—	—	1	3	2	3	3	22	34	—	—	—	—	1	8	3	4	7	27	50	84
Östhammar	—	—	—	1	—	2	2	1	—	3	9	—	1	—	—	—	1	—	2	—	7	11	20
Öregrund	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	6	1	—	—	—	1	1	—	—	1	4	8	14
Sigtuna	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1	4	7
Uppsala län.																							
Uppsala	10	1	1	1	3	18	15	15	33	73	170	7	1	—	—	5	23	5	22	29	132	224	394
Enköping	1	—	1	—	4	2	2	7	5	29	51	1	—	—	—	—	3	—	—	6	28	33	89
Södermanlands län.																							
Nyköping	4	1	1	—	—	5	2	6	12	28	59	1	1	—	—	1	2	3	12	14	49	88	142
Katrineholm	1	—	—	—	1	8	6	9	7	21	53	4	1	—	—	—	3	2	6	6	20	42	85
Eskilstuna	12	3	1	—	3	17	12	30	39	76	193	10	2	—	1	2	29	11	23	28	93	199	392
Torshälla	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	5	1	—	1	—	—	1	1	—	2	7	18	18
Strängnäs	—	—	—	—	1	—	3	4	2	15	25	1	—	—	1	—	4	2	3	3	16	30	55
Mariefred	—	—	—	1	—	1	—	—	3	4	9	—	—	—	—	1	—	1	—	3	11	16	25
Trosa	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	3	—	1	—	—	—	—	—	1	—	4	6	9
Östergötlands län.																							
Linköping	10	5	—	—	—	17	10	20	36	86	184	12	1	—	1	2	21	12	11	24	120	204	388
Norrköping	20	7	3	1	3	39	23	50	93	128	367	13	1	1	2	3	23	18	63	83	244	451	818
Söderköping	1	—	—	—	—	2	1	1	4	11	20	—	—	—	—	—	—	2	4	2	22	30	50
Motala	2	—	—	—	—	3	2	1	7	21	36	1	1	1	—	1	4	2	4	7	24	45	81
Vadstena	—	—	—	—	—	—	—	—	1	10	11	—	1	—	—	—	2	3	1	2	10	19	30
Skänninge	1	—	—	—	—	1	1	—	2	7	12	—	—	—	—	—	—	—	—	3	6	9	21
Mjölby	—	1	2	—	1	1	2	1	3	20	31	3	1	—	—	1	2	1	4	5	21	38	69

Jönköpings län.																								
Jönköping	13	4	4	2	3	14	12	20	40	76	188	8	5	1	—	4	18	12	19	42	84	196	381	
Huskvarna	2	3	—	1	2	7	1	4	7	19	46	1	1	1	—	1	3	2	2	12	16	39	85	
Nässjö	1	—	—	—	—	6	—	5	7	11	30	4	—	—	—	—	3	4	8	2	22	43	78	
Värnamo	1	2	1	—	1	1	4	—	—	10	20	3	1	—	—	2	1	2	—	—	14	23	43	
Vetlanda	4	—	1	—	1	4	2	5	6	8	26	—	—	—	—	—	2	1	1	4	7	18	44	
Ekajö	2	—	1	—	—	3	3	5	7	18	39	4	—	—	—	—	3	3	3	9	12	34	73	
Tranås	8	—	2	—	1	1	—	4	4	21	41	—	—	—	1	1	5	6	3	8	20	44	85	
Gräana	—	—	—	—	—	—	—	1	1	9	11	—	—	—	—	—	—	1	—	2	14	17	28	
Kronobergs län.																								
Växjö	3	1	—	—	—	5	2	4	12	21	48	2	1	—	—	—	4	3	8	7	43	68	116	
Ljungby	—	—	—	1	1	3	2	4	7	15	33	2	—	1	—	—	2	—	4	7	18	34	67	
Kalmar län.																								
Kalmar	10	—	1	4	2	13	6	18	13	46	113	2	1	—	2	4	6	6	10	12	48	91	204	
Nybro	—	—	—	2	—	3	4	2	7	13	31	3	—	—	—	—	3	1	—	6	11	24	55	
Oskarshamn	1	—	—	—	1	6	3	11	5	20	47	5	—	—	—	—	7	2	2	5	24	45	92	
Västervik	3	1	—	—	—	4	2	6	6	31	53	—	1	2	—	—	3	5	7	11	35	64	117	
Vimmerby	1	—	—	—	—	3	3	—	2	6	15	1	1	—	—	—	1	—	1	3	15	22	37	
Borgholm	1	—	—	—	—	—	—	2	7	8	18	1	—	—	—	—	1	—	—	2	6	10	28	
Gotlands län.																								
Visby	3	1	1	—	3	10	5	10	14	21	68	4	2	1	—	3	7	4	5	14	56	96	164	
Blekinge län.																								
Karlskrona	13	—	—	2	3	16	6	20	27	35	122	10	3	1	2	1	12	15	18	20	73	155	277	
Ronneby	1	—	—	1	—	6	—	5	4	10	27	—	—	—	—	—	2	2	4	9	30	47	74	
Karlshamn	7	—	1	1	—	2	5	9	13	27	65	2	—	1	1	—	7	3	—	13	31	58	123	
Sölvesborg	—	1	—	—	—	2	—	4	3	5	15	—	—	—	1	—	2	—	1	5	6	15	30	
Kristianstads län.																								
Kristianstad	7	1	3	—	2	10	7	6	22	23	81	1	1	—	1	2	8	5	10	18	54	100	181	
Simrishamn	—	1	—	—	—	1	1	4	4	8	19	—	—	—	—	—	1	—	—	3	11	15	34	
Ängelholm	—	—	—	—	—	2	3	3	4	4	16	5	1	1	—	—	5	1	2	4	14	33	49	
Hässelholm	—	—	—	—	—	—	1	2	2	9	14	—	1	—	—	—	—	—	3	4	11	19	33	
Malmöhus län.																								
Malmö	44	16	1	3	16	80	50	113	125	203	651	32	4	2	4	3	67	42	105	140	323	722	1 373	
Lund	6	1	—	1	2	13	5	17	29	43	117	7	1	1	—	—	11	10	12	31	117	190	307	
Landskrona	6	2	1	1	1	7	6	13	21	38	96	7	—	—	—	—	8	6	11	17	55	105	201	
Hälsingborg	18	5	1	1	3	24	13	35	54	114	268	14	2	2	—	6	14	9	28	56	154	285	553	
Höganäs	1	—	—	1	—	2	—	4	10	22	40	1	1	—	1	2	—	4	9	6	21	45	85	
Eslov	2	1	1	1	3	—	2	4	6	15	35	3	—	—	—	—	2	2	3	11	25	46	81	
Ystad	3	1	—	—	1	6	2	6	13	32	64	5	1	—	—	—	2	3	5	9	32	57	121	
Trelleborg	2	—	1	1	2	4	1	11	16	22	60	1	—	1	—	2	3	5	4	18	42	76	136	
Skanör med Falsterbo	—	—	—	—	—	—	—	1	2	3	6	—	—	—	—	—	—	1	1	2	6	10	16	

TAB. 4. (Forts.) DÖDA I RIKETS STÄDER EFTER ÅLDER OCH KÖN ENLIGT HÄLSOVÅRDSNÄMNDERNAS UPPGIFTER ÅR 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
Län och städer	M a n k ö n											Summa	K v i n n k ö n											Båda könen
	Under 1 år	1—5 år	5—10 år	10—15 år	15—20 år	20—40 år	40—50 år	50—60 år	60—70 år	Över 70 år	Under 1 år		1—5 år	5—10 år	10—15 år	15—20 år	20—40 år	40—50 år	50—60 år	60—70 år	Över 70 år	Summa		
Hallands län.																								
Halmstad	6	1	—	2	3	19	7	16	13	60	127	6	1	—	—	2	12	16	17	28	76	158	285	
Labholm	1	—	1	—	—	2	1	—	1	6	12	—	—	—	—	—	1	1	2	14	19	81		
Falkenberg	1	1	—	—	—	1	4	5	3	20	35	—	—	1	—	2	3	2	1	23	34	69		
Varberg	1	2	—	—	—	8	2	6	12	19	50	—	—	—	—	9	3	4	10	38	67	117		
Kungsbacka	1	—	—	—	—	1	2	2	1	5	12	—	—	1	—	—	1	1	1	2	10	16	28	
Göteborgs och Bohus län.																								
Göteborg	80	16	14	12	13	130	125	195	263	429	1 277	59	12	9	4	16	145	90	134	198	534	1 251	2 528	
Mölnådal	6	—	2	—	2	9	7	12	23	27	88	2	1	1	1	1	7	2	14	4	40	73	161	
Kungälv	—	1	—	—	—	—	1	2	2	4	11	—	—	—	—	—	2	1	1	3	6	18	24	
Marstrand	—	—	—	—	—	—	—	—	3	5	8	—	1	—	—	—	—	—	1	1	6	8	16	
Lysekil	—	1	—	—	—	3	—	4	3	15	26	1	—	—	—	—	1	—	4	4	13	23	49	
Uddevalla	4	1	1	—	—	13	7	7	12	28	78	2	2	—	—	—	7	5	7	22	48	98	168	
Strömstad	—	—	—	—	—	2	1	3	4	5	15	2	—	—	—	—	2	3	8	—	13	28	48	
Älvsborgs län.																								
Vänersborg	3	1	—	—	1	4	3	6	8	17	43	2	—	—	—	—	4	3	6	8	20	48	86	
Trollhättan	5	—	1	1	1	9	8	8	13	22	68	4	—	—	1	1	8	6	8	14	40	82	150	
Alingsås	2	1	—	1	1	3	1	7	5	17	38	4	2	—	—	1	9	5	6	14	35	76	114	
Borås	29	11	3	2	4	30	16	21	30	57	208	20	2	—	1	7	38	19	19	31	76	213	416	
Ulricehamn	7	—	—	1	—	4	1	6	3	10	32	1	—	—	1	—	4	2	2	7	21	33	70	
Ämål	3	1	—	—	2	3	6	6	7	17	45	1	1	1	—	—	3	1	—	3	22	32	77	
Skaraborgs län.																								
Mariestad	3	—	—	—	—	1	3	3	4	20	34	—	—	1	—	—	3	3	5	8	27	47	81	
Lidköping	4	—	—	1	1	4	4	10	13	25	62	2	1	—	—	—	6	6	3	10	24	52	114	
Skara	1	—	—	1	—	4	1	4	7	20	38	4	—	—	—	—	1	1	7	5	34	52	90	
Skövde	5	—	1	1	—	3	1	9	24	25	69	2	2	—	—	—	5	5	5	14	41	74	143	
Hjo	2	—	—	—	—	1	2	—	2	14	21	1	—	—	—	—	2	—	1	4	16	24	45	
Tidaholm	—	—	—	1	—	3	2	4	3	21	34	—	—	—	—	1	2	—	2	7	18	30	64	
Falköping	5	—	—	—	2	2	4	4	14	20	51	3	—	—	1	1	4	1	3	9	23	45	96	

Värmlands län.																									
Karlstad	9	2	1	1	1	18	10	15	22	49	128	4	1	1	—	2	10	15	16	24	68	141	269		
Kristinehamn	3	1	—	1	5	7	5	14	16	40	92	—	1	—	—	1	6	1	9	11	38	67	159		
Filipstad	3	—	—	—	—	—	3	3	2	17	28	2	—	—	—	—	2	2	5	3	24	38	66		
Arvika	3	—	—	—	—	5	—	6	10	22	46	—	1	—	—	—	5	4	5	7	35	57	108		
Örebro län.																									
Örebro	10	1	—	3	7	19	18	31	48	89	226	12	—	3	1	2	23	14	24	35	114	228	454		
Askersund	—	—	—	—	—	—	—	3	2	4	9	—	—	—	—	—	1	—	—	7	11	19	28		
Nora	3	—	—	1	—	—	1	1	5	9	20	1	—	—	—	—	2	1	1	4	19	28	48		
Lindesberg	2	—	1	—	1	1	1	1	5	10	22	—	—	—	1	1	1	1	2	3	15	24	46		
Västmanlands län.																									
Västerås	11	2	2	—	2	23	20	23	16	57	156	8	3	2	—	6	11	11	16	23	84	164	320		
Sala	2	1	—	—	—	1	4	4	9	27	48	3	—	—	—	1	3	1	3	10	33	54	102		
Köping	2	4	—	—	—	2	3	2	11	22	46	1	1	—	—	—	3	3	8	11	19	41	87		
Arboga	—	—	—	—	—	3	2	3	7	21	36	2	1	1	—	—	3	1	3	6	21	38	74		
Kopparbergs län.																									
Falun	4	3	—	1	1	9	8	10	10	32	78	—	—	1	—	1	6	6	7	17	40	78	156		
Säter	1	—	—	—	—	2	1	1	3	2	10	1	—	—	—	—	2	2	1	1	3	10	20		
Hedemora	1	—	—	—	—	2	2	2	6	13	26	—	—	—	—	2	2	—	4	6	16	30	56		
Avesta	1	—	—	—	—	6	1	4	5	16	33	1	—	—	—	—	2	5	3	5	11	27	60		
Ludvika	3	1	—	—	1	4	1	1	4	9	24	—	—	—	—	—	1	2	—	4	6	13	37		
Gävleborgs län.																									
Gävle	7	—	—	1	1	25	24	29	33	71	191	2	—	—	2	2	24	9	25	36	117	217	408		
Söderhamn	4	—	1	—	1	5	4	6	11	36	68	3	1	—	—	1	5	5	9	16	33	73	141		
Hadiksvall	4	—	—	—	—	5	5	8	8	21	51	1	1	1	—	—	6	2	5	7	38	61	112		
Västernorrlands l.																									
Härnösand	5	—	—	—	1	5	3	10	11	28	63	2	—	—	1	—	10	7	9	10	30	69	132		
Sundsvall	11	3	1	3	2	13	15	16	20	55	139	3	1	1	2	4	13	11	17	25	66	143	282		
Sollefteå	—	—	—	—	1	2	—	2	3	3	11	—	—	—	—	—	4	1	1	1	5	12	23		
Örnsköldsvik	3	—	—	—	—	3	3	4	5	5	23	2	—	—	—	—	1	5	1	—	3	15	27		
Jämtlands län.																									
Östersund	4	2	1	2	4	14	3	12	8	31	81	4	1	2	—	1	14	2	5	14	35	78	159		
Västerbottens län.																									
Umeå	8	3	2	1	2	10	6	8	13	19	72	5	1	—	—	—	11	2	6	8	26	59	131		
Skellefteå	4	1	2	—	1	9	1	4	—	5	27	7	1	1	—	—	3	1	7	7	4	31	58		
Norrbottnens län.																									
Luleå	4	—	—	—	4	11	6	11	23	23	82	2	—	—	—	1	11	2	10	9	25	60	142		
Piteå	1	2	—	—	—	3	2	4	4	9	25	—	1	—	—	1	5	2	—	2	9	20	45		
Boden	3	—	—	—	—	3	9	6	6	12	39	4	—	—	—	2	3	4	4	7	6	30	69		
Haparanda	2	—	—	—	—	1	3	2	2	5	15	—	1	1	—	—	1	—	1	1	10	15	30		
Summa	689	146	77	82	166	1 151	909	1 670	2 225	4 178	11 293	473	105	57	49	146	1 157	749	1 290	2 067	6 105	12 198	23 491		

Tab. 5. Översikt av dödsorsakerna i rikets städer enligt hälsovårdsnämndernas uppgifter år 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
Dödsorsaker (Enligt K. Med. styrs. cirk. den 2 jan. 1931)	M a n k ö n											K v i n n k ö n											Båda könen	
	Under 1 år	1-5 år	5-10 år	10-15 år	15-20 år	20-40 år	40-50 år	50-60 år	60-70 år	Över 70 år	Summa	Under 1 år	1-5 år	5-10 år	10-15 år	15-20 år	20-40 år	40-50 år	50-60 år	60-70 år	Över 70 år	Summa		
Bildningsfel. Sjukdomar hos nyfödda	421	2	—	—	—	—	—	—	—	—	423	318	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	318	741
Ålderdomssjukdomar.	—	—	—	—	—	—	—	3	17	491	511	—	—	—	—	—	—	—	5	23	909	937	1 448	
Nervfeber	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	8
Paratyfus	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	3	—	2	—	—	—	2	—	1	—	—	5	8	
Mässling	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Scharlakansfeber	—	3	5	1	—	3	—	—	—	—	12	—	3	2	—	1	3	—	—	—	—	9	21	
Kikhosta	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	4	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	9	
Difteri	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Influenza	4	1	1	—	—	—	3	2	1	10	22	5	—	—	—	—	—	4	1	4	15	29	51	
Ros	7	1	1	—	—	—	3	3	4	7	26	3	—	—	—	—	1	2	2	8	11	27	58	
Varfeber	11	3	6	6	9	44	26	20	21	7	153	10	7	4	5	5	39	14	15	15	11	125	278	
Akut barnförlamning	—	2	2	3	4	6	—	—	—	—	17	—	—	2	1	1	4	—	—	—	—	8	25	
Sömnsjuka	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	3	3	—	8	9	
Epidemisk hjärnfeber	6	2	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	1	—	—	3	1	—	—	—	—	5	13	
Lungsot	5	7	2	7	44	377	123	102	55	43	765	4	3	2	3	57	434	75	52	71	46	747	1 512	
Annan tuberkulos	12	13	7	8	17	31	12	6	11	3	120	8	14	5	8	12	43	14	13	5	9	131	251	
Ärvt syfilis	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	
Förvärvat syfilis	—	—	—	—	—	1	6	22	6	3	38	—	—	—	—	—	—	6	6	5	3	20	58	
Övriga infektionssjukdomar	5	4	2	3	4	3	6	10	5	5	47	4	1	2	—	3	13	6	4	2	7	42	89	
Perniciös anämi	—	—	—	—	—	1	1	2	7	9	20	—	—	—	—	—	1	1	3	8	23	56	56	
Andra sjukdomar i blodbil- dande organen och blodet	1	1	—	3	4	9	9	16	14	15	72	3	5	2	2	8	15	9	20	22	13	99	171	
Skockersjuka	—	1	—	1	1	5	6	14	18	35	81	—	—	1	1	1	5	3	14	43	56	124	205	
Övriga ämnesomsättnings- m. fl. sjukdomar	—	—	—	—	1	4	2	2	5	—	14	1	1	—	—	—	7	8	10	13	3	43	57	
Hjärnblödning	18	—	—	—	1	8	34	93	187	368	709	4	—	—	—	1	12	29	104	206	581	937	1 646	
Fallandesjuka	—	—	—	—	—	8	3	4	—	1	16	—	—	—	—	2	5	1	1	5	—	14	30	
Tabes dorsalis	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4	—	—	—	—	—	—	—	2	1	2	5	9	
Andra nervsyst:s sjukdomar	19	3	1	4	4	21	13	34	37	54	190	6	5	2	3	3	13	16	27	29	81	185	375	
Dementia paralytica	—	—	—	—	—	2	13	8	5	—	28	—	—	—	—	—	1	3	2	1	3	10	88	
Andra sinnessjukdomar	—	—	—	—	1	3	2	7	—	4	17	—	—	—	—	—	4	3	5	4	11	27	44	
Mellanörefinflammation	5	2	3	4	2	—	1	2	1	1	21	1	1	4	—	3	1	1	2	2	1	16	37	
Kronisk sjukdom i hjärtats valvler och muskulatur	8	4	2	4	4	66	101	226	345	458	1 218	—	2	3	6	7	59	92	182	351	784	1 486	2 704	
Arterio-cardioskleros	—	—	—	—	—	11	40	167	393	1 264	1 875	—	—	—	—	1	1	8	58	262	1 763	2 093	3 968	

Övriga cirkulationsorganens sjukdomar	2	—	3	3	2	23	31	66	80	86	296	3	—	1	2	5	29	24	50	75	149	338	634
Akut luftvägsinflammation och bronkopneumoni . . .	85	23	4	—	—	13	10	26	40	156	357	49	14	2	—	—	17	16	35	72	265	470	827
Akut lobär lunginflammation . . .	34	12	5	2	12	89	60	75	82	83	454	13	15	7	4	4	50	31	48	84	161	417	871
Övr. andningsorganens sjukd.	2	9	3	1	2	20	10	28	28	42	145	2	3	1	—	1	13	9	25	26	41	121	266
Mag- och tarmår	1	—	—	—	1	21	24	39	19	22	127	—	—	1	—	—	6	4	9	15	22	57	154
Blindtarmsinflammation	—	7	2	5	3	38	22	27	20	19	143	—	6	4	4	4	17	6	9	11	10	71	214
Tarmbräck och tarmhinder	4	1	1	1	1	9	10	12	16	30	85	2	—	—	—	—	3	5	12	14	23	59	144
Sjukdom i lever och gallvägar	—	—	—	1	—	14	22	45	48	49	179	—	—	—	1	1	15	18	34	46	73	188	867
Övriga matmältningsorganens sjukdomar	14	4	—	—	3	7	10	13	18	12	81	15	3	6	1	2	16	14	14	16	37	124	205
Kronisk njurinflammation	—	1	—	2	3	33	44	82	74	63	302	—	—	—	1	4	30	33	52	48	74	242	544
Prostatahypertrofi	—	—	—	—	—	—	—	6	39	143	188	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	188
Övriga urinorganens sjukd.	1	2	—	—	1	6	6	16	29	30	91	—	1	—	1	4	16	14	20	31	37	124	215
Barnsängsfeber	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	2	—	—	—	24	24
Varfeber efter missfall	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	25	—	—	—	—	27	27
Andrahavandeskaps- och förlösningssjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	33	7	—	—	—	—	41	41
Ledgångarnas och ben- och ledsystemets sjukdomar	—	—	1	3	—	3	1	5	7	5	25	—	—	—	—	—	2	2	12	20	28	64	89
Hudsjukdomar	1	—	—	—	—	—	—	1	1	1	4	2	—	—	—	—	3	1	1	—	2	9	13
Magkrafta	—	—	—	—	—	13	38	118	183	232	584	—	—	—	—	—	8	27	69	122	266	492	1 076
Tarmkrafta	—	—	—	—	—	1	10	34	79	101	225	—	—	—	—	—	9	16	44	50	84	203	428
Bröstkörtelkrafta	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	3	—	—	—	—	—	17	39	80	99	72	307	810
Krafta i livmoder o. äggstock	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37	74	84	73	59	327	827
Krafta i övriga organ	—	1	—	—	1	9	43	132	184	218	588	—	—	—	—	—	13	28	74	95	170	380	968
Sårkom	—	4	—	—	3	16	9	10	16	9	67	1	—	1	2	4	4	10	14	15	16	67	134
Övriga sår	—	3	—	1	1	25	35	38	41	20	164	—	—	1	1	1	29	35	40	34	43	184	848
Kroniska förgiftningssjukd.	—	—	—	—	—	1	2	6	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
Olycksfall	5	26	24	17	31	137	62	74	34	58	468	2	18	4	3	3	25	17	17	24	128	241	709
Självmord	—	—	—	—	4	64	53	68	43	15	242	—	—	—	—	—	34	15	11	10	6	76	818
Mord och dråk	6	1	1	—	—	—	—	—	2	—	10	6	—	—	—	—	2	1	—	—	—	9	19
Annan dödsorsak	7	1	—	1	2	3	2	7	7	5	35	5	—	—	—	2	16	5	4	4	7	43	78
År 1938	689	146	77	82	166	1 151	909	1 670	2 225	4 178	11 293	478	105	57	49	146	1 157	749	1 290	2 067	6 105	12 198	23 491
1935	562	168	85	118	191	1 137	942	1 491	1 964	3 934	10 592	408	133	85	61	160	1 212	804	1 199	1 964	5 936	11 962	22 554
1930	726	201	142	112	228	1 256	2 137	—	5 062	—	9 864	535	160	122	92	246	1 416	1 964	—	6 995	—	11 580	21 394
1925	840	331	166	120	258	1 239	1 869	—	4 575	—	9 198	618	273	101	134	265	1 308	1 686	—	6 255	—	10 640	19 838
1920	1 275	449	228	165	281	1 714	1 712	—	3 765	—	9 589	995	411	205	175	309	1 513	1 662	—	5 508	—	10 808	20 397
1910	1 615	796	223	136	227	1 486	1 645	—	2 845	—	8 973	1 215	499	221	160	255	1 252	1 272	—	4 117	—	9 341	18 314
Varje grupp % av samtliga inom resp. kön. År 1938	6·0	1·3	0·7	0·7	1·5	10·2	8·1	14·8	19·8	37·0	100·0	3·9	0·9	0·5	0·4	1·2	9·5	6·1	10·6	17·0	50·0	100·0	—
1935	5·3	1·6	0·8	1·1	1·8	10·7	8·9	14·1	18·5	37·2	100·0	3·4	1·1	0·7	0·5	1·4	10·1	6·9	10·0	16·4	49·6	100·0	—
1930	7·4	2·0	1·4	1·1	2·3	12·7	21·8	—	51·3	—	100·0	4·6	1·4	1·1	0·8	2·1	12·3	17·0	—	60·7	—	100·0	—
1925	9·1	3·6	1·8	1·3	2·8	13·5	20·3	—	47·6	—	100·0	5·8	2·6	1·0	1·3	2·5	12·3	15·8	—	58·7	—	100·0	—
1920	13·3	4·7	2·4	1·7	2·9	17·9	17·9	—	39·2	—	100·0	9·2	4·1	1·9	1·6	2·9	14·0	15·4	—	50·9	—	100·0	—
1910	18·0	8·9	2·5	1·5	2·5	16·6	18·3	—	31·7	—	100·0	13·0	8·0	2·4	1·7	2·7	13·4	14·7	—	44·1	—	100·0	—

Tab. 6. Några av de viktigaste dödsorsakerna i rikets städer månadsvis enligt hälsovårdsnämndernas uppgifter år 1938.

D ö d s o r s a k .	Jan.	Febr.	Mars	Apr.	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Summa
Ålderdomssjukdomar ¹	221	173	187	163	169	136	140	139	150	119	127	146	1 870
Nervfeber	—	—	—	—	—	1	2	3	1	1	—	2	8
Paratyfus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Scharlakansfeber	4	6	—	2	2	1	1	1	1	—	2	1	21
Kikhosta	1	3	—	—	1	1	1	—	—	—	—	2	9
Difteri	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Influensa	5	14	12	4	6	—	1	1	3	1	2	2	51
Akut barnförlamning	1	1	—	2	—	2	3	5	4	2	1	2	23
Lungsot	141	137	128	134	132	161	127	123	93	99	125	112	1 512
Ak. luftvägsinf. o. bronkopneumoni	84	102	99	74	77	46	49	46	44	52	47	59	779
Akut lobär lunginflammation . .	84	89	123	115	130	79	36	34	47	35	60	54	886
Mag- och tarmsår	16	16	14	12	14	13	11	12	7	13	7	19	154
Blindtarmsinflammation	10	17	15	13	22	15	13	13	18	17	18	14	185
Självdöd	18	34	25	34	33	23	27	18	35	24	25	22	318

Anm. De till denna tabell inkomna uppgifterna hava i några fall haft felaktigt rubricering eller varit ofullständiga, vadan ej alla här upptagna slutsummor överensstämja med de i Tab. 3—5 anförda.

¹ Siffran 1 870 avviker från antalet 1 448 enl. Tab. 3 med ej mindre än 422 och förklaras skillnaden därmed, att för Jönköpings län uppgives antalet till 33 till Tab. 3 och 80 till Tab. 6, för Malmö resp. 49 och 343 (troligen medräknade fall av arterioscleros), för Göteborgs stad resp. 143 och 134, för Västmanlands län resp. 40 och 103 samt för Västerbottens län resp. 23 och 50. Möjligen hava länen medräknat köpingar.

Tab. 7. Infektionssjukdomar med anmälningsplikt år 1938.

S j u k d o m a r, län (stad)	I n s a j u k n a d e												Summa
	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	
a. Scharlakansfeber.													
Stockholms stad	76	96	124	186	157	92	30	59	86	132	294	291	1 623
Stockholms län	44	58	72	82	60	59	94	30	12	31	71	69	682
Uppsala »	6	7	11	20	13	15	15	4	3	24	20	30	168
Södermanlands »	3	6	9	9	15	11	21	8	5	5	11	10	113
Östergötlands »	5	19	47	70	93	132	65	44	58	36	44	36	649
Norrköpings stad	—	3	79	119	117	78	37	19	21	41	30	21	565
Jönköpings län	36	43	54	45	124	103	93	43	53	155	111	58	898
Kronobergs »	20	29	46	44	217	138	24	15	24	15	20	22	614
Kalmar »	22	5	18	22	36	22	10	18	14	19	32	55	273
Gotlands »	13	11	11	11	39	35	12	4	19	20	16	28	219
Blekinge »	12	11	8	6	5	14	8	6	14	27	48	31	190
Kristianstads »	44	61	33	70	119	98	96	98	180	223	312	260	1 594
Malmöhus »	67	41	41	83	77	66	22	26	101	190	251	202	1 167
Malmö stad	15	24	15	4	12	8	9	7	7	7	38	26	172
Hallands län	30	16	74	30	55	94	58	10	64	67	58	56	612
Göteborgs o. Bohus l.	45	56	59	64	168	92	93	46	55	57	57	41	833
Göteborgs stad	76	71	106	157	157	106	37	39	108	160	234	184	1 435
Älvsborgs län	37	60	73	160	498	439	217	146	209	364	320	251	2 774
Skaraborgs »	65	123	176	218	400	196	73	48	76	102	114	63	1 654
Värmlands »	9	23	56	95	75	80	59	30	63	59	98	121	768
Örebro »	9	18	38	18	97	140	68	33	52	116	99	56	744
Västmanlands »	23	59	93	40	37	24	22	9	25	18	7	13	370
Kopparbergs »	3	24	33	31	104	33	25	14	29	32	7	18	353
Gävleborgs »	3	15	20	12	28	10	13	6	20	41	36	38	242
Västernorrlands »	160	149	200	198	159	82	111	68	35	96	99	107	1 514
Jämtlands »	63	40	39	71	89	55	74	39	54	58	56	53	691
Västerbottens »	420	270	321	245	196	180	153	145	187	148	142	171	2 578
Norrbottnens »	503	366	349	305	231	204	154	111	110	114	56	115	2 618
Hela riket	1 809	1 704	2 185	2 415	3 378	2 606	1 696	1 125	1 784	2 357	2 681	2 426	26 113
Rikets landsbygd	1 394	1 168	1 376	1 537	1 881	1 664	1 300	835	1 187	1 310	1 232	1 385	16 269
» städer	415	536	809	878	1 497	942	393	290	547	1 047	1 449	1 041	9 844
b. Smittkoppor	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Anm. Fall av de i Tab. 7 upptagna sjukdomar skola anmälas av alla läkare. — Norrköping, Malmö och Göteborg som bilda egna sjukvårdsområden ingå ej i resp. län.

Sjukdomar, län (stad)	I n s j u k n a d e												Summa
	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	
c. Difteri.													
Stockholms stad	4	—	—	1	1	—	—	5	2	1	1	2	17
Stockholms län	8	1	—	—	—	4	1	1	1	3	1	—	20
Uppsala	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Södermanlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östergötlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrköpings stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jönköpings län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Kronobergs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Gotlands	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Blekinge	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristianstads	—	—	—	—	—	—	—	1	1	3	—	—	5
Malmöhus	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	2
Malmö stad	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	4
Hallands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Göteborgs o. Bohus l. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Göteborgs stad	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
Älvsborgs län	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
Skaraborgs	5	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	7
Värmlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Örebro	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	2
Västmanlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopparbergs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gävleborgs	—	1	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Västernorrlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jämtlands	—	—	1	—	—	—	1	4	13	7	3	1	30
Västerbottens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottnens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Hela riket	24	3	5	4	2	5	3	14	21	16	6	4	107
Rikets landsbygd	11	3	3	2	1	5	3	8	15	12	4	1	68
» städer	13	—	2	2	1	—	—	6	6	4	2	3	39
d. Nervfeber och Paratyfus.													
Stockholms stad	—	1	1	—	2	14	26	9	5	—	1	5	64
Stockholms län	—	1	—	—	—	2	2	6	3	5	2	1	22
Uppsala	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	3
Södermanlands	1	—	1	—	—	1	—	—	—	5	—	—	6
Östergötlands	1	—	—	2	—	9	—	1	—	—	—	—	13
Norrköpings stad	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Jönköpings län	—	—	1	1	2	8	64	103	9	—	2	—	190
Kronobergs	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	3
Kalmar	—	1	—	—	—	—	1	6	2	2	1	—	13
Gotlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	4	8
Blekinge	—	—	—	—	—	—	2	6	1	—	—	—	9
Kristianstads	—	—	—	—	—	1	—	1	3	1	1	—	7
Malmöhus	—	1	—	—	1	—	2	1	1	3	3	1	13
Malmö stad	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
Hallands län	—	1	4	—	—	—	1	—	1	2	2	—	11
Göteborgs o. Bohus l. . .	—	—	—	—	—	2	—	4	—	1	—	—	7
Göteborgs stad	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	1	—	5
Älvsborgs län	1	—	—	—	—	1	—	1	3	2	2	—	10
Skaraborgs	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	3
Värmlands	3	5	—	1	3	—	—	1	—	—	—	—	13
Örebro	—	—	—	3	—	—	—	1	—	—	—	—	4
Västmanlands	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	3
Kopparbergs	—	—	1	—	—	—	1	1	—	1	2	—	6
Gävleborgs	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	1	2	7
Västernorrlands	1	—	5	—	—	—	—	1	1	—	1	1	10
Jämtlands	1	2	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	5
Västerbottens	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	2
Norrbottnens	1	—	—	—	2	—	—	—	1	1	—	—	5
Hela riket	9	14	16	9	11	38	104	145	37	28	21	15	447
Rikets landsbygd	5	10	9	6	4	4	33	58	20	20	11	7	187
» städer	4	4	7	3	7	34	71	87	17	8	10	8	260

Sjukdomar, län (stad)	I n s j u k n a d e												
	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Summa
<i>e. Rödsoth.</i>													
Stockholms stad	—	—	1	1	1	—	—	1	—	3	8	1	16
Stockholms län	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	3
Uppsala län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Södermanlands »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östergötlands »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrköpings stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jönköpings län	—	1	1	—	2	—	—	4	—	—	—	—	8
Kronobergs »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Kalmar »	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2
Gotlands »	1	11	—	—	—	—	—	—	—	1	1	413	427
Blekinge »	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	3
Kristianstads »	—	—	—	—	—	—	3	—	—	1	—	—	4
Malmöhus »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Malmö stad	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Hallands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Göteborgs o. Bohus l. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Göteborgs stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Älvsborgs län	1	3	7	1	5	—	—	—	—	—	—	—	17
Skaraborgs »	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	13	16
Värmlands »	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Örebro »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4
Västmanlands »	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopparbergs »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Gävleborgs »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Västernorrlands »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jämtlands »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottnens »	—	8	6	—	—	—	—	1	—	—	—	—	15
Hela riket	2	24	17	3	8	3	4	10	1	7	12	431	522
Rikets landsbygd	1	20	8	1	2	—	1	8	1	3	3	14	62
» städer	1	4	9	2	6	3	3	2	—	4	9	417	460
<i>f. Barnförlamning.</i>													
<i>α. Paresfall.</i>													
Stockholms stad	1	2	—	—	—	—	2	3	5	4	1	2	20
Stockholms län	3	1	1	3	1	1	3	3	7	4	2	2	31
Uppsala »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Södermanlands »	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2
Östergötlands »	1	2	1	—	3	—	1	1	—	—	1	—	10
Norrköpings stad	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Jönköpings län	1	1	1	—	—	—	—	1	1	4	5	1	15
Kronobergs »	8	7	2	2	—	—	1	5	4	7	—	—	36
Kalmar »	5	2	6	—	—	1	3	5	8	3	1	2	38
Gotlands »	—	1	—	—	—	—	1	—	3	1	—	—	6
Blekinge »	—	—	—	—	—	—	—	3	11	20	4	1	39
Kristianstads »	2	1	1	—	—	—	3	21	39	24	10	1	104
Malmöhus »	2	1	5	—	2	1	—	3	8	7	—	—	29
Malmö stad	—	—	—	—	—	—	—	2	4	—	—	—	6
Hallands län	1	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	4
Göteborgs o. Bohus l. . .	1	—	—	1	1	1	4	—	1	—	—	—	9
Göteborgs stad	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	3
Älvsborgs län	1	—	—	—	—	—	—	2	—	4	1	—	8
Skaraborgs »	—	—	—	1	—	—	—	2	1	1	3	—	8
Värmlands »	2	—	—	3	7	13	4	2	6	5	12	7	61
Örebro »	1	1	—	—	—	—	—	3	6	2	1	—	14
Västmanlands »	—	—	2	—	—	—	—	1	4	3	10	—	20
Kopparbergs »	—	—	—	—	—	1	2	15	16	15	26	13	88
Gävleborgs »	2	—	3	—	—	—	—	2	4	4	4	1	20
Västernorrlands »	1	22	19	4	4	4	1	13	36	32	26	8	170
Jämtlands »	2	—	2	—	—	13	25	131	184	92	44	7	500
Västerbottens »	1	3	1	—	2	—	—	5	10	10	4	2	40
Norrbottnens »	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	3
Hela riket	39	44	46	16	20	38	51	222	357	247	156	51	1 287
Rikets landsbygd	32	41	40	15	18	32	40	184	297	216	138	37	1 068
» städer	7	3	6	1	2	6	11	38	60	31	20	14	199
<i>β. Abortivfall.</i>													
Stockholms stad	1	4	14	4	4	—	3	40	39	33	9	3	163

S j u k d o m a r, län (stad)	I n s j u k n a d e													Summa
	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.		
g. Epid. hjärnfeber.														
Stockholms stad	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Stockholms län	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Uppsala	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	
Södermanlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Östergötlands	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	3	
Norrköpings stad . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Jönköpings län	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	
Kronobergs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kalmar	—	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	4	
Gotlands	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Blekinge	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kristianstads	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	
Malmöhus	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Malmö stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hallands län	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1	—	3	
Göteborgs o. Bohus län .	2	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	1	7	
Göteborgs stad	—	1	—	1	—	—	1	—	—	1	—	1	5	
Älvsborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Skaraborgs	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	
Värmlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	
Örebro	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	2	
Västmanlands	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	
Kopparbergs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Gävleborgs	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	2	
Västernorrlands	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	3	
Jämtlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Västerbottens	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Norrbottnens	—	—	—	5	3	—	—	1	—	—	—	—	9	
Hela riket	7	5	2	13	8	3	2	5	1	1	3	3	53	
Rikets landsbygd	5	1	1	10	7	3	1	4	1	—	3	2	38	
» städer	2	4	1	3	1	—	1	1	—	1	—	1	15	
h. Sömnajuka.														
Stockholms stad	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Stockholms län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Uppsala	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Södermanlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Östergötlands	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	—	3	
Norrköpings stad . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Jönköpings län	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	3	
Kronobergs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kalmar	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	2	
Gotlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Blekinge	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	4	
Kristianstads	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	3	
Malmöhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Malmö stad	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Hallands län	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Göteborgs o. Bohus l. . .	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Göteborgs stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Älvsborgs län	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	
Skaraborgs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Värmlands	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	2	
Örebro	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Västmanlands	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	
Kopparbergs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	
Gävleborgs	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	3	
Västernorrlands	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	2	
Jämtlands	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	
Västerbottens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Norrbottnens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hela riket	2	1	3	6	1	4	—	4	4	1	4	1	31	
Rikets landsbygd	1	1	2	5	1	2	—	3	4	—	4	1	24	
» städer	1	—	1	1	—	2	—	1	—	1	—	—	7	

Sjukdomar, län (stad)	I n s j u k n a d e												Summa
	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	
i. Undulantfeber.													
Stockholms stad	—	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	—	4
Stockholms län	1	2	1	—	1	3	1	1	1	—	5	—	16
Uppsala	2	—	1	—	1	1	2	3	—	—	2	1	13
Södermanlands	1	1	—	1	—	—	1	1	—	2	1	1	9
Östergötlands	3	6	3	—	3	—	—	—	—	—	1	1	17
Norrköpings stad	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Jönköpings län	1	—	—	1	2	—	1	—	1	—	1	—	7
Kronobergs	1	—	—	3	—	1	1	—	—	—	—	1	7
Kalmar	—	1	1	1	—	1	—	—	1	—	1	—	6
Gotlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2
Blekinge	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Kristianstads	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	3
Malmöhus	2	2	1	—	1	1	—	4	—	—	1	—	12
Malmö stad	—	—	2	—	1	—	—	—	2	1	—	—	7
Hallands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Göteborgs o. Bohus l.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Göteborgs stad	—	—	1	—	—	1	1	—	1	—	—	1	5
Älvsborgs län	—	1	4	1	1	2	1	—	1	—	—	—	11
Skaraborgs	1	—	1	—	2	1	2	—	1	—	1	—	9
Värmlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Örebro	3	1	—	1	1	—	3	—	—	3	1	2	15
Västmanlands	—	—	—	2	2	—	1	1	2	—	1	—	9
Kopparbergs	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Gävleborgs	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	3
Västernorrlands	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	2
Jämtlands	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Västerbottens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottnens	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Hela riket	18	17	19	10	17	13	18	12	10	7	16	10	167
Rikets landsbygd	12	11	12	7	12	10	13	9	6	5	10	6	113
» städer	6	6	7	3	5	3	5	3	4	2	6	4	54
k. Infektios ikterus.													
Stockholms stad	3	5	1	5	1	1	5	8	7	4	4	10	54
Stockholms län	2	2	4	9	4	2	1	14	1	6	9	3	57
Uppsala	6	16	12	11	3	3	11	4	15	10	21	10	122
Södermanlands	5	4	16	2	6	4	2	4	14	8	4	3	72
Östergötlands	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Norrköpings stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Jönköpings län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kronobergs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar	2	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	6
Gotlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristianstads	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Malmöhus	10	3	1	1	1	1	—	1	2	—	—	3	23
Malmö stad	2	1	3	1	—	—	1	1	1	—	3	2	15
Hallands län	—	3	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	5
Göteborgs o. Bohus l.	—	10	—	1	2	—	1	—	3	—	1	—	18
Göteborgs stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Älvsborgs län	5	1	8	4	2	5	5	5	14	10	11	5	75
Skaraborgs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Värmlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Örebro	16	11	2	3	—	1	4	1	2	6	2	1	49
Västmanlands	—	—	—	—	—	—	5	9	11	9	21	23	78
Kopparbergs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gävleborgs	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	1	4
Västernorrlands	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2
Jämtlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens	60	35	24	7	3	2	5	4	15	11	13	8	187
Norrbottnens	1	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	4
Hela riket	113	93	71	45	25	21	40	52	89	65	90	69	773
Rikets landsbygd	92	73	57	16	16	15	22	31	49	40	46	42	499
» städer	21	20	14	29	9	6	18	21	40	25	44	27	274

Sjukdomar, län (stad)	I n s j u k n a d e												Summa
	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	
l. Weils sjukdom.													
Stockholms län, lb. . .	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	2
Östergötlands » lb. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	2
Jönköpings » st. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
» lb. . .	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	1	—	4
Gotlands » st. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Kristianstads » lb. . .	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Hallands » st. . .	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Skaraborgs » st. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
» lb. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Örebro » st. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
» lb. . .	—	—	1	1	—	—	1	—	4	1	—	1	9
Västerbottens » lb. . .	4	—	2	1	—	—	1	1	1	—	—	1	11
m. Frossa.													
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	2
Malmö	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	2
n. Tularemi. ¹													
Uppsala län, st. . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	3
» lb.	—	—	—	—	—	—	—	—	4	22	—	—	26
Norrbottnens » lb. . .	—	—	—	—	—	—	—	8	20	—	—	—	28

¹ Rörande sjukdomsfall i Västerbottens län se texten, s. 33.

Tab. 8. Andra infektionssjukdomar (utan anmälningsplikt) år 1938.

Sjukdomar, län (stad)	I n s j u k n a d e												Summa
	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	
Mässling S:a	109	134	184	121	119	58	43	55	60	81	264	247	1 475
Rikets landsbygd	91	90	145	73	81	46	41	42	57	68	230	203	1 168
» städer	18	44	39	48	38	12	2	13	3	12	34	44	307
Påssjuka S:a	702	697	663	614	588	425	271	171	166	420	405	481	5 608
Rikets landsbygd	416	483	453	439	377	283	223	128	122	385	358	383	4 030
» städer	286	214	210	175	211	142	48	43	44	35	67	98	1 573
Kikhosta S:a	618	852	802	553	623	394	381	423	346	449	581	466	6 488
Rikets landsbygd	55	257	232	184	232	174	203	260	183	234	232	112	2 358
» städer	563	595	570	369	391	220	178	163	163	215	349	354	4 130
Influensa S:a	3 251	3 529	3 617	2 335	1 993	1 034	597	640	847	1 221	2 022	1 789	22 875
Rikets landsbygd	1 033	1 421	1 511	1 065	828	323	111	91	78	290	436	382	7 569
» städer	2 218	2 108	2 106	1 270	1 165	711	486	549	769	931	1 586	1 407	15 306
Bronchopneumoni Kap. bronkit. S:a	952	963	1 103	993	869	528	358	263	332	468	562	618	8 029
Rikets landsbygd	613	614	799	677	586	364	247	167	217	305	328	367	5 284
» städer	339	349	304	316	303	164	111	96	115	163	234	251	2 745
Akut lunginflammation S:a	753	832	1 011	950	1 127	563	258	209	269	415	524	625	7 536
Rikets landsbygd	414	483	707	634	824	399	147	113	154	253	390	374	4 791
» städer	339	349	304	316	303	164	111	96	115	163	234	251	2 745
Lungsäcksinflammation S:a	282	292	352	300	315	224	173	171	200	212	210	224	2 955
Rikets landsbygd	179	190	206	182	216	155	121	107	123	123	115	134	1 851
» städer	103	102	146	118	99	69	52	64	77	89	95	90	1 104
Akut mag- o. tarm- inflammation S:a	1 608	1 490	1 624	1 370	1 590	1 622	1 896	2 836	2 095	1 598	1 472	1 676	20 862
Rikets landsbygd	833	701	709	717	817	909	1 067	1 476	1 047	828	699	835	10 638
» städer	770	789	915	653	763	713	829	1 360	1 048	770	773	841	10 224

Anm. Tabellen upptager endast fall av dessa sjukdomar, som kommit till tjänsteläkarnas kännedom.

Tab. 9 a. Fall av smittsam könssjukdom år 1938 efter boningsort jämte översikt för ett par äldre år.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Län, stad	Ärvd syfilis. Syphilis congenita		Förfärad syfilis. Syphilis acquisita						Gonorrhoea.			Ulcus molle.			
			Primaria		Secundaria		Summa								
	M.	Kv.	M.	Kv.	M.	Kv.	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:a
Stockholms stad . . .	—	—	51	19	19	27	70	46	116	2 543	1 328	3 871	12	1	13
Stockholms län . . .	1	1	8	1	3	6	11	7	18	303	114	417	2	—	2
Uppsala län	2	—	1	1	—	1	1	2	3	148	62	210	—	—	—
Södermanlands län .	—	—	1	—	—	2	1	2	3	128	39	167	—	—	—
Norrköpings stad . .	—	—	2	—	—	1	2	1	3	134	57	191	—	—	—
Östergötlands län ¹	1	2	1	—	1	1	2	1	3	226	91	317	1	—	1
Jönköpings län . . .	—	—	2	—	—	—	2	—	2	137	61	198	2	—	2
Kronobergs län . . .	—	—	2	1	2	2	4	3	7	53	20	73	—	—	—
Kalmar län	1	—	6	—	1	—	7	—	7	178	63	241	2	—	2
Gotlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	116	46	162	—	1	1
Blekinge län	—	—	11	1	5	5	16	6	22	190	32	222	5	—	5
Kristianstads län . .	—	—	6	—	2	—	8	—	8	144	43	187	3	—	3
Malmö stad	1	—	5	1	3	3	8	4	12	375	142	517	2	—	2
Malmöhus län ² . . .	2	2	23	6	7	2	30	8	38	398	163	561	6	—	6
Hallands län	—	—	4	2	—	—	4	2	6	87	31	118	—	—	—
Göteborgs stad . . .	—	—	11	1	7	3	18	4	22	858	315	1 173	24	3	27
Göteborgs o. Boh. län ³	—	—	3	2	4	1	7	3	10	202	69	271	1	—	1
Älvsborgs län	—	—	3	1	—	2	3	3	6	267	82	349	3	—	3
Skaraborgs län . . .	1	—	3	—	1	—	4	—	4	110	45	155	—	—	—
Värmlands län	—	—	1	—	—	—	1	—	1	195	99	294	—	—	—
Örebro län	—	—	1	—	—	2	1	2	3	253	109	362	1	—	1
Västmanlands län . .	1	—	2	1	1	1	3	2	5	159	65	224	—	—	—
Kopparbergs län . . .	—	—	6	—	1	4	7	4	11	314	140	454	—	—	—
Gävleborgs län	—	2	7	2	1	2	8	4	12	363	153	516	2	—	2
Västernorrlands län .	—	—	4	3	3	1	7	4	11	475	147	622	10	1	11
Jämtlands län	—	—	1	1	—	—	1	1	2	230	92	322	—	—	—
Västerbottens län . .	—	—	3	3	—	—	3	3	6	146	60	206	1	—	1
Norrbottnens län . . .	—	—	1	—	—	1	1	1	2	104	37	141	1	—	1
Summa 1938	10	7	169	46	61	67	230	113	343	8 536	3 705	12 541	78	6	84
1937	15	12	149	21	60	67	209	88	297	8 406	3 465	11 871	90	8	93
1936	13	6	169	39	82	91	251	130	381	8 478	3 561	12 039	66	3	69
1935	7	12	203	38	88	92	291	130	421	8 074	3 101	11 175	104	12	116

¹ Utom Norrköpings stad. — ² Utom Malmö stad. — ³ Utom Göteborgs stad.

Tab. 9 b. Fall av smittsam könssjukdom år 1938 efter ålder och kön.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Sjukdom.	Summa.	Den smittades ålder										
		under 1 år.	1—10 år.	10—15 år.	15—20 år.	20—25 år.	25—30 år.	30—40 år.	40—50 år.	50—60 år.	över 60 år.	okänd.
Syphilis ¹ . . {m.	240	2	1	2	23	54	60	59	29	8	2	—
	120	4	3	—	14	32	28	28	8	1	2	—
Summa	360	6	4	2	37	86	88	87	37	9	4	—
Gonorrhoea . . {m.	8 836	4	8	3	919	2 910	2 341	1 914	509	172	46	10
	3 705	12	58	14	823	1 212	814	591	137	32	5	7
Summa	12 541	16	66	17	1 742	4 122	3 155	2 505	646	204	51	17
Ulcus molle . . {m.	78	—	—	—	7	26	22	12	6	4	1	—
	6	—	—	—	1	2	2	1	—	—	—	—
Summa	84	—	—	—	8	28	24	13	6	4	1	—

Anm. Fall av smittsam könssjukdom, som av läkare iakttagits, skall av honom ofördröjligen till vederbörande förste provinsialläkare (förste stadsläkare) anmälas.

¹ Här i ingå samtliga fall av syphilis, såväl ärvd som förfärad.

Tab. 9 c. Fall av smittsam könssjukdom år 1938 efter smittningsort. 107

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Län, stad	Ärvd syfilis. Syphilis congenita		Förvärvat syfilis. Syphilis acquisita						Gonorrhoea.			Ulcus molle.		
			Primaria		Secundaria		Summa							
	M.	Kv.	M.	Kv.	M.	Kv.	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.
Stockholms stad . .	—	—	87	18	8	24	45	42	87	2 769	1 373	4 142	3	1
Stockholms län {st.	—	1	2	1	1	2	3	3	6	54	26	80	—	—
{lb.	1	—	8	1	1	3	4	4	8	83	51	134	2	—
Uppsala län . . {st.	—	—	1	—	—	—	1	—	1	82	48	130	—	—
{lb.	2	—	—	1	—	—	—	1	1	14	11	25	—	—
Södermanlands l. {st.	—	—	1	—	—	1	1	1	2	47	18	65	—	—
{lb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	13	41	—	—
Norrköpings stad .	—	—	2	—	—	1	2	1	3	160	59	219	—	—
Östergötlands l. {st.	—	—	1	—	—	—	1	—	1	141	64	205	—	—
{lb.	1	2	—	—	—	—	—	—	—	47	18	65	1	—
Jönköpings l. . {st.	—	—	—	1	1	—	1	1	2	96	37	133	—	—
{lb.	—	—	1	—	—	—	1	—	1	18	10	28	—	—
Kronobergs l. . {st.	—	—	2	1	1	1	3	2	5	22	7	29	—	—
{lb.	—	—	—	—	—	1	—	1	1	11	8	19	—	—
Kalmar län . . {st.	—	—	—	—	—	1	—	1	1	92	44	136	—	—
{lb.	—	—	1	—	—	—	1	—	1	45	13	58	1	—
Gotlands län . {st.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	79	22	101	—	1
{lb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39	21	60	—	—
Blekinge län . {st.	—	—	4	2	—	4	4	6	10	82	31	113	1	—
{lb.	—	—	1	—	1	—	2	—	2	15	4	19	—	—
Kristianstads l. {st.	—	—	2	—	—	—	2	—	2	11	9	20	—	—
{lb.	—	—	1	—	—	—	1	—	1	40	18	58	—	—
Malmö stad . . {st.	1	—	4	1	2	1	6	2	8	303	144	447	—	—
Malmöhus län ² {st.	1	2	2	3	1	1	3	4	7	166	106	272	1	—
{lb.	1	—	1	—	—	—	1	—	1	83	34	117	—	—
Hallands län . {st.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	51	17	68	—	—
{lb.	—	—	1	2	—	—	1	2	3	14	4	18	—	—
Göteborgs stad . .	—	—	5	1	2	2	7	3	10	805	325	1 130	9	3
Göteborgs och {st.	—	—	1	1	—	—	1	1	2	74	31	105	—	—
Bohus län ³ . {lb.	—	—	2	1	—	1	2	2	4	49	21	70	1	—
Älvsborgs län . {st.	—	—	1	1	—	1	1	2	3	176	58	234	3	—
{lb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47	20	67	—	—
Skaraborgs län . {st.	1	—	1	—	—	—	1	—	1	54	24	78	—	—
{lb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33	9	42	—	—
Värmlands län . {st.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	104	42	146	—	—
{lb.	—	—	1	—	—	1	1	1	2	79	49	128	—	—
Örebro län . . {st.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	126	67	193	—	—
{lb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	91	31	122	—	—
Västmanlands l. {st.	—	—	1	1	—	1	1	2	3	81	36	117	—	—
{lb.	—	—	1	—	—	—	1	—	1	46	22	68	—	—
Kopparbergs l. . {st.	—	—	1	—	—	1	1	1	2	135	65	200	—	—
{lb.	—	—	4	—	1	3	5	3	8	150	71	221	—	—
Gävleborgs län . {st.	—	2	5	2	1	2	6	4	10	159	43	202	—	—
{lb.	—	—	—	—	—	1	—	1	1	190	96	286	—	—
Västernorr. l. . {st.	—	—	3	1	1	1	4	2	6	289	81	370	2	1
{lb.	—	—	1	2	—	—	1	2	3	154	52	206	—	—
Jämtlands län . {st.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	109	37	146	—	—
{lb.	—	—	—	1	—	—	—	1	1	105	54	159	—	—
Västerbottens l. {st.	—	—	—	1	—	—	—	1	1	56	27	83	—	—
{lb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	59	26	85	—	—
Norrbottnens l. {st.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38	10	48	—	—
{lb.	—	—	—	—	—	1	—	1	1	48	26	74	—	—
Norge {st.	—	—	1	—	1	1	2	1	3	64	6	70	—	—
{lb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	10	—	—
Danmark . . . {st.	—	—	4	—	—	2	4	2	6	168	9	177	—	—
{lb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—
Finland . . . {st.	—	—	3	1	—	—	3	1	4	61	1	62	—	—
{lb.	—	—	1	—	1	—	2	—	2	3	—	3	1	—
Andra länder . .	1	—	60	1	24	—	94	1	95	450	19	469	48	—
Obekant	1	—	6	1	4	9	10	10	20	227	137	364	5	—
Summa	10	7	169	46	61	67	230	113	343	3 836	3 705	12 541	78	6

¹ Utom Norrköping. — ² Utom Malmö. — ³ Utom Göteborg.

Tab. 10. Sjuksängar, intagna, döda, underhållsdagar m. m. vid lasaretten år 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Sjukvårdsområde, lasarett	Ordin. antal sjuk- sängar d. ¹ / ₁₅	Antal patienter under året		Under hålls- dagar för samtliga vårdade	Medel- tal vård- ade pr dag	Högsta antalet vårdade någon dag under året	Lägstas	Medel- längd av sjuk- husvistelsen, dagar
Stockholms stad ¹ . . .	3 752	45 440	2 708	1 230 867	3 371			
K. Serafimerlasarettet	512	7 551	366	157 678	432	488	291	21
Sjukhuset S:t Erik	1 192	8 939	1 052	420 099	1 151	1 244	958	47
Därav avd. för sinnessjuka	333	80	38	142 614	391	398	384	
Sabbatsbergs sjukhus ²	745	12 543	512	255 153	699	760	555	20
Sjukhuset S:t Göran	792	8 252	424	228 713	627	777	463	28
Maria sjukhus	263	5 185	255	98 881	271	305	208	19
Äsö sjukhus	102	1 213	91	34 562	95	111	60	29
Eastmaninstitutets sjukhus	26	971	3	8 492	23	32	7	9
Sjukhuset Eira ³ (stadens avd.)	100	786	5	26 789	73	95	50	34
Stockholms län	771	14 204	561	279 769	766			
Sjukhuset Eira ⁴ (länets avd.)	67	499	5	17 259	47	75	29	35
Stockholms l. centrallas., Stocksund	272	4 810	221	97 725	268	280	181	19
Löwenströmska las. (excl. tbc-sjukh.)	7 92	1 561	65	29 296	80	100	62	19
Södertälje lasarett	154	3 580	119	66 991	184	200	124	19
Nortälje	121	2 526	98	44 297	121	168	71	18
Östhammars	65	1 228	55	34 201	66	90	27	20
Uppsala län	623	11 520	498	215 326	590			
Akademiska sjukhuset ⁴ i Uppsala	623	11 520	498	215 326	590	670	345	21
Södermanlands län	607	13 925	394	225 323	617			
Nyköpings lasarett	¹² 162	3 659	117	68 374	189	230	106	19
Ekilstuna	⁸ 266	5 706	158	83 350	228	284	136	15
Flens	89	2 070	44	35 355	97	115	67	17
Kullbergsska sjukhuset, Katrineholm	90	2 490	75	37 644	103	134	60	15
Östergötlands län	700	12 426	554	250 191	686			
Linköpings lasarett	358	6 006	314	131 988	362	389	273	22
Söderköpings	102	1 445	53	27 808	76	97	43	19
Vadstena	120	2 526	105	49 066	134	144	94	19
Därav vårdhem f. sinnessjuka	16	2	—	5 842	16	16	16	
Finspångs lasarett	68	1 705	43	25 751	71	89	47	15
Kisa	52	744	39	15 578	43	65	28	21
Norrköpings stad	344	5 802	227	120 416	330			
Norrköpings sjukhus ⁵	344	5 802	227	120 416	330	372	231	21
Jönköpings län	493	12 368	349	202 055	554			
Jönköpings lasarett	280	6 565	227	106 567	292	350	208	16
Ulfspårre-Hägerflychtsska las. Ekajö	124	2 311	58	51 498	141	159	112	22
Därav avd. f. sinnessjuka	60	84	1	24 282	67	69	64	
Värnamo lasarett	89	3 492	64	43 990	121	132	63	12
Kronobergs län	270	5 020	221	92 902	255			
Värjö lasarett	⁹ 150	2 878	151	52 204	143	154	109	18
Ljungby	¹⁰ 120	2 142	70	40 698	112	134	82	18
Kalmar län ⁶	553	10 453	348	201 819	553			
Kalmar lasarett	261	3 962	150	87 393	239	283	142	22
Oskarshamns	105	2 193	64	38 296	105	127	72	17
Västerviks	¹¹ 137	3 339	82	58 560	160	188	86	18
Borgholms	50	959	52	17 570	48	67	31	18

¹ Rörande Norrtnalls sjukhus, barnavd., se Tab. 18 gr. B, dess avd. för kron. sjuka Tab. 19 och dess avd. för sinnessjuka styrs ber. Sinnessjukvården i riket. — ² Frånsett konvalescenthemmet (se Tab. 16) men medräknat upptagningsanstalten. — ³ Stockholms stads och läns sjukhus. — ⁴ Frånsett Centralsanatoriet. — ⁵ Härj även Trozellijukhuset (tbc-paviljong). — ⁶ Länet delat i två sjukvårdsområden. — ⁷ Ökat från 72 d. 1 april (ny bb.-avd. om 14 pl.). — ⁸ D:o från 238 d. 1/3 (öronavd.) och d. 16/9 (röntgenavd.). — ⁹ Ökat från 140 den 20/9. — ¹⁰ D:o från 90 den 15/9. — ¹¹ Under ombyggnad något mindre antal. — ¹² Dessutom konvalescentavd. om 24 pl.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Sjukvårdsområde, lasarett	Ordin. antal sjuk- sängar d. 31/12	Antal patienter under året		Under- hålls- dagar för samtliga vårdade	Medel- tal vär- dade pr dag	Högsta antalet vårdade någon dag under året	Lägst	Medel- längd av sjuk- husvi- stelsen, dagar
Gotlands län	120	2 945	105	52 930	145			
Visby lasarett	120	2 945	105	52 930	145	164	98	18
Blekinge län	482	9 214	305	161 060	442			
Karlskrona lasarett	272	5 554	180	100 575	276	298	161	18
Karlskrona »	160	3 660	125	60 485	166	198	93	16
Kristianstads län . . .	660	12 346	396	250 379	686			
Kristianstads lasarett	350	6 061	175	139 187	381	409	268	23
Därav avd. f. sinnessjuka	45	16	1	17 484	48	49	43	
Simrishamns lasarett	94	1 932	64	37 499	103	122	78	19
Angelholms »	116	2 631	107	44 829	123	139	74	17
Hässleholms »	100	1 722	50	28 864	99	117	22	17
Malmöhus län	1 738	31 528	995	656 963	1 900			
Lunds lasarett	1 089	17 944	558	408 638	1 120	1 259	841	23
Därav psykiatrisk klinik ¹	114	625	8	87 150	102	116	66	
Landskrona lasarett	116	2 810	89	44 592	122	138	88	16
Hälsingborgs »	282	5 415	172	100 299	275	307	202	18
Ystad »	100	2 012	48	37 446	103	113	74	18
Trelleborgs »	91	2 202	52	41 085	113	129	76	19
Hörby »	60	1 145	76	24 903	68	84	42	22
Malmö stad	726	10 546	350	240 185	658			
Allmänna sjukhuset	726	10 546	350	240 185	658	665	487	20
Därav psykiatriska avd:n	34	233	6	9 374	26	34	17	40
Hallands län	474	9 523	297	169 149	463			
Halmstads lasarett	224	4 546	161	77 821	213	251	137	16
Falkenberg »	116	1 378	40	40 982	112	131	91	30
Därav avd. f. sinnessjuka	56	10	1	20 440	56	59	54	
Varbergs lasarett	134	3 599	96	50 346	138	169	79	14
Göteborgs och Bohus län .	574	9 919	358	185 979	510			
Kungälv lasarett	54	490	31	15 346	42	57	31	31
Uddevalle »	279	5 597	189	99 768	273	322	160	18
Strömstads lasarett	67	1 016	34	20 984	58	72	43	20
Mölnåls »	174	2 816	104	49 881	137	168	95	17
Göteborgs stad	990	14 286	621	290 168	796			
Allmänna o. Sahlgrenska sjukhuset ⁴	803	12 093	571	244 305	670	742	535	20
Holtermanska sjukhuset	133	1 173	1	26 090	72	105	36	22
O. och M. Ekman's sjukhus	54	1 020	49	19 773	54	68	35	19
Älvsborgs län	775	15 138	580	243 407	667			
Vänersborgs lasarett	221	5 225	170	83 654	229	268	143	16
Alingsås »	139	2 467	96	43 383	119	141	84	17
Borås »	415	7 446	314	116 370	319	396	240	15
Skaraborgs län	621	12 595	406	220 492	604			
Mariestads lasarett	126	2 786	115	45 355	124	157	72	16
Lidköpings »	323	7 127	188	122 765	336	368	210	17
Falköpings »	172	2 682	103	52 372	144	185	94	19
Värmlands län	587	14 280	446	237 567	651			
Karlstads lasarett ²	358	7 430	225	123 661	339	420	225	17
Filipstads »	74	1 718	51	27 356	75	92	52	16
Torsby »	80	3 042	99	52 870	145	166	101	17
Årjängs »	75	2 070	71	33 680	92	117	51	16

¹ Ej vård enl. sinnessjuklagen. — ² Exkl. tuberkulossjukhuset samt epidemisjukhuset. — ³ Öppnades d. 16 mars. 1938 — ⁴ Ökat från 723 d. 1 okt. — ⁵ Ökat under från året 240. — ⁶ D:o från 350.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Sjukvårdsområde, lasarett	Ordin. antal sjuk- sängar d. 31/12	Antal patienter under året		Under- hålls- dagar för samtliga vårdade	Medel- tal vård- ade pr dag	Högsta antalet vårdade någon dag under året	Lägst	Medel- längd av sjuk- husvi- stelsen, dagar
Örebro län	464	9 728	329	150 252	412			
Örebro lasarett	⁵ 464	9 728	329	150 252	412	472	287	15
Västmanlands län	540	9 253	321	194 212	532			
Västerås lasarett	315	5 298	155	116 068	318	354	250	22
Därav avd. f. sinnessjuka	30	22	5	10 681	29	32	27	
Sala lasarett	110	1 687	77	35 165	96	111	66	21
Köpings »	65	1 309	47	24 129	66	83	23	18
Norberga »	50	959	42	18 850	52	62	32	19
Kopparbergs län	665	13 452	602	257 031	696			
Falu lasarett	⁶ 378	5 768	333	130 987	359	399	269	23
Därav å E. och M. Nissers minne ¹	29	112	78	9 411	26	29	19	84
Årsta »	75	1 937	80	34 070	93	110	68	18
Mora »	110	2 879	107	47 500	130	172	95	16
Smedjebackens »	38	960	31	14 525	31	58	23	15
Ludvika »	64	1 908	51	29 949	82	102	61	16
Gävleborgs län	722	13 820	544	277 878	761			
Gävle och Gästriklands lasarett . .	303	5 658	212	117 324	321	342	230	21
Söderhamns lasarett	144	2 424	112	47 872	131	143	88	20
Därav avd. f. sinnessjuka	22	11	—	8 651	24	26	20	
Hudikvalles lasarett	174	3 575	161	73 969	203	212	138	21
Därav avd. f. sinnessjuka	16	—	—	5 840	16	16	16	
Bollnäs lasarett	101	2 143	59	38 708	106	125	74	18
Västernorrlands län	917	20 118	671	361 262	990			
Härnösands lasarett	170	3 401	120	67 593	185	224	120	20
Sundsvalls »	⁷ 380	8 817	349	154 776	424	497	284	18
Örnsköldsviks » (exkl. tbc.-sjukh.)	180	3 451	110	65 386	179	189	120	19
Becke lasarett	62	1 352	45	22 903	63	78	39	17
Sollefteå »	125	3 097	47	50 604	139	164	104	16
Jämtlands län	330	6 346	281	115 277	316			
Östersunds lasarett	258	5 087	215	95 009	260	297	165	19
Svegs »	72	1 259	66	20 268	56	74	31	16
Västerbottens län	664	11 187	423	264 490	725			
Umeå lasarett	⁸ 438	7 389	255	174 791	479	524	310	24
Skellefteå lasarett	226	3 748	168	89 699	245	277	177	24
Norrbottnens län	374	7 977	265	150 042	411			
Luleå lasarett	109	2 307	60	43 834	120	137	66	18
Piteå »	109	2 331	86	46 955	129	144	93	19
Haparanda »	45	1 000	41	17 606	48	61	31	18
Gällivare »	111	2 339	78	41 647	114	138	45	17
Samtliga lasarett	20 436	365 250	14 155	7 296 886	19 989			
D:o d:o ²	20 153	365 209	14 117	7 154 272				
D:o d:o ³	19 635	363 432	13 904	7 004 527				
D:o d:o ⁴	19 390	363 287	13 896	6 911 307				

Anm. I tabellen medtagas lasaretten i sin helhet utom tbc.-sjukhusen vid Löwenströmska lasaretten, Akademiska sjukhuset samt Karlstads och Örnsköldsviks lasarett. Lasarettssv. för sinnessjuka (kommunala sinnessjukhus, grupp b), som även ingå i Sinnessjukvården i riket redovisas särskilt. Rörande Norrtälles sjukhus se tabellens första sida, not 1, och barnsjukh. S. och M. Sachs' minne Tab. 13.

¹ Sjukhem f. kroniskt sjuka. — ² Främräknad avd. för sinnessjuka vid St Eriks sjukhus i Stockholm (ingå i ber. om sinnessjukvården i riket), men medräknad avd. för barnsjukdomar, barnbördsavd. och tbc.-avd. vid lasarett (jfr dock anm.). — ³ Föregående rad utom las. tbc.-avd. (se textavd. Tab. T, not 5).

— ⁴ Föreg. rad utom avd. för sinnessjuka vid lasaretten i Vadstena, Eksjö, Kristianstad, Falkenberg, Västerås, Söderhamn och Hudiksvall (se anm.), men medräknad psykiatriska avd:n i Malmö. — ⁵ Ökat under året från 400. — ⁶ D:o från 319. — ⁷ D:o från 297. — ⁸ D:o från 347.

Tab. 11. Lasarettens inkomster år 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Sjukvårdsområde, lasarett	Summa kr.	Vårdavgifter för		Bidrag till drift o. nybyggnader				Övriga in- komster ⁹
		intagna ¹	polikl. be- handlade	staten	landsting	kommun	övriga bidrag ²	
Stockholms stad . .	13 588 881	2 806 083	883 576	985 184	248 561	8 610 909	36 074	18 494
K. Serafimerlas. (1/7 37- ³⁰ /6 38)	2 130 463	542 625	362 739	600 448	248 561	323 576	36 074	⁸ 16 440
Sjukhuset St. Erik	3 621 686	808 492	26 561	272 041	—	2 514 592	—	—
Därav avd. f. sinnessjuka	985 697	63 253	—	⁶ 272 041	—	600 403	—	—
Sabbatsbergs sjukhus ⁴ . .	3 135 103	637 431	207 960	—	—	2 289 712	—	—
Sjukhuset St. Göran	2 722 787	447 230	127 448	⁷ 111 195	—	2 036 914	—	—
Maria sjukhus	1 818 363	253 634	151 290	—	—	907 299	—	1 140
Asö sjukhus	365 615	70 962	—	—	—	294 653	—	—
Eastmaninstitutets sjukhus .	112 708	19 322	7 578	—	—	86 808	—	—
Sjukhuset Eira (stadens avd.) ⁴	196 156	26 337	—	1 500	—	157 355	—	914
Stockholms län . .	2 458 065	520 183	76	25 733	1 776 771	119 846	184	15 772
Sjukh. Eira (länets avd.) ⁴ .	119 945	—	—	500	—	119 846	—	99
Stockholms läns centrallas.	896 841	218 902	76	—	671 834	—	—	2 529
Löwenströmska lasarettet . .	484 085	53 072	—	5 529	363 527	—	—	⁹ 11 907
Södertälje lasarett	459 554	139 523	—	12 042	336 782	—	—	1 237
Norrtälje	350 967	70 455	—	7 662	272 850	—	—	—
Osthammars	170 193	38 231	—	—	131 778	—	184	—
Uppsala län . .	1 783 566	531 159	89 880	367 570	760 583	—	—	84 874
Akad. sjukh. (1/7 37- ³⁰ /6 38) ⁵	1 783 566	531 159	89 880	367 570	760 583	—	—	34 374
Södermanlands län .	1 627 636	463 635	—	23 766	1 140 235	—	—	—
Nyköpings lasarett	476 300	140 544	—	14 781	320 975	—	—	—
Eskilstuna	655 252	176 236	—	—	479 026	—	—	—
Flens	233 268	71 335	—	4 446	157 487	—	—	—
Kullbergska sjukhuset . . .	262 816	75 530	—	4 539	182 747	—	—	—
Östergötlands län .	1 756 671	534 235	—	20 719	1 147 041	—	—	4 676
Linköpings lasarett	924 597	334 234	—	13 419	584 708	—	—	2 236
Söderköpings	226 176	64 807	—	—	160 011	—	—	1 358
Vadstena	273 989	108 636	—	7 300	157 366	—	—	687
Finspång	204 869	58 032	—	—	146 442	—	—	395
Kisa	127 040	28 526	—	—	98 514	—	—	—
Norrköpings stad	1 121 684	476 523	—	7 610	—	614 562	—	22 969
Norrköpings sjukhus . . .	1 121 684	476 523	—	⁷ 7 610	—	614 562	—	22 989
Jönköpings län . .	1 318 957	393 221	—	28 434	807 302	—	—	—
Jönköpings lasarett	805 120	234 232	—	28 434	542 404	—	—	—
Ulfesparre-Hägerflychtaka las.	274 180	94 079	—	—	180 101	—	—	—
Värnamo lasarett	239 657	64 860	—	—	174 797	—	—	—
Kronobergs län . .	668 872	171 698	—	—	497 174	—	—	—
Växjö lasarett	359 763	95 932	—	—	293 831	—	—	—
Ljungby	279 109	75 766	—	—	203 343	—	—	—
Kalmar läns n:o komr.	366 142	99 492	—	14 235	252 415	—	—	—
Västerviks lasarett	366 142	99 492	—	14 235	252 415	—	—	—
Kalmar läns s:a komr.	991 425	336 152	—	—	655 273	—	—	—
Kalmar lasarett	626 744	199 690	—	—	427 054	—	—	—
Oskarshamn	262 034	96 759	—	—	165 275	—	—	—
Borgholms	102 647	39 703	—	—	62 944	—	—	—

¹ Här även inräknad ersättning av folkpensionsmedel och kommunalt pensionstillägg. — ² Här avkastning av donationer, gåvomedel. — ³ Av särskild verksamhet, hyror etc. — ⁴ Se Tab. 10. motsvarande not. — ⁵ Frånsett Centralsanatoriet. — ⁶ Bidrag till sinnessjukvård för drift- och platsbyggnader. — ⁷ För vård av tuberkulösa sjuka. — ⁸ Därav särskilda vårdavgifter å ensk. rum 7 860 kr., ersättning av friska, köksavfall, utgallrade artiklar m. m. 8 580 kr. — ⁹ Därav hyror och arrenden 9 535 kr.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Sjukvårdsområde, lasarett	Summa kr.	Vårdavgifter för		Bidrag till drift o. nybyggnader				Övriga in- komster ⁵
		intagna ¹	polikl. be- handlade	staten	landsting	kommun	övriga bidrag ³	
Gotlands län . .	372 614	112 645	2 285	600	243 384	—	13 700	—
Visby lasarett	372 614	112 645	2 285	600	243 384	—	13 700	—
Blekinge län . .	1 175 805	320 869	232	—	854 928	—	—	276
Karlekrona lasarett	743 922	209 224	232	—	584 466	—	—	—
Karlshamns »	431 883	111 145	—	—	320 462	—	—	276
Kristianstads län .	1 496 428	473 219	—	37 649	982 295	—	—	3 265
Kristianstads lasarett ⁴ . .	763 672	255 232	—	30 533	476 931	—	—	976
Simrishamns »	204 244	66 452	—	3 285	134 312	—	—	195
Ängelholms »	271 661	90 230	—	3 831	177 600	—	—	—
Hässelholms »	256 851	61 305	—	—	193 452	—	—	2 094
Malmöhus län . .	4 865 871	1 417 969	—	445 628	2 656 578	328 355	15 520	1 821
Lunds lasarett	2 946 488	933 754	—	413 798	1 583 416	—	15 520	—
Landskrona »	362 596	81 368	—	13 053	267 421	—	—	754
Hälsingborgs »	787 263	225 695	—	—	232 765	328 355	—	448
Ystad »	279 590	71 721	—	8 925	198 774	—	—	170
Trolleborgs »	298 081	72 959	—	9 852	214 821	—	—	449
Hörby »	191 853	52 472	—	—	159 381	—	—	—
Malmö stad . . .	2 384 092	790 082	15 375	86 397	—	1 489 088	—	3 200
Allmänna sjukhuset	2 384 092	790 082	15 375	86 397	—	1 489 088	—	3 200
Hallands län . . .	1 131 477	450 466	—	—	681 011	—	—	—
Halmstads lasarett	536 417	218 704	—	—	317 713	—	—	—
Falkenbergs »	299 948	96 641	—	—	203 307	—	—	—
Varbergs »	295 112	135 121	—	—	159 991	—	—	—
Göteborgs o. Bohus län	1 270 232	367 409	1 080	29 826	871 917	—	—	—
Kungälv lasarett	93 595	30 152	—	—	63 443	—	—	—
Uddevalla »	676 960	200 950	—	14 409	461 601	—	—	—
Strömstads »	132 515	43 027	10	3 816	85 662	—	—	—
Mölnåls »	367 162	93 280	1 070	11 601	261 211	—	—	—
Göteborgs stad . .	5 937 123	878 804	315 458	7 200	—	4 691 905	42 702	1 654
Allm. o. Sahlgrenska sjukh.	5 449 703	772 267	306 045	—	—	4 332 934	37 303	1 154
Holtermanska sjukhuset . .	228 006	42 008	9 301	7 200	—	169 057	—	500
Ekmanska sjukhuset	259 354	64 529	112	—	—	189 314	5 399	—
Älvsborgs län . .	1 723 759	509 316	9 814	32 598	1 172 031	—	—	—
Vänersborgs lasarett	583 067	179 964	—	12 270	390 853	—	—	—
Alingsås »	323 919	82 949	—	10 959	230 011	—	—	—
Borås »	816 753	246 403	9 814	9 369	551 167	—	—	—
Skaraborgs län . .	1 506 646	457 827	3 900	16 176	1 030 743	—	—	—
Mariestads lasarett	338 259	98 486	—	5 529	234 244	—	—	—
Lidköpings »	772 170	236 522	3 900	10 647	521 101	—	—	—
Falköpings »	396 217	122 819	—	—	275 398	—	—	—

¹ Se föreg. sida not 1. — ² D:o not 2. — ³ D:o not 3. — ⁴ Därj även upptagningsanstalten för sinnessjuka.
— ⁵ För vård av obe-sjuka och sinnessjuka. — ⁶ Därav från lantgård etc. 800 kr. och elevavgifter 2 400 kr.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Sjukvårdsområde, lasarett	Summa kr.	Vårdavgifter för		Bidrag till drift o. nybyggnader				Övriga inkomster ⁸
		intagna ¹	polikl. behandlade	staten	landsting	kommun	övriga bidrag ²	
Värmlands län . .	1 832 718	408 461	—	21 189	1 404 922	—	—	3 141
Karlstads lasarett ⁴	1 132 952	220 907	—	10 467	900 605	—	—	973
Filipstad ⁵	208 397	41 506	—	4 377	162 451	—	—	63
Torsby	258 925	80 575	—	6 345	170 907	—	—	1 098
Ärgångs	232 439	60 473	—	—	170 959	—	—	1 007
Örebro län . .	1 106 844	311 872	—	—	795 472	—	—	—
Örebro lasarett.	1 106 844	311 372	—	—	795 472	—	—	—
Västmanlands län . .	1 671 008	404 625	965	24 897	1 154 525	2 500	81 866	1 630
Västerås lasarett	771 204	250 301	965	24 897	409 045	2 500	781 866	81 630
Sala	226 434	69 602	—	—	156 832	—	—	—
Köpings	521 365	48 404	—	—	472 961	—	—	—
Norbergs	152 005	36 318	—	—	115 687	—	—	—
Kopparbergs län . .	1 701 109	483 943	—	8 402	1 203 394	—	—	5 370
Falu lasarett	927 649	245 015	—	8 402	674 232	—	—	—
Avesta	191 170	64 168	—	—	127 002	—	—	—
Mora	268 514	85 812	—	—	182 702	—	—	—
Smedjebackens	78 495	26 656	—	—	46 469	—	—	105 370
Ludvika	235 281	62 292	—	—	172 989	—	—	—
Gävleborgs län . .	2 008 604	669 370	43 609	—	1 015 149	280 476	—	—
Gävle o. Gästriklands lasarett	873 013	283 943	11 28 118	—	280 476	280 476	—	—
Söderhamns	350 687	119 032	—	—	231 655	—	—	—
Hudikavalls	469 271	178 300	11 15 491	—	275 480	—	—	—
Bollnäs	315 633	88 095	—	—	227 538	—	—	—
Västernorrlands län .	2 590 756	628 038	—	—	1 960 608	—	660	1 450
Härnösands lasarett	486 525	113 261	—	—	373 264	—	—	—
Sundsvalls	1 057 740	284 448	—	—	772 142	—	—	81 150
Örnsköldsviks ³ (exkl. tbc-sjukh.)	461 319	104 695	—	—	355 964	—	660	—
Backe lasarett	161 282	31 573	—	—	129 409	—	—	8 300
Sollefteå	423 890	94 061	—	—	329 829	—	—	—
Jämtlands län . .	818 411	322 105	—	—	496 306	—	—	—
Östersunds lasarett	631 516	264 642	—	—	366 874	—	—	—
Svegs	186 895	57 463	—	—	129 432	—	—	—
Västerbottens län . .	1 732 260	467 262	283	7 160	1 254 920	—	—	2 635
Umeå lasarett	1 164 590	292 914	—	—	871 676	—	—	—
Sollefteå	567 670	174 348	283	7 160	383 244	—	—	2 635
Norrbottnens län . .	1 164 480	160 448	101	—	1 003 931	—	—	—
Luleå lasarett	298 499	50 137	—	—	248 362	—	—	—
Piteå	360 843	48 439	—	—	312 404	—	—	—
Haparanda	185 566	17 385	101	—	168 080	—	—	—
Gällivare	319 572	44 487	—	—	275 085	—	—	—
Samtliga lasarett	62 174 131	16 011 111	1 366 634	2 190 973	26 157 469	16 136 491	190 706	120 747
D:o D:o ⁵	61 233 434	15 947 858	1 366 634	1 918 932	26 157 469	155 360 988	190 706	120 747
D:o D:o ⁶	59 849 921	15 783 128	1 366 634	1 734 231	26 019 612	146 374 79	190 055	118 782

Anm. Tabellen upptager samma sjukhus som Tab. 10.

¹ Se tabellens första sida, not 1. — ² D:o not 2. — ³ D:o not 3. — ⁴ Tuberkulossjukhuset ingår ej. (ej heller epidemisjukhuset). — ⁵ Frånräknad avd. för sinnessjuka vid S:t Eriks sjukhus (se Sinnessjukvården i riket); se även Tab. 10, anm. — ⁶ Föregående rad utom tbc-avd. vid lasarett (se Tab. 1, not 5). — ⁷ Från pensionsstyrelsen (reumatiska avd.). — ⁸ Elevavgifter. — ⁹ För vård av kroniskt sjuka. — ¹⁰ Brandskadeersättning. —

¹¹ Sjukvårdsavgifter.

Tab. 12. Lasarettens utgifter år 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Lasarett	Summa kr.	Avlö- ningar, pensions- avgifter	Expe- ditions- kost- nader ¹	Di- verse ²	Läke- medel	För- bruk- nings- artiklar m. m. för sjuk- vård ³	Kost- håll	Värme, lyse, vatten	Tvätt- och ren- håll- ning	Inven- tariers under- håll och kom- plette- ring ⁴	Fastig- heters under- håll ⁵	Sär- skild verk- samhet ⁶	Hyror (o. hy- reser- sätt- ning)	Nyan- lägg- ning och nyan- skaff- ning	Kostnad per vårdag ⁷
Stockholms stad.															
K. Serafimerlas. ($\frac{1}{7}$ 37— $\frac{30}{100}$ 38) ⁸	2 180 463	1 050 664	32 018	6 222	102 575	225 378	334 981	114 346	14 050	159 239	42 626	¹⁰ 6 739	41 630	—	13.16
Sjukhuset St Erik	3 621 686	1 969 673	25 678	46 814	168 647	179 294	585 356	157 032	36 633	105 492	79 813	—	7 300	259 953	7.98
Därav avd. för sinnessjuka	935 697	575 414	8 737	15 942	5 181	1 430	199 462	58 528	12 885	85 952	27 215	—	—	—	9.56
Sabbatsbergs sjukhus	3 135 108	1 545 920	35 958	47 859	179 557	320 279	484 107	188 634	45 688	93 287	81 800	—	7 713	104 350	11.85
Sjukhuset St Göran	2 722 787	1 259 751	31 802	29 693	96 855	152 371	359 209	161 587	106 440	101 005	62 334	—	—	361 741	10.32
Maria sjukhus	1 313 343	652 614	19 036	29 900	61 996	162 613	150 904	62 350	55 952	58 028	21 671	—	—	38 298	12.89
Åsö sjukhus	365 615	225 085	3 508	2 682	14 169	18 557	52 939	13 341	14 789	9 192	8 496	—	2 857	—	10.50
Kastmansinstitutets sjukhus	117 708	66 060	3 326	822	2 449	8 005	14 920	8 490	7 039	1 544	1 053	—	—	—	13.39
Sjukhuset Eira (stadens avd.)	186 156	96 376	1 862	3 749	5 532	8 271	38 978	12 037	3 183	4 567	11 601	—	—	—	6.96
Stockholms län.															
Sjukhuset Eira (länets avd.)	119 945	62 095	1 202	2 393	3 564	5 322	25 132	7 756	2 051	2 936	7 474	—	—	—	6.96
Stockholms läns centrallasarett	898 841	342 020	14 442	8 559	53 520	75 153	149 267	66 324	7 685	58 198	32 412	347	2 102	83 311	8.26
Löwenströmska lasarettet	434 035	92 988	5 340	4 217	11 858	10 271	47 500	22 937	15 179	16 862	7 196	126	—	198 718	8.08
Södertälje lasarett	459 584	196 549	7 040	4 196	28 809	24 893	92 898	45 525	7 470	33 021	18 788	—	1 237	29 834	6.86
Norrhälje	350 967	143 867	6 050	4 333	15 964	26 077	67 794	47 484	2 409	24 183	8 305	—	4 141	—	7.88
Östhammars	170 198	74 080	2 584	1 860	6 668	7 827	44 681	23 472	1 989	4 560	2 474	—	—	—	7.03
Uppsala län.															
Akad. sjukhuset ($\frac{1}{7}$ 37— $\frac{30}{100}$ 38) ⁹	1 788 568	770 614	28 497	53 803	104 836	150 175	374 678	130 500	13 026	102 550	43 184	¹¹ 11 705	—	—	8.33
Södermanlands län.															
Nyköpings lasarett	476 300	158 158	7 524	5 590	27 420	30 368	111 807	47 138	¹² 6	34 089	17 695	—	14 338	22 167	6.37
Eskilstuna	655 252	221 792	13 639	8 061	35 292	53 128	133 790	61 631	11 339	45 307	16 175	4 239	13 887	36 982	7.25
Flens	233 268	86 580	4 356	3 555	5 222	12 070	50 378	29 123	2 925	13 623	6 370	86	2 820	7 520	6.27
Kullbergskas sjukhuset, Katrineholm	262 816	90 860	5 937	4 560	8 598	13 676	58 957	25 359	658	15 194	5 313	2 274	11 154	20 275	6.15
Östergötlands län.															
Linköpings lasarett	924 597	328 375	18 283	8 712	61 608	56 697	207 821	89 995	3 765	53 552	29 721	¹³ 11 867	25 949	33 253	6.56
Söderköpings	230 176	96 112	4 135	2 171	8 458	14 374	42 221	27 385	917	13 329	11 142	257	5 675	—	7.93
Vadstena	278 980	91 003	3 491	2 434	13 160	20 404	64 836	29 105	3 857	22 077	11 120	—	5 508	7 495	5.32
Finspångs	204 869	70 707	3 325	1 980	5 331	17 059	39 532	25 191	1 691	12 832	17 495	—	5 014	4 700	7.58
Kisa	127 040	49 462	2 199	1 540	7 157	6 850	30 997	16 469	1 454	6 341	3 257	—	543	800	8.07

Norrköpings stad.																
Norrköpings sjukhus	1 121 684	415 923	16 210	10 798	54 977	98 957	217 029	97 221	60 871	64 024	30 356	¹³ 4 907	32 382	23 030	8 55	
Jönköpings län.																
Jönköpings lasarett	805 120	283 137	12 709	4 480	53 438	45 903	159 355	74 143	9 489	61 965	20 660	¹⁴ 10 442	13 378	74 673	6 78	
Ulfaparre-lägerhynchata las. Ekajö	274 180	109 639	2 906	2 867	10 146	17 999	62 004	36 865	2 828	16 409	8 976	—	—	3 542	5 26	
Värnamo lasarett	239 657	86 302	3 644	5 931	11 518	19 857	48 543	19 597	3 129	18 675	9 121	—	1 440	11 900	5 14	
Kronobergs län.																
Växjö lasarett	389 768	140 784	6 551	3 606	30 274	43 582	80 752	41 070	5 590	19 114	8 001	¹⁷ 7 391	3 050	—	¹⁷ 7 27	
Ljungby "	279 100	88 775	4 501	2 336	15 795	24 353	52 767	26 430	2 827	25 618	3 842	¹⁶ 5 673	2 423	26 800	²⁰ 6 14	
Kalmar län.																
Kalmar lasarett	626 744	246 655	12 888	16 107	33 899	40 529	117 663	66 669	5 543	51 911	21 338	—	6 630	7 812	7 08	
Oskarshamn "	262 084	92 717	4 554	4 111	15 130	18 697	63 784	28 410	4 339	18 588	7 134	—	1 570	—	6 80	
Västerviks "	366 142	157 088	5 559	6 534	16 260	18 236	74 877	42 030	3 189	29 252	5 919	—	4 198	3 000	6 20	
Borgholms "	102 647	39 258	1 600	1 323	7 958	3 007	27 667	10 599	1 147	5 644	3 430	—	1 083	—	5 78	
Gotlands län.																
Visby lasarett	372 614	118 385	5 729	6 275	16 422	34 849	90 243	34 608	3 696	24 056	16 798	3 048	4 289	14 212	6 69	
Blekinge län.																
Karlekrona lasarett	743 922	241 832	13 155	8 161	30 053	41 939	139 058	82 004	8 981	43 450	18 573	272	2 944	113 500	6 24	
Karlshamn "	431 883	148 028	5 736	5 562	21 819	20 969	92 410	38 662	6 469	24 426	14 992	—	6 725	47 000	6 27	
Kristianstads län.																
Kristianstads lasarett	768 672	324 646	9 197	9 237	38 285	47 016	159 986	61 329	1 961	51 432	29 123	¹⁷ 18 622	12 840	—	²¹ 5 26	
Simrishamn "	204 244	85 190	3 665	3 525	7 897	9 982	42 259	19 446	1 788	14 692	7 289	¹⁷ 1 122	1 121	4 267	²¹ 5 27	
Ängelholms "	271 661	112 265	5 715	4 810	12 896	15 240	52 365	28 685	6 794	13 509	6 960	¹⁷ 5 307	4 615	2 500	²¹ 5 78	
Hässelholms "	256 851	98 860	9 449	7 196	14 050	19 997	53 739	29 923	1 677	17 063	4 898	—	—	—	8 89	
Malmöhus län.																
Lunds lasarett	2 946 488	1 128 991	29 545	17 690	207 168	258 591	673 381	220 345	52 120	177 711	90 816	—	84 655	5 475	6 99	
Landskrona "	382 590	145 555	6 831	4 311	22 193	28 966	72 256	30 454	2 804	19 717	19 854	—	—	9 556	7 91	
Hälsingborgs "	797 263	338 433	10 706	7 649	47 272	67 186	170 968	64 626	6 020	29 720	21 704	—	6 832	16 148	7 62	
Ystad "	279 590	100 193	3 456	3 571	14 336	13 043	60 657	22 498	5 096	18 520	13 330	—	8 870	16 021	7 04	
Trelleborgs "	293 061	117 712	3 996	3 985	18 553	16 134	69 875	24 601	2 667	19 207	10 084	—	6 225	5 062	6 98	
Hörby "	191 853	87 568	3 360	4 421	5 905	12 075	36 905	17 339	1 507	13 598	2 382	—	988	5 805	7 43	
Malmö stad.																
Allmänna sjukhuset i Malmö .	2 384 092	1 082 027	32 442	7 825	82 833	107 157	379 786	155 739	23 330	104 505	57 638	—	—	350 809	8 47	

Anm. Tabellen upptager samtliga i Tab. 10 medtagna anstalter (jfr Tab. 10, anm.). I tabellen ingå även i förekommande fall kostnader för polikliniker och röntgenlaboratorier. — Utgifter för hyror äro vid beräkning av kostnad för underhållsdag frändragna.

¹ Skrivutensilier, tryckningskostnader, post-, telegram- o. telefonavgifter o. d. — ² Skatter, försäkringsavgifter, facklitteratur, undervisningsmateriel, tandvård, patienters förströelse och sysselsättning o. d. — ³ Förbandsartiklar, röntgen- och ljusbehandlingsmateriel, laboratorieundersökningar o. d. — ⁴ Instrument, möbler, linne-, gång- o. sängkläder o. d. — ⁵ Parker, gårdar, vägar (även renhållning) o. d. — ⁶ Automobiles (stall), verkstäder, trädgård och jordbruk, skogskötsel o. d. — ⁷ Efter avdrag av utgifter för nyanläggning av byggnader och nyanskaffning av inventarier samt hyror. — ⁸ Motsvarande antal underhållsdagar 158 764. — ⁹ D:o 214 148. I utgifter är Centralsanatoriet icke medräknat. — ¹⁰ För sjukgymnastikutbildning. — ¹¹ Verkstäder. — ¹² Sköterskeskolan. — ¹³ Förebyggande mödr- och barnvård m. m. — ¹⁴ Elefskola. — ¹⁵ Därav för insulin (ambulatoriskt) till behövande 4 449 kr. — ¹⁶ D:o 3 030 kr. — ¹⁷ För insulin till behövande. — ¹⁸ Inkomster, netto, av tvätt 4 189 kr. samt utgifter för renhållning 4 195 kr. — ¹⁹ Frånsett 7 391 kr. (kol. 13). — ²⁰ Frånsett utgifter för insulin (not 16). — ²¹ D:o d:o (not 17).

Tab. 12. (Forts.) *Lasarettens utgifter år 1938.*

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Lasarett	Summa kr.	Avlö- ningar, pensions- avgifter	Expe- ditions- kost- nader ¹	Di- verse ²	Läke- medel	För- bruk- nings- artiklar m. m. för sjuk- vård ³	Kost- håll	Värme, lyse, vatten	Trätt- och ren- håll- ning	Inven- tariers under- håll och kom- plette- ring ⁴	Fastig- heters under- håll ⁵	Sär- skild verk- samhet ⁶	Hyror (o. hy- reser- sätt- ning)	Nyan- lägg- ning och nyan- skaff- ning	Kostnad per vårdad ⁷
Hallands län.															
Halmstads lasarett	596 417	195 516	10 909	4 468	23 323	34 421	110 866	55 330	7 546	30 243	11 256	—	2 068	50 470	6.22
Falkenbergs „	299 948	88 854	4 175	1 927	8 041	9 523	57 972	23 815	3 013	21 942	17 271	—	15	63 400	5.77
Varbergs „	295 112	108 489	4 752	2 673	18 864	21 383	72 634	27 363	2 796	18 328	11 251	—	1 286	10 295	5.63
Göteborgs och Bohus län.															
Kungälväs lasarett	93 595	35 515	1 046	1 075	6 179	3 700	21 980	10 295	1 604	5 671	6 531	—	—	—	6.10
Uddevalläs „	676 900	281 681	10 598	6 333	37 337	56 828	159 194	36 944	8 149	34 650	29 371	—	—	15 877	6.63
Strömstads „	132 515	53 466	2 513	460	5 666	7 513	29 660	13 743	1 771	10 187	7 536	—	—	—	6.32
Mölnadaläs „	867 162	127 761	4 358	2 158	14 082	15 909	79 875	19 933	3 707	14 950	5 263	—	—	79 165	5.77
Göteborgs stad.															
Allm. o. Sahlgrenska sjukhuset . .	5 449 703	1 416 951	44 122	19 056	120 964	269 757	501 076	237 260	43 276	130 125	89 580	—	7 295	257 139	11.75
Holtermanska sjukhuset	228 066	106 706	2 272	1 143	8 787	14 170	46 100	25 878	2 826	10 178	7 760	535	—	1 660	8.68
O. och M. Ekmanäs sjukhus	259 354	123 077	3 358	919	8 525	9 549	39 372	15 983	2 186	10 116	4 412	24	—	41 834	11.00
Älvsborgs län															
Vänersborgs lasarett	583 087	228 895	9 490	3 592	34 323	37 498	136 223	45 307	6 435	36 605	15 857	—	20 652	8 210	6.62
Alingsås „	823 919	106 546	6 220	3 111	16 973	20 662	67 370	19 646	4 676	22 642	14 176	—	5 949	35 950	6.50
Borås „	816 753	310 337	17 652	4 180	40 274	71 868	206 853	78 412	10 915	41 961	16 242	—	10 060	8 000	6.86
Skaraborgs län.															
Mariestads lasarett	338 259	115 175	4 905	3 965	24 828	25 257	76 394	26 308	2 638	23 203	19 284	—	5 501	10 803	7.10
Lidköpings „	772 170	290 569	12 435	8 808	33 539	85 297	177 754	67 979	6 551	40 989	27 475	144	5 250	15 381	6.07
Falköpings „	898 217	144 290	7 305	5 420	26 112	30 649	93 722	29 072	5 516	30 791	7 313	—	7 229	10 798	7.26
Värmlands län.															
Karlstads lasarett (exkl. tb-sjukh.)	1 182 952	390 685	15 858	11 257	46 667	60 297	241 122	86 587	12 034	86 547	67 138	106 399	51 126	57 236	8.29
Filipstad „	208 897	73 121	3 315	2 892	5 398	9 921	47 216	24 274	1 554	14 750	8 472	—	—	17 484	6.98
Torsby „	258 925	82 581	3 524	3 738	19 483	26 548	64 279	22 086	3 830	25 060	5 952	—	2 962	—	4.84
Årjängs „	232 439	74 358	3 871	4 990	12 716	16 060	57 774	18 707	2 196	17 994	10 707	356	6 094	6 617	6.52

Örebro län.													
Örebro lasarett	1 106 844	392 807	18 119	16 220	73 227	94 214	254 682	105 789	7 452	48 266	38 981	—	31 498 25 591 7 00
Västmanlands län.													
Västerås lasarett	771 204	317 883	14 352	6 739	32 156	59 972	160 637	61 554	5 296	55 196	28 133	610	28 725 — 6 40
Sala „	226 434	84 852	3 515	1 409	10 685	16 179	50 210	25 821	4 332	11 218	13 128	—	2 450 2 606 6 27
Köpings „	521 365	60 888	3 231	2 073	7 975	6 954	33 964	13 721	3 863	16 112	4 530	—	368 055 6 85
Norbergs „	152 005	48 661	3 158	2 793	5 373	9 295	38 109	15 812	3 639	14 042	4 808	—	525 5 790 7 78
Kopparbergs län.													
Falu lasarett	927 649	376 174	18 657	10 370	39 716	96 956	181 981	87 826	13 235	48 279	41 241	—	13 214 — 6 98
Avesta „	191 170	81 221	4 052	2 598	5 675	18 436	39 715	15 017	2 738	13 295	7 983	—	440 — 5 60
Mora „	268 514	97 115	4 765	3 177	15 250	18 845	64 880	15 852	2 167	14 015	10 467	—	3 308 18 672 5 19
Smedjebackens „	78 495	25 470	1 626	845	5 070	6 722	21 405	4 574	4 086	7 204	1 026	28	50 390 5 87
Ludvika „	235 281	76 023	4 209	4 068	9 996	20 724	46 069	18 834	2 733	13 857	10 617	547	3 197 24 409 6 98
Gävleborgs län.													
Gävle och Gästriklands lasarett . .	873 013	349 252	16 766	8 538	55 259	77 684	192 070	66 883	6 135	51 810	21 168	—	27 449 — 7 20
Söderhamns „	350 687	131 532	5 487	4 601	18 204	14 600	35 454	42 717	5 396	24 457	9 714	—	10 475 — 7 11
Hudiksvalls „	469 271	177 914	5 906	4 907	30 666	26 708	120 693	43 199	5 310	31 619	16 086	—	6 263 — 6 26
Bollnäs „	315 633	115 223	4 249	6 004	9 603	23 304	61 958	99 523	3 606	16 469	9 947	—	1 824 37 857 7 12
Västernorrlands län.													
Härnösands lasarett	496 525	165 732	7 762	4 640	32 448	38 814	122 096	34 892	5 406	21 744	4 456	—	14 032 34 500 6 48
Sundsvalls „	1 057 740	405 092	14 746	7 705	79 390	91 609	300 911	80 491	13 968	46 209	8 559	112 337	6 722 — 6 79
Örnsköldavika „ (exkl. tbc-sjukh.)	461 819	171 769	8 754	5 862	25 489	31 130	112 958	34 823	6 933	32 436	9 506	1 708	6 106 13 845 6 75
Backe lasarett	161 282	62 423	2 561	1 817	3 379	12 447	43 776	13 167	3 456	12 606	5 625	26	— 7 04
Sollefteå „	423 890	120 352	7 546	2 424	17 964	32 992	89 689	38 181	4 911	26 545	5 941	1 647	14 972 60 725 6 88
Jämtlands län													
Östersunds lasarett	631 516	233 342	9 764	7 998	36 726	47 364	151 835	55 392	7 332	33 173	22 346	112 249	11 762 12 243 6 87
Svegs „	186 895	56 137	3 114	1 926	10 973	18 555	59 803	37 384	2 725	10 784	10 382	—	113 — 9 20
Västerbottens län.													
Umeå lasarett	1 164 590	400 922	18 810	9 785	78 302	102 974	325 486	71 098	10 172	90 724	24 162	55	32 099 — 6 48
Skellefteå „	567 670	221 707	8 737	4 221	27 590	34 158	162 913	39 020	2 593	35 745	13 701	—	10 247 — 6 14
Norrbottnens län.													
Luleå lasarett	298 499	105 420	6 596	5 439	16 515	18 490	64 401	29 133	4 343	21 517	12 038	—	5 994 8 613 6 48
Piteå „	360 843	116 753	6 589	6 444	23 825	42 476	75 627	37 092	1 632	20 118	11 541	—	2 956 15 789 7 29
Haparanda „	185 506	53 631	1 896	2 042	4 491	5 777	22 360	20 088	1 890	9 136	9 657	—	1 377 53 222 7 44
Gällivare „	819 572	112 238	5 447	3 664	13 633	26 818	66 545	41 853	1 564	21 473	11 194	—	50 15 092 7 31
Samtliga lasarett												719 461 565 2583	
D:o d:o *												719 461 565 2583	
D:o d:o °												719 461 565 2583	

¹ Se föregående uppslag not 1. — ² D:o not 2. — ³ D:o not 3. — ⁴ D:o not 4. — ⁵ D:o not 5. — ⁶ D:o not 6. — ⁷ D:o not 7. — ⁸ Här utesluten avdelningen för sinnessjuka vid St Eriks sjukhus (se Sinnessjukvården i riket); se även tabellens anm. — ⁹ Föregående rad utom tbc.-avd. vid las. (se härnär Tab. T, not 5, samt Tab. 17). — ¹⁰ Därav för elevskola 3 911 kr. och avskrivna patentavgifter 1 181 kr. — ¹¹ För elevundervisning. — ¹² Hyresersättningar.

Tab. 13. Sammanställning av uppgifterna från *sjukstugorna* angående sjuksängar, intagna, döda och underhållsdagar samt inkomster och utgifter för år 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Landstingsområden, sjukstugor	Ordin. antal sjuk- sängar d. 31/12	Antal patienter under året		Under- hålls- dagar för samtliga vårdade	Med- del- tal vård- ade pr dag	Hög- sta antal någon dag vård- ade	Sjuk- hus- vistel- sen, medel- tal dagar	Summa in- komster, kr.	D ä r a v				Summa ut- gifter, kr.	D ä r a v			Kostnad ¹ per underhållsdag, kr.
		in- tagna	döda						patient- avgifter	tillskott av lands- ting	tillskott av kom- mun	löner		kosthåll	nyan- läggn., nyan- skaffn., hyror		
Uppsala län.	46	904	36	18 142	36			88 012	20 092	67 920	—	88 012					
Sjukstugan i Enköping	30	698	21	9 812	27	34	14	64 924	15 713	49 211	—	64 924	24 451	12 972	—	6 62	
» Lövså bruk	16	206	15	3 330	9	16	16	23 088	4 379	18 709	—	23 088	9 644	4 797	—	6 93	
Södermanlands län.	68	1 499	50	26 191	72			153 166	51 081	102 068	—	153 166					
Sjukstugan i Strängnäs	30	672	33	12 882	35	44	18	75 683	26 384	49 299	—	75 683	26 890	14 148	142 650	5 60	
» Mariefred	20	413	8	6 929	19	25	17	36 292	12 713	23 579	—	36 292	13 355	7 877	—	5 04	
» Trosa	18	414	9	6 380	18	27	15	41 191	11 984	29 190	—	41 191	13 762	8 409	750	6 84	
Östergötlands län.	26	352	13	7 484	20			56 235	15 353	38 207	—	56 235					
Sjukstugan i Rejmyre	20	232	5	5 244	14	23	23	36 323	9 701	26 141	—	36 323	11 234	7 650	—	6 72	
» Åtridaberg	6	120	8	2 240	6	9	18	19 962	5 652	12 066	—	19 962	8 443	3 738	—	8 81	
Jönköpings län.	119	2 810	107	54 248	148			481 627	83 092	348 535	—	481 627					
Sjukstugan i Gislaved	14	303	10	4 701	13	18	16	30 192	6 279	23 913	—	30 192	9 770	7 299	161 913	6 02	
» Näsjo (Malmbergs stift)	41	1 147	35	20 720	57	63	17	123 629	36 310	87 379	—	123 629	34 274	28 224	161 1890	5 40	
» Sävsjö	14	195	5	5 448	15	18	28	102 954	6 893	96 061	—	102 954	8 395	9 505	52 037	9 34	
» Tranås	14	422	15	8 207	22	30	19	67 224	16 617	50 607	—	67 224	18 799	13 849	172 534	7 88	
» Unnaryd	12	153	17	4 463	12	16	37	31 018	4 919	26 099	—	31 018	9 697	5 913	16 200	6 90	
» Vetlanda	24	590	25	10 709	29	45	17	76 550	12 074	64 476	—	76 550	18 610	21 103	—	7 15	
Kronobergs län.	43	671	26	17 982	49			80 422	24 175	56 247	—	80 422					
Sjukstugan i Lenhovda	19	322	12	8 849	24	28	27	35 871	11 250	24 621	—	35 871	12 157	8 997	—	4 06	
» Tingsryd	24	349	14	9 133	25	32	26	44 551	12 925	31 626	—	44 551	12 165	11 957	—	4 86	
Kalmar län.	55	1 084	27	23 015	63			147 511	41 173	106 338	—	147 511					
Sjukstugan i Vimmerby (n:a l.-omr.)	30	712	12	14 298	39	50	20	103 733	23 802	79 931	—	103 733	33 022	27 478	192 590	6 51	
» Mönsterås (s:a landst.-	14	224	10	5 263	14	19	23	28 961	10 615	18 346	—	28 961	12 213	6 487	—	5 60	
» Söderåkra ² omr. }	11	148	5	3 454	10	13	23	14 817	6 756	8 061	—	14 817	4 571	4 556	—	4 29	
Hallands län.	38	813	28	12 173	33			71 528	30 801	40 727	—	71 528					
Sjukstugan i Kungsbacka	18	357	12	6 168	17	22	17	37 418	16 534	20 884	—	37 418	13 524	9 834	—	6 06	
» Laholm	20	456	16	6 005	16	24	13	34 110	14 267	19 843	—	34 110	12 650	7 948	202 000	5 38	
Göteborgs och Bohus län.	30	606	6	11 575	32			73 135	24 681	46 954	1 500	73 135					
Sjukstugan i Lysekil	30	696	6	11 575	32	42	17	73 135	24 681	46 954	1 500	73 135	27 915	17 111	—	6 32	

Älvsborgs län.			137	3 042	126	51 915	142	405 361	114 837	290 488	—	405 361	—	—	—	—
Sjukstugan i Ulricehamn	20	561	21	9 783	27	35	17	66 618	28 614	38 004	—	66 618	20 319	16 807	18 244	5 81
„ „ „ Ämål	24	536	24	7 826	21	31	15	70 175	15 210	54 929	—	70 175	20 579	14 339	—	8 97
„ „ „ Trollhättan	30	482	12	9 655	26	36	19	65 856	24 334	41 522	—	65 856	22 600	18 896	—	6 82
„ „ „ Bäckefors	39	1 129	48	18 234	50	64	16	160 882	36 301	124 581	—	160 882	34 979	28 108	48 117	6 19
„ „ „ Srenljunga	24	334	21	6 427	18	24	19	41 830	10 378	31 452	—	41 830	14 095	11 324	—	6 51
Värmlands län.			180	3 243	153	65 462	179	414 574	97 892	316 244	—	414 574	—	—	—	—
Sjukstugan i Kristinehamn	40	758	36	17 266	47	52	23	108 705	27 199	81 120	—	108 705	29 534	21 603	3 370	6 11
„ „ „ Arvika	42	1 020	47	16 348	44	58	16	97 227	28 398	68 829	—	97 227	31 837	26 516	21 5 650	5 60
„ „ „ Dalby	24	374	17	6 442	18	—	17	55 806	7 619	48 187	—	55 806	13 442	8 927	14 681	6 39
„ „ „ Snane	24	309	17	8 303	23	30	27	39 032	10 409	28 623	—	39 032	15 807	9 886	—	4 70
„ „ „ Säffle	26	435	18	9 724	27	37	22	72 032	14 494	57 486	—	72 032	20 601	17 222	22 3 238	7 07
„ „ „ Uddeholm	24	347	18	7 379	20	33	21	41 772	9 773	31 999	—	41 772	15 184	9 225	3 500	5 18
Örebro län.			171	4 662	150	72 199	198	492 962	114 222	378 363	—	492 962	—	—	—	—
Sjukstugan i Askersund	24	498	17	8 335	23	29	17	45 033	12 893	31 844	—	45 033	16 700	11 715	18 835	5 80
„ „ „ Lindsberg	34	627	13	11 281	31	39	18	128 202	19 358	108 844	—	128 202	27 693	14 938	49 875	6 94
„ „ „ Nora	24	633	15	10 177	28	36	16	75 985	20 363	55 622	—	75 985	24 375	16 377	1 450	7 82
„ „ „ Hällefors	26	741	23	10 950	30	36	15	80 520	16 902	63 618	—	80 520	24 682	16 272	22 5 665	6 83
„ „ „ Karlskoga	30	1 415	55	16 893	46	57	12	81 552	22 286	59 266	—	81 552	30 262	20 022	—	4 83
„ „ „ Ljusnarsberg	24	565	20	10 812	30	37	19	65 998	17 434	48 483	—	65 998	21 489	13 795	—	5 99
„ „ „ Ramsberg	9	183	7	3 751	10	14	21	15 672	4 986	10 686	—	15 672	5 244	4 529	—	4 18
Västmanlands län.			15	247	11	4 286	12	24 505	7 217	17 288	—	24 505	—	—	—	—
Sjukstugan i Östervåla	15	247	11	4 286	12	20	17	24 505	7 217	17 288	—	24 505	7 110	4 907	—	5 72
Kopparbergs län.			216	4 052	177	75 210	206	13 472 145	127 983	812 014	100	472 145	—	—	—	—
Sjukstugan i By	14	234	11	5 517	15	20	24	33 361	9 017	24 244	100	33 361	8 872	7 182	2 254	5 64
„ „ „ Domnarvret	20	592	21	10 282	28	36	17	96 250	17 150	44 100	—	68 250	21 683	16 832	18 3 398	6 30
„ „ „ Gagnef (Djurås)	14	300	14	6 479	18	23	21	33 028	10 378	22 650	—	33 028	7 893	7 101	—	5 10
„ „ „ Grangårde ³⁵ (Sunnansjö)	14	72	3	1 592	4	—	21	27 470	2 433	25 037	—	27 470	6 383	3 612	—	17 98
„ „ „ Grängesberg ²⁴	21	456	21	8 277	23	27	18	57 193	14 793	20 000	—	57 193	16 357	12 874	—	6 91
„ „ „ Hedemora	15	209	26	4 099	11	17	19	24 147	6 804	17 343	—	24 147	7 577	5 957	1 850	5 44
„ „ „ Lima	7	101	4	2 114	6	13	21	14 586	3 669	10 917	—	14 586	6 613	3 349	—	6 90
„ „ „ Leksand	17	262	20	5 302	15	22	20	40 607	8 590	31 157	—	40 607	8 872	6 830	—	7 66
„ „ „ Långshyttan	12	232	4	4 338	12	18	19	29 437	7 569	20 168	—	29 437	8 979	4 652	4 250	5 81
„ „ „ Malung	19	446	12	6 168	17	27	14	38 211	11 935	26 276	—	38 211	9 980	9 582	—	6 19
„ „ „ Näs	12	272	8	3 935	11	—	14	21 570	6 980	14 590	—	21 570	7 440	5 048	—	5 48
„ „ „ Svärdsjö	17	344	6	6 437	18	25	19	24 675	11 410	13 265	—	24 675	8 152	5 520	—	3 83
„ „ „ Särna	17	317	9	4 951	14	25	15	26 843	8 643	18 149	—	26 843	8 638	6 935	—	5 42
„ „ „ Älvdalen	17	215	18	5 779	16	20	27	32 767	8 613	24 118	—	32 767	9 190	7 531	—	5 67
Gävleborgs län.			78	1 592	47	26 918	74	157 811	55 124	102 386	291	157 811	—	—	—	—
Sjukstugan i Hofors	12	271	6	3 322	9	14	12	23 168	7 888	15 280	—	23 168	9 093	4 519	—	6 97
„ „ „ Ljusne	30	529	14	10 481	29	41	20	63 419	21 899	41 720	—	63 419	24 879	15 589	—	6 05
„ „ „ Loos (Loos komma)	10	81	6	2 923	8	12	36	9 219	5 918	3 000	291	9 219	3 080	2 437	—	3 15
„ „ „ Sandviken	26	711	21	10 192	28	34	14	62 005	19 619	13 42 386	—	62 005	24 383	15 879	—	6 08

¹ Efter avdrag av utgifter för byggnader och nyinköp av inventarier samt hyror. — ² Frånsett tbc.-avd. — ³ Maria Alberts stiftelse. Tillhör landstinget. — ⁴ Med inräknande av 14 8 epidemisjukhuset. — ⁵ Därav statsbidrag till barnbördsavd. 4 398 kr. — ⁶ Do: 8 049 kr. — ⁷ Do: 5 310 kr. — ⁸ Do: 7 589 kr. — ⁹ Därav från bolag 7 000 kr. — ¹⁰ Do: 22 400 kr. — ¹¹ Do: 1 700 kr. — ¹² Do: 31 100 kr. — ¹³ Delvis från bolag. — ¹⁴ Därav hyror 1 400 kr. — ¹⁵ Do: 240 kr. — ¹⁶ Do: 4 648 kr. — ¹⁷ Do: 472 kr. — ¹⁸ Hyror. — ¹⁹ Därav hyror 1 505 kr. — ²⁰ Do: 300 kr. — ²¹ Do: 2 957 kr. — ²² Do: 2 838 kr. — ²³ Do: 1 265 kr. — ²⁴ Övertogs av landstinget från d. 1 jan. 1939; tillhörde förut bolag. — ²⁵ Stängd under ombyggnad ²⁶/₁₀₀ 1937—²⁷/₁₀₀ 1938.

Tab. 13. (Forts.) *Sammanställning av uppgifterna från sjukstugorna angående sjuksängar, intagna, döda och underhållsdagar samt inkomster och utgifter för år 1938.*

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Landstingsområden, sjukstugor	Ordin. antal sjuk- sängar d. 31/12	Antal patient- ter under året		Under- hålls- dagar för samtliga vårdade	Med- del- tal vård- ade pr dag	Hög- sta antal någon dag vård- ade	Sjuk- hus- vistel- sen, medel- tal dagar	Summa in- komster, kr.	D ä r a v			Summa ut- gifter, kr.	D ä r a v			Kostnad ¹ per underhållsdag, kr.
		in- tagna	döda						patient- avgifter	tillskott av lands- ting	tillskott av kommun		löner	kosthåll	nyan- läggn., nyan- skaffn., hyror	
Jämtlands län.	35	514	29	8 776	24			49 235	22 071	27 164	—	49 235				
Sjukstugan i Gäddede	13	205	10	3 376	9	15	16	25 408	8 703	16 705	—	25 408	7 469	4 246	—	7 53
» » Ström	22	309	19	5 400	15	24	17	23 827	13 368	10 459	—	23 827	9 549	5 811	657	4 29
Västerbottens län.	279	5 084	194	99 474	270			458 232	160 469	296 860	—	458 232				
Sjukstugan i Bjurholm ²	14	308	17	5 589	15	22	18	22 026	9 638	12 388	—	22 026	7 264	5 935	—	3 94
» » Bureå	20	306	5	8 349	25	35	27	34 252	7 683	26 569	—	34 252	10 811	8 174	—	4 10
» » Burträsk	20	352	16	7 074	19	28	19	29 063	12 843	16 060	—	29 063	9 922	8 892	—	4 11
» » Byse	16	155	5	2 185	6	22	14	29 602	3 577	26 025	—	29 602	8 793	9 728	—	9 93
» » Degerfors (Vindeln)	16	202	7	4 345	13	18	22	24 691	7 807	16 884	—	24 691	8 356	6 027	2 449	4 42
» » Dorotea, allm. avd. ³	14	405	14	7 628	21	28	18	35 144	12 561	22 583	—	35 144	10 896	7 524	7 560	3 87
» » Lyckeå	24	575	19	9 651	26	36	17	35 970	17 162	18 808	—	35 970	13 150	10 488	—	3 73
» » Malå ³	14	206	4	4 115	11	17	20	16 114	6 614	9 500	—	16 114	5 258	4 660	—	3 92
» » Nordmaling ⁴	27	440	20	8 172	21	29	19	41 211	15 366	25 450	—	41 211	11 440	10 883	—	4 99
» » Norsjö	17	307	12	5 296	15	20	17	24 429	8 819	15 485	—	24 429	9 278	6 149	—	4 61
» » Robertsfors	18	344	9	6 548	18	26	19	22 679	9 119	13 455	—	22 679	9 020	5 457	8 120	3 43
» » Sorsele ⁵	12	289	14	4 992	14	24	17	23 426	8 190	15 236	—	23 426	8 543	5 933	—	4 69
» » Stensele ³	14	318	14	6 840	15	21	22	26 904	11 894	15 010	—	26 904	7 934	9 029	—	3 93
» » Tärna ³	17	230	10	4 593	13	20	20	22 328	6 598	15 730	—	22 328	5 947	7 830	—	4 86
» » Wilhelmina	18	321	16	8 481	23	29	26	40 386	12 866	27 520	—	40 386	13 485	9 734	—	4 71
» » Åsele	18	301	12	5 616	15	25	19	30 007	9 732	20 157	—	30 007	10 722	6 896	—	5 84
Norrbottnens län.	88	3 432	125	51 500	141			357 918	47 257	304 166	6 500	357 918				
Sjukstugan i Arjeplog ²	10	431	10	5 190	14	23	12	48 026	5 666	42 360	—	48 026	10 385	7 989	17 415	5 90
» » Arvidsjaur	12	709	29	9 982	27	31	14	54 294	8 761	45 533	—	54 294	15 797	15 197	—	5 44
» » Jokkmokk ²	12	483	21	7 935	22	31	16	47 453	6 990	40 463	—	47 453	14 666	13 156	—	5 98
» » Nederkalix ³	24	369	37	11 398	31	42	13	80 649	11 063	69 586	—	80 649	32 882	12 569	—	7 07
» » Pajala	6	283	5	3 490	10	16	12	23 677	3 550	13 627	6 500	23 677	5 530	6 730	—	6 49
» » Vittangi ²	12	268	8	6 326	17	25	23	42 348	5 072	37 276	—	42 348	12 194	9 143	—	5 24
» » Övertälja ²	12	389	15	7 179	20	31	18	61 466	6 145	55 321	—	61 466	14 174	8 475	25 179	5 05
Hela riket	1 624	34 697	1 805	621 550	1 700			893 424	108 752	2 851 969	8 891	8 934 424				276 863

¹ Se föreg. sida. — ² Frånsett tbc.-avd. Ekonomiska siffror beräknade till 20 % högre dagkostnad än allm. avd. — ³ Frånsett tbc.-avd. Avd. för kron-
sjuka lagd till allm. avd. i början av året. — ⁴ Nya byggnader, som jämte inventarier kostade 210 000 kr., i bruk d. 21 oktober. — ⁵ Ökat från 20 (se not 4).
— ⁶ Se not 4. — ⁷ Därav hyror 280 kr. — ⁸ Utgifter för hyror. — ⁹ Se not 12 i föreg. sida. — ¹⁰ Statsbidrag frånräknade 1 012 224 kr. (se föreg. sida, n. 5—8).

Tab. 14. Sammanställning av uppgifterna från *epidemisjukhusen* angående sjuksängar, intagna, döda och underhållsdagar samt inkomster och utgifter för år 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Län (stad), epidemisjukhus	Ordin. antal sjuk- sängar d. 31/12	Antal pa- tienter un- der året		Under- hålle- dagar för samtliga vårdade	Högsta antalet någon dag vård- ade	Sjuk- hus- vistel- sen, medel- tal dagar	Summa in- komster, kr.	D ä r a v				Summa ut- gifter, utom hyror kr.	Därav		Kostnad per dag och patient, kr.
		in- tagna	döda					vård- avgifter	stats- bidrag till drift	tillskott av lands- ting	tillskott av kom- mun		avlö- ningar, pens.- avg.	nybygg- nader, nyan- skaffn.	
Stockholms stad.	494	3 535	38	88 559			1737 141	28 098	155 236	—	1552810	1737 144			
Stockholms stads epidemisjukhus	⁹ 494	3 535	38	88 559	449	25	1737 144	28 098	155 236	—	1552810	1737 144	483 706	896 298	9.49
Stockholms län	317	1 204	12	42 670			251 648	4 792	78 954	167 897	—	251 648			
Djursholms epidemisjukhus	33	279	—	8 744	49	31	38 469	1 958	13 984	22 527	—	38 469	17 147	—	4.40
Norrstälje	² 51	127	2	3 470	24	27	23 254	302	6 940	16 012	—	23 254	11 494	—	6.70
Sundbybergs	85	453	3	19 477	90	43	107 444	274	38 638	68 482	—	107 444	35 480	26 688	4.16
Södertälje	86	249	6	6 913	39	28	64 676	2 258	11 510	50 908	—	64 676	25 439	5 854	8.50
Östhammars	³ 40	96	1	4 066	28	42	17 800	—	7 832	9 968	—	17 800	8 100	—	4.87
Knivsta	⁴ 22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uppsala län	197	292	4	9 389			92 784	509	18 432	73 843	—	92 784			
Uppsala epidemisjukhus	⁵ 136	292	4	9 389	53	32	92 784	509	18 432	73 843	—	92 784	36 356	—	9.77
Enköpings	⁶ 29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lövsta bruks	⁴ 9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ålvkarleö	⁴ 23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Södermanlands län ¹⁰	247	860	11	7 672			112 191	2 033	18 432	73 025	23 811	112 191			
Nyköpings epidemisjukhus	62	156	4	2 577	14	17	39 430	1 095	4 110	34 225	—	39 430	14 984	7 425	12.42
Eskilstuna stads	⁷ 120	102	5	2 280	19	22	49 167	—	4 560	20 906	23 811	49 167	21 795	—	21.56
Mariefreds	⁸ 16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Flens	32	102	2	2 815	17	26	23 594	938	4 762	17 894	—	23 594	9 722	—	8.38
Vingåkers	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

¹ Efter frånräknande av kostnader för nybyggnader och nyanskaffning av inventarier. — ² Därav t. v. upplåtna för vård av kroniskt sjuka 23 platser. — ³ D:o 19. — ⁴ T. v. upplåtna för tuberkulossjukvård. — ⁵ Därav t. v. för tuberkulossjukvård 32. — ⁶ Upplåtna t. v. för vård av sinnessjuka. — ⁷ Därav för vård av kroniskt sjuka t. v. upplåtna 27. — ⁸ D:o tuberkuloshotade barn. — ⁹ Minskat från 616 enl. medicinalstyrels beslut d. 23 juli 1938. — ¹⁰ Katrineholms och Gnesta epidemisjukhus tagna till vårdhem för (lättare) sinnessjuka.

Tab. 14. (Forts.) Sammanställning av uppgifterna från epidemisjukhusen angående sjuksängar, intagna, döda och underhållsdagar samt inkomster och utgifter för år 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Län (stad), epidemisjukhus	Ordin. antal sjuk- sängar d. 31/12	Antal pa- tienter un- der året		Under- hålls- dagar för samtliga vårdade	Högsta antalet någon dag vård- ade	Sjuk- hus- vistel- sen, medel- tal dagar	Summa in- komster, kr.	D ä r a v				Summa ut- gifter, utom hyror kr.	Därav		Kostnad per dag och patient, kr.
		in- tagna	döda					vård- avgifter	stats- bidrag till drift	tillakott av lands- ting	tillakott av kom- mun		avlö- ningar, pens.- avg.	nybygg- nader, nyan- skaffn.	
Norrköpings stad . .	64	656	1	25 962			206 642	—	31 354	—	175 288	206 642			
Norrköpings stads epidemisjukhus	64	426	1	16 903	84	40	164 521	—	31 354	—	133 167	164 521	24 161	80 796	4.95
„ „ prov. „	—	230	—	9 059	128	39	42 121	—	—	—	42 121	42 121	8 128	—	4.65
Östergötlands län (i övrigt).	271	859	20	27 822			126 712	645	42 822	83 245	—	126 712			
Linköpings epidemisjukhus . .	81	248	4	7 709	70	31	39 920	126	15 418	24 376	—	39 920	19 869	—	5.13
Söderköpings „ . .	50	332	11	12 739	76	38	39 284	128	13 028	26 128	—	39 284	15 709	—	3.08
Motala „ . .	47	128	5	2 932	17	23	24 826	77	5 754	18 995	—	24 826	11 896	—	8.47
Mjölby „ . .	39	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Finsepånga „ . .	26	151	—	4 442	32	29	22 682	314	8 622	13 746	—	22 682	9 811	—	5.10
Kisa „ . .	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jönköpings län . .	342	1 484	25	44 422			230 720	660	86 406	143 654	—	230 720			
Jönköpings epidemisjukhus . .	2 106	713	13	22 485	134	31	125 092	—	43 856	81 236	—	125 092	41 163	11 079	5.07
Nässejö „ . .	38	313	7	10 063	52	32	51 224	660	19 354	31 210	—	51 224	15 393	8 754	4.22
Tranås „ . .	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Eksjö „ . .	4 32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gisselaved „ . .	4 22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sävsjö „ . .	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vetlanda „ . .	32	13	—	520	—	40	3 319	—	1 040	2 279	—	3 319	1 279	—	6.38
Värnamo „ . .	41	344	4	9 316	54	27	37 846	—	18 124	19 722	—	37 846	10 786	2 971	3.74
S. Unnaryd „ . .	16	51	1	2 038	18	39	13 239	—	4 032	9 207	—	13 239	4 101	1 547	5.73
Kronobergs län . .	108	809	13	25 805			98 840	640	44 812	53 338	—	98 840			
Växjö epidemisjukhus	64	544	10	16 897	111	31	63 855	140	28 872	34 843	—	63 855	21 816	—	3.78
Ljungby „	44	265	3	8 908	77	34	34 985	500	15 940	18 545	—	34 985	11 949	—	3.93
Kalmar län	201	504	11	16 587			123 094	260	81 030	91 804	—	123 094			
Kalmar epidemisjukhus . . .	59	187	3	6 704	42	36	51 868	132	11 338	40 398	—	51 868	11 208	—	7.74
Oskarshamn „	37	89	4	2 400	16	27	20 717	—	4 800	15 917	—	20 717	9 494	—	8.63
Västerviks „	59	203	2	6 685	58	33	33 252	128	13 296	19 828	—	33 252	13 095	—	4.97
Vimmerby „	22	—	—	—	—	—	6 387	—	—	6 387	—	6 387	2 465	—	—
Borgholms „	24	25	2	798	7	32	10 870	—	1 596	9 274	—	10 870	4 938	—	13.62

Gotlands län.	64	343	6	9 119			55 017	—	19 838	35 179	—	55 017			
Visby epidemisjukhus	64	343	6	9 119	52	29	55 017	—	19 838	35 179	—	55 017	15 980	1 824	7·26
Blekinge län	168	344	4	10 251			53 412	281	20 186	32 945	—	53 412			
Karlskrona epidemisjukhus . .	54	212	1	7 070	60	33	36 034	164	13 914	21 956	—	36 034	12 641	5 300	4·83
Karlskrona	34	119	3	2 885	25	24	14 391	117	5 676	8 598	—	14 391	4 423	—	4·99
Ronneby	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sölvesborgs ⁹	16	13	—	296	5	23	2 987	—	596	2 391	—	2 987	1 329	—	10·09
Bräkne-Hoby	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jämsbögs	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lyckeby	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristianstads län⁶ . .	98	1 054	13	31 697			145 054	—	62 724	82 330	—	145 054			
Kristianstads epidemisjukhus . .	50	533	9	15 696	71	29	68 550	—	31 392	37 158	—	68 550	18 305	—	4·87
Simrishamn	24	244	2	8 181	36	34	32 933	—	14 110	18 823	—	32 933	9 569	—	4·08
Ängelholms	24	277	2	10 820	42	39	43 571	—	17 222	26 349	—	43 571	11 930	—	4·08
Malmö stad	187	798	54	16 802			174 774	22 365	17 014	—	135 395	174 774			
Malmö stads epidemisjukhus . .	187	798	54	16 802	72	21	174 774	22 365	17 014	—	135 395	174 774	90 099	3 578	10·19
Malmöhus län (i övrigt). .	421	1 685	14	56 439			345 307	3 539	106 342	191 639	43 787	345 307			
Lunds epidemisjukhus	90	570	11	22 281	117	39	134 628	1 618	40 728	92 282	—	134 628	65 733	590	6·02
Landskrona	44	182	—	5 473	68	30	29 642	—	9 844	19 798	—	29 642	11 810	—	5·42
Hälsingborg	147	446	1	12 796	135	29	91 969	1 921	24 874	21 387	43 787	91 969	34 276	9 271	6·46
Ystad	52	189	1	5 982	62	31	38 576	—	11 724	26 852	—	38 576	16 332	—	6·45
Trelleborg	45	197	—	6 988	59	35	32 285	—	13 334	18 951	—	32 285	13 570	—	4·62
Hörby	31	101	1	2 919	31	28	18 207	—	5 838	12 369	—	18 207	8 526	—	6·28
Sjöbo	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hallands län	164	689	4	27 511			105 675	75	57 022	48 578	—	105 675			
Halmstads epidemisjukhus . . .	100	408	2	17 379	87	43	59 095	75	36 758	22 262	—	59 095	21 999	—	3·40
Falkenbergs	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Varbergs	52	281	2	10 132	53	36	46 580	—	20 264	26 316	—	46 580	17 220	3 100	4·29

¹ Efter fränräknaude av kostnader för nybyggnader och nyanskaffning av inventarier. — ² Därav 46 d. $\frac{1}{10}$ — $\frac{31}{100}$ samt 22 d. $\frac{1}{10}$ — $\frac{30}{100}$ för vård av kroniskt sjuka. — ³ Upplåttna t. v. för sjukstugan. — ⁴ Do för sinnessjuka. — ⁵ Do för vård av kroniskt sjuka. — ⁶ Därav 14 t. v. upplåttna till sjukstugan. — ⁷ Do 20 för vård av tuberkulossjuka. — ⁸ Dessutom 8 9 tillfälliga sjukhus vårdade med sammanlagt 30 190 underhållsdagar och kostnader 103 876 kr. — ⁹ Från den 27 aug. till årets slut utlånt till Kristianstads läns epideminämnd.

Tab. 14. (Forts.) *Sammanställning av uppgifterna från epidemisjukhusen angående sjuksängar, intagna, döda och underhållsdagar samt inkomster och utgifter för år 1938.*

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Län (stad), epidemisjukhus	Ordin. antal sjuk- sängar d. 31/12	Antal pa- tienter un- der året		Under- hålls- dagar för samtliga vårdade	Högsta antalet någon dag vård- ade	Sjuk- hus- vistel- sen, medel- tal dagar	Summa in- komster, kr.	D ä r a v				Summa ut- gifter, utom hyror kr.	Därav		Kostnad per dag och patient, kr.
		in- tagna	döda					vård- avgifter	stats- bidrag till drift	tillskott av lands- ting	tillskott av kom- mun		av avlö- ningar, pension- er	nybygg- nader, nyan- skaffn.	
Göteborgs stad.	360	2 183	27	57 062			464 226	7 924	108 586	—	347 716	464 226			
Göteborgs stads epidemisjukhus	² 360	2 183	27	57 062	309	26	464 226	7 924	108 586	—	347 716	464 226	253 359	27 119	8.14
Göteborgs o. Bohus l. (i övr).	217	935	10	35 634			124 107	—	62 780	61 417	—	124 197			
Uddevalla epidemisjukhus . . .	69	561	4	22 220	133	40	71 704	—	37 284	34 420	—	71 704	25 449	—	3.23
Strömstads „ . . .	26	96	—	3 439	53	36	15 763	—	5 604	10 159	—	15 763	7 471	—	4.58
Mölnadal „ . . .	³ 55	278	6	9 975	42	36	36 730	—	19 892	16 838	—	36 730	13 106	—	3.68
Lysekils „ . . .	⁴ 41	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Härleby „ . . .	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Älvsborgs län . . .	246	2 422	13	74 144			273 591	896	127 536	145 159	—	273 591			
Vänersborgs epidemisjukhus . .	43	490	1	12 744	83	25	40 355	166	23 800	16 389	—	40 355	16 411	—	3.17
Trollhättans „ . . .	10	80	—	2 135	17	27	7 512	—	3 356	4 156	—	7 512	3 015	—	3.52
Alingsås „ . . .	29	293	1	10 198	47	38	33 872	—	17 368	16 504	—	33 872	10 873	—	3.82
Borås „ ¹² . . .	80	963	10	29 006	143	30	121 476	564	48 740	72 172	—	121 476	41 212	—	4.18
Ämåls „ . . .	25	180	—	5 031	35	28	17 485	130	9 432	7 923	—	17 485	6 869	—	3.47
Bäckeåfors „ . . .	40	262	1	10 089	80	38	39 626	36	16 744	22 846	—	39 626	11 947	—	3.92
Svenljunga „ ⁵ . . .	⁶ 19	154	—	4 941	31	31	13 265	—	8 096	5 169	—	13 265	3 735	—	2.68
Skaraborgs län . . .	220	2 087	18	73 127			206 918	1 500	121 158	174 255	—	206 918			
Mariestads epidemisjukhus . .	⁶ 67	596	7	19 002	122	32	88 829	562	30 950	57 317	—	88 829	23 055	14 180	3.93
Lidköpings „ . . .	87	798	4	32 110	155	40	99 518	12	53 676	45 830	—	99 518	35 626	—	3.05
Falköpings „ . . .	66	693	7	22 015	111	32	108 566	926	36 532	71 108	—	108 566	34 375	—	4.93
Värmlands län . . .	192	1 089	20	39 142			211 487	52	74 312	137 123	—	211 487			
Karlstads epidemisjukhus . .	79	552	10	21 073	95	38	101 452	—	40 948	60 504	—	101 452	32 649	—	4.81
Kristinehamns „ . . .	17	135	3	4 673	24	34	30 229	52	8 574	21 603	—	30 229	9 838	—	6.45

Filipstads epidemisjukhus . . .	20	129	2	4 875	22	37	17 663	—	9 342	8 321	—	17 663	5 145	—	3 62
Dalby , . . .	⁷ 16	59	—	1 084	37	18	8 982	—	1 396	7 586	—	8 982	4 043	—	11 60
Säffe , . . .	⁸ 17	79	1	2 885	23	37	22 873	—	5 122	17 751	—	22 873	8 863	400	7 79
Torsby , . . .	17	91	2	3 126	23	34	15 538	—	6 078	9 460	—	15 538	5 311	—	4 97
Ärjängs , . . .	26	44	2	1 426	14	32	14 750	—	2 852	11 898	—	14 750	4 027	2 943	8 28
Örebro län	279	1 107	11	35 507			172 143	1 923	66 006	75 496	28 718	172 143			
Örebro läns lgs epidemisjukhus ¹³	¹³ 36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Örebro stads epidemisjukhus . . .	110	532	2	17 699	118	33	88 583	724	34 524	24 617	28 718	88 583	26 136	—	5 00
Nora , . . .	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lindeberga , . . .	24	57	—	899	6	32	14 569	54	1 710	12 805	—	14 569	6 418	—	16 21
Hallsbergs , . . .	36	156	—	6 588	44	42	22 829	111	12 934	9 784	—	22 829	10 855	—	3 47
Hällefors , . . .	15	79	2	2 322	11	29	18 065	738	3 610	13 717	—	18 065	6 498	—	7 77
Karlskoga , . . .	27	256	2	7 670	69	30	22 245	42	12 976	9 227	—	22 245	7 416	—	2 90
Ljusnarsbergs s:n:s (Kopparberg)	10	27	5	329	5	12	5 852	254	252	5 346	—	5 852	3 731	—	17 79
Västmanlands län . .	262	559	9	20 650			116 498	—	41 254	75 239	—	116 498			
Västerås epidemisjukhus . . .	96	307	3	9 289	68	30	57 855	—	18 574	39 281	—	57 855	25 465	2 574	5 95
Sala , . . .	51	83	2	4 226	29	51	29 731	—	8 452	21 279	—	29 731	13 335	—	7 03
Köpings , . . .	37	169	4	7 135	42	42	28 907	—	14 228	14 679	—	28 907	10 530	—	4 05
Heby , . . .	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norberg , . . .	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ramnäs , . . .	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östervåla , . . .	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopparbergs län . .	322	577	9	19 336			139 332	317	38 294	100 721	—	139 332			
Fala epidemisjukhus . . .	48	188	3	6 550	38	35	31 443	317	12 580	18 546	—	31 443	11 818	—	4 80
Ludvika , . . .	36	127	2	3 654	39	29	23 818	—	7 266	16 552	—	23 818	7 403	650	5 59
Hedemora , . . .	29	54	—	2 285	20	42	20 657	—	4 570	16 087	—	20 657	6 536	—	7 94
Borlänge , . . .	34	79	2	2 604	29	32	26 529	—	5 208	21 321	—	26 529	7 349	3 509	8 84
Lima , . . .	11	3	—	103	3	34	5 611	—	206	5 405	—	5 611	2 941	—	54 47
Mora , . . .	29	123	2	4 114	31	33	26 681	—	8 412	18 269	—	26 681	8 198	—	6 49
Särna , . . .	11	3	—	26	1	9	4 593	—	52	4 541	—	4 593	2 268	—	11
Krylbo , . . .	⁹ 29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leksands , . . .	¹⁰ 29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Malungs , . . .	¹⁰ 13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svärdsjö , . . .	¹⁰ 13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vansbro , . . .	⁹ 29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Älvdalens , . . .	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

¹ Efter frånräkande av utgifter för nybyggnader och nyanskaffning. — ² Därav t. v. 108 för ögonsjukvård (sjukhus). — ³ D:o 28 för vård av konvalecenter från lasarettet. — ⁴ Därav 9 för sjukstugan. — ⁵ Togs i bruk den 20 maj (förut upplåten för vård av tuberkulossjuka). — ⁶ Därav t. v. för vård av kroniskt sjuka 19. — ⁷ Därav 7 för tbc-sjukvård. — ⁸ Därav 8 för sjukstugan under 1 jan.—16 nov. — ⁹ Upplåtna t. v. för vård av kroniskt sjuka. — ¹⁰ Upplåtna t. v. för vård av tuberkulossjuka. — ¹¹ Dagkostnad 176 66 kr. — ¹² Dessutom prov. sjukhus 358 intagna med 10 967 vård dagar. — ¹³ Hela året upplåtet till lasarettet.

Tab. 14. (Forts.) Sammanställning av uppgifterna från epidemisjukhusen angående sjuksängar, intagna, döda och underhållsdagar samt inkomster och utgifter för år 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Län (stad), epidemisjukhus	Ordin. antal sjuk- sängar d. 31/12	Antal pa- tienter un- der året		Under- hålla- dagar för samtliga vårdade	Högsta antalet någon dag vård- ade	Sjuk- hus- vistel- sen, medel- tal dagar	Summa in- komster, kr.	D ä r a v				Summa ut- gifter, utom hyror kr.	Därav		Kostnad per dag och patient, kr.
		in- tagna	döda					patient- avgifter	stats- bidrag till drift	tillskott av lands- ting	tillskott av kom- mun		avlö- ningar, pensio- ner	nybygg- nader, nyan- skaffn.	
Gävleborgs län	406	493	9	12 892			124 910	166	27 446	70 700	26 598	124 910			
Gävle stads epidemisjukhus	61	95	2	1 910	11	20	30 416	166	3 652	—	26 598	30 416	11 180	—	15.92
Söderhamns „	60	70	3	2 492	18	36	19 420	—	4 984	14 436	—	19 420	8 974	—	7.79
Hudiksvalls „	51	69	1	1 887	16	27	21 204	—	3 606	17 598	—	21 204	10 208	—	11.24
Bergsjö „	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bollnäs „	46	97	2	1 937	28	20	21 567	—	5 872	15 695	—	21 567	9 725	—	11.17
Dalsbo „	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gysinge „	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Högbö „ (Sandviken)	29	106	1	2 974	29	28	18 879	—	5 948	12 931	—	18 879	10 039	—	6.35
Järvsö „	20	—	—	—	—	—	539	—	—	539	—	539	200	—	—
Ljnsdals „	28	56	—	1 692	23	30	12 403	—	3 384	9 019	—	12 403	6 374	—	7.34
Ockelbo „	23	—	—	—	—	—	482	—	—	482	—	482	200	—	—
Valbo „	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västernorrlands län	99	2 062	29	84 050			349 067	201	59 406	272 484	17 026	349 067			
Sundsvalls stads epidemisjukhus	71	820	19	28 343	98	35	121 210	201	59 356	53 627	17 026	121 210	52 009	—	4.28
Grundsaunda „	25	252	5	12 333	48	49	40 202	—	9 050	31 152	—	40 202	20 245	—	3.25
Dessutom ej godkända för erhållande av statsbidrag.															
Härnösands epidemisjukhus	[24]	82	—	3 699	33	44	28 472	—	—	28 472	—	28 472	23 562	—	7.69
Örnaköldsåvika „	[16]	132	1	8 171	29	61	33 408	—	—	33 408	—	33 408	25 310	—	4.08
Solläfteå „	[20]	87	3	3 366	16	39	16 444	—	—	16 444	—	16 444	12 945	—	4.88
Bollstabruk „	[12]	68	—	2 775	14	40	9 524	—	—	9 524	—	9 524	8 266	—	3.43
Frånö „	[10]	91	—	3 135	15	34	13 517	—	—	13 517	—	13 517	8 030	—	4.81
Ilögsjö „	[14]	97	1	3 890	16	40	18 394	—	—	18 394	—	18 394	6 787	—	3.44
Jnusele „	[15]	65	—	3 167	17	48	12 937	—	—	12 937	—	12 937	9 621	—	4.08
Ramsele „	[12]	68	—	2 827	15	42	10 559	—	—	10 559	—	10 559	7 630	—	3.78
Provisoriska „	—	300	—	12 344	—	41	49 400	—	—	49 400	—	49 400	34 655	—	4.01
Jämtlands län	128	1 853	46	86 165			184 818	184	66 844	67 340	—	184 818			
Östersunds epidemisjukhus	60	963	44	19 882	91	21	73 595	134	37 704	35 757	—	73 595	20 902	—	3.70
Strömsunda „	15	176	2	6 500	27	37	20 397	—	10 376	10 021	—	20 397	6 604	—	3.14

Svegs epidemisjukhus . . .	³ 22	108	—	4 555	22	42	23 538	—	9 110	14 428	—	23 538	5 051	—	5 17
Bräcke , . . .	¹⁶	106	—	5 228	22	49	16 788	—	9 654	7 134	—	16 788	6 351	—	3 21
Mörsils , . . .	² 15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens län . . .	193	1 872	34	78 291			276 675	318	114 882	161 475	—	276 675			
Umeå epidemisjukhus . . .	34	386	20	19 863	92	51	105 825	277	31 504	74 044	—	105 825	27 028	—	5 38
Skellefteå , . . .	38	404	8	18 189	67	45	71 541	41	27 698	43 802	—	71 541	18 086	—	3 94
Byske , + prov. . .	⁴ 22	268	1	8 487	36	31	18 464	—	10 656	7 808	—	18 464	4 830	—	2 18
Dorotea , . . .	11	188	1	6 939	41	37	17 412	—	7 802	9 610	—	17 412	3 566	—	2 51
Provisor. , Hörnefors [25]	48	—	—	1 507	26	81	4 394	—	—	4 394	—	4 394	1 538	—	2 92
Lycksele , . . .	¹⁰	114	1	3 835	20	34	9 459	—	6 208	3 251	—	9 459	2 809	—	2 47
Malå , . . .	⁶ 9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norsjö , . . .	8	105	—	3 815	17	36	8 756	—	5 392	3 364	—	8 756	2 277	—	2 30
Sorsele , . . .	6	61	1	2 395	16	39	7 488	—	3 054	4 434	—	7 488	870	—	3 18
Stensele , . . .	20	141	1	6 894	35	48	18 210	—	13 448	4 762	—	18 210	4 295	—	2 64
Tärna , . . .	4	6	—	207	4	35	838	—	414	424	—	838	—	—	4 05
Vilhelmina , . . .	12	151	1	6 210	24	41	14 288	—	8 706	5 582	—	14 288	3 135	—	2 30
Åselo , . . .	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottnens län . . .	334	2 983	30	117 800			460 905	33	160 814	300 148	—	460 905			
Luleå epidemisjukhus . . .	20	190	—	7 023	39	37	27 043	—	10 318	16 725	—	27 043	9 347	—	3 85
Haparanda , . . .	26	265	2	9 041	52	34	32 025	—	14 320	17 705	—	32 025	9 477	—	3 54
Bodens , . . .	78	401	5	14 327	—	36	82 168	—	28 654	53 514	—	82 168	—	—	5 74
Arjeplogs , . . .	12	55	2	1 870	16	34	10 917	—	3 562	7 355	—	10 917	4 309	—	5 84
Årvidsjaur , . . .	21	46	1	2 279	18	50	16 999	—	4 558	12 441	—	16 999	6 454	—	7 45
Gällivare , . . .	38	250	6	10 250	63	41	36 839	—	18 102	18 737	—	36 839	9 074	—	3 59
Jokkmokks sockens , . . .	16	132	—	5 380	32	41	21 199	—	9 042	12 157	—	21 199	6 248	—	3 94
Kiruna , . . .	28	290	2	15 985	102	55	66 297	—	18 290	48 007	—	66 297	13 810	3 672	2 52
Nederkalix , . . .	27	348	3	14 044	85	42	53 673	—	14 984	38 689	—	53 673	14 565	—	3 81
Öjebyn , . . .	34	250	5	12 278	105	49	43 607	—	14 920	28 687	—	43 607	13 270	—	3 55
Övertorneå , . . .	20	300	3	12 142	45	40	33 821	—	14 288	19 533	—	33 821	9 689	—	2 78
Övertorneå , + prov. . .	14	406	1	13 181	—	32	36 407	33	9 776	26 598	—	36 407	8 717	—	2 76
Summa för hela riket	³ 6 501	34 288	495	112 7507			7 003 856	77 361	1 854 922	271 8933	2 350 649	7 003 356		1120122	

Anm. Under rubriken för ny-, till- och ombyggnader (kol. 15) synas rätt ofta ingå kostnader för byggnaders underhåll, reparationer o. d.

¹ Efter frånräknande av utgifter för nybyggnader och nyanskaffning. — ² Upplåtna t. v. för tuberkulösvård. — ³ Därav 14 upplåtna för vård av kroniskt sjuka. — ⁴ Därav 10 för tuberkulösjukvård. — ⁵ Epidemiavdelning vid sjukstugan; ekonomiska siffror endast beräknade. — ⁶ Upplåtna t. v. för sjukstugan. — ⁷ Vid Bodens garnisonssjukhus. Här anförda siffror avse endast civila patienter (de militära redovisas i Hälso- och sjukvård vid armén); platsantalet gäller dock hela anstalten. Ekonomiska siffror endast beräknade. — ⁸ Här ingå för annat ändamål t. v. upplåtna inalles 754 platser, nämligen för vård av tuberkulösjuka 240, kroniskt sjuka 195, sinnessjuka 83 samt av lasarett disponerade 172 och av sjukstugor 64. Däremot ej medräknade inalles 123 sjuksängar, ej godkända för erhållande av statsbidrag, vid 8 sjukhus i Västernorrlands län. — ⁹ Togs i bruk den 15 febr. 1938.

Tab. 15 a. Platsantal, beläggning, avlidna, underhållsdagar och väntetid vid vårdanst. för tuberkulossjuka år 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Vårdanstalter	Ord. plats- antal d. ^{31/12}	Samtl. under året intagna				Därav första gången för tbc vårdade ¹				Avlidna				Under- hållsdagar för samtliga vårdade	Antal vårdade		Väntetid (dagar) f. »samtliga under året intagna», »uzna						
		Vuxna		Barn		Vuxna		Barn		Vuxna		Barn			pr dag	hög- sta på en gång	läg- sta	Längst		Kortast		Medell.	
		m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.					m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
I. Jubileumsfond:s sanatorier.	514	525	514	7	3	267	247	4	3	48	50	—	—	184 805	506	—	—	—	—	—	—	—	—
Hässelby, Jönk. l.	136	137	121	—	—	79	66	—	—	13	11	—	—	47 365	130	142	114	128	100	—	—	15	7
Spenshult, Hall. l.	132	154	152	4	2	86	87	3	2	18	19	—	—	46 428	127	134	115	52	57	—	—	12	12
Hälsahlut, Örebro l.	110	114	107	1	—	46	48	—	—	8	14	—	—	42 359	116	123	98	129	229	—	—	8	11
Österåsen, Västern. l.	186	120	134	2	1	56	46	1	1	9	15	—	—	48 653	133	141	121	365	349	2	—	66	60
II. Landstings, komm:s, fören:s	8 063	6372	6336	1205	1159	3338	3690	904	885	1112	1128	39	44	2 713 348	7494	—	—	—	—	—	—	—	—
Söderby sjukhus, Stockholm	444	445	424	79	69	240	248	50	51	56	46	—	2	142 420	390	423	347	41	68	1	1	4	3
S:t Görans sjukh., avd. för med. tbc. ³ d:o	176	185	301	4	7	91	159	2	4	32	41	—	1	49 506	136	176	93	—	—	—	—	—	—
» » » avd. för kir. tbc. ³ d:o	102	60	86	21	9	34	39	15	6	6	4	—	—	20 811	57	69	42	—	—	—	—	—	—
Sabbatsbergs sjukhus, tbc.-avd. ³ d:o	32	104	103	—	—	—	—	—	—	21	21	—	—	8 381	23	31	11	—	—	—	—	—	—
Löwenströmska las:tbc.-pav., Stockh. l.	78	63	61	8	8	33	30	5	6	14	7	1	1	27 428	75	78	69	82	99	—	—	10	9
Länssanatoriet vid Uttran, d:o	224	178	140	42	47	104	91	41	44	26	34	1	1	80 375	220	228	206	53	90	—	—	10	14
Hamra sanatorium, d:o	37	—	—	50	36	—	—	—	—	—	—	—	—	11 359	31	36	22	—	—	—	—	—	—
Knivsta tuberkulossjukstuga, d:o	18	12	28	—	—	1	13	—	—	1	3	—	—	5 021	14	18	7	222	6	22	6	130	6
Centralsanatoriet, akadem. sjukh. i Uppsala	121	136	177	42	46	69	75	30	27	27	38	—	1	40 461	110	120	79	—	—	—	—	—	—
Lilla sanatoriet i Uppsala	32	43	38	1	—	2	6	—	—	1	—	—	—	8 981	25	32	17	—	—	—	—	—	—
Vattholma sanatorium, ³ Uppsala l.	23	20	18	6	—	3	1	—	—	1	—	—	—	8 015	22	24	11	—	—	—	—	—	—
Älvkarleö tuberkulossjukstuga, d:o	20	—	15	—	3	—	2	—	2	—	2	—	—	5 475	15	20	11	—	—	—	—	—	—
Södermanlands läns sanatorium & Löt	106	105	76	2	6	61	46	2	4	24	15	—	1	36 985	101	106	91	21	26	—	—	6	6
Blommenhov, Nyköping	23	15	16	1	—	8	10	—	—	4	6	—	—	8 713	24	26	21	—	—	—	—	—	—
Kolmårdssanatoriet, Österg. l.	228	142	133	13	14	96	87	13	14	30	32	1	—	81 941	225	233	217	91	161	—	—	15	22
Stratömta, Östergöt. l.	30	15	26	—	—	8	12	—	—	4	6	—	—	9 126	25	27	19	11	34	—	—	3	12
Tuberkulospaviljongen i Linköping ³	36	42	29	14	9	21	15	6	6	3	1	—	—	10 678	29	33	23	—	—	—	—	—	—
Norrköpings lasarett, ³ tbc.-avd.	50	23	43	—	—	13	28	—	—	4	10	—	—	8 448	23	31	17	—	—	—	—	—	—
Jönköpings läns tbc.-sjukhus i Eksjö	140	126	126	4	5	80	84	4	5	25	20	—	1	48 078	132	140	130	127	43	—	—	18	9
Kronobergs läns sanatorium & Lagnef	126	99	100	22	11	61	61	20	11	16	13	1	—	41 866	115	127	92	98	46	1	1	17	13
Tbc.-sjukstugan i Ojaby, Kronob. l.	14	—	26	—	—	—	12	—	—	—	6	—	—	4 838	13	14	10	—	49	—	—	—	6
Växjö stads tbc.-sjukstuga	17	34	21	—	—	15	15	—	—	8	5	—	—	4 889	13	18	8	40	17	3	1	16	7
Kalmar läns sanatorium Målilla, Kalmar l.	237	167	176	46	42	113	118	36	38	28	15	1	4	86 389	237	238	234	43	74	—	—	12	21
Grönkulla tbc.-sjukstuga f. barn, d:o	20	—	—	9	8	—	—	3	4	—	—	—	—	7 161	20	20	17	48	10	4	2	4	6
Söderåkra sjukstuga, tbc.-avd., d:o	11	14	20	—	—	6	11	—	—	3	3	—	—	3 188	9	11	4	15	19	—	—	—	—
Kalmar stads tbc.-sjukstuga	10	6	17	—	1	3	8	—	—	1	5	3	—	2 713	7	10	5	—	—	—	—	—	—
Gotlands läns tbc.-sjukv.-anst. i Follingbo	25	16	29	5	—	8	18	4	—	5	9	—	—	8 844	24	25	21	—	—	—	—	—	—
» » » » Visby	17	33	25	—	—	24	16	—	—	6	12	—	—	6 125	17	18	13	—	—	—	—	—	—
Blekinge läns tuberkulossjukhus i Fur	139	119	117	23	20	77	67	23	17	22	22	2	—	50 206	138	145	131	547	249	—	—	33	29
Broby sanatorium, Krist. l.	181	147	185	25	39	93	116	24	38	33	35	3	4	62 436	171	181	151	26	35	—	—	5	6
Oruppsanatoriet, f. Malmöhus l.	208	133	147	13	16	47	64	8	8	19	25	—	—	76 532	210	212	205	207	70	—	—	18	18
» » » f. Malmö stad	64	32	57	4	1	13	24	3	1	4	5	—	1	23 483	64	67	61	176	118	—	—	24	29
Lunds lasarett, tuberkulossavd. ³	48	111	155	24	28	70	100	21	25	11	11	—	1	17 211	47	48	42	51	74	—	—	8	8
Allm. sjukhuset i Malmö, tbc.-paviljongen ³	62	99	91	4	1	41	43	2	1	20	13	—	—	19 630	54	62	43	—	—	—	—	—	—
Malmö stads tuberkulosvårdsanstalt	27	36	42	—	—	2	8	—	—	5	5	—	—	7 604	21	26	16	—	—	—	—	—	—
Hälsingborgs tuberkulossjukh. i Kungshult	68	26	22	19	11	9	7	19	11	12	10	—	—	14 143	39	57	31	32	38	—	—	4	8

Pagerede sanatorium Hall. l.	116	78	100	1	2	29	34	1	1	17	20	1	42 008	115	120	107	64	81	9	13
Halmstads stads thc.-sjukstuga	16	16	17	1	—	6	13	—	—	7	14	—	4 773	13	16	10	—	—	—	—
Tuberkulossjukstugan i Falkenberg	40	—	—	—	51	49	—	—	42	43	—	2	1	14 463	40	43	30	—	—	—
Länssanator. Svenshögen, Göt. o. Bohus l.	232	190	194	50	41	127	132	43	34	24	18	2	2	84 701	232	236	238	85	25	7
Majblommehem., Uddevalla stadstbc.-sjukst.	24	19	12	—	—	3	5	—	—	4	4	—	—	8 673	24	25	21	72	18	19
Strömstads tuberkulossjukstuga ³	20	13	7	—	—	3	2	—	—	1	—	—	—	7 127	20	20	17	15	13	3
Tjörns kommunalförbunds sjukst. (Å Lilldal)	9	13	6	—	—	1	3	3	—	1	—	—	—	2 937	8	9	6	—	—	—
Sotenäs tuberkulossjukstuga, d:o	18	17	16	—	—	4	6	—	—	6	3	—	—	6 411	18	18	15	9	—	—
Sunnervikens thc.-sjukstuga, d:o	30	14	12	—	—	2	1	—	—	7	2	—	—	10 639	29	30	26	14	65	5
Renströmska sjukhuset & Källtorp, Göteborg	262	254	289	1	5	153	166	1	2	25	45	—	—	89 139	244	257	229	—	—	—
Vårdhemmet Gibraltar, thc.-avd., d:o	82	71	34	—	—	26	8	—	—	45	29	—	—	18 901	52	66	38	—	—	—
Dispensärcentralens sjukhus, Göteborg	29	23	30	—	—	10	9	—	—	5	9	—	—	7 767	21	29	17	—	—	—
Sjö-Gunnarsho sanatorium, Älvsb. l.	142	91	93	6	3	41	51	6	2	14	15	—	—	50 759	139	145	123	73	92	8
Kroppsfjälls sanatorium, d:o	120	96	100	—	1	57	52	—	1	17	23	—	—	42 864	117	123	107	215	18	7
Bolltorps sanatorium, d:o	40	23	27	—	—	17	14	—	—	4	5	—	—	13 857	38	42	33	62	55	8
Dalbohergens barnsanatorium, Vänersborg.	40	—	—	40	31	—	—	35	25	—	—	1	—	13 816	38	40	32	33	41	4
Västeråsens sanatorium, Älvsb. l.	88	73	89	10	18	34	53	7	14	9	10	—	—	32 364	89	91	86	114	509	13
Svenljunga tuberkulossjukstuga, ⁷ d:o	19	3	6	—	—	1	2	—	—	1	1	—	—	2 467	7	19	5	—	—	—
Trollhättans sjukhem f. bröstsjuka, d:o	16	6	3	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	4 242	12	14	9	—	—	—
Barnsanatoriet i Rävlanda, d:o	125	9	9	59	54	6	6	37	38	—	1	2	—	31 343	86	120	66	—	—	—
Högsäters tuberkulossjukstuga, d:o	14	11	20	—	—	1	7	8	—	2	3	—	—	6 430	18	18	13	—	—	—
Lilla Edets tuberkulossjukstuga, d:o	16	12	10	—	—	4	4	—	—	4	2	—	—	5 112	14	17	11	2	18	2
Stora Ekeberg, Skarab. l.	254	122	110	33	18	81	71	29	14	26	23	—	—	76 380	209	246	175	51	25	6
Centralsanatoriet i Arvika	204	164	185	42	54	86	105	34	43	31	22	—	—	73 607	202	211	189	21	14	1
Karlstads lasarett thc.-sjukhus	54	39	77	—	—	20	38	—	—	10	17	—	—	10 788	30	46	17	5	9	8
Säffle bygdesanatorium, Värml. l.	26	11	23	—	—	6	10	—	—	4	5	—	—	9 455	26	27	23	103	25	15
Kristinehamns tuberkulossjukstuga	26	27	29	—	—	14	17	—	—	6	6	—	—	9 479	26	27	23	69	140	13
Fattigv.-anst. Klaraborg, thc.-avd., Karlstad	15	5	2	—	—	2	1	—	—	2	2	—	—	2 127	6	9	4	—	—	—
Garphytte sanatorium, Örebro l.	134	104	99	24	19	68	53	21	14	12	12	1	—	49 769	136	140	131	47	45	7
Kopparbergs tuberkulossjukstuga	40	15	17	1	—	7	8	—	—	4	4	—	—	13 300	37	40	28	14	14	7
Lindesbergs tuberkulossjukstuga	26	19	12	—	—	8	5	—	—	8	6	—	—	8 780	24	26	20	126	78	16
Örebro stads tuberkulossjukst., Adolfsberg, d:o	40	23	38	—	—	4	18	—	—	10	11	—	—	12 916	35	40	29	45	40	3
Ljusnarsbergs thc.-sjukh., d:o	6	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 946	5	6	5	—	—	—
Länssanatoriet Skogsfället, Västmanl. l.	114	83	100	21	23	61	60	9	19	17	16	1	—	39 839	109	115	104	160	150	1
Västerås förs.-anst. thc.-avd.	20	13	11	—	—	7	4	—	—	7	6	—	—	5 356	15	18	11	—	—	—
Barnsan. Tjärnan (Stockh:s stads), Kopparb. l.	100	—	—	45	66	—	—	38	53	—	—	—	—	33 433	92	118	51	—	—	—
Högbö centralsanatorium, d:o	239	191	207	20	21	131	124	19	19	22	22	1	—	82 678	227	235	209	22	55	7
Folkarbo tuberkulossjukstuga, d:o	53	34	23	1	—	9	11	—	—	8	6	—	—	9 868	27	34	15	1	—	—
Leksands bygdesanatorium, d:o	24	29	26	—	—	1	6	—	—	2	4	—	—	8 462	23	24	21	61	46	28
Ludvika bygdesanatorium, d:o	30	36	35	3	—	14	22	3	—	10	5	2	—	9 348	26	31	19	51	51	4
Malungs bygdesanatorlum, d:o	13	18	26	—	—	7	5	—	—	2	4	—	—	4 578	13	13	10	23	15	1
Svärdsjö tuberkulossjukstuga, d:o	13	7	22	—	—	1	3	—	—	—	3	—	—	4 274	12	15	2	52	55	2
Älvdalens sjukstugas thc.-avd. d:o	22	13	20	—	—	1	6	—	—	3	3	—	—	7 267	20	22	16	168	168	1
Sanatoriet Bergebo, d:o	24	28	8	—	—	10	1	—	—	7	4	—	—	8 311	23	24	19	159	60	16
Falu stads sjukhus, thc.-avd.	14	3	3	—	—	—	3	—	—	2	2	—	—	598	2	3	1	—	—	—
Gävleborgs läns thc.-sjukhus vid Mohed	141	104	144	20	25	63	84	16	20	6	11	1	—	51 165	140	142	136	157	115	59
Delabo bygdesanatorium, d:o	20	29	21	—	—	9	2	—	—	11	1	—	—	7 038	19	20	16	70	124	12
Gysinge bygdesanatorlum, d:o	14	18	11	1	—	8	2	—	—	2	8	—	—	5 111	14	15	11	294	206	77
Valbo bygdesanatorlum ⁶ , d:o	25	39	15	—	1	15	3	—	—	7	1	—	—	7 970	22	26	—	168	184	43

¹ För tuberkulos & vårdanstalt för denna sjukdom. — ² Beräknad siffr. — ³ Se tab. 16, vederbörlig not. — ⁴ Väntetid för barn. — ⁵ Ökat i slutet av okt. från 40. — ⁶ Togs i bruk d. 11 febr. 1938. — ⁷ Togs i bruk för epidemijukvård d. 17 maj 1938.

Tab. 15 a. (Forts.) *Platsantal, beläggning, avlidna, underhållsdagar och väntetid vid vårdanstalterna för tuberkulossjuka år 1938.*

Vårdanstalter	1	2	3				4				5				6				7				8				9				10				11				12				13				14				15				16				17				18				19				20				21				22				23				24			
			Ord. plats- antal d. 31/12	Samtl. under året intagna				Därav första gången för the vårdade ¹				Avlidna				Under- hållsdagar för samtliga vårdade				Antal vårdade				Väntetid (dagar) f. samtliga under året intagna ² , <i>vuxna</i>																																																																		
				Vuxna		Barn		Vuxna		Barn		Vuxna		Barn		Vuxna		Barn		pr dag		hög- sta på en gång		läg- sta gång		Längst		Kortast		Medell.																																																												
				m.	kv.	g.	f.	m.	kv.	g.	f.	m.	kv.	g.	f.	m.	kv.	g.	f.	m.	kv.	g.	f.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.																																																											
Jonas Selggrens sanat., Strömsbro, Gävle .	60	44	55	7	8	30	32	6	6	6	6	—	—	21 723	60	62	56	31	30	—	—	—	—	9	7																																																																	
Länssanatoriet i Sundsvall	210	132	133	64	68	100	99	56	58	8	10	3	—	75 360	207	212	185	189	251	—	—	—	—	41	39																																																																	
Örnsköldsviks lasarett the-sjukhus	72	70	66	1	3	50	49	—	3	12	10	—	1	25 025	69	72	64	174	413	1	1	—	—	39	80																																																																	
Utanede sjukhem, Västerorr. l.	23	23	17	1	—	6	6	—	—	5	4	—	—	8 516	23	24	18	599	360	3	2	—	—	87	48																																																																	
Anundsjö sjukstugas the-avd., d:o	16	25	30	4	2	14	22	3	2	9	10	—	—	4 171	11	16	6	—	—	—	—	—	—	—	—																																																																	
Hammars bygdesanatorium, d:o	40	36	38	—	—	2	2	—	—	9	12	—	—	14 410	39	41	36	433	487	—	13	131	208																																																																			
Nordhem tuberkulossjukhem, d:o	25	20	26	—	—	1	7	—	—	4	9	—	—	8 996	25	25	22	488	443	—	—	178	107																																																																			
Torps sjukhems tuberkulossavd., d:o	8	17	10	1	3	5	6	1	—	4	2	—	—	1 891	5	8	1	—	—	—	—	—	—	—	—																																																																	
Sollidens sanatorium, Jämtl. l.	183	127	140	36	29	89	91	31	21	25	30	—	2	67 826	186	190	175	111	162	—	—	19	18																																																																			
Hede tuberkulossjukstuga, d:o	34	22	18	1	1	9	3	—	1	3	3	—	—	10 921	30	34	25	52	14	—	—	6	2																																																																			
Ströms d:o	34	27	24	—	—	12	6	—	—	5	9	—	—	11 589	32	34	25	55	93	—	—	5	7																																																																			
Barnsanat. Hälsan, Mörsil, d:o	22	—	—	13	7	—	—	—	—	—	—	—	—	7 719	21	23	17	34	34	—	—	5	5																																																																			
Centralsanatoriet i Hällnäs, Västerb. l.	339	230	257	57	49	134	147	51	36	39	39	8	9	123 457	338	343	329	113	97	—	—	39	45																																																																			
Tuberkulossavd. vid Skellefteå lasarett	16	32	38	4	3	28	32	4	3	4	5	—	—	5 792	16	16	13	—	—	—	—	—	—	—																																																																		
Bjurholms sjukstugas the-avd., Västerb. l.	12	6	23	—	1	3	11	—	—	3	8	—	—	4 430	12	14	9	—	—	—	—	—	—	—																																																																		
Malå , , , , ,	13	9	11	—	—	3	9	—	—	2	2	—	—	4 856	13	14	10	—	—	—	—	—	—	—																																																																		
Sorsele , , , , ,	6	2	6	2	1	1	4	1	1	2	—	1	—	2 083	6	6	4	—	—	—	—	—	—	—																																																																		
Stensele , , , , ,	12	5	7	—	—	1	5	—	—	1	—	—	—	4 129	11	13	8	—	—	—	—	—	—	—																																																																		
Tärna , , , , ,	10	3	2	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	3 631	10	10	9	—	—	—	—	—	—	—																																																																		
Wilhelmina , , , , ,	6	3	7	3	1	2	5	1	1	—	—	—	—	2 138	6	7	5	—	—	—	—	—	—	—																																																																		
Åsele komm.-hems , , , , ,	10	7	10	—	—	5	9	—	—	2	4	—	—	2 438	7	8	5	—	—	—	—	—	—	—																																																																		
Centralsanatoriet i Sandträsk, Norrb. l.	345	359	399	77	85	181	223	65	68	27	18	2	1	125 778	345	345	338	175	244	—	—	18	32																																																																			
Landstingets the-sjukhem i Boden	40	29	30	—	—	2	4	—	—	15	13	—	—	14 568	40	41	38	260	260	1	1	39	39																																																																			
Tuberkulossjukhemmet i Luleå	24	37	19	—	3	10	4	—	1	10	4	—	—	8 616	24	24	21	58	2	—	—	19	2																																																																			
The-sjukstugan (Hälsan) i Antnäs, Norrb. l.	18	3	23	—	1	6	—	—	—	2	6	—	2	6 515	18	19	16	95	105	—	—	31	12																																																																			
Arjeplogs sjukstugas the-avd.	10	8	12	2	1	1	3	1	1	—	2	1	—	2 774	8	10	1	—	—	—	—	—	—	—																																																																		
Arvidsjaurs , d:o	12	17	14	3	—	5	6	1	—	5	—	—	1	4 815	12	12	10	—	—	—	—	—	—	—																																																																		
Gällivare komm. hems the-avd., d:o	8	3	5	7	11	3	2	4	7	—	1	2	—	2 816	8	8	5	—	—	—	—	—	—	—																																																																		
Jokkmokks sjukstugas the-avd., d:o	12	8	5	—	4	5	1	—	2	3	1	—	—	4 391	12	12	11	54	57	—	—	18	74																																																																			
Nederkalix sjukstugas the-avd., d:o	20	26	26	2	6	4	8	2	3	6	14	1	—	7 337	20	21	18	—	—	—	—	—	—	—																																																																		
Vittangi , d:o	8	7	12	5	4	3	6	2	2	—	5	—	1	2 776	8	9	5	—	—	—	—	—	—	—																																																																		
Övertorneå sjukstugas the-avd., d:o	12	7	11	1	1	3	4	1	—	3	3	—	—	3 606	10	12	7	41	74	—	—	27	9																																																																			
Övertorneå bygdesanatorium, d:o	40	36	46	3	3	13	22	2	2	7	14	1	2	14 699	40	43	38	196	54	—	—	39	9																																																																			
III. Enskilda vårdanstalter.	317	232	207	11	8	100	102	8	5	32	37	—	—	86 199	236	—	—	—	—	—	—	—	—	—																																																																		
Sävsjö sanatorium, Jönk. l.	76	54	65	4	—	29	37	4	—	7	11	—	—	20 393	56	64	39	—	—	—	—	—	—	—																																																																		
Romanös sanatorium, Jönk. l.	69	37	47	—	—	15	16	—	—	6	9	—	—	13 759	38	43	31	—	—	—	—	—	—	—																																																																		
Sanatoriet Solbacken ³ , Kopp. l.	102	87	57	1	—	41	38	1	—	6	9	—	—	26 770	73	89	55	154	185	—	—	11	9																																																																			
Grängsbergs sanatorium, Kopp. l.	24	7	4	—	1	3	1	—	1	3	1	—	—	8 328	23	25	19	—	—	—	—	—	—	—																																																																		
Fredrikskulls the-sjukhem ³ , Gävle. l.	21	27	17	—	2	8	6	—	2	6	2	—	—	7 479	20	23	16	133	205	—	—	32	26																																																																			
Kaptensgårdens sanatorium, Norrb. l.	25	20	17	6	5	4	4	3	2	4	5	—	—	9 470	26	26	25	—	—	—	—	—	—	—																																																																		

¹ Se föreg. sida, not 1. — ² Övertaget av landstinget från den 1 januari 1940. — ³ Vid Sandviken.

Tab. 15 b. Vårdtid vid vårdanstalter för tuberkulossjuka år 1938. 131

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Vårdanstalter	Vårdtid (dagar) för de under året utskrivna (frånsett avlidna)											
	Längsta				Kortaste				Medellängd			
	Vuxna		Barn		Vuxna		Barn		Vuxna		Barn	
	m.	kv.	g.	f.	m.	kv.	g.	f.	m.	kv.	g.	f.
I. Jubileumsfond:s sanatorier.												
Hässelby, Jönk. l.	906	826	205	379	8	7	205	379	176	184	205	379
Spenshult, Hall. l.	430	539	258	94	5	2	5	67	155	171	132	80
Hälsingborg, Örebro l.	720	874	115	156	2	2	115	124	191	223	115	140
Österåsen, Västern. l.	580	541	123	142	3	31	123	142	171	202	123	142
II. Landstings, kommuners etc.												
Söderby sjukhus, Stockholm	799	739	400	403	1	1	1	2	155	129	88	78
S:t Görans avd. för med. tbc., d:o	1 113	729	197	335	1	1	3	86	103	105	90	157
» avd. för kir. tbc., d:o ¹	876	815	562	476	3	2	5	2	89	98	117	94
Sabbatsbergs sjukhus, tbc.-avd. d:o	—	—	—	—	—	—	—	—	41	41	—	—
Löwenströmska lasta tbc.-par., Stockh. l.	739	855	472	441	2	2	6	7	200	177	213	190
Länssanatoriet vid Uttran, d:o	1 027	941	725	892	5	9	7	7	192	202	223	226
Hamra sanatorium, d:o	—	—	570	539	—	—	4	2	—	—	131	123
Knivsta tuberkulossjukstuga, d:o	992	535	—	—	114	10	—	—	553	273	—	—
Centralsanatoriet, akadem. sjukh. i Uppsala	389	703	377	888	1	1	1	1	86	79	107	147
Lilla sanatoriet i Uppsala	259	285	9	—	1	5	9	—	81	92	9	—
Vattholma sanatorium, Uppsala l.	356	1 113	101	—	19	14	19	—	157	283	67	—
Älvkarleö tuberkulossjukstuga, Upps. län	—	1 051	487	625	—	53	487	258	—	238	487	383
Södermanlands läns sanatorium & Löt	949	838	76	234	9	10	27	14	181	185	51	97
Blommenhov, Nyköping	639	700	355	—	65	60	355	—	259	239	355	—
Kolmårdssanatoriet { avd. f. Österg. l.	797	1 150	252	1 029	6	13	25	53	189	214	150	190
» » Norrköping	999	1 485	—	—	101	10	—	—	355	299	—	—
Stratömta, Österg. l.	813	461	—	—	5	6	—	—	239	155	—	—
Tuberkulospaviljongen i Linköping	720	435	699	322	8	1	9	10	97	83	93	79
Norrköpings lasarett, tbc.-avd.	196	370	—	—	3	8	—	—	49	99	—	—
Jönköpings läns tbc.-sjukhus i Eksjö	1 201	880	119	175	4	3	14	10	197	183	68	62
Kronobergs läns sanatorium & Lugnet	661	514	391	504	10	8	11	9	157	137	152	218
Tbc.-sjukstugan i Öjaby, Kronob. l.	—	873	—	—	—	18	—	—	—	182	—	—
Vaxjö stads tbc.-sjukstuga	456	626	—	—	10	14	—	—	109	116	—	—
Kalmar läns sanatorium i Mälilla, Kalmar l.	1 310	770	697	1 020	6	3	11	10	212	190	185	202
Grönkulla tbc.-sjukstuga f. barn, d:o	—	—	378	537	—	—	51	84	—	—	243	272
Söderåkra sjukstuga, tbc.-avd. d:o	497	164	—	—	5	6	—	—	139	48	—	—
Kalmar stads tuberkulossjukstuga	210	91	—	36	17	12	—	—	36	118	48	—
Gotlands läns tbc.-sjukv.-anst. i Follingbo	865	1 043	41	—	13	2	8	—	439	522	24	—
» » » Visby	193	223	—	—	8	5	—	—	78	70	—	—
Blekinge läns tuberkulossjukhus i Fur	482	387	569	740	6	9	8	24	167	158	188	242
Broby sanatorium, Krist. l.	883	646	490	600	7	7	8	14	160	158	123	125
Oruppsanatoriet { avd. f. Malmöhus l.	1 175	822	837	714	8	3	7	55	202	283	259	234
» » Malmö stad	419	591	17	209	5	15	5	61	201	261	11	135
Lunds lasarett, tuberkulösavd.	258	318	210	163	2	2	9	4	36	58	74	58
Allm. sjukhuset, tbc.-paviljongen, Malmö	2 212	352	195	12	4	1	40	12	101	63	98	12
Malmö stads tuberkulösvårdanstalt	1 078	729	—	—	4	1	—	—	227	245	—	—
Hälsingborgs tuberkulossjukhus i Kungshult	397	521	723	321	62	51	1	3	144	248	106	162
Fagereds sanatorium, Hall. l.	671	730	2	495	43	5	2	495	181	226	2	495
Halmstads stads tbc.-sjukstuga	210	71	23	—	6	3	23	—	57	29	23	—
Tuberkulossjukstugan i Falkenberg	—	—	471	524	—	—	5	4	—	—	153	156
Länssanant. & Svenshögen, Göt. o. Bohus l.	643	655	591	605	12	5	12	8	132	136	203	186
Uddevalle stads tuberkulossjukstuga	2 070	2 007	—	—	12	20	—	—	325	442	—	—
Strömstads tuberkulossjukstuga	1 426	310	—	—	5	5	—	—	231	195	—	—
Tjörns tuberkulossjukstuga, d:o	265	161	—	125	43	13	—	125	151	71	—	125
Sotenäs tuberkulossjukstuga, d:o	283	459	—	—	13	7	—	—	135	135	—	—
Sunnervikens tbc.-sjukstuga, d:o	276	244	—	—	54	21	—	—	151	124	—	—
Renströmska sjukhuset & Källtorp, Göteborg	1 113	960	153	298	1	2	153	10	164	179	153	94
Dispensärentalens sjukhus, d:o	432	333	—	—	2	3	—	—	112	106	—	—
Sjö-Gunnarbo sanatorium, Älvsb. l.	1 301	1 167	578	159	5	1	13	6	234	208	207	77
Kroppefjälls sanatorium, d:o	439	1 169	—	59	1	9	—	59	140	192	—	59
Bolltorps sanatorium, d:o	586	1 275	—	—	22	19	—	—	165	281	—	—
Dalbobergens barnsanatorium, Vänersborg	—	—	752	616	—	—	5	9	—	—	230	273
Västeråsens sanatorium, Älvsb. l.	508	489	383	238	7	8	6	23	162	179	181	120
Svenljunga tuberkulossjukstuga, d:o	1 019	434	—	—	75	16	—	—	455	191	—	—
Trollhättans sjukhus för bröstsjuka	290	1 215	—	—	19	1062	—	—	150	1138	—	—
Barnsanatoriet i Rävlanda, d:o	176	331	618	2 233	69	115	15	15	96	207	198	209
Högsåters tuberkulossjukstuga, d:o	761	455	—	—	4	9	—	—	171	97	—	—
Lilla Edets tuberkulossjukstuga, d:o	323	509	—	—	23	27	—	—	169	151	—	—
Stora Ekebergs sanatorium, Skarab. l.	1 856	1 649	609	1 333	12	14	28	63	219	242	218	305
Centralsanatoriet i Arvika	539	418	459	501	1	1	3	10	146	156	211	188

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Vårdanstalter	Vårdtid (dagar) för de under året utskrivna (frånsett avlidna)											
	Längsta				Kortaste				Medellängd			
	Vuxna		Barn		Vuxna		Barn		Vuxna		Barn	
	m.	kv.	g.	f.	m.	kv.	g.	f.	m.	kv.	g.	f.
Karlstads lasarettss bth.-sjukhus	501	287	—	—	5	3	—	—	115	87	—	—
Säffle bygdessanatorium, Värml. l.	425	772	—	—	15	25	—	—	190	159	—	—
Kristinehamns tuberkulossjukstuga	504	519	—	—	13	14	—	—	136	184	—	—
Arb.-iar. Klaraborg, bth.-avd., Karlstad	141	103	—	—	3	103	—	—	86	103	—	—
Garphytte sanatorium, Örebro l.	989	903	806	901	2	2	7	28	183	206	193	326
Kopparbergs tuberkulossjukstuga, d:o	843	1 414	500	1 082	40	48	500	391	379	402	500	736
Lindesbergs tuberkulossjukstuga	1 001	1 021	—	—	4	85	—	—	266	380	—	—
Örebro stads tuberkulossjukst., Adolfsberg, d:o	587	716	—	—	3	33	—	—	245	229	—	—
Ljusnarsbergs bth.-sjukhem, d:o	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Länssanatoriet Skogsfjället, Västmanl. l.	610	638	437	465	22	9	10	18	173	137	144	97
Västerås a. h:s bth.-avd.	364	41	—	—	2	12	—	—	183	27	—	—
Barnsanatoriet Tjårnan, Kopparb. l.	—	—	480	452	—	—	24	62	—	—	254	223
Högbo centralsanatorium, d:o	838	995	798	1 174	11	2	5	24	184	174	280	353
Folkarbo tuberkulossjukstuga, d:o	707	894	58	—	10	8	58	—	220	147	58	—
Leksands bygdessanatorium, d:o	625	787	—	—	2	12	—	—	209	278	—	—
Ludvika bygdessanatorium, d:o	428	1 022	30	—	2	7	30	—	134	112	30	—
Malunga bygdessanatorium, d:o	169	237	—	—	6	9	—	—	108	89	—	—
Svårdsjö tuberkulossjukstuga, d:o	1 268	801	—	—	55	5	—	—	281	233	—	—
Älvdalens sjukstugas bth.-avd., d:o	427	544	—	—	26	6	—	—	257	177	—	—
Sanatoriet Bergebo, d:o	432	179	—	—	39	8	—	—	164	142	—	—
Falu stads sjukhus, bth.-avd.	37	80	—	—	20	5	—	—	29	43	—	—
Gävleborgs läns bth.-sjukhus vid Mohed	370	426	394	395	7	19	29	9	161	175	190	165
Delsbo bygdessanatorium, d:o	364	279	266	—	25	50	266	—	154	170	266	—
Gysinge bygdessanatorium, d:o	270	360	—	—	67	81	—	—	153	200	—	—
Valbo bygdessanatorium, d:o	306	150	—	—	14	32	—	—	133	96	—	—
Jonas Selggrens sanat., Strömsbro, Gävle	513	537	489	295	2	2	12	11	190	175	178	155
Länssanatoriet i Sundsvall	488	376	506	651	3	8	9	16	186	199	207	202
Örnsköldsviks lasarettss bth.-pav.	401	470	—	36	16	16	—	86	209	243	—	36
Utaneke sjukhem, Västernorr. l.	473	377	491	—	9	60	2	—	169	211	286	—
Anundsjö sjukstugas bth.-avd., d:o	196	93	119	120	5	6	119	93	64	45	119	106
Hammar bygdessanatorium, d:o	524	442	371	—	27	49	371	—	224	195	371	—
Nordhem tuberkulossjukhem, d:o	564	514	—	—	44	27	—	—	196	188	—	—
Torps sjukhem, tuberkulossavd., d:o	121	81	18	301	24	3	18	65	50	27	18	155
Sollidens sanatorium, Jämtl. l.	973	674	473	700	4	7	7	12	221	190	198	198
Hede tuberkulossjukstuga, d:o	1 922	618	—	20	22	10	—	20	349	226	—	20
Ströms tuberkulossjukstuga, d:o	759	375	—	—	7	59	—	—	383	217	—	—
Barnsanat. Hälsan, Mörsil, d:o	—	—	619	1 315	—	—	135	4	—	—	294	364
Centralsanatoriet i Hällnäs, Västerb. l.	2 093	946	1 171	1 444	8	4	12	8	211	201	227	262
Skellefteå lasarett, tuberkulossavd.	222	355	1 164	51	2	8	26	15	108	103	23	37
Bjurholms sjukstugas bth.-avd., Västerb. l.	180	575	—	49	17	14	—	49	99	146	—	49
Malå sjukstugas bth.-avd., d:o	181	211	—	—	26	31	—	—	85	92	—	—
Sorsele sjukstugas bth.-avd., d:o	16	220	80	99	16	4	80	99	16	70	80	99
Stensele sjukstugas bth.-avd., d:o	43	291	—	748	43	16	—	748	43	105	—	748
Tärna sjukstugas bth.-avd., d:o	306	44	—	—	43	44	—	—	175	44	—	—
Vilhelmina sjukstugas bth.-avd., d:o	261	224	193	104	18	17	15	93	126	76	86	98
Åsele kommunalhems bth.-avd., d:o	365	250	—	—	20	18	—	—	119	103	—	—
Centralsanatoriet i Sandträsk, Norrb. l.	901	1 243	565	684	4	2	2	8	131	138	118	132
Landstingets bth.-sjukhem i Boden	1 037	340	—	—	15	57	—	—	274	168	—	—
Tuberkulossjukhemmet i Luleå	592	558	—	122	12	7	—	50	142	157	—	86
Bth.-sjukstugan (Hälsan) i Antnäs, Norrb. l.	372	686	—	—	6	6	—	—	271	246	—	—
Arjeplogs sjukstugas bth.-avd., d:o	687	415	154	184	13	8	154	174	183	104	154	179
Arvidsjauris sjukstugas bth.-avd., d:o	366	228	104	—	17	17	104	—	118	89	104	—
Gällivare komm. hems bth.-avd., d:o	42	94	565	808	8	51	7	7	25	73	286	405
Jokkmokks sjukstugas bth.-avd., d:o	682	474	—	673	91	71	—	10	274	233	—	171
Nederkalix sjukstugas bth.-avd., d:o	297	231	46	127	4	5	10	73	94	62	56	92
Vittangi sjukstugas bth.-avd., d:o	276	165	148	71	10	5	7	15	90	87	30	25
Överkalix sjukstugas bth.-avd., d:o	325	626	63	275	96	12	63	158	218	145	63	216
Övertorneå bygdessanatorium, d:o	773	1 754	596	320	4	20	40	19	199	245	283	225
III. Enskilda vårdanstalter.												
Sävsjö sanatorium, Jönk. l.	592	582	164	—	16	12	40	—	149	161	91	—
Romanäs sanatorium, d:o	334	500	—	—	21	6	—	—	128	153	—	—
Sanatoriet Solbacken, Kopparb. l.	400	437	39	—	16	24	39	—	165	193	39	—
Grängsbergs sanatorium, d:o	849	1 539	—	—	42	70	—	—	374	333	—	—
Fredrikskullens bth.-sjukhem, Gävle. l.	307	333	—	100	19	39	—	36	141	173	—	68
Kaptnsgårdens sanatorium, Norrb. l.	716	834	862	676	7	17	10	56	205	181	267	317

Tab. 16. Inkomster vid vårdanstalter för tuberkulossjuka år 1938. 133

1 Anstalter	2 Summa	3 Vård- avgifter	4 Bidrag till drift och nybyggnader			7 Övriga bidrag ¹	8 Övriga in- komster ²
			staten	landsting	kommun		
I. Jubileumsfond:s sanatorier, S:a	1 088 871	765 761	219 324	—	—	92 970	5 816
Hässlaby, Jönk. l. (1/7 1937— ³⁰ /6 1938)	244 503	206 642	—	—	—	—	2 269
Spenshult, Hall. l. d:o	247 897	173 068	—	—	—	—	3 547
Hålahult, Örebro l. d:o	310 179	161 545	—	—	—	—	—
Österåsen, Västernorr. l. d:o	281 292	224 506	—	—	—	—	—
II. Landstings, kommuns, fören., S:a	15780065	3 897 760	4 314 883	5 090 761	2 982 574	12 379	37 708
Söderby sjukhus, Stockholm	1 059 309	216 785	233 314	—	608 012	—	1 198
St Görans sjukhus, tbc.-avdelningar, ³ d:o	822 252	74 124	111 195	—	636 933	—	—
Sabbatsbergs sjukhus, tbc.-avd., ³ d:o . . .	99 298	5 906	—	—	93 392	—	—
Löwenströmska lasarets tbc.-avd., Stockh. l.	157 464	28 212	34 168	94 929	—	—	155
Länssanatoriet vid Uttran, d:o	372 388	83 660	140 453	147 727	—	—	548
Hamra sanatorium, d:o	88 637	9 722	3 166	—	75 749	—	—
Knivsta tuberkulossjukstuga	34 051	5 039	6 291	22 721	—	—	—
Centralsanstat., akad. sjukh. i Uppsala . .	239 324	45 596	93 430	92 452	—	—	7 846
Lilla sanatoriet i Uppsala	40 909	9 534	11 226	20 149	—	—	—
Vattholma sanatorium, ⁴ Uppsala l.	48 265	8 015	10 009	30 241	—	—	—
Älvkarleö tuberkulossjukstuga, Upps. l. . .	25 193	5 475	6 844	12 874	—	—	—
Södermanlands läns sanatorium å Löt . . .	186 241	56 456	64 724	65 061	—	—	—
Blommenhov, Nyköping	47 680	13 947	10 730	23 003	—	—	—
Kolmårdssanatoriet, Österg. l.	391 779	127 395	134 069	86 768	43 384	—	163
Stratömta, Östergötl. l.	45 948	13 911	11 408	20 629	—	—	—
Tuberkulospaviljongen i Linköping ³ . . .	70 012	16 000	13 348	40 483	—	—	181
Norrköpings las., tbc.-avd. ³ (Trozellisjukh.)	74 815	14 700	7 610	—	50 892	—	1 613
Jönköpings läns tbc.-sjukh. i Eksjö	239 914	45 121	84 137	109 687	—	—	969
Kronobergs läns sanatorium i Lügnet . . .	223 126	41 116	73 728	105 365	—	—	2 917
Tuberkulossjukstugan i Öjaby, Kronob. l.	20 109	4 850	6 046	9 213	—	—	—
Växjö stads tbc.-sjukstuga	17 905	10 048	6 110	677	—	1 070	—
Kalmar läns sanatorium i Målilla	520 674	131 322	151 179	236 844	—	—	829
Grönkulla tbc.-sjukst. f. barn, Kalm. l. . .	25 350	5 768	8 951	10 631	—	—	—
Söderåkras sjukst. tbc.-avd., d:o	14 817	4 782	4 048	5 987	—	—	—
Kalmar stads tuberkulossjukstuga	12 129	5 353	3 391	1 414	1 971	—	—
Gotlands läns tbc.-sjukv.-anst. i Follingbo	45 698	8 383	11 055	26 260	—	—	—
Gotlands läns tbc.-sjukstuga, Visby	22 175	5 771	7 635	8 769	—	—	—
Blekinge läns tuberkulossjukhus i Fur . . .	263 191	52 548	86 268	122 629	—	—	1 746
Broby sanatorium, Krist. l.	288 827	65 788	107 478	115 561	—	—	—
Orupssanatoriet i Hör, Malmöhus l.	992 082	120 710	173 112	648 274	47 811	—	2 175
Lunds lasarett, tuberkulossavd. ³	119 885	20 000	21 603	77 631	—	651	—
Allm. sjukhuset, tbc.-par. ³ , Malmö	166 177	25 000	23 785	—	117 392	—	—
Malmö stads tuberkulossvårdsanstalt . . .	62 070	4 044	—	—	57 188	—	838
Hälsingborgs tuberkulossjukh. Kungshult . .	150 728	14 272	19 581	—	116 491	—	384
Fagereds sanatorium, Hall. l.	222 286	43 594	72 909	105 783	—	—	—
Halmstads stads tbc.-sjukstuga	21 110	6 321	5 966	1 184	7 639	—	—
Tuberkulossjukstugan i Falkenberg	59 877	24 471	17 816	17 590	—	—	—
Länssanstat. å Svenshögen, Göteb. o. Boh. l.	364 563	88 751	145 409	126 698	—	—	3 705
Uddevallas stads tuberkulossjukstuga . . .	33 784	12 982	10 805	—	9 997	—	—
Strömstads tuberkulossjukstuga ³	25 463	10 867	11 909	—	2 687	—	—
Tjörns tuberkulossjukstuga (Lilldal), d:o	8 077	4 406	3 671	—	—	—	—
Sotenäs tuberkulossjukstuga, Tossene, d:o	19 465	10 658	7 890	—	917	—	—
Sunnervikens tbc.-sjukstuga, d:o	36 169	19 097	13 299	—	3 773	—	—
Renströmska sjukh. å Källtorp, Göteborg	886 349	130 151	144 135	—	612 063	—	—
Vårdhemmet Gibraltar, tbc.-avd., d:o . . .	100 335	18 900	—	—	81 435	—	—
Dispensärcentralets sjukhus, Göteborg . .	58 564	9 000	9 714	—	39 850	—	—
Sjö-Gunnarbo sanatorium, Älvsb. l.	290 817	72 873	84 728	133 216	—	—	—
Kroppsfjälls sanatorium, d:o	227 981	44 231	74 834	108 786	—	—	130
Bolltorps sanatorium, d:o	61 571	14 906	17 251	29 414	—	—	—
Dalbobergens barnsanatorium, d:o	47 819	14 313	17 250	16 256	—	—	—
Västeråsens sanatorium, d:o	187 192	32 364	56 116	98 468	—	—	244
Svenljunga tuberkulossjukstuga, d:o	11 298	2 467	3 084	5 747	—	—	—
Trollhättans sjukhem för bröstsjuka . . .	26 521	4 236	5 301	16 984	—	—	—
Barnsanatoriet i Rävlanda, d:o	158 888	48 492	15 096	—	91 614	2 116	1 070
Högsäters tuberkulossjukstuga, d:o	28 171	6 490	7 871	13 810	—	—	—
Lilla Edets tbc.-sjukstuga, d:o	23 002	5 112	6 348	11 542	—	—	—
Stora Ekebergs sanatorium, Skarab. l. . . .	383 301	102 242	133 124	147 935	—	—	—
Centralsanatoriet i Arvika	421 222	81 135	124 938	215 149	—	—	—

¹ Se Tab. 11, not 2. — ² D:o not 3. — ³ Ingår som del av lasarett i Tab. 11. Inkomster här = utgifter (approx.), se Tab. 17, not 3. — ⁴ Tillhör länsförening mot tuberkulos. — ⁵ Tillhör föreningen T. P. u. p. a. — ⁶ Av fonder nödig fyllnadssumma. — ⁷ Till undervisning. — ⁸ Beräknad siffra. — ⁹ Avser 1937/1938.

1	2	3	4	5	6	7	8
A n s t a l t e r	Summa	Vård- avgifter	Bidrag till drift och nybyggnader				Övriga in- komster ²
			staten	landsting	kommun	övriga bidrag ¹	
Karlstads lasarett tbc.-sjukhus	66 327	11 326	13 328	41 673	—	—	—
Säffle bygdesanatorium, Värml. l.	55 684	9 338	11 653	34 613	—	—	—
Kristinehamns tbc.-sjukstuga	50 764	9 733	11 619	28 165	—	1 124	123
Fattigv.-anst. Klaraborg, tbc.-avd. ³ Karlstad	26 014	7 463	1 601	—	16 950	—	—
Garphytte sanatorium, Örebro l.	368 022	51 195	86 279	231 148	—	—	—
Kopparbergs tuberkulossjukstuga, d:o	59 767	13 309	16 636	29 822	—	—	—
Lindesbergs tuberkulossjukstuga, d:o	48 910	8 780	10 775	29 355	—	—	—
Örebro stads tuberkulossjukst., Adolfsberg	84 590	13 405	15 745	47 388	5 670	—	2 382
Ljusnarsbergs tbc.-sjukhem, d:o	6 087	—	2 433	—	3 654	—	—
Länssanatoriet Skogsfället, Västmanl. l.	208 148	59 935	69 745	77 272	—	—	1 196
Västerås förs.-anst. tbc.-avd.	—	—	[6 695]	—	—	—	—
Barnan, Tjärnan, Kopparb. län	142 334	31 093	1 102	—	104 292	5 847	—
Högebo centralsanatorium, d:o	396 242	83 359	144 736	162 501	—	—	5 646
Folkarbo tuberkulossjukst., d:o	42 934	10 142	12 333	20 459	—	—	—
Leksands bygdesanatorium, d:o	32 618	8 631	10 578	13 038	—	—	371
Ludvika bygdesanatorium, d:o	89 672	9 608	11 685	18 384	—	—	—
Malungs bygdesanatorium, d:o	25 890	4 578	5 689	15 123	—	—	—
Svärdsjö tuberkulossjukst. (Lillebo) d:o . . .	24 727	4 274	3 038	17 415	—	—	—
Älvdalens sjukstugas tbc.-avd., d:o	82 081	7 343	9 073	15 665	—	—	—
Sanatoriet Bergebo, d:o	38 791	8 971	10 350	19 470	—	—	—
Falu stads sjukhus, tbc.-avd. ³	1 937	750	894	293	—	—	—
Gävleborgs läns tbc.-sjukh. vid Mohed . . .	279 557	79 151	88 134	112 272	—	—	—
Delsbo bygdesanatorium, Gävleb. län	26 705	9 693	8 798	8 214	—	—	—
Gysinge bygdesanatorium, d:o	23 638	7 631	6 336	9 671	—	—	—
Valbo bygdesanatorium, d:o	62 908	11 955	9 953	41 090	—	—	—
J. Selggrens sanat., Strömsbro, Gävle	160 034	36 279	24 911	—	97 273	1 571	—
Länssanatoriet i Sundsvall	404 948	127 787	181 817	145 344	—	—	—
Rönköldsviks lasarett tbc.-sjukhus	139 655	42 849	30 765	66 041	—	—	—
Utaneå sjukhem, Västernorr. l.	42 973	10 518	10 645	21 810	—	—	—
Anundsjö sjukstugas tbc.-avd., Västern. l.	17 310	8 582	5 214	—	3 514	—	—
Hammarby bygdesanatorium (Nyland), d:o . .	74 039	21 627	18 009	34 403	—	—	—
Nordhem tuberkulossjukhem, d:o	47 472	13 479	11 245	22 748	—	—	—
Torps sjukhems tbc.-avd., d:o	6 833	2 837	3 271	1 625	—	—	—
Solliden, Jämtl. l.	332 619	105 875	150 125	76 619	—	—	—
Hede tuberkulossjukstuga, d:o	40 764	16 382	13 651	10 731	—	—	—
Ströms tuberkulossjukstuga, d:o	58 145	17 053	14 483	26 609	—	—	—
Tbc.-sjukstugan Hålsan, Mörsil, d:o	19 434	9 649	9 650	—	—	—	135
Centralsanatoriet i Hållnäs, Västernb. l.	466 702	175 525	212 660	78 517	—	—	—
Skellefteå lasarett, tbc.-avd.	36 074	9 000	7 160	19 743	—	—	171
Bjurholms sjukstuga, tbc.-avd., ³ d:o	14 548	6 048	5 538	2 962	—	—	—
Malå , , , ³ , , ,	15 845	7 019	5 838	2 988	—	—	—
Sorsele , , , ³ , , ,	7 937	3 050	2 541	2 346	—	—	—
Stensele , , , ³ , , ,	13 583	6 194	5 128	2 261	—	—	—
Tärna , , , ³ , , ,	14 710	5 500	4 539	4 671	—	—	—
Vilhelmina , , , ³ , , ,	9 692	2 855	2 615	4 222	—	—	—
Åsle kommunalhem, , , ³ , , ,	10 849	3 650	3 048	3 919	232	—	—
Centralsanatoriet i Sandträsk, Norrb. l.	617 891	125 804	320 721	171 856	—	—	—
Landstingets tbc.-sjukhem i Boden	70 318	15 228	18 211	36 879	—	—	—
Tuberkulossjukhemmet i Luleå	41 884	8 618	10 684	22 582	—	—	—
Tbc.-sjukstugan i Antnäs, Norrb. l.	31 041	6 999	8 138	15 904	—	—	—
Arjeplogs sjukstugas tbc.-avd., ³ d:o	31 106	2 774	3 469	24 863	—	—	—
Arvidsjauras sjukstugas tbc.-avd., ³ d:o . . .	19 560	4 315	5 388	9 857	—	—	—
Gällivare komm.-hus tbc.-avd., d:o	10 418	—	3 520	4 224	1 799	—	875
Jokkmokks sjukstugas tbc.-avd., ³ d:o	21 900	4 391	5 474	12 035	—	—	—
Nederkalix sjukstugas tbc.-avd., ³ d:o	43 259	7 337	9 103	26 819	—	—	—
Vittangi sjukstugas tbc.-avd. ³ d:o	12 136	2 776	3 469	5 891	—	—	—
Överkalix sjukstugas tbc.-avd., ³ d:o	40 359	3 606	4 513	32 240	—	—	—
Övertorneå bygdesanatorium, d:o	75 799	14 584	18 141	42 976	—	—	98
III. Enskilda vårdanstalter	742 042	443 024	31 036	27 990	3 800	222 910	13 282
Sävsjö sanatorium, Jönk. l.	240 439	231 313	—	—	—	5 194	3 932
Ronanäs sanatorium, Jönk. l.	203 087	182 184	—	—	—	11 553	9 350
Sanatoriet Solbacken, Kopp. l.	185 675	—	—	—	—	185 675	—
Grängsbergs sanatorium, Kopp. l.	29 562	13 527	9 852	—	3 800	2 383	—
Fredriksholms tbc.-sjukhem, Gävleb. l. . . .	34 189	7 072	9 346	9 050	—	8 721	—
Kaptnsgårdens sanatorium, Norrb. l.	49 090	8 928	11 838	18 940	—	9 384	—

¹ Se Tab. 11, not 2. — ² D:o not 3. — ³ Beräknade siffror. — ⁴ Till undervisning. — ⁵ Tillskott av ägaren.

Tab. 17. Utgifter vid vårdanstalter för tuberkulossjuka år 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Anstalt	Summa Kr.	Avlöningar, pensionsavgifter	Expeditions-kostnader ¹	Di-verse ¹	Läke-medel	För-bruknings-artiklar m. m. för sjuk-vård ¹	Kost-håll	Värme, lyse, vatten	Tvätt- och ren-håll-ning	Inven-tarier under-håll och kom-plette-ring ¹	Fastig-heters under-håll ¹	Sär-skild verk-sam-het	Hyror	Nyan-lägg-ning och nyan-scaff-ning	Kostnad ² per vårddag
I. Jubileumsfondens sanatorier.	1 088 871													142 814	
Hässelby, Jönk. l. (1/7 1937—30/6 1938) . . .	244 503	81 406	572	7 575	3 726	702	85 446	26 287	2 946	18 985	14 649	2 209	—	—	4 98
Spenshult, Hall. l. (do) . . .	247 897	80 467	430	7 846	—	10 946	72 753	23 173	2 508	10 834	9 718	6 816	—	22 412	4 79
Hälsåhl, Örebro l. (do) . . .	310 179	77 459	2 392	4 398	4 542	1 509	70 344	22 423	2 679	13 532	11 808	214	—	98 888	5 17
Österåsen, Västerb. l. (do) . . .	281 292	81 685	2 588	2 566	6 078	10 928	94 642	35 898	4 371	13 176	12 347	1 671	—	21 519	5 20
II. Landstings, kommuners, föreningsars.	15 781 845												92 694	148 9320	
Söderby sjukhus, Stockholm . . .	1 059 809	518 189	8 070	21 141	25 756	33 688	257 167	69 999	15 500	33 704	37 381	—	—	38 713	7 17
S:t Görans sjukhus, tbc.-avd. ³ d:o . . .	822 252	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10 32
Sabbatsbergs sjukhus, tbc.-avd. ³ d:o . . .	99 298	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11 85
Löwenströmska lasarett tbc.-sjukhus, Stockh. l. . .	157 464	56 257	1 744	3 522	3 647	2 494	47 131	19 585	10 128	7 005	5 614	337	—	—	5 74
Länssanatoriet vid Uttran, do . . .	372 888	126 186	3 926	8 821	10 400	4 747	125 989	26 773	4 287	18 129	11 090	971	1 200	29 870	4 25
Hamra sanatorium, do . . .	88 637	26 924	466	2 533	134	995	12 997	4 491	3 195	2 500	3 296	4 475	—	26 631	5 06
Kaivata tuberkulossjukstuga, do . . .	34 051	9 167	268	1 019	928	—	7 936	3 192	522	1 912	2 047	—	—	7 000	5 39
Centralsanatoriet ⁵ , akademiska sjukhuset i Uppsala . . .	239 324	91 199	4 107	1 227	7 864	10 448	72 907	27 201	8 580	12 839	1 847	1 106	—	—	5 86
Lilla sanatoriet, Uppsala . . .	40 900	12 193	856	825	1 191	565	16 822	4 617	867	2 130	843	—	—	—	4 56
Vattholma sanatorium, Uppsala l. . .	48 265	13 131	429	1 745	577	546	15 151	4 866	824	3 273	3 634	1 634	—	2 458	5 72
Älvkarleö tuberkulossjukstuga, Upps. l. . .	25 198	9 851	358	280	364	7	8 395	3 744	413	1 236	351	4 194	—	—	4 60
Södermanlands läns sanatorium å Löt . . .	186 241	65 268	2 910	5 075	—	2 608	56 494	22 252	2 611	11 304	6 301	288	—	6 113	4 87
Blommenhov, Nyköping . . .	47 690	14 532	324	1 285	1 416	2 467	12 162	6 210	1 457	2 087	7 946	15	—	—	5 13
Kolmårdssanatoriet, Österg. l. . .	391 770	131 502	4 091	5 401	9 433	7 852	139 249	33 068	4 071	20 800	22 174	2 844	1 756	9 538	4 64
Stratmöta, Österg. l. . .	45 948	15 075	596	350	1 508	2 136	17 320	23 541	560	1 499	1 869	322	—	—	5 01
Tuberkulospaviljongen ³ i Linköping . . .	70 012	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6 56
Norrköpings lasarett, tbc.-avd. ³ . . .	74 815	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8 55
Jönköpings läns tbc.-sjukhus i Eksholm . . .	239 914	86 366	4 446	3 109	4 787	4 291	79 113	32 433	3 619	12 424	7 139	—	—	2 188	4 94
Kronobergs läns sanatorium å Lugnet . . .	223 126	69 872	2 827	2 727	4 083	3 131	71 600	25 005	1 801	11 695	10 611	921	—	18 852	4 88
Ojaby tbc.-sjukstuga, Kronob. l. . .	20 109	6 585	131	1 419	792	239	6 999	1 532	675	812	926	—	—	—	4 16
Växiö stads tbc.-sjukstuga . . .	14 961	4 241	97	818	480	50	6 478	1 200	617	773	206	—	—	—	3 06
Kalmar läns sanatorium i Mälilla . . .	520 674	126 139	7 751	12 026	7 078	5 992	119 499	49 122	7 231	21 590	18 373	1 744	790	143 340	4 36
Grönkulla tbc.-sjukstuga för barn, Kalm. l. . .	25 350	6 282	137	697	—	5	5 692	1 167	338	790	467	218	—	9 558	2 20
Söderåkra sjukstuga tbc.-avd., d:o . . .	14 817	4 571	195	438	1 072	500	4 556	1 783	730	477	496	—	—	—	4 65
Kalmar stads tuberkulossjukstuga . . .	12 139	3 606	567	2 339	333	115	3 580	742	510	106	331	—	—	—	4 47
Gotlands läns tbc.-sjukv.-anst. i Pollingbo . . .	45 698	15 613	482	2 559	1 462	344	14 064	6 404	887	2 447	1 431	2 325	100	1 862	4 95
Visby . . .	22 175	7 543	55	450	1 437	409	7 435	2 355	536	494	46	—	522	892	3 39
Blekinge läns tuberkulossjukhus i Fur. . .	268 191	89 920	2 480	5 964	7 877	2 172	95 101	19 819	4 193	7 019	8 681	—	1 125	19 340	4 83
Broby sanatorium, Krist. l. . .	238 827	111 941	3 624	6 346	7 908	2 901	83 325	25 688	3 960	16 343	24 087	1 304	265	4 500	4 56
Orupasanatoriet Malmöhus l. . .	992 082	215 635	7 305	11 658	12 806	14 510	168 434	56 154	6 675	24 415	24 801	—	—	449 889	5 42
Lunds lasarett, tbc.-avd. ³ . . .	119 885	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6 99
Allm. sjukhuset, tbc.-paviljongen ³ , Malmö . . .	166 177	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8 47
Malmö stads tuberkulösvårdanstalt . . .	62 070	31 318	453	241	1 676	230	14 925	5 066	2 767	2 286	2 135	—	—	973	8 08

¹ Se Tab. 12, vederbörlig not. — ² Efter avdrag av utgifter för nybyggnader och nyaanskaffning samt hyror och event. undervisning (se vederbörlig not i kol. 13) — ³ Ingår som del av lasarett i Tab. 12. Utgifter beräknade efter dagkostnaden för hela sjukhuset. — ⁴ För undervisning. — ⁵ Avser 1937/1938, dagar 40 825.

Tab. 17. (Forts.). *Utgifter vid vårdanstalter för tuberkulosjuka år 1938.*

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
A n s t a l t	Summa Kr.	Avlö- ningar, pen- sions- avgifter	Expe- ditions- kost- nader ¹	Di- verse ¹	Läke- medel	För- bruk- nings- artiklar m. m. försjuk- vård ¹	Kost- håll	Värme, lyse, vatten	Trätt- och ren- håll- ning	Inven- tariers under- håll och kom- plette- ring ¹	Fastig- heters under- håll ¹	Sär- skild verk- sam- het	Ilyror	Nyan- läggn- ing och nyan- skaff- ning	Kostnad ¹ per vårdag
Hälsingborgs tuberkulosjukstuga, Kungshult . .	150 728	38 119	1 756	3 337	3 418	5 553	27 265	44 397	2 378	5 057	5 576	—	—	45 215	7-46
Fagereds sanatorium, Hall. l.	222 288	80 618	2 514	3 974	6 107	2 885	71 619	17 411	3 846	9 822	13 331	354	—	9 805	5-06
Halmstads stads tbc-sjukstuga	21 110	7 092	—	862	—	1 376	6 682	1 173	2 106	1 027	792	—	—	—	4-42
Tuberkulosjukstugan i Falkenberg	59 877	19 279	639	732	938	2 901	16 878	8 205	5 529	2 179	2 597	—	—	—	4-14
Länssan. å Svenshög, Göteb. o. Bohus l. . . .	364 563	108 781	—	5 560	—	1 845	119 323	35 095	5 300	36 214	19 154	148	—	16 282	4-11
Uddevalla stads tuberkulosjukstuga	33 784	8 674	420	704	1 105	59	14 585	4 548	725	2 394	569	—	—	—	3-90
Strömstads tuberkulosjukstuga ¹	25 463	8 642	—	2 849	843	262	9 467	2 619	141	658	482	—	—	—	3-57
Tjörns tuberkulosjukstuga (Lilldal), d:o . . .	8 077	2 628	51	67	434	—	3 481	795	95	234	291	—	—	—	2-75
Sotenäs tuberkulosjukstuga, d:o	19 465	6 524	361	321	—	789	6 913	2 908	656	274	619	100	—	—	3-03
Sunnervikens tbc-sjukstuga, d:o	36 169	10 995	394	738	2 078	35	14 986	3 758	375	716	365	—	—	—	3-40
Renströmska sjukhuset å Källtorp, Göteborg .	886 819	287 496	6 754	19 457	15 864	15 178	155 221	51 049	22 531	28 884	22 633	1 517	14 254	24 551	7-03
Vårdhemmet Gibraltar, tbc-avd., d:o	100 335	40 135	5 919	4 227	—	3 338	29 125	7 523	1 426	5 278	3 364	—	—	—	5-81
Dispensärcentralens sjukhus, Göteborg	58 564	29 763	462	373	665	1 865	13 165	6 021	4 027	1 239	985	—	—	—	7-54
Sjö-Gunnarsho sanatorium, Älvsb. l.	290 817	93 891	4 181	3 880	8 620	6 724	92 534	27 965	5 153	17 346	25 377	—	1 243	3 900	5-63
Kroppsfälls sanatorium, d:o	227 981	77 351	1 660	1 640	6 974	2 986	72 890	30 786	4 692	12 195	12 347	—	—	4 460	5-22
Bolltorps sanatorium, d:o	61 571	18 196	459	772	1 321	722	18 914	7 143	2 560	2 723	8 762	—	—	—	4-44
Dalbohergens sanatorium, d:o	47 810	18 496	405	261	347	361	15 573	5 856	1 403	3 138	1 971	—	—	—	3-46
Västeråsens sanatorium, d:o	187 192	57 118	2 526	1 642	5 302	3 206	53 055	29 812	7 044	10 024	11 673	—	2 475	3 315	5-60
Svenljunga tuberkulosjukstuga ¹ , d:o	11 298	2 445	—	165	454	677	4 734	1 558	519	594	152	—	—	—	4-57
Trollhättans sjukhem f. bröstsjuka	26 521	5 579	—	946	596	171	6 703	2 375	1 223	1 157	7 771	—	—	—	6-25
Barnsanatoriet i Rävlanda, d:o	158 888	69 736	1 778	6 694	1 499	289	37 255	15 950	2 577	7 167	7 723	1 226	—	6 494	4-85
Högsäters tuberkulosjukstuga, d:o	28 171	7 889	—	1 577	2 313	435	9 317	2 395	424	1 933	1 887	—	—	—	4-88
Lilla Edets tbc-sjukstuga, d:o	23 002	8 323	—	777	701	244	7 233	1 902	1 467	855	1 500	—	—	—	4-50
Stora Ekobergs sanatorium, Skarab. l.	388 801	113 016	3 774	11 675	3 834	5 584	124 724	41 064	6 246	22 843	33 448	—	—	17 093	4-79
Centralsanatoriet i Arvika	421 222	145 409	6 003	10 430	5 666	6 373	124 981	48 762	4 811	22 529	26 391	2 688	6 273	10 905	5-49
Karlstads lasarett tuberkulosjukhus	66 827	23 623	966	599	2 374	216	19 984	6 856	1 519	3 547	4 064	1 346	1 234	—	6-51
Säffle bygdesanatorium, Värml. l.	55 634	19 203	564	1 098	2 261	1 278	17 721	5 031	663	2 810	2 153	—	1 288	1 564	5-58
Kristinehamns tuberkulosjukstuga	50 764	17 741	685	837	1 514	1 060	17 496	6 162	803	2 270	1 230	—	965	—	5-35
Fattigv.-anst. Klaraborg ¹ , Karlstad	26 014	5 930	—	270	—	460	5 847	2 639	989	1 644	2 541	—	4 543	—	10-09
Garphytte sanatorium, Örebro l.	368 622	100 114	3 154	9 610	2 323	5 737	73 835	29 961	3 085	13 880	15 044	5 278	—	106 601	5-26
Kopparbergs tuberkulosjukstuga, d:o	59 767	17 322	809	1 416	2 569	650	19 981	10 124	2 257	2 972	1 315	—	462	—	4-46
Lindesbergs tuberkulosjukstuga, d:o	48 910	14 762	536	672	1 461	160	13 929	6 586	1 292	2 084	5 854	—	—	1 575	5-39
Örebro stads tuberkulosjukstuga, Adolfsberg, d:o	84 590	30 912	—	6 292	—	4 844	23 249	9 357	885	3 428	5 623	—	—	—	6-55
Ljusnarsbergs tbc-sjukhem	6 087	1 885	107	133	267	56	2 313	2 905	264	291	180	—	—	—	3-13
Länssanatoriet Skogsfället, Västmanl. l. . . .	208 148	71 578	1 786	2 275	6 415	5 847	68 989	22 594	7 188	13 712	5 716	—	2 550	—	5-16
Västerås förs.-anst. tbc-avd.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Barnsanatoriet Tjårnan, Kopparb. l.	142 334	65 094	1 383	7 380	121	793	37 376	14 413	1 192	5 943	1 287	1 962	—	7 351	3-98
Högebo centralsanatorium, d:o	896 242	123 506	5 410	6 886	9 172	9 353	122 255	42 876	16 498	18 848	29 724	—	—	11 714	4-65
Folkarbo tuberkulosjukstuga, d:o	42 934	13 147	636	1 876	2 161	2 565	14 410	6 200	2 196	1 642	739	22	—	—	4-33
Leksands bygdesanatorium, d:o	32 618	8 445	—	1 442	790	243	12 240	4 154	1 435	2 482	1 388	—	—	—	3-85
Ludvika bygdesanatorium, d:o	39 672	11 399	523	1 222	942	767	15 478	4 965	535	1 423	1 100	994	326	—	4-10

Malungs bygdesanatorium, d:o	25 390	7 733	347	523	1 437	216	8 049	2 556	610	1 923	1 996	—	—	—	5 565
Svårdsjö tuberkulossjukstuga, d:o	24 727	5 934	229	948	814	390	5 751	2 433	583	1 191	853	—	—	5 601	4 47
Älvdalens sjukstugas tbc-avd. d:o	32 081	8 730	669	461	1 132	595	11 394	4 046	1 132	1 471	2 451	—	—	—	4 42
Sanatoriet Bergebo, d:o	38 791	11 759	527	912	1 085	448	12 202	3 724	2 826	2 053	654	—	2 600	—	4 37
Falu stads sjukhus, tuberkulosavd. ¹	1 937	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3 24
Gävleborgs läns tub.-sjukhus vid Mohed	279 557	103 372	3 666	5 129	7 945	3 169	88 287	25 157	8 554	10 359	21 641	542	1 735	—	5 48
Deisbo bygdesanatorium, Gävle, län	26 705	9 696	258	440	972	44	9 415	3 367	1 695	587	229	—	—	—	3 79
Gysinge bygdesanatorium, d:o	23 688	9 381	353	600	810	699	8 466	2 193	365	423	348	—	—	—	4 63
Valbo byggnadsanatorium (nytt) ¹ , d:o	62 098	11 873	860	781	934	272	14 151	18 175	2 253	1 145	10 021	—	—	330	16 355
Jonas Selggrens sanatorium, Gävle	160 034	51 884	1 838	4 997	3 367	2 717	37 252	17 444	4 439	7 083	3 582	195	23 200	2 085	6 21
Länsanatoriet i Sundsvall	404 948	130 158	4 820	3 969	7 401	9 869	141 970	45 841	4 872	19 628	18 912	2 528	9 914	7 492	5 16
Örnsköldsviks lasarett tbc.-sjukhus	189 655	58 598	1 030	1 799	3 615	3 072	46 091	14 032	1 964	5 449	2 993	—	—	1 012	5 54
Utaneke sjukhem, Västerorr. l.	42 973	16 596	1 166	1 438	988	259	13 316	3 285	909	3 501	1 515	—	—	—	5 05
Anundsjö sjukstugas tbc.-avd., d:o	17 310	4 077	175	316	1 448	539	7 748	1 209	566	935	297	—	—	—	4 15
Hammar's bygdesanatorium, d:o	74 039	27 834	1 195	540	3 960	793	24 548	7 203	1 865	2 013	2 532	—	1 555	—	5 03
Nordhems tuberkulossjukhem, d:o	47 472	17 006	789	533	683	820	17 911	3 340	1 718	1 138	482	515	1 088	1 450	4 99
Torps sjukhems tuberkulosavd. ¹	6 833	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3 61
Solliden, Jämtl. l.	332 619	111 020	5 148	6 912	6 763	8 434	103 722	38 151	10 825	15 378	13 222	2 336	—	10 707	4 75
Hede tuberkulossjukstuga, d:o	40 764	13 215	616	1 329	644	259	16 066	6 279	443	936	976	—	—	—	3 73
Ströms tuberkulossjukstuga, d:o	58 145	14 734	762	1 051	1 593	485	17 998	9 103	884	2 286	1 758	—	10	7 192	4 37
Barnsanatoriet Hälsan, Mörsil, d:o	18 158	7 109	134	495	168	41	7 114	1 936	354	308	498	—	—	—	2 35
Centralsanatoriet i Hallnäs, Västber. l.	466 702	133 669	5 972	13 212	11 978	7 968	206 798	37 555	6 563	17 721	20 906	1 261	167	2 500	3 76
Skellefteå lasarett, tbc.-avd. ¹	36 074	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6 14
Bjurholms sjukstugas tbc.-avd. ¹ , d:o	14 548	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3 28
Malå	15 845	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3 26
Sorsele	7 937	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3 90
Stensele	13 583	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3 29
Tärna	14 710	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4 05
Vilhelmina	9 692	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4 53
Åsele	10 849	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4 45
Centralsanatoriet i Sandtråsk, Norrb. l.	617 881	162 401	9 808	15 186	12 746	24 316	185 601	49 784	8 002	18 225	20 630	2 371	1 322	10 748	4 05
Landstingets tbc.-sjukhem i Boden	70 318	20 124	717	749	2 658	931	22 006	6 583	1 789	2 629	107	—	10 000	1 969	4 00
Tuberkulossjukhemmet i Luleå	41 884	13 588	241	198	679	171	14 190	5 562	591	1 427	635	—	—	4 603	4 33
Tbc.-sjukstugan (Hälsan) i Antnäs, Norrb. l.	31 041	14 397	320	1 297	1 111	267	9 217	1 609	247	1 084	584	—	—	910	4 62
Arjeplogs sjukstugas tuberkulosavd. ¹ , d:o	31 106	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17 414	4 92
Arvidsjaur	19 560	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4 53
Gällivare kom. hems tbc.-avd. ¹ , d:o	10 418	2 560	140	564	282	200	4 196	1 042	253	871	310	—	—	—	3 70
Jokkmokks sjukstugas tbc.-avd., d:o	21 900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4 95
Nederkalix	48 259	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5 90
Vittangi sjukstugas tbc.-avd. ¹	12 186	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4 87
Överkalix sjukstugas tbc.-avd. ¹ , d:o	40 359	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25 178	4 21
Övertorneå bygdesanatorium, d:o	75 799	26 497	1 033	666	3 188	632	15 455	8 479	966	3 181	1 551	—	—	14 151	4 19
III. Enskilda vårdanstalter. ²															
Sävejö sanatorium, Jönk. l.	742 042	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
240 439	84 616	14 898	2 922	5 623	—	77 116	25 421	—	11 762	16 583	1 498	—	—	—	11 79
Romanös sanatorium, Jönk. l.	203 087	71 625	4 434	14 189	1 517	3 337	64 589	81 407	—	5 287	8 109	—	7 951	6 698	11 73
Sanatoriet Solbacken, Kopp. l.	185 675	66 624	2 885	14 555	2 738	1 901	43 590	25 221	2 062	3 996	4 584	4 419	13 100	—	6 98
Grängsbergs sanatorium, d:o	29 562	8 354	195	456	—	1 601	12 593	3 937	1 759	574	166	—	—	—	3 55
Fredriksholms tbc.-sjukhem, Sandviken, Gävle, l.	34 189	9 484	200	1 101	1 399	594	10 996	4 531	1 393	2 005	2 485	—	—	—	4 57
Kaptnesgårdens sanatorium, Malmberget, Norrb. l.	49 090	15 302	447	429	320	1 093	15 356	5 543	1 902	2 696	—	—	6 000	—	4 55

¹ Se Tab. 16, vederbörlig not. — ² Här medräknade skatter, rüntor o. d. — ³ Lön för lärarinna. — ⁴ Se tabellens första sida, not 2. — ⁵ För 1/10 1937—
— 31/12 1938. — ⁶ För patienters undersökning vid centralsanatoriet.

Tab. 18. Enskilda sjukhus och sjukhem, barnsjukhus m. fl. sjukvårdsanstalter angående antalet sjuksängar, intagna, avlidna och underhållsdagar samt inkomster och utgifter år 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
A n s t a l t	Ordinarie antal sjuksängar vid årets slut	Antal patienter under året		Vård-dagar för samtliga vårdade	Med-deltal vårdade för dag	Högsta antal någon dag under året vårdade	Medel-längd av sjuk-husvistelsen, dagar	Summa inkomster, kr.	D ä r a v					Summa utgifter utom hyror kr.	Därav byggnader, anskaffning	Kostnad i pr dag och patient, kr.
		in-tagna	av-lidna						vård- o. poliklinikav-gifter	bidrag av staten (el. dess organ)	tillskott av lands-ting	tillskott av komman	avkastning av donationer, gåvomedel			
A. Enskilda sjukhus och sjukhem	1 239	15 701	394	886 348	1 058			¹⁹ 2 892 642	¹⁹ 1 475 924	¹⁹ 104 6961	¹⁹ 19 572	¹⁹ 142 810	¹⁹ 206 845	¹⁹ 2 874 423	¹⁹ 40 784	
Konung Gustav V:s jub.-klinik, ³ Stockholm	113	3 823	63	39 373	108	117	10	545 189	164 483	339 849	11 604	29 253		545 189	—	20 24
Ersta (Diakonissanst.) sjukhus, d:o . . .	100	1 694	63	35 783	98	114	21	280 154	253 145	—	—	3 000	34 009	284 905	—	7 46
Sofiahemmet, d:o	98	1 761	38	29 284	80	98	17	517 559	¹¹ 418 619	—	—	—	¹² 98 410	517 559	—	19 38
Röda korsets sjukhem, d:o	60	1 175	52	17 467	48	60	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nynäs kuranstalt, ⁷ Stockh. l.	⁷ 250	1 344	—	81 053	222	257	60	501 669	193 129	308 540	—	—	—	501 669	—	6 19
Samariterh:s sjukhus (utom nervsjukh.) Uppsa.	75	612	68	21 663	59	—	35	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tranås kuranstalt, pensionstyr:s avd. . . .	174	1 240	1	61 203	168	176	47	362 801	142 584	220 217	—	—	—	362 801	3 011	5 88
„ „ privata avd.	104	1 226	—	21 970	60	—	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Carlanderska sjukhemmet, Göteborg . . .	72	1 312	55	19 747	54	72	15	315 118	260 687	—	—	—	54 431	302 148	36 727	13 44
Skara sjukstuga ⁸ (stiftelse)	⁸ 17	82	19	3 020	8	14	37	19 109	11 277	—	3 968	—	3 864	19 109	—	6 82
Arboga sjukst. (Hcjikenskjsölds), allm. avd.	11	190	13	2 674	7	15	14	25 021	5 803	—	4 000	13 753	1 465	25 021	996	8 98
Fagersta sjukstuga, ⁸ Västm. l.	16	65	1	643	2	5	10	15 572	1 798	—	—	—	⁸ 13 774	15 572	—	24 22
Äre skjällkuranstalt, Jämtl. l.	120	536	—	43 549	119	123	56	227 563	—	180 759	—	96 804	—	227 563	—	5 28
Kiruna sjukstuga ⁸ , Norrb. l.	29	641	21	8 914	24	35	14	72 887	24 399	47 596	—	—	⁸ 892	72 887	—	8 18
B. Vårdanstalter för barn.⁴																
a. Barnsjukhus och barnsjukhem . .	1 136	11 854	552	318 062	871			¹⁹ 2 249 558	¹⁹ 563 573	¹⁹ 127 271	¹⁹ 18 118	¹⁹ 1 327 913	¹⁹ 211 334	¹⁹ 2 214 864	¹⁹ 40 213	
Norrulls sjukhus, barnavd., Stockholm .	75	924	57	24 933	68	80	27	260 879	60 096	65 700	3 094	130 319	—	260 879	—	10 46
Barnsj. S. o. M. Söchs' minne, d:o . . .	46	568	24	15 069	41	57	27	170 473	39 687	—	—	125 556	5 231	170 473	—	11 31
Kronprins. Lovisas vårdanst. f. sj. barn, d:o	150	2 592	76	39 927	109	137	15	514 961	229 547	2 500	—	282 914	—	490 328	—	11 34
Barnsjukhuset Samariten, d:o	81	905	44	24 852	68	90	28	179 479	49 460	—	—	92 803	87 216	179 479	—	7 22
Lilla hemmet ⁵ (Wclanderhem), d:o . . .	50	10	—	9 703	27	28	—	63 506	—	8 000	—	—	55 506	53 445	—	5 51
Barnavd. ⁶ v. Akad. sjukhuset i Uppsala .	60	862	61	18 411	50	65	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ ⁶ v. Norrköpings lasarett	33	397	13	10 902	30	38	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ ⁶ v. Centralas. i Linköping	30	538	44	12 487	34	44	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Flensburgska vårdanst. f. späda barn, Malmö	55	503	23	18 653	51	59	37	129 058	33 102	—	—	95 956	—	129 058	1 426	6 84
Malmö barnsjukhus (tillh. förening) . .	36	163	2	8 866	24	—	54	32 820	5 069	—	—	—	27 751	32 820	—	3 72
Wclanderhemmet, ⁵ Malmö	29	2	—	5 903	16	19	—	29 577	—	20 902	—	—	8 675	29 577	—	5 01

Barnbördshuset i Karlskrona	11	354	—	3 400	9	16	10	23 576	12 770	—	10 806	—	23 576	—	6 93
Barnbördsavd. ⁴ vid Karlskrona lasarett	18	593	1	5 740	16	30	10	—	—	—	—	—	—	—	—
" " Karlshamns	17	556	3	6 031	17	24	11	—	—	—	—	—	—	—	—
Barnbördsavd. ⁴ vid Kristianstads lasarett	24	1 045	6	9 765	27	34	9	—	—	—	—	—	—	—	—
" " Simrishamns	6	408	2	3 844	11	21	9	—	—	—	—	—	—	—	—
" " Ängelholms	7	500	1	4 024	11	20	8	—	—	—	—	—	—	—	—
" " Hässleholms (ny)	10	339	2	3 150	11	16	9	—	—	—	—	—	—	—	—
" " Lands	11	2 414	2	22 961	63	79	10	—	—	—	—	—	—	—	—
" " Landskrona	15	556	—	5 305	15	20	10	—	—	—	—	—	—	—	—
" " Ystads	9	437	2	3 988	11	13	9	—	—	—	—	—	—	—	—
" " Malmö	80	3 045	14	32 376	89	96	11	—	—	—	—	—	—	—	—
Barnbördshuset i Hålsingborg	41	1 654	3	15 200	42	65	9	163 465	62 060	21 672	75 629	4 104	163 465	10 999	10 03
Barnbördsavd. ⁴ vid Halmstads lasarett	14	655	2	6 100	17	22	9	—	—	—	—	—	—	—	—
" " Falkenbergs	6	326	1	2 933	8	14	8	—	—	—	—	—	—	—	—
" " Varbergs	11	586	—	5 671	16	23	10	—	—	—	—	—	—	—	—
" " Uddevalla	17	632	—	6 695	18	27	11	—	—	—	—	—	—	—	—
" " Strömstads	8	156	—	1 388	4	9	9	—	—	—	—	—	—	—	—
" " Mölndals	15	452	1	4 488	12	19	10	—	—	—	—	—	—	—	—
Barnbördshuset i Göteborg	131	5 239	19	54 988	151	182	10	595 472	150 028	87 051	358 393	—	595 472	3 063	10 77
" " Borås (1/1—4/10)	18	515	2	5 126	19	32	10	36 546	23 831	—	12 715	—	36 596	—	7 18
Barnbördsavd. ⁶ vid Borås lasarett (ny)	65	783	8	8 389	40	70	11	—	—	—	—	—	—	—	—
" " Vänersborg	14	538	2	5 033	14	21	9	—	—	—	—	—	—	—	—
" " Alingsås	17	475	3	4 777	13	22	10	—	—	—	—	—	—	—	—
" " Mariestads	16	657	2	6 453	18	23	10	—	—	—	—	—	—	—	—
" " Lidköpings	12	692	3	6 580	18	24	9	—	—	—	—	—	—	—	—
" " Karlstads	15	773	9	7 124	20	28	9	—	—	—	—	—	—	—	—
" " Filipstads	6	273	1	2 875	7	17	9	—	—	—	—	—	—	—	—
" " Torsby	10	350	—	3 976	11	—	11	—	—	—	—	—	—	—	—
" " Årjängs	9	304	—	3 421	9	18	11	—	—	—	—	—	—	—	—
" " Örebro	30	1 106	1	12 478	34	40	37	—	—	—	—	—	—	—	—
" " Västerås	24	1 257	3	10 427	29	36	8	—	—	—	—	—	—	—	—
" " Mora	8	375	1	4 061	11	—	11	—	—	—	—	—	—	—	—
Barnbördshuset i Falun (tillhör förening)	27	998	1	10 071	28	38	10	67 977	55 337	—	7 800	3 040	1 800	63 947	6 35
Barnbördshuset i Gävle	18	641	—	5 108	14	23	8	43 031	25 658	—	—	1 737	—	43 031	8 42
Barnbördsavd. ⁴ vid Söderhamns lasarett	14	553	—	5 632	15	23	10	—	—	—	—	—	—	—	—
" " Hudiksvalls	10	475	4	5 606	15	25	12	—	—	—	—	—	—	—	—
" " Härnösands	18	507	1	4 747	13	22	9	—	—	—	—	—	—	—	—
" " Sundsvalls	29	1 210	5	11 439	31	45	9	—	—	—	—	—	—	—	—
" " Sollefteå	15	546	2	5 128	14	26	9	—	—	—	—	—	—	—	—
" " Örnsköldsviks	18	661	1	7 397	20	28	11	—	—	—	—	—	—	—	—
" " Backe	6	189	—	1 996	5	10	10	—	—	—	—	—	—	—	—
" " Östersunds	9	271	2	2 309	6	13	9	—	—	—	—	—	—	—	—
" " Sveggs	5	123	1	1 532	4	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—
" " Umeå (ny)	22	549	4	7 212	20	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—
" " Luleå (ny)	12	389	1	3 819	10	16	10	—	—	—	—	—	—	—	—

Ann. Ekonomiska siffror för sådana anstalter, som utgöra sjukavdelning av försörjningsanstalt, äro endast beräknade.

¹ Efter avdrag av utgifter för nybyggnader och nyanskaffning av inventarier. — ² Avd. för kroniskt sjuka utesluten (se Tab. 19). — ³ Ekon. siffror avse 1/7 1937 — 30/6 1938 med 57 134 underhållsdagar. Enskilda avd. inbegripna. — ⁴ Ingår i Tab. 10—12. — ⁵ Motala Sparbanks jub.-fonds barnbördshus. — ⁶ Avd. för kvinnosjukd. och barnbördsavd. Se även not 4. — ⁷ Ökat under året från 356. — ⁸ D:o d. 1 okt. från 32. — ⁹ D:o d. 25 maj från 29. — ¹⁰ D:o d. 15 sept. från 15. — ¹¹ För barnbördsavd. och avd. för kvinnosjukd. inalles 110 platser; här beräknad siffror. — ¹² För de anstalter som lämnat uppgifter häröfver. — ¹³ Öppnades d. 12 dec. — ¹⁴ Förlossningsanst. Linnéhemmet och Östermalms nya förlossningshem förbyrdes av kommunen från resp. d. 2 april och 24 mars 1935. — ¹⁵ Approximativ siffror.

Tab. 19. Vårdanstalter för kroniskt sjuka angående antalet sjuksängar, intagna, döda och underhålls-
dagar samt inkomster och utgifter för år 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Sjukhem äldersdomshem (ä.h.) försörjningsanstalt (f.a.) kommunhem (k.h.) vårdhem (v.h.)	Ordin. antal sjuk- sängar d. 31/12	Antal patienter under året		Vård- dagar för samtliga vårdade	Medel- tal pr dag vård- dade	Summa in- komster, kr.	D ä r a v					Summa ut- gifter, (utom hyror) kr.	D ä r a v		Kostnad ³ per dag och patient, kr.
		vårda- de ¹	döda				vård- avgifter, folkpens.	stats- bidrag till drift	tillskott av landsting	tillskott av kommun	arkast- ning av donation, räntor		avlö- ningar och pen- sioner	nybygg- nader, nyan- skaffn.	
Stockholms stad	786	1 156	612	241 590	662	1 741 350	396 585	89 024	—	859 907	395 834	1 565 044	—	—	—
Vårdhemmet Stureby, sjukvårdar . . .	336	506	252	117 541	322	672 448	153 985	89 024	—	429 439	—	672 448	315 319	—	5.72
„ Södermannagatan 2	110	124	77	39 055	107	141 600	—	—	—	141 600	—	141 600	50 558	—	3.63
Norrstulls sjukhus, avd. f. kron. sjuka ⁶	40	154	74	6 511	5.43	27 221	13 333	—	—	13 888	—	27 221	12 694	—	4.18
Stigbergets sjukhus ⁶	62	235	102	11 896	5.56	288 206	13 226	—	—	274 980	—	288 206	45 692	189 426	8.80
Stockholms sjukhem	170	132	102	60 212	165	580 181	188 559	—	—	—	391 622	406 875	202 008	—	6.75
Diakonissanstaltens sjukhem	18	5	5	6 375	17	31 694	27 482	—	—	—	4 212	31 694	6 319	—	4.98
Stockholms län	226	470	169	75 469	207	208 502	112 526	59 489	74 364	52 123	—	298 502	—	—	—
Stockholms l.s. sjukhem, Hammarby . .	30	18	8	10 881	30	43 649	16 315	9 793	17 541	—	—	43 649	15 137	—	3.98
Södertälje ä.h.s sjukvård. ⁷	17	19	1	1 722	7.11	6 706	821	1 559	—	4 326	—	6 706	2 395	—	3.86
Lidingö ä.h.s sjukvård.	7	11	4	2 298	7	6 220	2 254	2 068	—	1 898	—	6 220	1 632	—	2.77
Snodhybergs sjukhem	15	29	11	5 174	14	20 060	7 035	4 378	1 659	6 988	—	20 060	6 863	—	3.88
Östhammars „	16	44	24	5 346	15	25 506	8 963	4 811	11 732	—	—	25 506	11 971	—	4.77
Norrstälje „	26	86	31	9 541	26	38 200	16 499	8 453	13 248	—	—	38 200	15 288	—	4.00
Vaxholms „	28	59	14	10 351	28	44 950	18 104	9 185	17 661	—	—	44 950	16 770	—	4.34
Färingsö „	19	45	12	6 794	18	25 003	12 126	6 084	6 793	—	—	25 003	9 825	—	3.68
Huddinge ä.h.s sjukvård.	10	22	8	3 104	9	12 170	3 567	2 802	440	5 361	—	12 170	3 964	—	3.91
Knivstaortens ⁸ ä.h.s sjukvård.	8	23	8	2 778	8	6 572	2 288	2 500	376	1 458	—	6 572	2 225	—	2.37
Nynäshamns ä.h.s sjukvård.	8	13	5	2 424	7	7 757	5 301	2 181	—	275	—	7 757	2 420	—	3.20
Solna ä.h.s sjukvård.	24	48	15	8 751	24	40 384	11 273	—	3 544	25 567	—	40 384	19 940	—	4.61
Sorunda ä.h.s sjukvård.	5	8	3	1 821	5	4 621	1 575	1 639	248	1 159	—	4 621	1 594	—	2.64
Spånga „ (Fristad)	13	45	25	4 484	12	16 704	6 455	4 036	1 122	5 091	—	16 704	4 297	—	3.72
Uppsala län	138	222	124	46 616	128	179 153	68 487	35 121	41 148	39 397	—	179 153	—	—	—
Uppsala sjukhem (landstingets)	46	83	33	16 557	45	59 990	31 406	12 318	16 266	—	—	59 990	21 909	2 716	3.46
„ ä.h.s sjukvård.	30	33	37	10 004	27	44 300	7 838	7 859	2 285	26 318	—	44 300	11 305	—	4.43
Enköpings sjukhem	32	54	34	11 251	31	50 056	19 771	9 851	20 434	—	—	50 056	17 366	—	4.45
Films ä.h.s sjukvård.	8	11	5	1 993	5	5 961	2 551	—	452	2 958	—	5 961	1 820	—	2.99
Lena „	9	12	4	2 559	7	6 908	—	1 270	712	4 926	—	6 908	2 810	—	2.70
Älvkarleby „	13	29	11	4 252	12	11 938	1 921	3 823	999	5 195	—	11 938	3 092	—	2.81
Södermanlands län	186	239	126	62 905	172	231 214	92 278	42 120	49 530	7 253	40 038	213 035	—	—	—
Nyköpings sjukhem	64	70	51	22 953	63	83 638	36 189	19 548	27 901	—	—	83 638	28 794	—	3.64
Ekilistuna sjukhem (landstingets) . . .	50	94	39	15 021	41	49 813	22 567	12 871	14 375	—	—	49 813	17 125	—	3.32
Strängnäs sjukhem	18	33	13	6 350	17	22 439	10 118	5 273	7 048	—	—	22 439	10 417	—	3.54
„ ä.h.s sjukvård.	6	9	3	2 188	6	5 715	2 974	1 969	206	566	—	5 715	1 719	—	2.61
Katrineholms „	12	16	6	2 992	8	11 789	2 643	2 459	—	6 687	—	11 789	—	—	3.94
Flens sjukhem (stiftelse)	36	17	14	13 401	37	57 820	17 782	—	—	—	40 038	39 641	11 877	—	2.40

Östergötlands län		208	474	202	101 610	278	348 298	189 844	57 008	83 252	47 978	70 216	848 298			
Östergötlands sjukhem, Söderköping	41	76	25	15 357	42	48 233	23 082	13 434	11 717	—	—	—	48 233	13 889	—	3:14
» Vadstena	30	68	23	10 569	29	30 327	18 044	8 855	3 428	—	—	—	30 327	14 188	—	2:87
Linköpings stads f. a. s. sjukavd.	47	101	55	15 086	41	53 706	14 006	13 577	3 212	22 911	—	—	53 706	17 952	—	3:56
Motala stads å. h. s. sjukavd.	14	22	12	2 734	7	8 995	3 684	2 080	459	2 772	—	—	8 995	3 565	—	3:29
Motala sockens å. h. s. sjukavd.	24	87	22	8 081	22	28 065	8 088	—	3 658	16 369	—	—	28 065	4 140	—	3:46
Borgs hem f. kr. sj., Norrk.	5	11	6	1 519	4	3 485	2 078	1 367	—	40	—	—	3 485	924	—	2:29
Krokeks v. h. s. sjukavd.	6	14	7	2 023	6	5 840	3 161	1 821	—	858	—	—	5 840	1 810	—	2:89
Risinge sjukhem	16	46	16	4 944	14	11 976	2 020	4 450	478	5 028	—	—	11 976	3 256	—	2:42
Vallabhemmet (stift.), Linköping	35	34	24	11 992	33	50 034	16 677	11 419	10 300	—	11 638	—	50 034	18 533	—	4:17
J. o. M. Lennings sjukh. (stift.), Norrk.	80	15	12	29 311	80	107 632	49 054	—	—	—	58 578	—	107 632	44 618	—	3:67
Jönköpings län		203	319	78	68 867	175	187 517	90 699	48 568	18 684	13 878	15 688	187 517			
Jönköpings epid.sjukh., avd. f. kr. sj.	46	77	24	8 118	22	31 141	12 643	7 295	11 208	—	—	—	31 141	11 631	—	3:84
Sävsjö epid.sjukh. (länet)	24	33	4	8 648	24	25 891	13 071	7 783	4 587	—	—	—	25 891	6 890	—	2:94
Huskvärna å. h. s. sjukavd.	13	23	7	4 492	12	10 543	5 261	4 043	—	1 239	—	—	10 543	2 951	—	2:35
Eksjö » »	10	11	1	2 897	8	10 888	2 513	—	1 647	6 678	—	—	10 888	3 399	—	3:74
Nässjö » »	12	18	3	4 247	12	11 847	4 578	3 822	770	2 677	—	—	11 847	3 674	—	2:76
Långaryds » »	8	16	2	2 876	8	4 256	1 255	2 584	417	—	—	—	4 256	1 150	—	1:48
Nobynäs sjukhem (förening)	59	91	22	21 790	60	53 962	32 730	19 344	—	75	4 1813	—	53 962	17 848	—	2:48
Åkers å. h. s. sjukavd.	12	25	8	4 135	11	9 304	2 288	3 697	110	3 209	—	—	9 304	8 600	—	2:25
Sjh. A. Kjellbergs minne (stift.), Jönk.	19	25	7	6 664	18	30 235	16 360	—	—	—	13 875	—	30 235	11 335	—	4:54
Kronobergs län		106	146	60	37 226	102	126 120	42 335	31 076	36 898	15 811	—	126 120			
Hemmet f. kron. sjuka (landets), Växjö	41	19	16	14 745	40	67 855	20 643	13 271	33 941	—	—	—	67 855	19 039	12 038	3:78
Växjö stads vårdhem	12	21	10	4 377	12	13 535	4 896	3 935	1 176	3 528	—	—	13 535	5 241	—	3:09
Algtusboda å. h. s. sjukavd.	7	13	2	2 517	7	5 167	2 734	—	518	1 915	—	—	5 167	730	—	2:05
Berga » » (Veka)	10	27	13	3 606	10	8 817	3 039	3 084	388	2 306	—	—	8 817	2 140	—	2:44
Ekeberga » »	7	7	2	2 136	6	5 090	1 120	1 922	179	1 869	—	—	5 090	1 502	—	2:48
Hovmantorps å. h. s. sjukavd.	4	6	1	1 447	4	4 278	1 275	1 302	260	1 441	—	—	4 278	560	—	2:74
Hälleberga å. h. s. sjukavd.	5	5	1	1 522	4	3 796	867	1 374	—	1 555	—	—	3 796	1 389	578	2:12
Linnaryds » »	4	4	—	1 460	4	2 165	—	1 314	271	580	—	—	2 165	467	—	1:49
Markaryds » » (Tallbacka)	8	32	12	2 497	7	7 283	3 882	2 247	—	1 154	—	—	7 283	2 170	—	2:92
Telestads » » (Växjö landek.)	8	12	3	2 919	8	8 134	3 879	2 627	165	1 463	—	—	8 134	2 148	—	2:79
Kalmar län		179	336	111	58 914	162	199 297	56 821	50 842	54 054	27 674	10 906	199 297			
Hultfreds sjukhem (länet)	79	176	65	27 333	75	85 466	27 819	24 600	33 047	—	—	—	85 466	34 916	—	3:13
Kalmar stads sjukhem	22	55	25	7 596	21	22 110	8 880	6 836	813	5 581	—	—	22 110	5 665	—	2:91
Hjorteds sjukhem	33	53	8	12 839	35	43 132	12 786	—	19 440	—	10 906	—	43 132	15 611	5 018	2:44
Nybö å. h. s. sjukavd.	7	9	—	2 547	7	6 110	2 691	2 292	423	704	—	—	6 110	1 260	—	2:86
Fagerhults å. h. s. sjukavd.	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Halltorps » » (Stora Rör)	10	15	5	3 258	9	8 753	2 387	2 932	—	2 934	—	—	8 753	2 680	—	2:69
Högsby å. h. s. sjukavd.	8	13	2	2 846	8	7 231	1 258	2 561	237	3 175	—	—	7 231	3 110	—	2:54
Solgårdens vårdhem, Pärby	8	15	6	2 495	7	26 495	—	11 121	94	15 280	—	—	26 495	2 617	19 642	2:75
Söderåkra å. h. s. sjukavd.	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

¹ Här avses i regeln samtliga vårdade (inkl. fr. föreg. år kvarligg.), men i flera fall under året intagna. — ² Efter frådräggande av utgifter för nybyggnader och nyanskaffning av inventarier. — ³ Knivsta, Laggå, Östuna och Alvika kommuner. — ⁴ Från bolag el. enskilda. — ⁵ Verksamheten upphörde d. 1 juni och patienterna överfördes till Stigbergets sjukhus. — ⁶ Se not 5. — ⁷ Öppnades d. 1 aug. — ⁸ Ökat d. 11 mars från 22 (nya lokaler). — ⁹ Därav byggnadsbidrag 8 875 kr. — ¹⁰ Därav från bolag el. enskilda 535 kr.

Tab. 19. (Forts.). *Vårdanstalter för kroniskt sjuka angående antalet sjuksängar, intagna, döda och underhållsdagar samt inkomster och utgifter för år 1938.*

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Sjukhem älderdoms hem (ä.h.) försörjningsanstalt (f.a.) kommunhem (k.b.) vårdhem (v.h.)	Ordlin. antal sjuk- sängar d. 31/12	Antal patienter under året vårda- de ¹	döda	Vård- dagar för samtliga vårdade	Medel- tal pr dag vård- ade	Summa in- komster kr.	D ä r a v					Summa ut- gifter, (utom hyror) kr.	D ä r a v		Kostnad ² per dag och patient, kr.
							vård- avgifter, folkpens.	stats- bidrag till drift	tillskott av landsting	tillskott av kommun	avkast- ning av donation, räntor		avlö- ningar och pen- sioner	nybygg- nader, nyan- skaffa.	
Gotlands län	114	190	93	87 496	101	124 504	85 564	17 888	33 041	14 960	23 101	124 504			
Mariahemmet, Visby	57	173	70	19 897	53	76 235	28 332	17 838	30 065	—	—	76 235	25 306	2 064	3 73
Fristads ä.h.s sjukvård, Visby	27	17	14	7 784	21	25 168	7 232	—	2 976	14 960	—	25 168	9 897	—	3 23
Gotlands sjukhem (stiftelse)	30	9	9	9 755	27	23 101	—	—	—	—	23 101	23 101	12 681	2 380	2 37
Blekinge län	104	186	70	85 244	98	100 861	31 408	30 108	15 404	23 441	—	100 861			
Karlskrona f.a.s sjukvård.	27	38	6	9 423	26	27 213	7 312	6 834	1 761	11 306	—	27 213	9 908	—	2 89
Karlskrona f.a.s sjukvård.	10	16	5	3 574	10	10 098	3 993	3 218	539	2 348	—	10 098	1 992	—	2 88
Sölvesborg sjukhem	10	28	12	3 354	9	9 627	5 031	3 020	—	1 576	—	9 627	2 215	—	2 93
Asarums sjukhem	18	28	16	6 083	17	24 565	7 935	5 475	11 155	—	—	24 565	8 505	—	4 04
Bräkne-Hoby f.v.-anst. sjukvård.	13	26	12	4 253	12	7 970	3 192	3 859	469	450	—	7 970	1 146	—	1 88
Johannishus ä.h.s sjukvård. (Hjortsberg)	5	8	—	1 709	5	4 816	—	1 538	95	3 183	—	4 816	1 091	—	2 81
Ramdala	5	9	3	1 825	5	3 816	1 150	1 643	998	85	—	3 816	1 425	—	2 08
Ronneby s.n.s ä.h.s sjukvård.	16	33	16	5 023	14	12 256	2 795	4 521	447	4 493	—	12 256	3 064	—	2 44
Kristianstads län	186	234	98	48 841	182	146 972	61 239	43 183	42 550	—	—	146 972			
Mansdala sjukhem (landstingets)	68	127	64	24 121	66	79 239	32 313	21 386	25 540	—	—	79 239	29 261	—	3 29
Gyllebo	30	34	4	10 930	30	32 312	10 815	9 837	11 660	—	—	32 312	12 811	—	2 96
Åstorp	33	65	26	12 022	33	30 991	15 911	10 819	4 261	—	—	30 991	13 263	—	2 58
Ängelholms ä.h.s sjukvård.	5	8	4	1 268	3	4 430	2 200	1 141	1 089	—	—	4 430	1 207	—	3 67
Malmö stad	67	46	35	23 776	65	132 155	46 940	18 639	—	66 576	—	132 155			
Malmö sjukhem, avd. f. kr. sjuka	67	46	35	23 776	65	132 155	46 940	18 639	—	66 576	—	132 155	37 322	3 130	5 43
Malmöhus län	310	531	172	106 545	292	411 242	161 182	84 741	103 708	18 994	42 727	396 051			
Anderslövs sjukhem (landstingets)	26	20	13	9 462	26	24 938	13 470	8 516	2 952	—	—	24 938	9 746	—	2 64
Billeholms	16	19	1	5 838	16	18 622	8 286	5 254	5 082	—	—	18 622	9 764	—	3 19
Höganäs	27	50	9	9 471	26	27 650	13 384	8 524	5 742	—	—	27 650	10 357	—	2 92
Klägerups	13	41	1	4 472	12	19 875	6 567	4 025	9 283	—	—	19 875	5 668	—	4 44
Sjöbo	20	26	5	5 156	14	28 399	7 447	3 924	17 028	—	—	28 399	8 153	—	5 51
Skurups	17	30	9	6 164	17	19 681	8 528	5 548	5 605	—	—	19 681	9 047	—	3 19
Svedala	18	33	12	6 518	18	20 841	9 013	5 866	5 962	—	—	20 841	9 779	—	3 20
Tockmatorps	24	61	21	8 714	24	26 126	11 490	7 848	6 793	—	—	26 126	10 212	—	3 00
Ystads sjukhem	16	27	22	3 059	8	9 756	7 020	2 440	296	—	—	9 756	3 059	—	3 19
Landskrona sjukhem, avd. f. kr. sj.	22	39	11	8 006	22	32 814	9 969	6 946	611	15 288	—	32 814	12 381	—	4 10
Ribbingska sjukhemmet i Lund	86	141	50	30 832	84	138 517	62 243	17 887	44 354	3 646	10 387	123 326	49 845	—	4 00
Fam. Romares stiftelse, Helsingborg	25	44	18	8 853	24	44 023	3 715	7 968	—	—	32 340	44 023	13 490	—	4 06
Hallands län	116	357	113	41 191	113	187 816	58 455	36 991	2 618	89 752	—	187 404			
Halmstads f.a.s sjukvård. (Olofshemmet)	49	209	60	17 539	48	63 294	28 997	15 875	1 085	17 337	—	63 294	16 254	—	3 59
Falkenberg ä.h.s sjukvård.	10	26	10	3 357	9	8 999	2 500	2 941	836	2 722	—	8 999	2 100	—	2 68
Varbergs sjukhem (Övergården)	33	62	23	11 569	32	33 920	11 405	10 412	697	11 406	—	33 920	5 461	—	2 93
Kongshäcka	17	43	14	6 147	16	25 465	11 798	5 532	—	8 135	—	25 465	8 042	—	4 15
Eldsberg ä.h.s sjukvård.	7	17	6	2 479	7	6 138	3 755	2 331	—	152	—	5 726	—	—	2 31

Göteborgs stad		213	143	111	76 408	209	325 290	60 831	38 768	—	157 974	68 222	810 744		
Vårdhemmet Gibraltar, sjukavd.	118	106	76	43 070	118	196 737	—	38 763	—	—	157 974	—	196 737	—	4 56
Göteborgs sjukhem (stift).	95	37	35	33 838	91	128 558	60 831	—	—	—	—	68 222	114 007	38 356	3 24
Göteborgs och Bohus län		198	344	106	64 149	176	185 398	54 719	53 089	9 128	58 551	9 956	185 191		
Uddevala f.a.s sjukavd.	20	30	7	6 213	17	20 109	6 695	5 592	1 738	6 089	—	—	20 109	6 027	3 24
Uddevala sjukhem (stift).	14	17	3	5 086	14	14 090	9 096	—	—	—	—	4 994	14 090	4 694	2 77
Lysekils sjukhem	8	8	—	2 920	8	7 303	3 222	2 629	433	1 019	—	—	7 303	1 710	2 61
Mölnåls f.a.s sjukavd.	16	36	15	5 465	15	29 369	6 909	4 919	523	17 018	—	—	29 369	7 199	7 481 4 01
Kungälv f.a.s sjukavd. (Fridhem)	10	19	4	2 897	8	6 446	1 463	2 607	—	2 376	—	—	6 446	2 386	2 28
Strömstads sjukhem	10	30	12	2 961	8	9 433	4 437	2 665	536	1 795	—	—	9 433	2 063	8 19
Backa sjukhem	14	19	3	4 671	13	9 629	3 356	4 204	629	1 440	—	—	9 629	2 522	2 06
Brastads f.a.s sjukavd.	6	8	2	2 139	6	6 333	2 160	1 925	471	1 777	—	—	6 333	1 846	2 96
Bro	3	3	—	1 095	3	2 335	—	986	207	1 142	—	—	2 335	550	2 12
Jonsereds f.a.s (Partille)	11	13	1	3 780	10	13 656	1 030	3 402	—	4 262	4 962	—	13 656	2 343	3 61
Kungshamn f.a.s sjukavd. (Gravarne)	4	2	—	391	1	1 062	710	352	—	—	—	—	860	270	2 20
Kroksdals sjukhem	7	7	1	2 435	7	5 125	—	2 190	451	2 484	—	—	5 125	1 145	2 10
Lilldals f.a.s sjukavd. (Källskärr)	9	28	5	2 816	8	6 758	4 224	2 534	—	—	—	—	6 758	2 230	2 40
Råda	10	18	6	3 251	9	8 381	101	2 866	—	5 414	—	—	8 381	3 000	2 58
Skee	6	12	4	2 081	6	5 468	2 233	1 873	749	613	—	—	5 468	2 100	2 63
Tanums	10	14	5	3 472	10	7 958	1 484	3 125	678	2 671	—	—	7 958	2 986	2 29
Tossene	6	11	4	2 023	6	4 697	1 753	1 821	564	559	—	—	4 697	1 548	2 32
Trolltorps f.a.s (Orust)	16	25	10	5 280	14	13 856	—	4 693	1 128	8 035	—	—	13 856	3 687	2 62
V. Frölunda f.a.s	18	44	24	5 173	14	13 385	5 846	4 656	1 026	1 857	—	—	13 385	3 687	2 59
Älvsborgs län		255	430	165	80 516	221	259 215	109 975	72 092	46 118	22 585	8 500	259 215		
Vänersborgs f.a.s sjukavd.	14	21	9	4 525	12	17 260	5 747	4 073	537	6 903	—	—	17 260	5 596	3 81
Ulrichehamns sjukhem (landstingets)	30	48	12	10 764	29	30 613	16 091	9 654	4 868	—	—	—	30 613	9 966	2 84
Sjukhemmet i Ulrichehamn (Förening)	37	54	13	13 190	36	37 489	17 023	11 871	—	95	8 500	—	37 489	11 596	2 84
Alingsås vårdhem (landstingets)	30	37	22	5 991	16	22 794	8 987	5 392	8 415	—	—	—	22 794	10 305	3 80
Alingsås f.a.s sjukavd.	10	28	7	3 416	9	10 482	1 749	3 118	688	4 927	—	—	10 482	3 460	3 01
Trollhättans vårdhem (landstingets)	40	70	29	12 597	35	48 438	18 856	11 311	18 271	—	—	—	48 438	15 146	2 000 3 68
Fritsla f.a.s sjukavd.	10	14	3	2 300	6	5 340	1 502	1 670	57	2 111	—	—	5 340	1 608	2 35
Melleruds vårdhem (landstingets)	26	41	24	8 667	24	27 364	13 907	7 821	5 636	—	—	—	27 364	10 743	3 15
Vassända-Naglums f.a.s sjukavd.	6	8	1	1 662	5	6 027	1 502	1 496	155	2 874	—	—	6 027	2 420	3 63
Skene vårdhem (landstingets)	26	65	31	9 032	25	27 970	13 586	8 151	6 233	—	—	—	27 970	9 656	2 805 2 78
Starrkärr f.a.s sjukavd.	5	8	3	1 665	5	5 926	1 413	1 499	209	2 805	—	—	5 926	2 104	3 56
Sunnanå (Holm)	7	14	4	2 530	7	7 778	8 795	2 277	—	1 706	—	—	7 778	2 150	3 07
Örby f.a.s sjukavd.	6	8	2	1 951	5	5 502	2 478	1 756	419	849	—	—	5 502	1 845	2 82
Kullings-Skövde vårdhem (Vårgårda)	8	14	5	2 226	6	6 232	3 339	2 003	625	265	—	—	6 232	2 125	2 81
Skaraborgs län		223	413	164	67 872	186	223 646	89 802	51 126	30 640	42 636	9 942	221 027		
Mariestads sjukh. (länet; i epid.sjukh.)	19	53	10	3 206	9	14 572	5 992	2 064	6 516	—	—	—	14 572	4 021	4 54
Mariestads f.a.s sjukavd.	12	32	11	3 420	9	11 902	4 769	2 435	592	4 106	—	—	11 902	4 163	3 45
Lidköpings vårdh. ² (länet; i epid.sjukh.)	22	23	2	1 619	21	6 228	2 988	2 483	757	—	—	—	6 228	1 743	3 85
Lidköpings f.a.s sjukavd.	12	37	22	4 149	11	16 090	8 304	2 538	463	4 785	—	—	16 090	4 615	3 88
Skara sjukhem	18	37	13	6 385	17	19 906	8 003	5 489	834	5 580	—	—	19 906	5 851	3 12
Skövde f.a.s sjukavd.	12	18	6	3 871	11	12 954	2 043	3 098	449	7 364	—	—	12 954	3 714	3 35
Falköpings sjukh. (län, landstingets)	20	51	21	7 181	20	32 435	14 852	4 818	12 765	—	—	—	32 435	8 701	4 52
Tidaholms sjukhem	12	41	18	3 877	11	12 567	6 373	2 873	602	2 719	—	—	12 567	5 085	3 24
Fägre f.a.s sjukavd.	4	18	11	1 804	4	3 835	1 756	1 174	—	905	—	—	3 835	1 350	2 94

¹ Se föreg. uppslag, not 1. — ² D:o not 2. — ³ Tillhör Hålsingborgs stad. — ⁴ Inkl. vårdavgifter. — ⁵ Tillskott av bolag. — ⁶ Tiden 1/1—18/3.

Tab. 19 (Forts.). *Vårdanstalter för kroniskt sjuka angående antalet sjuksängar, intagna, döda och underhållsdagar samt inkomster och utgifter för år 1938.*

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Sjukhem älderdomshem (ä.h.) försörjningsanstalt (f.a.) kommunalhem (k.h.) vårdhem (v.h.)	Ordin. antal sjuk- sängar d. 31/12	Antal patienter under året		Vård- dagar för samtliga vårdade	Medel- tal pr dag vård- ade	Summa in- komster, kr.	D ä r a v					Summa utgifter, utom hyror kr.	D ä r a v		Kostnad per dag och patient, kr.
		vårda- de ¹	döda				vård- avgifter, folkpens.	stats- bidrag till drift	tillskott av landsting	tillskott av kommun	avkast- ning av donation, räntor		erlöning- ar, pen- sioner	nybygg- nader, nyan- skaffn.	
Sjöröds sjukhem (sjukhemsförbund), Iljo	41	72	25	14 739	40	41 109	7 040	11 165	7 662	15 242	—	41 109	14 120	—	3 05
Iljoa sjukhem, sjukvård, Tidaholm	29	24	20	10 585	29	26 275	15 878	8 462	—	1 935	—	23 656	6 972	—	2 16
Skaraborgs l:s sjukh. ² (stift.), Skövde	22	7	5	7 536	21	25 773	11 304	4 527	—	—	9 942	25 773	8 290	—	3 42
Värmlands län	171	323	141	53 080	144	207 775	57 621	47 507	48 998	53 649	—	207 775			
Arvika sjukhem (länet),	22	20	16	7 125	19	36 270	9 728	6 084	20 458	—	—	36 270	15 829	—	5 09
Hemmet för kroniskt sjuka, Karlstad	34	36	24	11 777	32	60 508	13 595	10 599	4 507	31 807	—	60 508	15 144	—	5 19
Filipstads ä.h.s sjukvård.	18	39	14	5 082	14	17 562	7 597	4 574	2 696	2 695	—	17 562	4 276	1 000	3 28
Eda „ „	15	19	6	2 803	8	10 681	1 437	2 537	1 244	5 463	—	10 681	3 049	—	3 77
Ekshärads „ „	11	35	16	3 127	9	12 002	3 394	2 814	753	5 041	—	12 002	3 377	—	3 80
Färnebo „ „	8	10	3	2 646	7	6 403	2 872	2 381	407	743	—	6 403	1 773	—	2 42
Grava „ „	8	17	5	2 763	7	7 515	2 190	2 487	1 024	1 814	—	7 515	1 658	—	2 72
Kroppa „ „	12	17	6	3 430	9	8 132	2 789	3 087	1 219	1 087	—	8 132	2 082	—	2 87
Norra Råda „ „	12	23	9	3 626	10	9 053	1 987	3 353	836	2 877	—	9 053	1 650	—	2 49
Nyeds „ „ (Backa)	12	23	14	3 734	10	9 757	3 323	3 351	911	2 172	—	9 757	2 282	—	2 61
Torsby sjukhem (länet)	19	34	28	6 967	19	29 892	8 709	6 240	14 943	—	—	29 892	11 654	—	4 28
Örebro län	100	192	61	36 285	99	112 563	22 521	30 912	8 518	55 612	—	112 563			
Örebro stads vårdh., avd. f. kr. sjuka	38	48	9	13 870	38	48 416	800	12 483	—	35 133	—	48 416	16 951	—	3 42
Degerfors ä.h.s sjukvård.	11	22	10	4 199	12	10 388	4 014	2 968	695	2 711	—	10 388	3 250	—	2 47
Hannars ä.h.s sjukvård.	13	30	15	3 886	11	11 062	4 758	3 497	297	2 510	—	11 062	4 058	—	2 85
Ljusnarsbergs „ „ (Rälså)	14	33	11	6 106	16	17 741	3 568	4 563	1 600	8 010	—	17 741	1 947	—	3 90
Nora k.h.s sjukvård. (Älvstorp)	10	21	5	3 417	9	12 719	3 878	3 075	409	5 357	—	12 719	2 537	—	3 72
Linde sjukhem, Ö. Bohr	14	33	11	4 807	13	12 287	5 503	4 326	517	1 891	—	12 287	4 329	700	2 40
Västmanlands län	194	388	109	47 643	131	203 095	78 395	37 972	86 627	101	—	203 095			
Västerås sjukh., m. konv.h. (landstingets)	126	370	104	44 732	123	196 294	74 656	35 352	86 286	—	—	196 294	68 801	12 462	4 11
Köpings ä.h.s sjukvård.	8	18	5	2 911	8	6 801	3 739	2 620	341	101	—	6 801	2 095	—	2 38
Kopparbergs län	132	292	100	42 804	122	164 336	46 359	37 968	63 450	16 559	—	164 336			
S:a Dalarne's sjukh. (landst.), Hedemora	30	66	18	10 668	29	41 802	12 791	9 599	19 412	—	—	41 802	11 922	—	3 91
Västerdalarne's sjukh. (landst.), Vansbro	22	72	28	7 340	20	27 888	8 489	6 605	12 794	—	—	27 888	9 277	—	3 80
Älvgårdens sjukhem ³ (Djursås)	20	58	25	4 644	18	24 697	5 573	4 081	15 043	—	—	24 697	6 285	—	5 31
Grangårde vårdhem, sjukvård.	15	25	7	3 980	11	16 067	3 214	3 565	867	8 421	—	16 067	2 139	—	4 04
Krylob sjukhem (landstingets)	22	32	13	7 926	22	29 870	9 511	7 133	13 226	—	—	29 870	11 586	—	3 77
Malunga vårdhem, sjukvård.	9	19	6	3 168	8	8 778	3 735	2 851	578	1 614	—	8 778	2 953	—	2 77
Rättviks „ „ (Uthy)	14	20	3	5 078	14	15 234	3 046	4 134	1 530	6 524	—	15 234	2 383	—	3 00

Gävleborgs län	179	384	157	54 595	149	159 541	33 963	48 594	7 378	69 606	—	159 541			
Gävle stads sjukhem	22	74	32	7 390	20	23 528	5 912	6 228	—	11 388	—	23 528	5 408	—	3-18
Söderhamns å.h:s sjukavd.	13	16	2	4 591	13	13 470	1 720	4 131	751	6 868	—	13 470	3 478	—	2-98
Hudiksvalls	15	21	4	4 466	12	12 548	5 398	4 019	876	2 255	—	12 548	3 115	—	2-81
Färla	5	12	5	1 405	4	4 458	439	1 265	292	2 462	—	4 458	1 132	—	3-17
Hanebo k.h:s sjukavd.	10	21	9	3 862	9	8 791	1 484	3 026	832	3 449	—	8 791	2 251	—	2-61
Hedeunda å.h:s	4	6	2	1 391	4	3 115	20	1 252	391	1 452	—	3 115	1 043	—	2-24
Hille	9	7	2	1 417	4	3 687	338	1 275	308	1 766	—	3 687	1 646	—	2-60
Järväso f.n:s sjukavd.	8	17	8	2 478	7	7 068	508	2 111	635	3 814	—	7 068	2 470	—	2-90
Ljusdals	11	18	5	3 182	8	9 214	2 134	2 864	1 160	3 056	—	9 214	2 500	—	2-90
Näs sjukhem (Storvik)	38	84	38	11 165	31	32 316	5 527	10 049	—	16 740	—	32 316	11 288	—	2-89
Sandvikens å.h:s sjukavd.	10	19	9	3 649	10	10 655	2 970	3 284	581	3 820	—	10 655	3 060	—	2-92
Sävstaås sjukhem (Bollnäs)	20	60	27	5 823	15	15 182	3 575	5 241	595	5 721	—	15 132	4 020	—	2-60
Söderala å.h:s sjukavd.	10	21	13	3 086	8	12 703	3 988	2 778	635	5 352	—	12 703	4 209	—	4-11
Öster-Färnebo å.h:s sjukavd.	4	8	1	1 190	3	2 856	—	1 071	322	1 463	—	2 856	833	—	2-40
Västernorrlands län	165	275	129	34 944	97	128 018	41 818	22 816	4 561	37 869	20 954	128 018			
Härnösands å.h:s sjukavd.	48	—	—	—	17	20 954	—	—	—	—	20 954	20 954	4 529	—	3-37
Sjukh. Fristad (stift.), Härnösand	29	27	6	6 212	28	41 054	20 614	9 292	—	11 148	—	41 054	9 710	—	4-08
Sundsvalls sjukhem, avd. f. kr. sj.	32	88	60	10 072	10	15 310	4 334	—	—	10 976	—	15 310	3 500	—	4-21
Alnö å.h:s sjukavd.	10	15	6	3 633	8	11 769	4 439	2 552	—	4 778	—	11 769	2 772	—	4-16
Annundsjö sjukstugas sjukavd.	9	39	17	2 836	12	13 699	5 376	3 803	2 278	2 242	—	13 699	2 450	—	3-24
Nätra å.h:s sjukavd.	12	22	6	4 225	12	15 642	3 488	3 896	1 283	6 975	—	15 642	—	—	3-61
Torps sjukhem (Hammar)	15	63	27	4 329	10	9 590	3 567	3 273	1 000	1 750	—	9 590	2 547	—	2-64
Själervads vårdanstalt f. kr. sjuka	10	21	7	3 637	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jämtlands län	36	60	14	11 285	31	39 553	16 034	10 085	12 046	1 388	—	39 553			
Östersunds å.h:s sjukavd.	11	19	5	3 771	10	8 957	4 823	3 394	740	—	—	8 957	—	—	2-88
Kvarnåsveds sjukhem (landstingets)	20	38	7	7 009	19	28 576	11 211	6 236	11 129	—	—	28 576	10 237	—	4-07
Ströms å.h:s sjukavd. (Tullingsås)	5	3	2	505	1	2 020	—	455	177	1 388	—	2 020	840	—	3-99
Västerbottens län	30	50	19	10 166	28	31 596	5 848	9 178	2 020	14 550	—	31 596			
Skellefteå å.h:s sjukavd. (Sunnanå)	14	14	1	5 110	14	18 702	2 150	4 599	1 210	10 743	—	18 702	3 945	—	3-66
Ryske	8	19	10	2 673	7	8 702	2 846	2 434	810	2 612	—	8 702	1 992	—	3-25
Asele	8	17	8	2 383	7	4 192	852	2 145	—	1 195	—	4 192	1 070	—	1-76
Norrbottens län	68	144	48	24 330	66	103 445	15 057	21 907	7 933	58 548	—	103 445			
Luleå k.h:s sjukavd.	14	25	10	5 110	13	27 942	7 089	4 599	714	15 540	—	27 942	12 860	1 500	5-17
Arjeplogs å.h:s sjukavd.	6	8	1	2 190	6	5 106	1 899	1 971	599	637	—	5 106	1 486	—	2-83
Arvidsjauras å.h:s sjukavd.	12	27	8	4 814	12	11 503	—	3 885	1 816	5 802	—	11 503	3 924	—	2-67
Gällivare k.h:s sjukavd.	16	24	6	5 829	16	18 243	2 195	5 246	2 468	8 334	—	18 243	4 830	—	3-18
Jokkmokk å.h:s sjukavd.	10	28	14	3 246	9	31 296	3 418	2 921	1 160	23 797	—	31 296	4 079	19 112	3-76
Nederkalix sjukhem	10	32	9	3 650	10	9 355	456	3 285	1 176	4 438	—	9 355	2 200	—	2-56
Hela riket	4 823	8 358	3 387	1 584 822	4 342	6 507 962	2 020 751	1 126 202	827 063	1 817 262	716 084	6 288 507		284 052	

Ann. Ekonomiska siffror utom i kol. 9 och 10 för sjukavdelning vid anstalt äro endast beräknade. — Utgifter för hyror, merendels obetydliga, ingå ej.

¹ Se tabellens första uppslag, not 1. — ² Efter avdrag för nybyggnader och nyanskaffning. — ³ Avd. f. kr. sjuka. — ⁴ Beräknat på 1932 års dagkostnad. —

⁵ Tillhör landstinget. Hemmet togs i bruk d. 20 april 1938. — ⁶ Tillskott av fonderade medel. — ⁷ Ökat fr. 21 d. 15 okt.

Tab. 20 a. Översikt över å lasarett och sjukstugor intagna fall av *skador* och *förgiftningar* med hänsyn till *skadans natur* och *påföljd* år 1938.

1 Skadans natur ¹	2 3 4 Under året intagna			5 6 7 Skadans påföljd		
	m.	kv.	Sam- ma	Dö- den	Kvar- stå- ende men	Över- gående men
Kontusion (contusio)	1 996	705	2 701	6	44	2 651
Sårskada, ej nedan nämnd (vulnus)	4 295	1 302	5 597	47	228	5 322
Skada å muskel, sena eller nerv	1 021	209	1 230	5	302	923
» större kärl	34	5	39	2	5	32
Genom huden inträngd främmande kropp (corpus alienum)	274	90	364	4	24	336
Meniskskador (särskilt uppgivna)	65	11	76	—	—	76
Ledvrickning (distorsio, luxatio)	1 359	386	1 745	—	101	1 644
Utgjutning i led (synovitia traumatica, hæmarthrosis)	494	148	642	—	14	628
Öppnande av någon av de större lederna (vulnus perforans)	356	39	395	2	23	370
Benbrott i armens och { enkelt (fractura simplex)	1 706	1 089	2 795	25	358	2 412
skuldergördels ben { kompl. (fractura complicata)	223	82	305	7	107	191
Benbrott i benets och { enkelt (fractura simplex)	4 352	3 116	7 468	385	1 137	5 946
bäckengördels ben { kompl. (fractura complicata)	459	85	544	29	151	364
1—2 fingrar	232	22	254	2	184	68
3—5 fingrar, hand	150	13	163	—	144	19
Krossning, avhuggning, { arm	43	1	44	1	35	8
avslitning (amputatio { tår eller fot	98	6	104	1	62	41
traumatica, laceratio) { ben	51	9	40	4	25	11
andra kroppsdelar	21	8	29	1	4	24
Hjärnskakning (commotio cerebri) ²	3 116	1 092	4 208	52	73	4 083
Brott å hjärnskålens botten (fractura baseos cranii)	448	120	568	74	67	427
Andra brott å huvudets ben (enkla och komplicerade)	944	216	1 160	40	83	1 037
» » » med skada å hjärnan	132	21	153	71	19	63
Brott eller urlidvridning i kotpelaren med eller utan skada å ryggmärgen ³	548	211	759	58	87	614
Skada å näsa, munhåla, svalg matstrupe (även främmande kropp), struphuvud	189	136	325	8	10	307
Skada å öra: labyrinten (commotio labyrinthidis)	2	—	2	—	1	1
trumhinnan (ruptura membr. tympani)	12	1	13	—	2	11
Skada å ögonlock och tårvargar	39	6	45	—	6	39
» orbitan	23	1	24	—	6	18
» bulben: yttliga ej perforerande sår (vulnus)	361	42	403	—	115	288
perorerande sår (vulnus perfor.)	243	52	295	—	186	109
contusio bulbi utan ruptur av bulben	248	22	270	—	75	195
» » » med » » » » »	69	16	85	—	84	1
främmande kropp i bulben (corpus alienum)	220	8	228	—	153	75
brännskada l. frätskada å ögat (combustio bulbi)	110	8	118	—	43	75
Övriga skador å ögat	35	1	36	—	10	26
Brott å bröstben eller revben utan skada å brösthålsans organ	498	120	618	8	11	599
Öppnande (vulnus perforans) av bröst- eller bukhålan	42	10	52	5	3	44
Skada å lunga, hjärta	64	5	69	26	2	41
» » magsäck, tarm	44	9	53	25	—	28
» » lever, mjälte	61	13	74	28	4	42
» » njure, urinblåsa, urinrör	198	24	222	15	13	194
Förbränning (combustio) { fingrar, hand	110	61	171	2	9	160
ansikte	169	67	236	7	13	216
andra kroppsdelar	367	245	612	60	28	524

Anm. Se anm. till Tab. 20 b. — Intagna trafikolycksfall ingå dels i denna tabell, dels i Tab. 21 varvid bör iakttagas, att denna tabell omfattar endast intagna olycksfall.

Anm. Rörande de å garnisonssjukhusen vårdade civila olycksfallen se textavd. — I Tab. 20 a ingå emellertid fallen å Stockholms garnisonssjukhus, såväl civila som militära, men i Tab. 20 b på grund av bristande uppgifter endast civila (de militära 592 män, varav 1 död, kvarst. men 2); likaledes ingå i Tab. 20 a för Sophiahemmet 34 män och 34 kvinnor (varav döda 4, kvarst. men 6) men däremot icke i Tab. 20 b.

¹ Skador med infektion uppföras under resp. rubrik för den primära skadan. — ² Hjärn inträffas också contusio cerebri, intrakraniell blödning utan brott på skallens ben. — ³ Hjärn inträffas ej brotten å korsbenet; dessa föras under brott å bäckengördels ben.

1		2	3	4	5	6	7
Skadans natur		Under året intagna			Skadans påföljd		
		m.	kv.	Summa	Döden	Kvarstående men	Övergående men
Förfrysning	{ fingrar, hand	4	3	7	—	2	5
	{ ansikte	7	3	10	—	3	7
	{ tår, fot	26	—	26	1	4	21
	{ andra kroppsdelar	11	4	15	2	4	9
Förgiftning med							
	arsenik	1	4	5	1	—	4
	sublimat	4	2	6	1	—	5
	andra metallsalter	6	2	8	—	—	8
	lysol, karbolsyra, kreolin	15	6	21	—	—	21
	alkohol	142	17	159	—	—	159
	metylalkohol	4	2	6	1	—	5
	morfin, opium	6	21	27	6	—	21
	antipyrin, veronal, trional, chloral, analzon, phenomal, fenelon etc.	135	183	318	22	2	294
	kolokvint	—	13	13	—	—	13
	kolos	57	31	88	—	1	87
	lysgas	38	42	80	2	—	78
	salpetersyra eller saltsyra	6	6	12	1	—	11
	andra syror eller alkalier	34	32	66	4	4	58
	andra ämnen	94	74	168	8	—	160
	Ormbett	83	73	156	1	—	155
	Insektsstygga (särskilt uppgivna)	53	45	98	—	—	98
	Drunkning (även hotande)	20	17	37	3	—	34
	Andra skador	74	47	121	4	7	110
Summa		26 321	10460	36781	1 057	4 078	31 646

Tab. 20 b. Översikt över å lasarett och sjukstugor intagna fall av skador och förgiftningar, fördelade efter skadans tillkomstsätt och påföljd år 1938.

1		2	3	4	5	6	7
Skadans tillkomstsätt ¹		Under året intagna			Skadans påföljd		
		m.	kv.	Summa	Döden	Kvarstående men	Övergående men
A. Olycksfall Summa		25 083	10 116	35 199	394	3 983	30 222
Vid hanterandet av yxa, såg		1 307	41	1 348	4	181	1 163
» » » kniv, sax, nål etc.		328	173	501	7	93	401
» » » lie, skära, tjuga etc.		146	32	178	1	10	167
» » » hammare, slägga		345	5	350	1	178	171
» » » järnspett, hacka, spade		126	4	130	3	19	108
Genom ras, nedfallande föremål		1 705	104	1 809	32	174	1 603
» fall från höjd (stege, trappa etc.)		2 618	1 217	3 835	102	385	3 348
» halkning, omkullfallande		3 239	3 618	6 857	333	918	5 606
» stöt, slag och bitt av djur		1 344	471	1 815	33	119	1 663
» inträngande föremål såsom träflisor, glasskärvor, spikar m. m.		1 779	506	2 285	25	332	1 928
» hett vatten, ånga		326	267	593	39	19	535
» eld, lek med tändstickor (uppgivna fall)		59	20	79	9	3	67
» explosion (spritkök etc.)		27	17	44	6	4	34
» sprängskott eller hanterande av explosiva ämnen		257	21	278	12	112	154
» skjutvapen		142	9	151	3	48	100
» tröskverk, hackelsemaskiner		163	28	191	4	91	96
» cirkelsågar		149	5	154	2	102	50

¹ Skador, uppkomna under idrott, sport, rusets indlytande, vid slagsmål och i följd av sjukdom upptagas under motsvarande rubriker, oavsett det sätt på vilket skadan i övrigt tillkommit. — ² Den stora ökningen mot föreg. år beror därpå, att år 1937 ej medtagits 142 fall (121 m. 21 kv.) å Sabbatsbergs upptagningsanstalt, men däremot motsvarande antal för 1938.

1	2 3 4			5 6 7		
	Under året intagna			Skadans påföljd		
Skadans tillkomstsätt	m.	kv.	Summa	döden	kvarstående men	övergående men
Genom ångmaskiner	16	—	16	—	6	10
» motorer	139	4	143	2	37	104
» transmissioner	137	6	143	2	52	89
» elektriska ledningar	43	7	50	5	4	41
» hissar, lyftkranar	92	2	94	1	26	67
» andra maskinella anordningar	279	20	299	4	111	184
» smält eller het metall, glas etc.	119	29	148	1	18	129
» syror, alkalier	137	44	181	6	30	145
» lysgas	15	10	25	—	1	24
» kolos	56	31	87	—	1	86
» alkohol	140	16	156	—	—	156
» metylalkohol	4	2	6	1	—	5
» lysof, karbol	16	6	22	—	—	22
» förgiftning med antipyrin, veronal, analzon etc.	84	88	172	6	2	164
» sublimat	2	1	3	1	—	2
» arsenik	1	1	2	1	—	1
» andra metallsalter	—	5	5	—	—	5
» opium, morfin	1	3	4	1	—	3
» kolokvint	—	12	12	—	—	12
» salpetersyra eller saltsyra	1	3	4	—	—	4
» andra ämnen	81	59	140	5	3	132
» gymnastik	138	30	168	1	4	163
» fotboll	513	7	520	1	13	506
» segling	3	1	4	—	—	4
» badning	48	18	66	3	5	58
Vid idrott, sport	39	9	48	—	4	44
» jakt	19	—	19	—	11	8
» skidåkning, kälåkning	300	113	413	3	23	387
» skridskoåkning, -segling	64	26	90	—	1	89
» annan idrott	209	16	225	—	5	220
» lek	624	230	854	4	63	787
Under rusets inflytande	462	19	481	6	13	462
Vid slagsmål, överfall	279	24	303	6	22	275
I följd av sjukdom (epilepsi)	95	76	171	8	15	148
Vid trafik ¹	6 410	2 495	8 905	298	658	7 949
Övriga olycksfall	457	165	622	12	67	543
B. Självmodrsförsök Summa	204	251	455	58	21	376
Med skjutvapen, sprängskott	17	2	19	7	4	8
» skärande vapen	61	26	87	8	9	70
Genom hängning, kvävning	8	2	10	—	—	10
» dränkning	9	12	21	2	—	19
» nedstörtande från höjd	11	26	37	10	6	21
» lysgas	23	31	54	1	—	53
» kolos	2	1	3	—	—	3
» morfin, opium	4	15	19	4	—	15
» förgiftning antipyrin, veronal, trional etc.	47	101	148	15	—	133
» arsenik	—	2	2	—	—	2
» sublimat	2	2	4	1	—	3
» kolokvint	—	—	—	—	—	—
» andra ämnen	13	28	41	6	1	34
Övriga	7	3	10	4	1	5
Summa	25 287	10 367	35 654	1 052	4 004	30 598

Anm. Såväl olycksfall som skador genom annans vållande och självmodrsförsök upptagas i denna tabell.

— Tabellen avser samtliga i Tab. 10 upptagna lasarett samt i Tab. 13 upptagna sjukstugor på ett par andantag när.

¹ Här upptagas på sjukhusen intagna olycksfall, vilka även ingå bland de i specialtabellen, Tab. 21 b, upptagna.

Tab. 21 a. Översikt av å lasarett och sjukstugor såväl i sluten som öppen vård behandlade *trafikolycksfall* med hänsyn till *skadans natur* och *skadans påföljd* år 1938.

Skadans natur ¹	1	2	3	4	5	6	7
	Under året behandl.			Skadans påföljd			
	m.	kv.	Summa	Döden	Kvarstående men	Övergående men	
Kontusion (contusio)	1 882	939	2 821	2	8	2 811	
Sårskada, ej nedan nämnd (vulnus)	3 351	1 425	4 776	3	24	4 749	
Skada å muskel, sena eller nerv	126	36	162	—	25	137	
» » större kärl	8	—	8	2	1	5	
Genom huden inträngd främmande kropp (corpus alienum)	7	3	10	—	1	9	
Ledvrickning (distorsio, luxatio)	803	361	1 164	—	27	1 137	
Utgjutning i led (synovitis traumatica, hemarthrosis)	199	86	285	—	2	283	
Öppnande av någon av de större lederna (vulnus perforans)	13	7	20	—	3	17	
Benbrott å armens och (enkelt (fractura simplex)	1 178	573	1 751	4	74	1 673	
skuldergördels ben. (kompl. (fractura complicata)	58	25	83	7	27	49	
Benbrott i benets och (enkelt (fractura simplex)	1 373	598	1 971	38	225	1 708	
bäckengördels ben. (kompl. (fractura complicata)	232	62	294	33	97	164	
1—2 fingrar	33	4	37	—	23	14	
3—5 fingrar, hand	3	1	4	—	2	2	
arm	7	—	7	—	5	2	
tår eller fot	7	3	10	—	7	3	
ben	15	4	19	2	8	9	
andra kroppsdelar	6	4	10	—	—	10	
Hjärnskakning (commotio cerebri) ²	2 015	811	2 826	47	51	2 728	
Brott å hjärnskålen botten (fractura basos cranii)	277	93	370	68	40	262	
Andra brott å huvudets ben (enkla och komplicerade)	421	140	561	20	35	506	
» » » med skada å hjärnan	94	18	112	60	12	40	
Brott å eller urledvridning i kotpelaren med eller utan skada å ryggmärg ³	165	59	224	22	22	180	
Skada å näsa, munhåla, svalg, matstrupe (även främmande kropp), struphuvud	50	19	69	—	1	68	
Skada å öra: labyrinten (commotio labyrinthidis)	1	1	2	—	—	2	
trumhinnan (ruptura membr. tympani)	1	1	2	—	—	2	
Skada å ögonlock och tårvägar	10	4	14	—	—	14	
» » orbitan	4	—	4	—	1	3	
» » bulben: ytliga ej perforerande sår (vulnus)	1	2	3	—	—	3	
perforerande sår (vulnus perfor.)	8	1	9	—	6	3	
contusio bulbi utan ruptur av bulben	5	1	6	—	1	5	
» » med » » »	8	—	8	—	8	—	
främmande kropp i bulben (corpus alienum)	2	—	2	—	—	2	
brännskada l. frättskada å ögat (combustio bulbi)	1	—	1	—	—	1	
Övriga skador å ögat	—	—	—	—	—	—	
Brott å bröstben eller revben utan skada å brösthållans organ	365	105	470	5	3	462	
Öppnande (vulnus perforans) av bröst- eller bukhålan	4	—	4	—	—	4	
Skada å lunga, hjärta	29	5	34	20	2	12	
» » magsäck, tarm	8	3	11	7	—	4	
» » lever, mjälte	32	7	39	20	1	18	
» » njure, urinblåsa, urinrör	43	13	56	5	6	45	
Förbränning (combustio) (fingrar, hand	4	—	4	—	1	3	
ansikte	3	2	5	—	1	4	
andra kroppsdelar	9	5	14	1	—	13	
Övriga	5	6	11	—	1	10	
Summa	12866	5 427	18293	366	751	17176	

Anm. Se anm till Tab. 20 b. — De å sjukhusen intagna trafikolycksfallen ingå dels här dels i Tab. 20. — Rörande de å garnisonsjukhusen vårdade civila trafikolycksfallen se textvård.

¹ Skador med infektion uppföras under resp. rubrik för den primära skadan. — ² Här inräknas också Contusio cerebri, intrakraniell blödning utan brott på skallens ben. — ³ Här inräknas ej brotten å korsbenet; dessa föras under brott å bäckengördels ben.

Tab. 21 b. Översikt av å lasarett och sjukstugor såväl i slutet som öppen vård behandlade trafikolycksfall med hänsyn till skadans tillkomst-sätt och skadans påföljd år 1938.

Antal personer, skadade under färd med något av nedanstående färdmedel eller under gång (»Objekt»)																Skadans påföljd				
(»Subjekt» vid skadan)	Järnvägs-vagn		Spår-vagn		Auto-mobil		Motor-cykel		Velo-ciped		Andra färd-medel		Fot-gångare		Summa		dö-den	kvar-stå-ende men	över-gå-ende men	
	m. kv.	m. kv.	m. kv.	kv.	m. kv.	kv.	m. kv.	kv.	m. kv.	kv.	m. kv.	kv.	m. kv.	kv.						
Trafik-olycksfall på grund av																				
a) Kollisioner																				
Järnvägsvagn . .	19	2	3	4	59	28	6	3	21	7	9	—	63	11	180	55	28	41	166	
Spår-vagn . . .	1	—	1	2	21	8	6	1	20	12	—	1	53	24	102	48	7	7	136	
Automobil . . .	8	2	13	4	524	311	569	49	1	141	364	134	42	1327	632	3 716	1 404	196	240	4 684
Motorcykel . . .	1	—	—	—	160	11	122	3	117	39	19	2	170	102	589	157	26	64	656	
Velociped . . .	2	2	5	1	223	66	73	10	273	208	22	4	318	294	916	585	17	61	1 423	
Andra färdmedel	2	3	3	—	31	22	26	2	15	18	24	7	111	24	212	76	6	16	266	
b) Andra orsaker																				
Kullkörning . .	3	1	5	1	857	424	1 283	68	4	022	2062	223	37	—	6 393	2 593	74	277	8 635	
Fall från . . .	26	15	71	53	95	39	14	3	48	42	66	11	—	—	320	163	9	19	455	
Under färd med	1	1	6	1	16	7	13	1	76	26	87	13	—	—	199	49	3	6	239	
Påkört föremål .	—	—	—	1	33	28	8	—	25	7	4	—	—	—	70	36	—	5	101	
Div. orsaker . .	1	—	—	—	5	3	—	—	2	3	22	—	3	2	33	8	—	2	39	
Summa	64	26	107	67	2024	947	2 120	140	5 760	2788	610	117	2045	1089	12 730	5 174	366	738	16800	

Sammanlagda antalet vid trafikolyckor skadade personer uppgick till 17 904. Av olycksfallen hava 366 fört till döden och 738 hava medfört kvarstående men, sålunda resp. 2·0 och 4·1 % av samtliga mot 2·0 och 4·0 föreg. år.